

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.
De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de mening der Bank.

INHOUD : Algemene gegevens over de economische toestand van België van September 1951 tot Juni 1952 —
De kredietpolitiek in Zwitserland — Literatuur betreffende de monetaire en financiële toestand van
België — Economische wetgeving — Statistieken.

ALGEMENE GEGEVENS OVER DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIË VAN SEPTEMBER 1951 TOT JUNI 1952

In de hierna volgende beschrijving van de economische evolutie in België van September 1951 tot Juni 1952 zullen de bewegingen op de wereldmarkten herhaaldelijk ter sprake komen. Het is dan ook nuttig te dezer plaatse de ontwikkeling op de grote grondstoffenmarkten in herinnering te brengen.

In tegenstelling met de algemene en scherp afgetekende haussebeweging tot Februari 1951, door de oorlog in Korea veroorzaakt, was de stemming naderhand weinig homogeen en vrij onduidelijk. Stellig was de fundamentele beweging neerwaarts gericht, doch de teruggang bestreek niet alle markten en hij was ook niet ononderbroken : van September 1951 tot Januari 1952 viel een herneming waar te nemen op verscheidene goederenmarkten en over het algemeen tenminste een stabilisatie van de noteringen; de invloed hiervan op de Belgische economie was zeer merkbaar. Het indexcijfer Moody (1) weerspiegelt die weifelingen in het verloop van de wereldprijzen : nadat het, begin Februari, een topcijfer met 533,5 had bereikt, daalde het tot 452 begin September en lag het in de laatste dagen van 1951 op 459; daarna daalde het indexcijfer opnieuw tot 427 einde April; vervolgens steeg het in lichte mate tot 435 per einde Juni.

De daling tot September 1951 trof de noteringen van die grondstoffen die na verwerking de verbruiksbehoeften dekken. Die goederen waren het eerst door de toeneming van de vraag na het begin der vijandelikheden in Korea beïnvloed geworden; toen de koopwoede geluwd was, deed zich een verschuiving voor in de vraag waarvan het zwaartepunt hoe langer hoe meer bij de zware industrie ging liggen, zodat de vermindering van het verbruik ten dele gecompenseerd werd door de invloed van de herwapening.

Tot September 1951 stond de vaste prijsstemming van de goederen bestemd voor de zware nijverheid, in scherpe tegenstelling tot de zwakke noteringen van de grondstoffen voor de verbruiksindustrieën. Voor eerstgenoemde goederen handhaafde het prijsverloop zich tot Januari 1952; voor laatstgenoemde goederen vertonen de noteringen van September 1951 tot Januari 1952 een zeker herstel. Hierop volgde een periode van algemene daling die tot Mei voortduurde. Sindsdien was de algemene tendens niet zeer duidelijk.

De teruggang van de prijzen in de eerste maanden van 1952 werd door een reeks factoren veroorzaakt. Hieronder vermelden wij vooreerst, als algemene oorzaken, een zekere ontspanning in de politieke verhoudingen en de afwikkeling van de speculatieve posities

(1) Basis : 31 December 1931 = 100.

die in 1950 waren ingenomen, de spreiding van de herwapeningsprogramma's over een langere periode, alsook de geldbeperkende maatregelen welke in verscheidene landen werden getroffen. Ook de invoerbeperkingen met het oog op het herstel van de betalingsbalans in de debiteurlanden deden de vraag naar sommige goederen verzwakken; zulks kan verdragende gevolgen hebben, wanneer die maatregelen worden toegepast op de aankopen van een zo ruim monetair gebied als de sterlingarea; onder de meer bijzondere invloeden, vermelden wij, wat de landbouwproducten betreft, de optimistische verwachtingen omtrent de oogsten; weliswaar werden de vooruitzichten sindsdien voor katoen en koffie wat lager geschat, doch overschotten worden verwacht voor granen, oliehoudende planten, suiker en andermaal voor de natuurlijke rubber. Bij de niet-landbouwgrondstoffen deed de uitbreiding van het productievermogen haar invloed gelden op het aanbod van non-ferro metalen, staal, chemische producten, houtpulp, petroleum, alsook van scheepsruimte.

Nochtans was de neerwaartse beweging niet zo sterk als verwacht werd in sommige kringen die na hun voortvarendheid in de laatste maanden van 1950, van een overdreven pessimisme blijk gaven. De teruggang kwam na enkele maanden tot staan.

Inderdaad had de verzwakking van de vraag in sommige gevallen een marginale inkrimping van de productie ten gevolge: het bleek dat een verdere prijsinzinking op de vrachtenmarkt, van zink- en looderts, alsook van vele chemische producten, vooreerst het aanbod had doen verminderen.

Ook toevallige factoren remden de prijsdaling: de arbeidsgeschillen in de koper- en nitraatmijnen in Chili, in de staalgieterijen en de petroleumraffinaderijen in de Verenigde Staten, brachten een voorlopige steun aan de noteringen dier goederen. Nochtans hernam de daling reeds bij de nitraten.

Tenslotte, nadat de overheid de buitensporige haussebeweging had geremd door een bestrijding van de overdreven vraag, nemen de grondstoffenproducerende landen thans hun toevlucht tot prijssteun. Bovendien oefenden de strategische aankopen door de Verenigde Staten een stimulerende invloed uit op de vraag; bedoelde aankopen bereikten in het eerste halfjaar een topcijfer met 496 miljoen dollar.

Al die kentekenen getuigen van een zeer gewijzigde stemming in de wereldeconomie. Toch dient herhaald dat de toestand van de ene markt tot de andere verschilt; nog doen zich schaarsteverschijnselen voor die de verdere handhaving van de prijscontrôle vereisen.

Opgemerkt zij dat het marktverloop sedert Februari 1951 opnieuw een probleem deed oprijzen dat tijdens de hausseperiode tijdelijk verdwenen was, en wel de dispariteit tussen de sterling- en de dollarprijzen: hoewel de verslechtering van eerstgenoemde prijzen t.o.v. laatstgenoemde sedert September 1951 niet aanhield, is hun verhouding t.o.v. vóór de oorlog

even ongunstig als vóór Juni 1950. Bovendien deed zich in de naoorlogsperiode een verschuiving voor van het aanbod naar de dollarzone die over aanzienlijk gestegen uitvoeroverschotten voor granen, oliehoudende producten en suiker beschikt, terwijl zij daarentegen haar invoer van natuurlijke rubber en tin verminderde.

De huidige toestand op de wereldmarkten verbergt potentiële onevenwichtigheden. De vaste stemming op de staal-, petroleum- en kopermarkt is vooral in de laatste maanden aan toevallige omstandigheden toe te schrijven; het probleem van het overtollige productievermogen in de zware nijverheid t.o.v. de burgerlijke behoeften, is latent aanwezig en de voorraden gefinancierd in het kader der prijssteunprogramma's kunnen eensdaags op de markt drukken.

De toestand der agrarische landen is zeer verzwakt t.o.v. de geïndustrialiseerde landen. Aanzienlijk zijn de productieoverschotten voor granen, oliën en vetten, jute en rubber. De noteringen dier producten zijn gedrukt, behalve die van de granen, welke door de Amerikaanse regering worden gesteund.

De graanproductie in Australië en Argentinië was dit jaar ongunstig, doch hiertegenover stonden de ruimere oogsten in Noord-Amerika; die verschuiving van het aanbod verscherpte nog de dollarschaarste.

Dank zij de prijssteun handhaaft de vrije tarwenotering — \$ 2,30 te Chicago, in Mei en Juni 1952 — zich boven de contractuele maximum-prijs voorzien in de Internationale Tarweovereenkomst (\$ 1,80). Die Overeenkomst loopt af in de zomer 1953 en tot dusver mislukten de onderhandelingen met het oog op haar vernieuwing, daar de aankooplanden zich verzetten tegen de verhoging van de contractuele prijzen op het peil dat door de uitvoerlanden geëist wordt.

Minder ruim zijn de voorraden niet-broodgranen, wegens de misoogst van de Argentijnse maïs.

De suikermarkt kenmerkt zich door aanhoudend zwakke noteringen in verband met het overtollige aanbod. De Cubaanse regering besloot 1,75 miljoen ton uit de markt te nemen. Nochtans blijft het probleem der surplusvoorraden gesteld. Voor 1951-1952 wordt de wereldoogst door het Amerikaanse Ministerie van Landbouw op 34,8 miljoen t geraamd, d.i. 4 pCt. meer dan in 1950-1951 en 38 pCt. meer dan het gemiddelde van de laatste vijf campagnes.

De daling van de rubbernoteringen zette zich gedurende de hele verslagperiode voort in weerwil van de strategische aankopen in de Verenigde Staten; deze laatste zijn evenwel reeds verminderd.

Ook de wolprijzen werden in de daling bij het begin van 1952 meegetrokken. Na een korte stijging in October liepen de noteringen terug tot April, waarna een verbetering op de markt intrad en de noteringen zich geleidelijk herstelden.

Gelet op het prijsverloop schorsten de regeringen van Argentinië en Uruguay hun aanbod bij het einde van 1951 en het begin van 1952; zij verhoogden de

voorraden, vooral die van « crossbred », die ongeveer 20 pCt. van de wereldproductie vertegenwoordigen; die overschotten dreigen op de markt te drukken.

De verzwakking op de wolmarkt breidde zich uit tot de *kunstvezels*, die bij het begin van 1951 meer waren aangewend in verband met de verhoging der wolnoteringen; de productie van gemengde weefsels verminderde sedert het einde van 1951, en de aanwending van vervangingsproducten, die in 1951 73 pCt. van het industrieel verbruik van zuivere wol in de wereld vertegenwoordigde — tegen 45 pCt. bij het begin van 1950 —, vertegenwoordigt maar 67 pCt. en 59 pCt. meer in het eerste en het tweede kwartaal van 1952.

De *katoennoteringen* herstelden zich krachtig in de afgelopen herfst, nadat de raming betreffende de Amerikaanse oogst werd verlaagd: het Amerikaans katoen steeg van 35 ct. begin September tot 44 ct. in December; de stijging was merklijk groter bij het katoen van andere herkomst.

Daar evenwel de voorziening van de markt verzeerd bleef, vielen de noteringen van het Amerikaanse katoen terug tot 40 ct. Het katoen van de andere productielanden daalde scherper en benaderde geleidelijk de noteringen in de Verenigde Staten. De daling werd in de Verenigde Staten beperkt dank zij toekenning van kredieten aan de verbruikslanden door de « Export-Import Bank », en in andere landen door officiële steunmaatregelen die leidden tot voorraadvorming, met name in Brazilië, Egypte en Pakistan.

Onder de landbouwproducten werden *cacao* en *koffie* niet in de prijsdalingen van het begin van 1952 betrokken. De noteringen van eerstgenoemd product herstelden zich van November tot einde Juni, om daarna in lichte mate te verzwakken. De prijzen van koffie bleven zeer vast. Tot dusver blijkt er nog geen productieoverschot te bestaan, want de wereldooft verminderde van 38,2 miljoen ton tot 37,6 miljoen. Doch de vóór enkele jaren aangeplante koffiestruiken zullen voor het volgende seizoen beginnen op te brengen, zodat het aanbod, bij gunstige weersomstandigheden, waarschijnlijk zal toenemen.

De markten van de *non-ferro metalen*, die zich door een aanhoudend drukke vraag kenmerkten in verband met de herwapeningsprogramma's, waren langer prijshoudend dan de landbouwmarkten. Na een prijschommeling van 900 tot 1.000 £ per *long* ton in de laatste maanden van 1951 gingen de tinnoteringen te Londen zich met ingang van Januari 1952 stabiliseren op ongeveer 970 £; de notering te New-York steeg van 103 tot 121,5 ct. per lb. einde Januari. De officiële kopernoteringen bleven ongewijzigd tot einde Juni, waarna zij opwaarts gingen. Doch de loodnoteringen verminderden met ingang van April en de zinknoteringen met ingang van Juni 1952.

Om de schaarsteverschijnselen te bestrijden, waren verbruiksbeperkingen opgelegd geworden voor zink, lood en koper in de E.O.E.S.-landen en in Noord-

Amerika: de aanschaffing van die metalen werd aan toewijzingen onderworpen en deze laatste werden door de Internationale Grondstoffenconferentie gecontrôleerd. Die toezichtsmaatregelen hadden mede het stelsel der meervoudige prijzen bevorderd. In de loop van de beschouwde periode werden de noteringen geleidelijk ééngemaakt. Immers in de herfst van 1951 bracht de Amerikaanse regering de maximum-invoerprijs dichter bij de vrije noteringen voor lood en zink, ten einde de voorziening in het buitenland te vergemakkelijken; bij het einde van December verzwakten de vrije noteringen van die drie metalen; tenslotte leidde het geschil over de koperleveringen tussen Amerika en Chili tot een nieuwe, officieel toegelaten prijsstijging voor de invoer van dit metaal. Thans bestaan er alleen nog dubbele prijzen voor koper — de aan de Amerikaanse producenten betaalde prijs verschilt van die welke de buitenlandse kopers betalen — en voor tin, waarvan de noteringen te Londen en te Singapoer van die van de « Reconstruction Finance Corporation » afwijken.

Die terugkeer tot normale verhoudingen ging gepaard met een verzwakking van de contrôlemaatregelen — voor koper was zij evenwel slechts gedeeltelijk — en met de herneming van de termijntransacties voor lood.

Op het gebied van het internationaal zeevervoer, verzwakte de markt ononderbroken gedurende de hele verslagperiode: de *zeevrachten* benaderden in de allerlaatste maanden het peil van vóór de oorlog in Korea; het indexcijfer der vrachten in de trampvaart, berekend door de « Chamber of Shipping », met 1948 als basisjaar, daalde van 190,4 in October 1951 tot 90,2 in Juli 1952 en ging verder terug in Augustus; in Juni 1950 beliep het 74,3.

* * *

Binnenlandse prijzen — Lonen

De Belgische *groothandelsprijzen* worden, zoals steeds, snel door de bewegingen van de wereldnoteringen der grondstoffen en door de schommelingen van de buitenlandse vraag beïnvloed. Zulks is volkomen normaal in een economie waarin de meeste bedrijfstakken sterk op het buitenland zijn aangewezen en zulks zowel voor de grondstoffenvoorziening als voor de afzet der productie. De bewegingen op de grote markten weerspiegelen zich in de vele en velerlei Belgische prijschommelingen.

Hun algemeen verloop kenmerkt zich door de twee stadia die in de evolutie op de wereldmarkten werden waargenomen: een herstel en daarna opnieuw een teruglopende tendens.

De eerste periode gaat van September tot December 1951: het algemeen indexcijfer dat van 511 in Maart tot 473 in Augustus was gedaald, steeg opnieuw tot 491 in December.

Weliswaar vormde de prijsopslag — grotendeels wegens seizoenvloeden — van de landbouwproducten en het voedsel, een belangrijke factor in die opwaartse beweging. Doch ook de prijzen van verscheidene belangrijke nijverheidsproducten stegen, en wel die voor cokes, ertsen en schroot, gietijzer, ruw koper, zink en lood, meststoffen, ruw katoen en hout.

Gedurende de tweede fase haalde de dalende beweging de bovenhand en het algemeen indexcijfer zonk in Juni tot 445, welk cijfer aanzienlijk beneden het minimum van 1951 lag.

Doch die bewegingen in het algemene prijspeil verbergen schommelingen die al naar gelang de producten of het ogenblik, in omvang verschilden.

TABEL I

Indexcijfer der groothandelsprijzen

Basisjaar : 1936-1938 = 100

Bron : Instituut voor Economisch en Sociaal Onderzoek van de Universiteit te Leuven.

	1951				1952	
	Maart	Juni	September	December	Maart	Juni
ALGEMEEN INDEXCIJFER	511	482	475	491	475	445
INDUSTRIËLE GROOTHANDELSPRIJZEN	574	544	510	521	506	478
Brandstoffen en energie	506	521	529	530	546	540
Metalen	480	500	540	560	552	513
Chemische producten	407	421	408	414	400	383
Textielgoederen	796	654	499	514	468	435
Bouwmaterialen	470	481	480	487	491	476
Diversen	565	555	534	518	501	457
Papier	540	654	654	654	613	499
Tabak	405	468	468	469	484	484
Huiden, leder	719	507	456	409	398	378
GROOTHANDELSPRIJZEN DER VOEDINGSMIDDELEN	440	405	442	457	437	407
Plant aardige producten	464	439	433	456	461	435
Dierlijke producten	416	372	450	459	413	380
GROOTHANDELSPRIJZEN IN DE LANDBOUW	380	366	391	428	414	385
Akkerbouwproducten	343	351	328	391	401	378
Veehouderijproducten	416	380	454	465	427	392

In de groep van de nijverheidsproducten stegen zelfs of handhaafden zich sommige noteringen; dit betrof meestal producten die vooral voor de binnenlandse markt van belang zijn of waarvan de productie sterk geconcentreerd is, zoals die van de chemische producten, tabak, staal, bouwmaterialen als cement, glas, en producten van de steengroeven. In dit verband is de vaste prijsstemming voor vensterglas, ondanks de inkrimping van de vraag, kenmerkend. Verder werd de overeenkomst tussen producenten en verbruikers, betreffende de vaststelling van de binnenlandse prijzen van afgewerkt staal, sedert Juni 1951 niet gewijzigd; niettemin werden diverse tarieven toegepast die meer aan de markt-bewegingen beantwoorden, waar het ging om leveringen van weinig betekenis.

Kenmerkend was de prijsdaling voor de groothandel in textielgoederen, ruwe rubber, papier, hout, minerale chemische producten en industriële vetten.

De textielnijverheid was de eerste — in April 1951 — door de daling van de grondstoffen getroffen geweest. De afbrokkeling hield aan met een onderbreking bij het einde van 1951; gedurende de verslagperiode werden al de producten van die groep — met inbegrip

van rayon en fibraan — in al de productiestadia in de daling betrokken. De omvang van deze laatste ligt hieraan dat de invloed van de textielconjunctuur in de wereld, in België nog versterkt werd door de grote schommelingen in de binnenlandse vraag en de invoerbepalingen van Groot-Brittannië bij het einde van 1951 en van Frankrijk in Februari 1952. Nochtans maakte ruwe en bewerkte wol uitzondering op de algemene strekking en, met ingang van Mei, vertoonde zij een vastere prijsstijging; evenwel dient aangestipt dat de prijsval bijzonder scherp was geweest.

In de metaalnijverheid deed de teruggang zich veel later voor en hij was ook minder algemeen.

Hierboven werd gewezen op de vaste staalprijzen op de binnenlandse markt. De noteringen voor gietijzer gingen tot begin 1952 verder omhoog en begonnen pas van Juni af te dalen. Ertsen en schroot waren daarentegen gedrukt sedert April et die tendens hield aan tot in Juli. Bij de non-ferro metalen bleven de prijzen vast tot einde 1951 voor koper, lood en zink. Vervolgens verliepen de noteringen van de drie metalen elk in overeenstemming met de bijzondere verhoudingen op de wereldmarkt. Ten opzichte van

de onlangs bereikte maxima daalde de zinkprijs in Juni met zowat 25 pCt. voor het ruw metaal en voor de gewalste producten. De loodprijs verzwakte tot Juni 1952 in alle productiestadia; het gezamenlijk indexcijfer van de loodproducten daalde met 33 pCt. sedert November. Daarentegen stegen ruw koper en koperdraad, na een voorbijgaande inzinking in Maart-April 1952, en de desbetreffende noteringen overschreden de vroegere maxima: op de wereldmarkt bleef de spanning aanduren wegens de concurrerende vraag van de wapenproducenten eensdeels en de burgerlijke verbruikers anderdeels, toen het staalverbruik gecontingenteerd werd.

De cokesprijzen stegen in Februari tot een topcijfer, waarna zij terugliepen. De gemiddelde groothandelsprijzen voor steenkool gingen in Maart licht achteruit, waarna ze op een gelijk peil bleven, terwijl de prijzen af mijn in Januari en Juni verhoogd werden.

De prijzen voor vloeibare brandstoffen bleven opwaarts gericht: ze werden in het eerste halfjaar van 1952 herhaaldelijk verhoogd.

Sterk was de prijsval voor papier en papierpulp. De uitbreiding van de vraag na Juni 1950 had die noteringen sterk opgedreven. De teruggang, gemeten in Juni, bedroeg ca. 24 pCt. t.o.v. de vorige maxima.

De beweging bij de binnenlandse groothandelsprijzen van de landbouwproducten en de voedingsmiddelen kenmerkte zich door een tweevoudige beweging: stijging in de laatste maanden van 1951, die in sommige gevallen tot Januari-Februari voortduurde, en daling naderhand.

Naast de invloed van de beweging der wereldprijzen ondergingen de noteringen van de laatstgenoemde twee goederengroepen ook seizoeninvloeden; in bepaalde gevallen — zoals voor boter en tarwe — werden zij door de regeringspolitiek gericht.

De meeste *plantaardige producten* bleven tot Februari opwaarts gericht. Bij het einde van het eerste kwartaal vertoonden de binnenlandse graanprijzen — met uitzondering van tarwe — en de suikernoteringen een afgetekende teruggang. De prijzen van de oliehoudende planten en de plantaardige oliën waren reeds bij het einde van 1951 aan het dalen en doorheen op- en neerwaartse bewegingen bleven zij in de eerste maanden van 1952 in dalende lijn bewegen. In Mei en Juni sloeg de tendens om. De binnenlandse prijzen voor koffie, cacao, rijst, cichoreibonen waren gedurende de verslagperiode vast of opwaarts gericht.

Over het algemeen verzwakten de prijzen van de *dierlijke producten* vroeger: sedert November 1951 daalden de eier- en melkprijzen. De stijging van de boterprijs in de wintermaanden werd nog verscherpt door de ontoereikende Nederlandse leveringen; de noteringen bleven over het algemeen hoger dan de richtprijzen; evenzo werd de normale daling in de lente verzacht door de droogte en de snellere vooradvorming. Ook de groothandelsprijzen voor vlees

verminderden sedert het begin van 1952. De varkensprijzen werden in het eerste kwartaal beïnvloed door de inkrimping van de Franse aankopen. Het uitbreken van het mond- en klauwzeer veroorzaakte een vroegtijdige verkoop van runderen en een daling van het vee van lagere kwaliteit. De seizoenstijging bij de dierlijke producten ving aan in Juni en werd nog verscherpt door de latere gevolgen van het mond- en klauwzeer.

* * *

De bewegingen van het algemeen indexcijfer der *kleinhandelsprijzen* volgen met een lichte vertraging die van het indexcijfer der groothandelsprijzen: de kentering bij eerstgenoemde prijzen deed zich voor in Maart als wanneer de ommekeer bij laatstgenoemde in Januari plaats had.

Doch de teruggang van de kleinhandelsprijzen kwam in Juni tot staan; hij was overigens ook minder scherp: 2,6 pCt. van Februari tot Juni 1952, tegen bijna 10 pCt. voor de groothandelsprijzen.

Die afwijking is niet geheel te verklaren door het normale tijdsverschil tussen de bewegingen van de twee groepen. Ze is eveneens toe te schrijven aan de weerstand die de prijsdaling bij de verkoop aan de verbruiker, vooral voor de textielgoederen, ondervindt. Tenslotte kan ook de verschillende statistische samenstelling van de respectieve indexcijfers der kleinhandelsprijzen en van die der groothandelsprijzen bepaalde, schijnbare afwijkingen veroorzaken.

* * *

De bewegingen van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen waren doorslaggevend voor de *evolutie der lonen*, waarvan het grootste deel door overeenkomst aan het indexcijfer gebonden is.

De stijging van het algemeen loonpeil verzwakte in het eerste kwartaal en kwam daarna tot staan:

	Kwartaalindexcijfer der lonen door de Nationale Bank berekend (Basis 1936-38 = 100)	Stijgingspercentage
1951 September	472	
December	486	+ 3
1952 Maart	490	+ 0,8
Juni	490	—

Buiten de kleinhandelsprijzen beïnvloedden ook andere factoren het loonpeil dat uit de indexcijfers blijkt. Zo deden de premiën en extra-uitkeringen van het jaareinde de omvang toenemen van de uitbetalingen der ondernemingen aan hun personeel in December. Evenzo droegen de premie-uitkeringen

voor productiviteit en « overproductie » in de welvarende bedrijfstakken — o.a. de metaalnijverheid en de cementfabrieken — bij tot een stijging van het peil der bezoldigingen.

Dit laatste onderging eveneens de invloed van de extra-conventionele verhoging die krachtens een regeringsbeslissing voor de periode 1 November 1951-30 April 1952 werd toegekend en die fr 0,50 per uur of 100 frank per maand voor de volwassen arbeiders en fr 0,35 of 70 frank voor de arbeiders beneden de achttien jaar bedroeg.

Naderhand werden de gevolgen van de dalende kleinhandelsprijzen op de lonen verzacht door een overeenkomst die op 6 Mei tussen werkgevers- en werknemersgroeperingen gesloten werd (2).

Daartegenover was de verslechtering van de toestand in bepaalde nijverheidstakken oorzaak van een neerwaartse druk op de gemiddelde lonen, hetzij rechtstreeks, hetzij door afschaffing van het overwerk.

(2) Luidens die overeenkomst, welke gesloten werd ingevolge de eis van de syndicaten tot verdere uitbetaling van het bijloon van fr 0,50 per uur, ging het Verbond van de Belgische Nijverheid de verplichting aan bij de verschillende industriële federaties aan te dringen opdat zij gedurende een periode van twee tot vier maanden niet zouden raken aan een schijf van 2,5 pCt. loonsvermindering voortvloeiend uit de normale werking van de collectieve overeenkomsten, of een gelijkwaardig

Inderdaad, het indexcijfer der lonen per bedrijfstak verzwakte tot dusver in de door de conjunctuur getroffen takken: keramiek, bakstenen, huiden en leder, hout, bewerking van non-ferro metalen en sommige sectoren van de voedselnijverheid en de textielindustrie.

* * *

Goederenvraag

De hierboven beschreven bewegingen van de wereldprijzen beïnvloedden uiteraard het verloop van de vraag in de economie. Tot op zekere hoogte kunnen de binnenlandse prijsbewegingen als criterium voor die veranderingen dienen. Nochtans ondergaan die prijzen ook andere invloeden en in elk geval dient onderscheid gemaakt tussen de binnenlandse en de buitenlandse vraag.

Het verloop van de uitvoer weerspiegelt met enige vertraging doch met voldoende nauwkeurigheid de evolutie van deze laatste.

voordeel zouden toekennen waarvan de aard en de modaliteiten vrijelijk door elke paritaire commissie zouden besloten worden. De vergoedingen en premieën welke tot dusver werkelijk werden verleend door een beslissing van de bevoegde paritaire commissies verschillen sterk volgens de economische toestand van de betrokken bedrijfstakken. Het totaalbedrag bleef aanzienlijk kleiner dan de uitgekeerde extra-conventionele lonen voor de periode November-April, zodat het loonverlies voor tal van arbeiders slechts ten dele goedge maakt werd.

TABEL II

Samenstelling van de uitvoer

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door de Afdeling Studiën en Documentatie van de Nationale Bank van België.

Groep	1951				1952	
	1 ^o kwartaal	2 ^o kwartaal	3 ^o kwartaal	4 ^o kwartaal	1 ^o kwartaal	2 ^o kwartaal
	(maandgemiddelden in miljoenen franken)					
Hoogovenbedrijven.....	1.791	2.413	2.618	2.856	3.023	2.851
Metaalverwerkende bedrijven....	1.439	1.717	1.798	1.947	2.139	1.982
Textiel- en kledingbedrijven.....	2.956	2.778	2.157	2.208	1.915	1.484
Non-ferro metaalnijverheid.....	990	1.028	1.069	1.061	1.120	1.063
Chemische bedrijven.....	806	1.034	957	969	1.003	843
Steenkoolnijverheid.....	146	180	241	280	266	400
Voedselbedrijven.....	481	319	390	426	380	312
Diamantnijverheid.....	352	286	268	244	248	192
Landbouw.....	248	277	282	259	210	139
Glas- en spiegelglasnijverheid....	176	200	180	175	151	115
Papiernijverheid en grafische bedrijven.....	134	169	185	201	162	94
Cementfabrieken.....	84	98	105	102	61	80
Huiden- en ledernijverheid.....	121	115	119	109	74	74
Andere (*).....	196	249	272	245	183	179
Diversen.....	327	392	428	536	596	510
Eindtotaal....	10.247	11.255	11.069	11.618	11.531	10.298

(1) Incl. de volgende groepen: steengroeven, rubbernijverheid, hout- en meubelnijverheid, keramische bedrijven en steenbakkerijen, tabaknijverheid.

Over het geheel steeg de uitvoer van de Economische Unie na de seizoeninzinking tot een maximum van September 1951 tot Maart 1952; in het daaropvolgende kwartaal ging hij afgetekend achteruit, en wel tot beneden het peil van de overeenkomende periode van vorig jaar.

Doch de handel van de verschillende bedrijfstakken met het buitenland gaf sedert het begin van 1951 zeer uiteenlopende bewegingen te zien. Alleen de teruggang van het eerste tot het tweede kwartaal van 1952 was nagenoeg algemeen. Hij werd verscherpt door de invoerbepalingen van Groot-Brittannië en Frankrijk

op de Belgisch-Luxemburgse goederenuitvoer; alleen de afzet van de steenkolenmijnen en de cementfabrieken werd niet in de beweging betrokken. Behalve voor die twee bedrijfstakken waren de toestanden zeer verschillend.

De leveringen door de groep metallurgie breidden zich geleidelijk uit; bijzonder sterk was de toeneming voor de staalnijverheid. Voor die nijverheid zowel als voor de metaalverwerking en de non-ferro metaalnijverheid bereikte de uitvoer in het eerste kwartaal van 1952 een toppunt voor de laatste twee jaren en ondanks de latere vermindering bleef de afzet in het buitenland groter dan het cijfer van één jaar tevoren. Reeds meer merkbaar was de verzwakking van de uitvoer der chemische bedrijven; in het tweede kwartaal lag hij op een lager peil dan in de overeenkomende periode van vorig jaar.

De afzetgebieden van de textielbedrijven krompen regelmatig in, behalve de lichte en tijdelijke verbetering bij het einde van 1951: van het ene jaar tot het andere verminderde de afzetwaarde met de helft.

De andere lichte bedrijfstakken, die vooral verbruiksgoederen vervaardigen, werden eveneens door het ongunstig verloop in het buitenland getroffen; de vermindering van de uitvoer was min of meer scherp al naar gelang de nijverheid en deed zich bij de ene later voor dan bij de andere, doch zij was in het eerste halfjaar van 1952 klaarblijkelijk voor de huiden- en ledernijverheid, de papiernijverheid, de landbouw- en voedselbedrijven, de diamantslijperijen; in laatstgenoemde industrie was de teruggang ten dele slechts schijn, en wel wegens de uitbreiding van de clandestiene transacties.

De uitvoer van bouwmaterialen was eveneens kleiner dan in het eerste semester van 1951.

Het herstel in de steenkooluitvoer ligt vooral hieraan dat hij in 1951 van overheidswege op een zeer laag peil gehouden werd.

* * *

De bewegingen van de binnenlandse vraag zijn statistisch moeilijker te meten. Zij oefenen weliswaar een invloed uit op het verloop van de invoer, en de ontleding van deze laatste zou hierover uitkomst moeten geven. Doch niet alleen de veranderingen in de binnenlandse behoeften weerspiegelen zich in de samenstelling van de invoer; in een goederenverwerkende economie doet ook de bedrijvigheid van de uitvoerindustriën haar invloed gelden.

Nochtans is het niet zonder belang het verloop van de invoer in de laatste maanden na te gaan. Zoals bij de uitvoer trad na de seizoeninzinking een herstel in en de invoer in het laatste kwartaal van het jaar lag boven het peil van vorig jaar. Doch daarna was de teruggang duidelijk afgetekend en in 1952 lag de invoer beneden de overeenstemmende cijfers van 1951.

De beweging van de aankopen in het buitenland verbergt steeds seizoeninvloeden en dit is stellig het geval voor het topcijfer in het vierde kwartaal. Ook een toevallige factor droeg bij tot de stijging in die periode: de bestellingen door de invoerders in het derde kwartaal, om zich te dekken tegen de aangekondigde beperkingsmaatregelen op de dollarinvoer. Toch dient gewezen op de overeenstemming tussen de periode van stabilisatie — ja zelfs van herstel — van de basisprijzen op de wereldmarkten en de tijdelijke verruiming der aankopen van de Economische Unie, en daarna op de gelijklopende baissebeweging.

TABEL III

Samenstelling van de invoer — Voornaamste afdelingen van het douanetarief
(maandgemiddelden)
(millioenen franken)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Afdeling	1951				1952	
	1 ^o kwartaal	2 ^o kwartaal	3 ^o kwartaal	4 ^o kwartaal	1 ^o kwartaal	2 ^o kwartaal
1. Dierlijke producten	498	359	407	472	503	378
2. Plantaardige producten	1.477	1.368	1.062	1.686	1.450	1.092
3. Vetstoffen, vetten	222	232	193	195	161	123
4. Voedingsproducten, tabak	410	418	365	532	495	444
5. Minerale producten	1.408	1.609	1.568	1.852	1.938	1.988
6. Chemische en pharmaceutische producten	589	589	489	534	561	495
7. Huiden en leder	244	212	138	119	130	130
8. Rubber	217	194	130	141	121	102
9. Hout, kurk	177	223	305	362	204	220
10. Papier	285	415	386	393	280	353
11. Textiel	2.786	2.126	1.433	1.586	1.740	1.085
14. Echte parels, edele metalen	306	474	279	403	327	344
15. Onedele metalen	947	1.024	1.003	1.162	1.114	1.256
16. Machines	787	883	817	868	918	1.025
Andero	727	771	739	805	818	981
Totaal...	11.080	10.897	9.314	11.110	10.760	10.016

Zulks betekent echter niet dat alle ingevoerde producten in die beweging of die inzinking betrokken werden : de invoer van minerale producten, onedele metalen, machines en vervoermaterieel steeg en handhaafde zich boven het peil in de overeenkomende periode van 1951. Onder de voornaamste minerale producten gaf alleen de invoer van ruwe steenkool een teruggang te zien; de aankopen van ijzererts en non-ferro metalen, cokes en minerale oliën namen merkbaar toe. Bij de onedele metalen was het vooral de prijsstijging per eenheid die oorzaak was van de gezamenlijke waardevermeerdering.

TABEL IV

Samenstelling van de invoer

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door de Afdeling Studiën en Documentatie van de Nationale Bank van België.

	1951		1952
	1 ^o half-jaar	2 ^o half-jaar	1 ^o half-jaar
	(maandgemiddelden in miljoenen franken)		
Invoer-eindtotaal	10.988	10.212	10.388
I. Productiegoederen	7.809	7.153	7.110
1) voor de landbouw en de voedselbedrijven	1.121	989	1.022
waarvan graangewassen	659	568	526
meststoffen	136	134	158
2) voor de metallurgische en metaalverwerkende bedrijven	1.652	1.856	2.213
waarvan ijzererts	199	234	297
non-ferro metaal- erts	343	389	458
ruwe metalen	625	694	774
(ruwkoper)	(379)	(364)	(479)
onderdelen en losse stukken van auto's, enz.	319	344	476
3) voor de textielbedrijven	2.016	1.226	1.066
waarvan grondstoffen	1.792	1.139	998
(wol)	(791)	(324)	(290)
(katoen)	(528)	(468)	(426)
halfgewerkte pro- ducten	222	86	67
4) voor de houtnijverheid	128	184	95
5) voor de diamantnijverheid ..	301	248	268
6) voor de ledernijverheid	204	101	107
7) voor de papiernijverheid en grafische bedrijven	139	180	131
8) voor de tabaknijverheid	68	96	72
9) voor de diverse productie- sectoren zonder onderscheid ..	2.181	2.273	2.135
waarvan brandstoffen	338	380	360
minerale oliën	327	373	530
chemische producten	254	232	248
II. Verbruiksgoederen	2.301	2.175	2.268
1) voedingsmiddelen gereed voor het verbruik	1.046	1.054	1.092
waarvan dierlijke producten ..	424	432	451
(melk en boter)	(261)	(263)	(305)
(veehouderijproduc- ten, vlees en vetten) plantaardige produc- ten	(120)	(126)	(103)
(vruchten)	622	622	641
(koffie, specerijen) ..	(150)	(139)	(153)
(259)	(242)	(262)	
2) goederen andere dan voedings- middelen gereed voor het gebruik	1.255	1.121	1.176
waarvan textielstoffen	441	300	341
autovoertuigen, rij- wielen	173	153	186
III. Uitrustingsgoederen	878	884	1.009

De invoer van producten der voedselbedrijven zoals suiker en suikerwaren, cacao en cacao-producten, drank, afval en tabak, vermeerderde in het vierde

kwartaal — een seizoenverschijnsel, alsook wegens de vrees voor restrictiemaatregelen —, doch daalde naderhand, hoewel hij zich boven het peil van één jaar tevoren hield.

Daarentegen waren de aankopen van textielgoederen, plantaardige producten, vetstoffen, chemische producten, huiden en leder, rubber en papier, minder belangrijk dan één jaar geleden. Voor enkele dierproducten konden een herstel bij het einde van het jaar en daarna een nieuwe vermindering der aankopen worden waargenomen. Dit was het geval voor katoen en bastvezels, graan — een seizoenverschijnsel —, oliehoudende zaden en vruchten, koffie en rubber. Dit was eveneens zo voor de chemische producten, zij het met een zekere vertraging. Bij andere producten daarentegen ging de daling regelmatig voort, zoals bij de vetstoffen en vetten. Voor andere tenslotte — wol, huiden en leder, papier —, hernam de nog lage invoerwaarde gedurende het eerste halfjaar van 1952.

In tabel IV werden de invoercijfers hergroepeerd volgens een indeling die afwijkt van die van het douanetarief. Hoewel die gegevens per semester opgemaakt werden, bevestigen zij de hierboven vermelde opmerkingen.

Vanzelfsprekend treedt een algemene lijn uit die zeer verschillende gevallen niet duidelijk naar voren, en zulks te meer daar toevallige of seizoenfactoren de grondtendens wijzigen. In het begin van onderhavig artikel werd gewezen op het veelzijdig en heterogeen karakter der tendensen op de wereldmarkten; feitelijk blijkt dit eveneens het geval te zijn op de binnenlandse markt. Over het geheel is er nog steeds een afwijking op te merken tussen de zware nijverheid die uitrustingen en wapens vervaardigt — doch het aantal begunstigde bedrijfstakken blijkt te verminderen en zich hoe langer hoe meer te beperken tot de metallurgische sectoren — en de lichte industrieën, vooral die van het verbruik.

De binnenlandse investeringen in vast kapitaal blijken zich, in zover gegevens voorhanden zijn, op een stabiel peil te handhaven. De invoer van uitrustingsmiddelen bereikte gemiddeld één milliard per maand in het eerste halfjaar van 1952 tegen 878 miljoen tijdens de overeenstemmende periode van 1951. De binnenlandse productie van uitrustingsmaterieel is bevredigend, zoals hierna zal blijken. De uitgaven voor burgerlijke bouwwerken handhaafden zich vrij goed : de bedrijvigheid voor rekening van de overheidssector woog gedeeltelijk op tegen de vermindering van de werken door particulieren ondernomen : de desbetreffende uitgaven van eerstgenoemde sector gedurende de eerste zes maanden van 1952 zijn, van particuliere zijde, geraamd op 3,94 milliard tegen 7,7 milliard voor geheel het jaar 1951 (3).

(3) Cf. *La Construction, Monteur de la Confédération Nationale de la Construction*, van 21 September 1952.

Doch de investeringen in vlottend kapitaal zijn vermoedelijk verminderd. Over de beweging der voorraden in de economie zijn slechts schaarse statistische gegevens voorhanden, en wel uitsluitend voor de voorraden grondstoffen of afgewerkte producten van enkele bedrijfstakken. Het grootste deel der industriële voorraden en al de stocks aangehouden in de stadia van de distributie vallen buiten het bereik van elke telling. Het zijn dan ook indirecte aanwijzingen die de stelling wettigen dat de voorraden in de Belgische economie slonken. Het doorlopend boni op de handelsbalans sedert het tweede kwartaal van 1951 vormt een eerste aanwijzing in die richting. We stellen verder vast dat de invoer van productiegoederen terugliep van 7,8 milliard per maand gedurende het eerste halfjaar van 1951 tot 7,1 milliard gedurende de twaalf daaropvolgende maanden, als wanneer de gemiddelde uitvoer gedurende die periode heel wat stabielere was. Onze veronderstelling is tenslotte gesteund op de aangroei der liquide middelen en de ontspanning op de kredietmarkt die in de beschouwde periode geleidelijk tot uitdrukking kwamen.

Er bestaat evenmin een systematische staat van de verbruiksuitgaven der particulieren. Het staat buiten kijf dat het verbruik beïnvloed wordt door de schommelingen van het reële inkomen der loon- en weddetrekkenden. Er zijn evenwel slechts weinig gegevens voorhanden betreffende het verloop van dat inkomen, want van het arbeidinkomen in zijn verschillende vormen wordt alleen van het looninkomen een indexcijfer berekend. Hierboven zagen we dat dit laatste steeg van September 1951 tot Juni 1952, als wanneer het indexcijfer der kleinhandelsprijzen van December tot Juni méér daalde dan dat het van September tot December gestegen was. Wat de gezamenlijke verdeelde koopkracht betreft, werd de stijging van de reële lonen waarschijnlijk niet tenietgedaan door de aangroei der werkloosheid, vermits deze laatste niet gepaard ging met een overeenstemmende vermindering van de werkgelegenheid. Er bestaan echter geen voldoende nauwkeurige inlichtingen over het verloop der reële bezoldigingen der weddetrekkenden, de toeslagen, de pensioenen en andere vormen van inkomen van de gezamenlijke arbeiders.

Blijft dan nog de vraag welke bestemming het publiek aan zijn inkomen gegeven heeft. Het herstel van de kasvoorraad der gezinnen, na het eerste kwartaal van 1951, laat geen twijfel over, en het is goed mogelijk dat die oppotting, na een onderbreking bij het einde van 1951, zich bij het begin van 1952 opnieuw voorgedaan heeft; gedurende de beschouwde periode ontwikkelde de spaarvorming zich trouwens in aanzienlijke mate: de spaarvorming bij de Algemene Spaarkas steeg van 513 miljoen in het vierde kwartaal van 1951 tot 1.378 miljoen en tot 845 miljoen gedurende het eerste en tweede kwartaal van 1952.

Het particulier verbruik heeft misschien niet volledig de stijging der inkomens gevolgd, doch het blijkt niettemin dat het in de beschouwde periode toenam. In de loop van het eerste halfjaar van 1952 overtrof de invoer van diverse categorieën verbruiksgoederen, afgezien van de textielgoederen, die van het eerste halfjaar van 1951, zoals blijkt uit tabel v: we stellen eveneens vast dat de aankoop van losse onderdelen voor auto's — die na montage grotendeels op de binnenlandse markt afgezet worden — in de beschouwde periode toenam. Ook de indexcijfers van de verkopen in de grootwarenhuizen, de coöperaties en bij de groothandelaars in algemene voedingswaren bevestigen de veronderstelling van een heropleving van het verbruik.

TABEL v

Indexcijfers van de verkoop aan het verbruik

Basisjaar: maandgemiddelde 1948 = 100

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maand-gemiddelden	Dagverkoop		
	Grootwarenhuizen met menigvuldige afdelingen	Coöperaties	Groothandelaars in algemene voedingswaren Maandverkoop
1951			
1 ^o kwartaal	142	140	112
2 ^o kwartaal	129	123	93
3 ^o kwartaal	122	118	101
4 ^o kwartaal	155	139	103
1952			
1 ^o kwartaal	125	138	100
2 ^o kwartaal	134	139 (1)	107 (1)

(1) Voorlopige cijfers.

De seizoenstijging van de afzet in het laatste kwartaal van 1951 bereikte geen bijzonder hoog peil voor die periode van het jaar, doch de aankopen van het publiek in de loop van het eerste kwartaal gingen er op vooruit, niet tegenover de overeenstemmige periode van 1951, die de laatste invloed van de aankoopwoede onderging, maar wel tegenover het tweede en derde kwartaal van dat jaar. Het herstel zette zich voort gedurende het tweede kwartaal van 1952 en bijna alle groepen artikelen, zowel de kledingstoffen als de meubels en de voeding, waren er bij betrokken.

Indien men trouwens geen rekening houdt met de seizoenschommelingen, die een sterke invloed op de omzet der verdelers uitoefenen, noch met de invloed van de veranderingen der kleinhandelsprijzen — ten einde de werkelijke omvang van de aankopen van het publiek te meten —, dan blijkt dat die omvang, na een daling in 1951, onmiskenbaar in 1952 steeg en op zijn minst terugkeerde tot het peil van de eerste helft van 1950, d.w.z. van vóór de Koreaanse oorlog.

* * *

Industriële bedrijvigheid

Drie verschijnselen wijzen er op dat de steenkoolvoorziening op de binnenlandse markt verruimd is. De productie bereikte in het eerste kwartaal van 1952 een topcijfer; sedert einde Maart namen de voorraden aanmerkelijk toe; de handelsbalans in steenkool gaf opnieuw een ruim positief resultaat.

Dank zij de vermeerdering van het aantal tewerkgestelde mijnwerkers, steeg de productie in 1951 — afgezien van seizoenschommelingen — en in het eerste kwartaal van 1952. Het blijkt zelfs dat de steenkoolwinning in Maart (2.740.000 t) de hoogst was die ooit bereikt werd. De inzinking in het tweede kwartaal is vooral te wijten aan de verminderde bedrijvigheid in Juni, in welke maand de seizoenvermindering inzet. Het aantal ingeschreven werklieden was niettemin een weinig lager in het tweede kwartaal van 1952.

TABEL VI

Steenkoolnijverheid

Bron: Directie van het Mijnwezen.

Maand-gemiddelden	Aantal ingeschreven arbeiders, ondergrondse en bovengrondse samen	Rendement dag-gemiddelde (in kg) (ondergrondse en bovengrondse arbeiders samen)	Maand-productie (1.000 tonnen)	Productie per werkdag (1.000 tonnen)
1951				
1 ^o kwartaal	154.613	742	2.418	95,4
2 ^o kwartaal	155.241	747	2.554	102,1
3 ^o kwartaal	154.014	725	2.309	91,2
4 ^o kwartaal	159.136	739	2.608	103,0
1952				
1 ^o kwartaal	162.815	745	2.672	104,1
2 ^o kwartaal	160.985	739	2.501	101,4

Tegenover het begin van 1951 is het rendement niet meer verbeterd: het blijkt daarentegen dat de aanwerving van nieuwe arbeidskrachten in de tweede jaarheft de gemiddelde productiviteit der ondergrondse arbeiders deed teruggaan gedurende gans de beschouwde periode; het rendement van boven- en ondergrond tezamen liep eveneens terug in het derde kwartaal van 1951, om daarna opnieuw tot zijn vroeger peil te naderen.

Van einde Maart af is een belangrijke voorraadvorming merkbaar. Doch het valt te betwijfelen dat zij er reeds toe bijdroeg om de productie in het tweede kwartaal te doen verminderen. De steenkoolvoorraden in de mijnen gaven volgend verloop te zien:

Einde September 1951	211,8	duizend ton
December 1951	224,8	» »
Maart 1952	446,4	» »
Juni 1952	1.349,0	» »

Na Juni ging de voorraadvorming verder zonder evenwel zulke omvang aan te nemen dat ze op grote afzetmoeilijkheden zou wijzen: het betreft eerder een verschuiving der voorraden van de verbruikende ondernemingen naar de mijnen.

Wel liep de afzet van huisbrand terug in de loop van de drie beschouwde kwartalen, doch zulks betekent slechts een terugkeer naar een normale toestand: de markt der steenkolen voor huishoudelijk verbruik is immers, behalve in schaarstetijden, veel kalmer van af het einde van de winter.

De vraag naar nijverheidskolen was minder sterk in 1952 dan tijdens de overeenstemmende periode van 1951; ze kwam terug tot het peil der lopende behoeften; ze werd ongetwijfeld eveneens beïnvloed door de inzinking der bedrijvigheid in sommige industrieën. Nochtans onderhielden de hoogovenbedrijven — een der grote verbruikers — gedurende gans die periode een maximale bedrijvigheid die zich hier weerspiegelt in de vermeerderde verkoop van steenkolen aan de cokesfabrieken. De vermindering van het verbruik der elektrische centrales is gedeeltelijk aan seizoeninvloeden te wijten. Onder de diverse industrieën vinden we als voornaamste verbruikers de suikerfabrieken, waarvan de bedrijvigheid hoofdzakelijk in enkele wintermaanden samenvalt: de verminderde aankopen van de diverse industrieën hebben dan ook wellicht ten dele eveneens een seizoenkarakter. Doch de bedrijvigheid van de papierfabrieken, eveneens belangrijke verbruikers, en van diverse sectoren verzwakte in de loop van het eerste halfjaar van 1952.

TABEL VII

Verkoop van steenkool aan de voornaamste sectoren

(maandgemiddelden)

(duizenden tonnen)

Bron: Belgisch Steenkolenbureau — Cobechar.

	4 ^o kwartaal van 1951	1 ^o kwartaal van 1952	2 ^o kwartaal van 1952
Huishoudelijk verbruik	611	550	351
Industriële verbruikers:			
Cokesfabrieken	525	557	566
Electrische centrales	335	329	242
Spoorwegen	154	170	137
Cementfabrieken	79	93	77
Glas- en spiegelglasfabrieken	15	15	7
Diverse industrieën	333	315	251

In 1951 was de uitvoer geremd geworden ten einde voorrang aan de binnenlandse markt te verzekeren. De aangroei der voorraden liet toe de uitvoer te hernemen: hij steeg afgetekend in het tweede kwartaal van 1952 en Frankrijk hernam zijn structurele plaats onder de afzetmarkten der Belgische steenkoolnijverheid. Terzelfder tijd verminderde de steenkoolinvoer in België — dus afgezien van het Groothertogdom Luxemburg —: de toegenomen vraag noopte tevoren

tot aankoop van Amerikaanse fijne cokeskolen en anthracietkolen; in het laatste kwartaal van 1951 bedroegen die leveringen nog gemiddeld 160.000 t per maand; in het tweede kwartaal van 1952 was dit cijfer teruggelopen tot 71.000 t; de aankopen in Duitsland vertoonden minder grote schommelingen: ze bleven om en bij 25.000 t per maand bewegen; de invoer van Engelse steenkool, die in 1951 eveneens uitbreiding nam, liep terug van 45.000 t per maand in het derde kwartaal van 1951 tot 20.000 t in het tweede kwartaal van 1952.

733 miljoen, tegen 750 miljoen op hetzelfde tijdstip in 1951. Het gaat hier vooral om een seizoeninzinking, die evenwel dit jaar veel sterker tot uitdrukking kwam. De industrieën wier bedrijvigheid verminderde, behoren over het algemeen tot de groep der lichte nijverheid die eerder electriciteit dan steenkool als drijfkracht gebruikt.

TABEL X

Voortbrenging van elektrische stroom
(duizenden kWh.)

Bron: *Ministerie van Economische Zaken en Middenstand.*

Maandgemiddelden	Gemeente-regio-bedrijven	Centrale der voortbrengers-verdelers Particuliere ondernemingen	Centrale der industriële zelfvoortbrengers
1951 1 ^o kwartaal ...	36.774	451.928	314.607
2 ^o kwartaal ...	30.286	407.167	312.451
3 ^o kwartaal ...	27.304	398.596	320.515
4 ^o kwartaal ...	35.897	458.174	372.246
1952 1 ^o kwartaal ...	34.928	427.472	387.678
2 ^o kwartaal ...	27.634	357.623	348.056

Uit een onderzoek der stroomvoortbrenging in elk der twee voornaamste groepen centrales blijkt dat de leveringen der industriële zelfproducenten er tegenover het vorige jaar op vooruitgingen, als wanneer die der verdelers-voortbrengers afgetekend terugliepen. Deze uiteenlopende beweging vindt haar oorzaak in het in bedrijf nemen, door de groep zelfproducenten « Linalux », van de Centrale van Awirs, met een vermogen van 40 tot 50 miljoen kWh, en die de plaats innam van de particuliere bedrijven die tot dusver hadden bijgedragen tot de voorziening van de industriële verbruikers van de groep.

* * *

De voordelige conjunctuur die de staalnijverheid, na het begin van de Koreaanse oorlog doormaakte, is bekend.

De Belgische *hoogovenbedrijven* dreven hun bedrijvigheid zo hoog mogelijk op: de voortbrenging in October betekent een maandrecord voor ruwstaal (460.000 t), terwijl in het begin van 1952, het hoogste kwartaalgemiddelde bereikt werd met een maandgemiddelde van 445.000 t.

Bij het begin van April ging de bedrijvigheid der ijzer- en staalnijverheid enigszins verzwakken: in Juni lag de voortbrenging van gietijzer en staal reeds beneden het overeenstemmend cijfer van het vorig jaar. De vermindering komt duidelijk tot uiting in de cijfers van tabel XI; in Juli nam ze verder toe, zelfs zo rekening gehouden wordt met de normale teruggang in de verlofperiode. Op dat ogenblik waren de onmiddellijke vooruitzichten op de staalmarkt immers

TABEL VIII

Belgische in- en uitvoer van steenkool
(duizenden tonnen)

Bron: *Belgisch Steenkolenbureau.*

Maand-gemiddelden	Totale invoer	Uitvoer			
		Totaal	waarvan naar:		
			Italië	Frankrijk	Nederland
1951					
1 ^o kwartaal ...	129	144	56	31	21
2 ^o kwartaal ...	161	162	55	48	18
3 ^o kwartaal ...	151	169	42	45	36
4 ^o kwartaal ...	224	199	43	57	49
1952					
1 ^o kwartaal ...	196	192	21	56	73
2 ^o kwartaal ...	126	274	38	142	68

De officiële binnenlandse steenkooltarieven — af mijn — werden in de eerste helft van 1952 tweemaal verhoogd; beide verhogingen tezamen bedragen evenwel slechts 16 frank per ton.

TABEL IX

Voornaamste prijzen van steenkool

Van kracht per	Fijne cokeskolen	20/30 vetkolen	30/50 magere kolen
1 October 1949.	640	825	1.235
1 Maart 1951 ..	680	825	1.235
16 April 1951 ..	700	845	1.270
1 Januari 1952	712	857	1.282
1 Juni 1952 ...	716	861	1.286

* * *

Uit het steenkoolverbruik door de diverse industrieën moest men opmaken dat de behoefte aan drijfkracht meer dan een seizoeninzinking kende. Het verloop van de gezamenlijke *electriciteitsproductie* bevestigt die vaststelling. In het laatste kwartaal van 1951 steeg die productie tot een maximum van 866 miljoen kWh per maand: in het eerste kwartaal van 1952 overschreed zij nog met 850 miljoen kWh het peil van de overeenstemmende periode van 1951, maar in de drie daaropvolgende maanden liep ze terug tot

minder gunstig en de producenten waren niet geneigd een productie met zeer hoge marginale kostprijs te handhaven. Het is bekend dat de staking in de Amerikaanse hoogovenbedrijven in April en Mei achteraf de vraag op de markt aanstijfde.

TABEL XI

IJzer- en staalproductie

(duizenden tonnen)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Ruwe metalen		Afge- werkte producten	Aantal arbeiders
	Gietijzer	Staal		
1951 1 ^o kwartaal ...	386,2	402,2	318,0	48.512
2 ^o kwartaal ...	406,1	421,5	330,4	51.040
3 ^o kwartaal ...	402,6	407,8	309,1	50.219
4 ^o kwartaal ...	420,8	436,6	338,4	50.753
1952 1 ^o kwartaal ...	420,0	445,4	346,1	50.057
2 ^o kwartaal ...	398,2	414,5	307,6	49.496

Wat de voorziening betreft, deed zich geen enkele moeilijkheid voor, daar de inelasticiteit van de vraag en het hoge peil der verkoopprijzen die er uit voortvloeide, de staalproducenten toelieten dure grondstoffen aan te wenden. De leveringen van fijne cokeskolen door de Belgische mijnen werden aldus aangevuld door invoer tegen hogere prijzen uit de Verenigde Staten; in de loop van het tweede kwartaal werden die aankopen stopgezet. De invoer van ijzererts steeg van een maandgemiddelde van 487.000 t in het tweede halfjaar van 1950 tot 685.000 t in de eerste jaarhelft van 1952; wegens de grote behoeften van de hoogovenbedrijven in Frankrijk en het Saargebied, nam de invoer uit Frankrijk niet toe; Zweden, dat ook de Duitse vraag moest bevredigen, verhoogde zijn leveringen slechts weinig: ze bleven beneden een maandgemiddelde van 100.000 ton; de nieuwe behoeften werden gedekt door leveringen van het Groothertogdom, die tegenover 1950 meer dan verdubbelden; daarenboven werden enige dure aankopen gesloten bij gelegheidscliënten — Brazilië, Algerië, Oostenrijk —, doch die leveringen vertegenwoordigden slechts 7 pCt. van het totaal. Het was dank zij de aanwending van schroot dat de hoogovenbedrijven hun productie tot een maximum konden opdrijven. Op de markt van deze grondstof heerste zulke dringende vraag dat op het einde van 1951 de noteringen op gelijke hoogte kwamen als de prijzen van het nieuw gietijzer. Doch de weerstand der kopers, die trouwens op een akkoord aanstuurden, en ongetwijfeld ook van dit ogenblik af de aarzelande stemming op de staalmarkt veroorzaakten, met ingang van Maart 1952, een daling der schrootprijzen met 40 pCt. per einde Juni t.o.v. de prijzen van einde 1951; achteraf trad er evenwel een kentering in. Op de maandelijksse toewijzingen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen daalden de noteringen van hoogovenschroot van 4.065 frank de ton begin Januari tot 3.660 frank begin April en 2.351 frank begin Juni.

Het uitgangspunt van de weifelende houding van de staalmarkt scheen in de Verenigde Staten te liggen: de verbruikers beschikten over belangrijke voorraden en begonnen weder op de prijzen der ijzer- en staalproducenten af te dingen op het ogenblik dat de staking uitbrak. We zullen hierna zien dat de Belgisch-Luxemburgse uitvoer naar de Verenigde Staten gevoelig inkromp.

Die aarzeling kwam tot uiting in een daling der Belgisch-Luxemburgse uitvoerprijzen. De producten van de draadtrekkerijen gingen het eerst achteruit en wel bij het begin van 1952; in de loop van Maart daalden de fob-prijzen Antwerpen voor het handelsstaal van 7.000/7.250 frank tot 6.250/6.500 frank per ton en van dat ogenblik af lagen de noteringen voor de uitvoer naar de Verenigde Staten beneden die voor de uitvoer naar de andere markten, als wanneer in de loop van 1951 geen prijsverschil naar gelang de bestemming werd gemaakt. Op het einde van het tweede kwartaal was de prijs gedaald tot 5.250 frank voor de uitvoer naar de Verenigde Staten en tot 5.750 frank voor de andere markten.

Op de binnenlandse markt was op het einde van Juni 1952 geen verandering merkbaar in de prijzen die in Juni 1951 in onderling overleg tussen staalverbruikers en -producenten op basis van 4.250 frank de ton voor handelsstaal waren vastgesteld. De afzet handhaafde zich rond 165.000 t per maand.

De gezamenlijke uitvoerwaarde van de Belgische en Luxemburgse hoogovenbedrijven steeg tot het eerste kwartaal van 1952, vooral ten gevolge van de prijzen per eenheid; in het tweede kwartaal van 1952 daalde de afzet beneden het peil van de overeenstemmende periode van 1951 en de prijs per eenheid verminderde in lichte mate.

TABEL XII

Uitvoer van de Belgisch-Luxemburgse hoogovenbedrijven

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Gezamenlijke waarde (miljoenen franken)	Hoeveelheid (duizenden tonnen)	Prijs per eenheid (in franken per ton)
1951 1 ^o kwartaal	1.791	364	4.924
2 ^o kwartaal	2.413	407	5.901
3 ^o kwartaal	2.618	374	6.992
4 ^o kwartaal	2.856	385	7.412
1952 1 ^o kwartaal	3.023	401	7.537
2 ^o kwartaal	2.861	380	7.466

De inzinking der prijzen bij de uitvoer trof nog maar enkele groepen producten. Deze vaststelling is niet in tegenspraak met de hierboven vermelde teruggang der noteringen, omdat de uitvoer gedurende een bepaalde periode geschiedt tegen tevoren overeengekomen prijzen. De vermindering van de gemiddelde

prijzen per eenheid is het gevolg van de daling bij de producten die reeds bij het jaarbegin getroffen werden, met name ijzerdraad.

TABEL XIII

Gemiddelde prijzen per eenheid van ijzer- en staalproducten

(in franken per ton)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

	1951	1952	
	4 ^e kwartaal	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal
Onbewerkte warm gewalste platen	9.207	9.370	9.568
Warm gewalste staven	6.347	6.670	6.711
Warm gewalste draad	7.111	7.110	6.949

Tijdens de beschouwde periode deden zich verschuivingen voor in de staaluitvoer, doch zoals eerder werd aangestipt schommelde de gezamenlijke hoeveelheid weinig. De buitengewoon hoge uitvoer naar de Verenigde Staten in 1951 kwam terug tot zeer matige cijfers : in Juni werd slechts 6.600 ton geleverd. De Zuidamerikaanse landen bleven grote aankopen doen, doch in het tweede kwartaal was niettemin een vermindering merkbaar. De leveringen aan de landen der Europese Betalingsunie handhaven zich op opvallende wijze; doch binnen die groep veranderden de afzetmarkten; sedert het begin van 1951 nam de uitvoer naar het Verenigd-Koninkrijk voortdurend toe; zoals bekend, werd een overeenkomst gesloten tussen « Sybelac » en de Groepering der Luxemburgse hoogovenbedrijven aan de ene kant en de « British Iron and Steel Corporation » aan de andere kant. De andere markten in het sterlinggebied daarentegen, die door de daling der grondstoffenprijzen getroffen werden, verminderden hun aankopen in belangrijke mate. Vooral de vraag uitgaande van Nederland, alsook van Noord-Europa, ging verslappen nadat ze in 1951 hoog opgelopen was. De verrui-

ming van de Duitse markt vormde een compenserende factor : de uitvoer naar die markt ging plots aan betekenis winnen na de vrijmaking van de binnenlandse staalprijzen aldaar en ook wegens de uitvoering van de investeringsprogramma's; in Juli bereikte hij 50.200 ton. De uitvoer naar Frankrijk bleef daarentegen onbeduidend.

TABEL XIV

Richting van de uitvoer door de Belgisch-Luxemburgse hoogovenbedrijven
(maandgemiddelden)
(duizenden tonnen)

Naar	1951	1952	
	4 ^e kwartaal	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal
Verenigde Staten	43,6	33,5	13,3
Centraal- en Zuid-Amerika	37,3	54,9	46,6
E. B. U.-landen	261,9	261,3	262,4
Waarvan :			
Nederland	60,3	53,7	56,1
Noord-Europa	57,7	58,8	54,1
Duitsland	2,-	4,9	13,7
Verenigd-Koninkrijk	21,6	30,2	37,4
Overig sterlinggebied	55,1	47,5	29,-

* * *

De nijverheid der *non-ferro metalen* vond eveneens baat bij het conjunctuurverloop. Doch in het tweede kwartaal van 1952 werden tekenen van een mogelijke omslag merkbaar. Hierboven zagen we dat de wereldmarkt van lood en zink van toen af zwakker werd. Blijkbaar werd de bedrijvigheid der Belgische nijverheid door die gewijzigde marktstemming reeds getroffen, want de voortbrenging van ruw zink, van halfabrikaten van zink en lood daalde in het tweede kwartaal van 1952; zulks gold eveneens voor de productie van ruw lood, doch hier was de daling minder afgetekend en minder zeker.

TABEL XV

Productie van de non-ferro metaalnijverheid

(tonnen)

Bron : Union des Industries des Métaux non ferreux.

Maandgemiddelden	Ruwe metalen					Half-afgewerkte producten	Aantal arbeiders (einde kwartaal)
	Koper	Lood	Zink	Tin	Aluminium		
1951 1 ^e kwartaal ..	12.017	5.123	16.616	860	104	16.506	16.348
2 ^e kwartaal ..	11.868	5.640	17.071	867	139	16.752	16.672
3 ^e kwartaal ..	11.579	6.865	16.251	968	113	15.855	16.884
4 ^e kwartaal ..	11.919	5.920	17.024	647	114	16.769	17.102
1952 1 ^e kwartaal ..	11.198	6.293	16.782	1.036	130	15.592	16.801
2 ^e kwartaal ..	12.748	6.251	15.279	843	132	13.477	16.003

Daarentegen was zowel de binnenlandse als de buitenlandse vraag naar ruw koper vaster. Bij het begin van Juni 1952 — op het ogenblik dat de invoerprijs in de Verenigde Staten werd vrijgegeven — werd de binnenlandse prijs van *fr* 31,45 tot *fr* 36,45 verhoogd. De vaste vraag uit het buitenland gaf aanleiding tot een stijging van de gemiddelde uitvoerprijs van 29.000 frank per ton bij het begin van 1951 tot nagenoeg 34.000 frank één jaar later, om dan terug te keren tot ca. 33.000 frank in het tweede kwartaal.

De uitvoer, die het grootste deel van de productie opsloort, vermeerde evenwel niet naar hoeveelheid; hij verminderde zelfs van 10.000 t per maand in het derde kwartaal tot 8.000/8.500 ton bij de jaarwisseling, om daarna weer te stijgen tot 9.200 ton in het tweede kwartaal van 1952, dank zij een wellicht uitzonderlijke uitbreiding van de afzet in het Verenigd-Koninkrijk. Nagenoeg de volledige afzet ging naar de landen der Europese Betalingsunie.

De uitvoer van halffabrikaten handhaafde zich eveneens op een zeer bevredigend peil; de E.B.U.-landen namen nagenoeg de gehele hoeveelheid op en onder hen was Nederland de voornaamste afzetmarkt.

De voortbrenging van ruw lood overtrof bij het begin van 1952 het peil der eerste maanden van 1951; in het eerste kwartaal van het lopend jaar werden topcijfers bereikt. De buitenlandse afzetmarkten verruimden inderdaad tot de eerste maanden van 1952; het maandgemiddelde van de uitvoer steeg van 4.160 t in het eerste kwartaal van 1951 tot 4.570 t in het laatste kwartaal van hetzelfde jaar en 5.620 t in het eerste kwartaal van 1952; oorzaak hiervan was vooral een vrij plotse vermeerdering van de Franse en Britse aankopen. Terzelfder tijd klommen de gemiddelde uitvoerprijzen van 20.600 frank de ton bij het begin van 1951 tot ca. 23.800 frank bij het einde van het jaar en 24.400 frank bij het begin van 1952. In het tweede kwartaal van 1952 sloeg de tendentie bij de uitvoer om en hij liep opnieuw terug tot een maandgemiddelde van 4.170 ton; wis en zeker kan die hoeveelheid nog zeer gunstig de vergelijking doorstaan met die van de overeenstemmende periode van 1951, doch de daling zou gevoeliger geweest zijn, had de Amerikaanse markt, tot dan een onbeduidende cliënt, geen vrij grote hoeveelheden lood aangekocht op het ogenblik waarop men opnieuw de toepassing van het Amerikaans invoerrecht voorzag. Het ziet er dus naar uit dat die leveringen aan de Verenigde Staten slechts van tijdelijke aard zijn; de voornaamste afzetmarkten van de loodnijverheid — met name Nederland en Noord-Europa — krompen echter in het tweede kwartaal vrij merkbaar in en de uitvoer naar Frankrijk keerde naar een normaal peil terug. De daling der noteringen in de loop van die periode vormde een verder teken van een verzwakkende vraag: de gemiddelde uitvoerprijs viel tot 20.700 frank de ton.

Bij de loodverwerkende bedrijven kwam het ongunstige verloop van de uitvoer nog duidelijker tot uiting en hoewel de binnenlandse markt voor de halffabrikaten van lood belangrijker is dan voor het ruw metaal, werd de bedrijvigheid der verwerkende ondernemingen er door getroffen. De maandelijkse uitvoer verminderde van ca. 700 t in 1951 en in het begin van 1952 tot 250 t in het tweede kwartaal; met de voornaamste afzetmarkten — Nederland en Noord-Europa — werden veel minder zaken gedaan.

De verzwakking van de productie van ruw zink bij het begin van 1952 is duidelijker afgetekend dan voor het loodmetaal: in het tweede kwartaal bleef de productie merkbaar beneden het gemiddeld peil van 1951. Ongetwijfeld was het de binnenlandse vraag die in gebreke bleef, want de uitvoer handhaafde zich op opvallende wijze gedurende het eerste halfjaar van 1952. Doch de buitenlandse markten hebben, relatief, minder belang voor de zinkproducenten dan voor de lood- en kopernijverheid. In het eerste halfjaar van 1951 bedroeg het maandgemiddelde van de uitvoer 8.300 ton; in het eerste en tweede kwartaal van 1952 bedroeg het 10.200 ton en 9.700 ton.

Het grootste deel van de uitvoer ging naar de landen van de Europese Betalingsunie; zoals voor het lood en waarschijnlijk om dezelfde redenen, vertoonde de afzet van zink in de Verenigde Staten een zekere vooruitgang in het tweede kwartaal van 1952. De voornaamste afzetmarkten bleven nochtans de Europese landen en vooral Frankrijk en het Verenigd-Koninkrijk, die in de beschouwde periode hun aankopen aanzienlijk uitbreidden.

De gemiddelde uitvoerprijzen daalden in het tweede kwartaal van 1952: na een stijging van ca. 24.700 frank in de eerste maanden van 1951 tot 29.000 frank een jaar later, liepen ze terug tot 22.600 frank in het tweede kwartaal van 1952.

De inkrimping van de binnenlandse vraag naar zink moet haar oorzaak vinden in een verslapping bij de verwerkende ondernemingen; er zijn geen gegevens voorhanden over hun afzet op de binnenlandse markt; doch hun leveringen aan het buitenland verminderden aanzienlijk in het eerste en vooral in het tweede kwartaal van 1952: zij gingen terug van 1.900 ton per maand in de laatste drie maanden van 1951 tot 1.540 en 630 ton in de volgende twee kwartalen, omdat Nederland, het Verenigd-Koninkrijk en ook Europa hun aankopen verminderden.

Het in België gesmolten tin wordt nagenoeg volledig op de buitenlandse markten afgezet. In die bedrijfstak daalde de productie in het laatste kwartaal van 1951, doch zulks werd gedeeltelijk goedge maakt door een stijging in het volgende kwartaal. Die tweevoudige beweging is het rechtstreeks gevolg van de geschillen die oprezen tussen de tinvoortbrengers en de voornaamste verbruiker, de Verenigde Staten. Meerdere contracten die de voorziening regelden, liepen af op het einde van 1951. De verkopers eisten

de hernieuwing er van op basis van een prijs van 140 à 130 ct. het pond; de Verenigde Staten verzetten zich hiertegen. De « Reconstruction Finance Corporation » bezat gedurende een zekere tijd het monopolie van het aanbod in de Verenigde Staten, doch per einde Januari bleek dat de verminderde civiele voorraden niet meer in verhouding waren met de behoeften. Op dat ogenblik werd de Engels-Amerikaanse overeenkomst betreffende de staalleveringen gesloten, waarbij voorzien werd dat Groot-Brittannië, als tegenprestatie, 20.000 ton tin tegen 121,5 ct. zou leveren. Weinig later ondertekenden de voortbrengers van Malakka, Indonesië en Belgisch-Kongo overeenkomsten voor twee jaar, die kunnen hernieuwd worden op basis van 120 3/4 ct. het pond geleverd in Amerika.

Na een daling van 780 ton per maand in de eerste jaarhelft van 1951 tot 476 ton in het laatste kwartaal en slechts 234 ton in het eerste kwartaal van 1952, steeg de Belgische tinuitvoer opnieuw tot 1.011 ton in het tweede kwartaal. Dat verloop werd beheerst door de schommelingen van de Amerikaanse vraag; de andere afzetmarkten zijn immers van ondergeschikt belang: Duitsland, dat 100 ton per maand invoert, en Frankrijk, dat, hoewel het zijn aankopen sedert 1951 verhoogde, toch nog maar 40 ton per maand invoert. De prijs per eenheid bij de uitvoer paste zich aan bij de vrije noteringen op de wereldmarkt. Hij daalde in 1951 van 166.500 frank per ton in het eerste kwartaal tot 122.268 frank in het laatste; achteraf steeg hij opnieuw in lichte mate tot 133.600 frank in het tweede kwartaal van 1952.

* * *

De personeelbezetting in de *metaalverwerkende nijverheid* nam geleidelijk uitbreiding in de tweede helft van 1950 en in 1951: van ca. 151.000 in Augustus 1950 steeg zij tot 170.600 in Januari 1952. In de loop der volgende drie maanden vermindert het aantal enigszins om zich dan van einde Maart af te handhaven om en bij 167.700. De toestand verschilde natuurlijk in de verschillende sectoren; sommige gingen tot afdankingen over — de gieterijen, de draadtrekkerijen, de klinkboutenfabrieken, de bouwers van textielmachines, de elektrische constructies en de voortbrengers van verbruiksgoederen —, als wanneer andere sectoren — de wapennijverheid, de autonijverheid, de constructie van spoorwegmaterieel, fabrieken van machines in het algemeen — nog personeel aanwierven; hierna volgen enkele gegevens over de toestand in al die groepen afzonderlijk.

Beschouwt men de metaalverwerkende nijverheid als één geheel, dan stelt men vast dat de bestellingen in het eerste kwartaal van 1951 toenamen ingevolge belangrijke orders vanwege het Ministerie van Landsverdediging; de daaropvolgende vermindering

was niet zeer aanzienlijk: het gezamenlijk bedrag der bestellingen in het eerste en tweede kwartaal van 1952 lag nog op een maandgemiddelde van 4,4 en 4,2 miljard. Zelfs indien men geen rekening houdt met de bestellingen van de scheepswerven, die plotse schommelingen teweegbrengen, bleven de orders in het eerste halfjaar van 1952 op een hoog peil, zij het iets lager dan bij het einde van 1951; zij overtroffen verder de totale afzet. Deze laatste bereikte een hoogtepunt in het vierde kwartaal van 1951 met een maandgemiddelde van 4,2 miljard, om zich daarna om en bij de 4,1 miljard te handhaven gedurende het eerste halfjaar van 1952. De uitvoer echter verminderde enigszins: bleven de bestellingen uit het buitenland in 1951 betrekkelijk stabiel, dan was zulks te danken aan bewapenings- en scheepbouworders.

TABEL XVI

Bedrijvigheid in de metaalverwerkende nijverheid

(*millioenen franken*)

Bron: *Fabrimétal*.

Maand-gemiddelden	Aantal arbeiders	Binnenlandse markt		Buitenlandse markt	
		Verzendingen	Aange-tekende bestellingen	Verzendingen	Aange-tekende bestellingen
1951					
1 ^o kwartaal	160.431	2.121	2.323	1.339	2.183
2 ^o kwartaal	164.510	2.223	2.226	1.685	1.872
3 ^o kwartaal	168.106	2.172	2.555	1.556	1.556
4 ^o kwartaal	169.128	2.453	2.953	1.769	1.902
1952					
1 ^o kwartaal	169.305	2.415	2.652	1.675	1.776
2 ^o kwartaal	167.658	2.542	2.513	1.604	1.701

De versterking van het militair autopark en de uitbreiding van het autogebruik door particulieren begunstigen de autonijverheid. De gezamenlijke afzet van de groep « *Automobielen, rijwielen, vliegtuigbouw en aanverwante industrieën* », aangekend door « *Fabrimétal* », steeg van 300 miljoen per maand bij het einde van 1951 en het begin van 1952 tot 360 miljoen in het tweede kwartaal van 1952; de uitvoer nam deel in die vermeerdering. Het blijkt dat de bedrijvigheid nimmer zo groot was; de uitvoering van bestellingen voor de landsverdediging, in de laatste maanden van 1951 overgemaakt, zal toelaten in de komende maanden dat productiepeil te handhaven; op langere termijn zullen de beschermingsmaatregelen die ten voordele van de montage van voertuigen worden overwogen, de bedrijvigheid in die sector in de hand werken. Die bedrijfstak omvat ten anderen, naast de auto- en de vliegtuigbouw en de fabricage van auto-onderdelen, die in volle bloei zijn, enkele takken die het heel wat minder goed stellen. De nijverheid der motorrijwielen, rijwielen en onderdelen van rijwielen ondervindt nog steeds moeilijkheden, die wegens hun aanhoudend karakter een structurele aanpassing schijnen te vragen.

Dank zij de militaire uitgaven vermeerderde de afzet der *wapenfabrieken* in de eerste jaarhalf van 1952; hij bereikte een maandgemiddelde van 160 miljoen, zegge ongeveer het dubbele van de afzet gedurende de eerste zes maanden van 1951; de aankopen op de binnenlandse markt, voorheen weinig belangrijk, namen aanzienlijk toe. Harerzijds lijdt de industrie der jachtwapens nog steeds onder de invoerbependingen van het buitenland.

De bedrijvigheid bij de producenten van uitrustingsgoederen werd over het algemeen begunstigd door de uitvoering der investeringsprogramma's met het oog op een verbetering der productiviteit. De toestand in de groep « *Hijs-, hef- en weegtoestellen* » was bijzonder goed: de ingeschreven bestellingen vermeerderden gedurende de beschouwde periode en de omzet bleef met een maandgemiddelde van ca. 80 à 90 miljoen boven het peil van 1951. Hetzelfde geldt voor de sector: « *Bruggen, gebinten, ketel- en stoomketelmakerijen* »: de personeelbezetting bleef er ruim boven het peil der jaren 1948-1949; de afzet steeg naar waarde tot boven de 200 miljoen per maand in het tweede kwartaal van 1952. De bewapeningsuitgaven en de ontwikkeling der Kolonie onderhielden de bedrijvigheid der bouwers van gebinten en der ketelmakerijen; de oprichting van de tweede petroleumraffinerij te Antwerpen en van elektrische centrales begunstigde de producenten van stoomketels en persapparaten. Doch de bruggenbouwers die meer en meer de mededinging voelen van het beton, werden daarenboven getroffen door het uitstel in de uitvoering van het programma der grote burgerlijke bouwwerken.

De verschillende groepen van de machinebouw behielden eveneens een zeer bevredigende omzet. In de tak der *werktuigmachines* vermeerderde de afzet sedert September tot ca. 120 miljoen per maand in het tweede kwartaal van 1952; het aandeel van de uitvoer vertegenwoordigde hier ongeveer de tweederden: zulks is namelijk te danken aan de vermeerderde aankopen vanwege het Verenigd-Koninkrijk sedert het begin van 1951. De tewerkstelling verhoogde eveneens in de takken « *Drijfkrachtmachines, compressoren en pompen* ». De afzet bereikte naar waarde niet meer het uitzonderlijk hoog peil van het eerste halfjaar van 1951, maar hij herstelde zich sedert de verloopperiode en bereikte 120 miljoen per maand in het tweede kwartaal van 1952; de vermeerdering vloeide voornamelijk voort uit leveringen in het binnenland, dat zeer grote bestellingen plaatste van Diesel-inrichtingen en sloopsturbines in de tweede helft van 1951. Over het geheel genomen is de omzet van de ondernemingen die *apparaten en instellingen voor diverse industrieën* vervaardigen er op vooruit gegaan: hij beliep ongeveer 200 miljoen per maand in het tweede kwartaal van 1952, waarvan één derde voor de uitvoer; sommige afdelingen waren nochtans minder begunstigd, zoals bijv. de fabrieken van koelapparaten en luchtregeling, machines voor het

bleken van het linnen, voor de broodbakkerijen, de spekslagerijen en het hotelwezen. Onder de machinebouwers maakte ook een andere belangrijke sector uitzondering, met name de *bouwers van textielmachines* wier bedrijvigheid grotendeels op de uitvoer gericht is en die getroffen werden door de depressie in de textielindustrieën in de meeste landen; de uitvoer verminderde in die sector van 65 miljoen per maand in het laatste kwartaal van 1951 tot 39 miljoen in het tweede kwartaal van 1952; de waarde van de totale afzet vertoonde een gelijklopende vermindering van 85 tot 60 miljoen per maand en de aange tekende bestellingen zijn in de eerste maanden van 1952 niet gestegen, wel integendeel.

De industrieën die de uitrusting leveren voor de vervoerondernemingen konden in de beschouwde periode eveneens hun bedrijvigheid uitbreiden. We stipten reeds het geval aan van de autonijverheid. Hetzelfde geldt voor de *scheepsbouw*; de leveringen stegen hier van een maandgemiddelde van 200 miljoen in het eerste halfjaar van 1951 tot 215 miljoen en 255 miljoen in de volgende twee halfjaren; buitengewoon belangrijke bestellingen ter waarde van 1,1 milliard werden door de Belgische rederijen geplaatst in de tweede helft van 1951. Doch de scheepswerven werkten vooral bij de uitvoer: in de eerste helft van 1952 werden zes tankschepen, negen vrachtschepen en tien kustvaarders door het buitenland besteld voor een waarde van bijna 2 milliard; in diezelfde tijd bleven de bestellingen voor de binnenlandse markt beneden de 350 miljoen. In weerwil van die belangrijke orders werd het productievermogen van de gezamenlijke bouwers en herstellere niet volledig benut: de personeelbezetting beliep in het eerste halfjaar van 1952 gemiddeld tenminste 13.000 eenheden tegen 18.500 in 1948; weliswaar werd de productie verder gerationaliseerd, doch het feit blijft niettemin dat, afgezien van de bouwers van grote zeeschepen, de bedrijvigheid in tal van werven, en wel bij de bouwers van binnenschepen, op verre na geen hoogtepunt bereikte; de bouwers en herstellere van visserssloepen hadden nauwelijks werk op stapel.

In de *werkplaatsen voor de aanbouw van spoorwagematerieel* bood de toestand dezelfde kenmerken, doch in nog hogere mate, in die zin dat de bedrijvigheid sedert het begin van 1951 verbeterde, doch dat het aangewend productievermogen nog laag was; het aantal tewerkgestelde arbeiders daalde van 17.500 in 1948 tot ongeveer 6.300 in het eerste halfjaar van 1952; de stijging der aangetekende bestellingen sedert het begin van 1951 begon in de afzetcijfers tot uiting te komen: deze klommen van 90 miljoen per maand in het laatste kwartaal van 1951 tot 130 miljoen en 140 miljoen in de volgende twee kwartalen. Iets meer dan de helft van die afzet ging naar de buitenlandse markten; de Kolonie is een der voornaamste afzetgebieden voor wagons en Diesel-locomotieven.

De gang van zaken in de hierboven vermelde werkplaatsen beïnvloedde de bedrijvigheid van de sector

« *Smederijen, stampwerk en grof drijfwerk* »; hoewel de waarde van hun afzet toenam, draaiden die ondernemingen niet op volle toeren.

De verschillende takken van de « *electrische constructie* » volgden het conjunctuurverloop hetzij van de industrieën voor uitrustingsgoederen, hetzij van de ondernemingen voor verbruiksgoederen. De toestand dezer laatste werd ongunstig. De bestellingen voor de uitvoer vertoonden in het eerste halfjaar van 1952 een gevoelige daling die door de vermeerdering der bestellingen vanwege de binnenlandse markt niet werd goedge maakt. Na een stijging in 1951 bleef de omzet in die sector in de beschouwde periode dan ook hangen om en bij de 800 miljoen per maand. De tewerkstelling daalde zelfs van Januari tot Juni met 1.000 eenheden tot 30.400 ongeveer. De afzet op de binnenlandse markt en de uitvoer waren niettemin in het eerste halfjaar van 1952 hoger dan in dezelfde periode van 1951. De uitvoer bereikte gemiddeld 260 miljoen per maand gedurende de eerste helft van 1952, waarvan ca. 45 pCt. naar de E.B.U.-landen, waaronder Nederland afgetekend de voornaamste afnemer was, hoewel ook hier sedert het begin van 1952 een teruggang viel waar te nemen; het sterlinggebied bleef een ondergeschikte markt; buiten de E.B.U.-groep waren Latijns-Amerika en Belgisch-Kongo de voornaamste cliënten.

In de groep « *Plaatbewerking en de fabrieken die metaalbenodigdheden voor de bouwnijverheid vervaardigen* » treft men ook sectoren aan die verbruiksgoederen leveren en waarvan de bedrijvigheid verzwakte — huishoudartikelen, messen, kachels —, als wanneer de voortbrenging van plaatwerk voor industriële aanwending en van apparaten voor centrale verwarming verhoogde. Het gezamenlijk omzetcijfer van de groep « *Metaalbenodigdheden voor het bouwbedrijf* » bewoog sedert Juni 1951 tussen 200 en 250 miljoen; de binnenlandse markt nam het grootste deel der leveringen op. De *plaatbewerking* daarentegen was veel meer op de buitenlandse markten aangewezen: in de eerste helft van 1951 vertegenwoordigde de uitvoer ca. 50 pCt. van het omzetcijfer. De geleidelijke inkrimping van de uitvoer van 270 miljoen per maand in het eerste halfjaar van 1951 tot 130 miljoen in het tweede kwartaal van 1952 werd dan ook door die bedrijfstak scherp aan gevoeld: de totale afzet in de eerste twee kwartalen van 1952 — gemiddeld 410 en 390 miljoen per maand — was lager dan één jaar tevoren.

De *draad- en metaaltrekkerijen en de koudwalsen* — eerste stadium van de verwerking — werden eveneens door de inkrimping der buitenlandse afzetmarkten getroffen. De daling der bestellingen van het buitenland van het tweede halfjaar van 1951 af beïnvloedde de uitvoer van af het volgende halfjaar. Die industrieën hadden ten anderen bijzonder voordeel gehaald uit de toeneming van de vraag na de Koreaanse oorlog. De afzet in het buitenland steeg van 147 miljoen per maand in het tweede halfjaar

van 1950 tot 335 miljoen in het tweede halfjaar van 1951; hij daalde tot een maandgemiddelde van 285 miljoen in het tweede kwartaal van 1952, zodat de totale afzet in diezelfde periode tot 470 miljoen terugliep. Het waren de markten van het sterlinggebied buiten het Verenigd-Koninkrijk die hun aankopen verminderden; tevoren hadden die afzetgebieden trouwens uitbreiding genomen en gedeeltelijk de plaats ingenomen van Latijns-Amerika; deze laatste hernamen in 1952 hun vroegere betekenis. De teruggang dreigde te verscherpen in de draadtrekkerijen, het traliwerk, de metaaltrekkerijen en de koudwalsen.

De plotse stijging van de schrootnoteringen belemmerde twee andere sectoren van eerste verwerking, met name die van de *staal- en ijzergieterijen*. Wis en zeker handhaafde zich hun afzet naar waarde gedurende de beschouwde periode boven het vroeger peil, vooral wat de binnenlandse markt betreft; hij bedroeg ongeveer 110 miljoen per maand voor de sector van de staalgieterijen en 140 miljoen voor de ijzergieterijen in het tweede kwartaal van 1952. Doch de stijging van het omzetcijfer sedert 1950 had grotendeels een nominaal karakter — zij hield verband met de prijsstijging — hoewel de bedrijvigheid erop vooruitging, vermits de tewerkstelling, vooral in de staalgieterijen, toenam. Niettemin was het productievermogen van die industrieën slechts gedeeltelijk aangewend. In de staalgieterijen is zulks gedeeltelijk een gevolg van structurele oorzaken daar vroegere buitenlandse markten zich sedert de oorlog uitgerust hebben. Op de binnenlandse markt van het gietijzer ontstond een levendige concurrentie tussen Belgische, Nederlandse en Duitse producenten; beide sectoren waren mistevreden over het ontbreken van elke regeling op de schrootmarkt in België.

Indien men, afziend van zijn heterogene samenstelling, een beeld wil ophangen van de gezamenlijke uitvoer der metaalverwerkende nijverheid, dan stelt men vast dat het hoogste peil sedert 1950 bereikt werd in het eerste kwartaal van 1952, met een maandgemiddelde van 2.140 miljoen (4); dit topcijfer houdt uitsluitend verband met grote leveringen van de scheepsbouw: afgezien daarvan, vertoonde de uitvoer weinig schommelingen sedert het laatste kwartaal van 1951; het maandgemiddelde voor de drie beschouwde kwartalen — iets meer dan 2 milliard — lag afgetekend boven het cijfer van het eerste halfjaar van 1951 (ca. 1,6 milliard). Die aangroei betreft vooral de uitvoer naar de Kongolese markt, die ruimer wordt naarmate het Tienjarenplan uitgevoerd wordt; ook de afzet in de E.B.U.-landen liep omhoog. Onder deze laatste deden zich nochtans verschuivingen voor: de uitvoer naar Noord-Europa, het Verenigd-Koninkrijk en Portugal ging er wegens de aankoop van schepen

(4) De bedragen waarvan hierna sprake stemmen overeen met de douanestatistieken; tot dusverre hadden we de gegevens van *Fabrimétal* overgenomen, doch deze zijn minder volledig omdat ze slechts op de bij de Federatie aangesloten ondernemingen betrekking hebben.

op vooruit, als wanneer de leveringen aan Frankrijk na een stijging in 1951 terugliepen. De afzet in de overzeese gebiedsdelen van het sterlinggebied onderging eveneens van 1952 af de weerslag van de invoerbepalingen in Australië, Nieuw-Zeeland en Zuid-Afrika. De waarde van de uitvoer naar de landen van Latijns-Amerika brokkelde sedert September af en zij lag in het tweede kwartaal opnieuw beneden het peil van de overeenstemmende periode van 1951. De Amerikaanse markt verloor eveneens de betekenis die zij in de eerste maanden van 1951 gewonnen had.

De toestand van de *scheikundige nijverheid* is vrij slecht gekend. Die groep is in België de laatste waarover het statistisch materiaal nog helemaal tekort schiet.

Uit de enkele beschikbare gegevens blijkt dat in de beschouwde periode de bedrijvigheid vertraagde.

De hoogconjunctuur begon vrij laat in de scheikundige nijverheid; zij ving aan in de eerste helft van 1951. De Belgische nijverheid beschikte in het begin van 1950 over een groot ongebruikt productievermogen en ze kon dan ook haar bedrijvigheid opvoeren; daar zij op basisproducten berust, leed ze weinig onder de schaarsteverschijnselen waardoor haar mededingers gehinderd werden; niettemin was de voorziening met zwavel en zwavelertsen van de zwavelzuurproducenten moeilijk tot einde 1951.

Het tweede halfjaar van 1951 en het eerste kwartaal van 1952 vormden een periode van hoogconjunctuur; de schaarste aan basisproducten verdween geleidelijk en de voorraden werden hersteld; de buitenlandse concurrenten vermeerderden eveneens hun productievermogen zodat het aanbod toenam. De marginale positie van de Belgische nijverheid, die zeer gehandicapt wordt door de hoge steenkoolprijs, werd bij die ontspanning op de markt natuurlijk zwakker. De scherpste mededinging gaat uit van Duitsland. Zijn chemische nijverheid is er evenmin ooit in geslaagd op volle toeren te draaien en haar kostprijzen zijn minder hoog.

De baisse werd nog aangescherpt door de vermindering der aankopen vanwege die industrieën — textiel, leder, papier — die het eerst door de inzinking getroffen werden. De depressie in de textielnijverheid maakte terzelfder tijd een einde aan de schaarste aan sommige grondstoffen. Daar de grondstoffenvoorziening verruimde, konden de buitenlandse scheikundige bedrijven de fabricage uitbreiden van producten die niet voor de textielproductie worden aangewend. Zulks geldt namelijk voor Groot-Brittannië en de Verenigde Staten waar de beperkingen op het gebruik van sommige grondstoffen werden lossier gemaakt. Daarbij komt tenslotte dat de invoerbepalingen in Frankrijk en het sterlinggebied op het afzetcijfer der scheikundige nijverheid drukten: de uitvoer naar die markten viel van 320 miljoen frank per maand in het eerste kwartaal van 1952 tot 180 miljoen frank in het tweede kwartaal.

TABEL XVII

Stikstofproductie (primaire stikstof)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Tonnen stikstof
1951 1 ^o kwartaal	15.092
2 ^o kwartaal	15.843
3 ^o kwartaal	15.812
4 ^o kwartaal	17.142
1952 1 ^o kwartaal	17.653
2 ^o kwartaal	17.474

Het conjunctuurverloop in de *stikstofnijverheid* volgde met vertraging dat van de andere sectoren der chemische nijverheid: de gemiddelde uitvoerprijzen der stikstofmeststoffen herstelden zich slechts met ingang van het tweede halfjaar van 1951; ze stegen verder in het eerste kwartaal van 1952, waarna ze opnieuw daalden. De productie van primaire stikstof nam uitbreiding tot in de eerste maanden van het lopende jaar; van het laatste kwartaal van ieder jaar af heeft die vermeerdering trouwens een seizoenkarakter. Practisch benuttigde die nijverheid volledig haar productievermogen; de vraag naar meststoffen bleef zeer druk en de mededinging van de Amerikaanse nijverheid, die op de dekking der binnenlandse behoeften gericht is, werd niet gevoeld. Doch de Duitse nijverheid beoogde haar productie van 1952 af op 600.000 ton te brengen tegen 400.000 ton in 1951; daarenboven waren nieuwe installaties in aanbouw in Oostenrijk, Spanje, Italië en Griekenland. Op het einde van de beschouwde periode viel dan ook een inzinking waar te nemen die scherper was dan de seizoenbeweging. De uitvoer van stikstofmeststoffen handhaafde zich om en bij de 185 miljoen frank per maand in het eerste en tweede kwartaal van 1952; in elk der beide periodes vertegenwoordigde hij respectievelijk een weinig meer dan één zesde en één vijfde van de gezamenlijke uitvoer van chemische producten; ongeveer de helft van de afzet ging naar de E.B.U.-landen; Spanje en Oost-Europa vormden eveneens belangrijke afzetmarkten.

Over het algemeen werden de sectoren der verbruiksgoederen en der eindproducten het meest door de inzinking getroffen. De nijverheid der fotografische producten maakte hierop uitzondering: haar toestand bleef voorspoedig en haar uitvoer handhaafde zich. Doch de bedrijvigheid in de fabrieken van lijm en gelatine, inkt en bureellijm, borax, bruine zeep, onderhoudsproducten en rubberartikelen verzwakte. Eerstgenoemde producten werden getroffen door de invoerbepalingen in het Verenigd-Koninkrijk, de tweede door de Duitse en Nederlandse mededinging, de derde door de Amerikaanse mededinging. De industrie der verfwaren, pigmenten en vernissen onderging eveneens de weerslag van een verzwakking der uitvoermarkten.

In zijn geheel genomen handhaafde de uitvoer in de chemische industrieën zich om een maandgemiddelde van 1 miljard van af het tweede kwartaal van 1951; hij daalde tot 830 miljoen in het tweede kwartaal van 1952: die teruggang trof de verkoop van tal van eigenlijke scheikundige producten zoals zwavelzuur, sulfaat, plastische materialen, alsook de verfvaren en vernissen.

Volgende buitenlandse markten krompen in: het sterlinggebied, waarvan de aankopen daalden van een topcijfer van 235 miljoen per maand in het eerste kwartaal van 1952 tot 135 miljoen in het volgende kwartaal; Nederland, Frankrijk en de Verenigde Staten, die eveneens in de loop van de eerste drie maanden van 1952 het meest invoerden; verder, Noord-Europa en Zuid-Amerika waarheen de uitvoer van af het begin van 1952 verminderde. De afzet in Duitsland bleef in het eerste halfjaar van 1952 stabiel.

* * *

Telkens melding gemaakt wordt van de verbruiksindustrieën die het meest door de conjuncturomslag sedert Maart 1951 getroffen werden, is er sprake van de *textielnijverheid*.

De omvang der vermindering van de buitenlandse vraag werd reeds onderstreept. Hierna volgen nog enkele bijkomende bijzonderheden; t.a.v. de binnenlandse vraag werden eveneens de waarschijnlijke schommelingen van de binnenlandse voorraden nagegaan. Enkele statistische gegevens werpen een licht op de verminderingen die deze laatste ondergingen.

TABEL XVIII

Textielproducten

Zichtbaar verbruik en aankopen van het publiek

Indexcijfers: Basis 1949 = 100

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door de Afdeling Studiën en Documentatie van de Nationale Bank van België.

Maandgemiddelden	Zichtbaar verbruik	Aankopen van het publiek
1949 1 ^o halfjaar	97,6	95
2 ^o halfjaar	102,4	104
1950 1 ^o halfjaar	84,1	98
2 ^o halfjaar	143,3	109
1951 1 ^o halfjaar	136,9	97
2 ^o halfjaar	107,8	93
1952 1 ^o halfjaar	78,8	91

(1) Weefselproductie + invoer — uitvoer, tonnen (alleen katoen, wol en rayon).

(2) Indexcijfer bekomen door deling van het indexcijfer betreffende de verkopen aan verbruiker van de grootwarenhuizen « Kledingsproducten » door het indexcijfer van de kleinhandelsprijzen « Kleding ».

Aan deze statistische reeksen kleven natuurlijk ernstige statistische tekortkomingen: het indexcijfer van de verkopen aan de verbruiker door de grootwarenhuizen vormt geen trouwe weerspiegeling van de gezamenlijke uitgaven van het publiek voor de textielproducten; de steekproef voor de berekening van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen stemt daarenboven niet overeen met die van het indexcijfer der verkopen, waarop het toegepast werd om de omvang der aankopen te meten. In weerwil van het ruw karakter der twee reeksen, wijst hun vergelijking op zulke grote afwijkingen dat men hieruit het volgend besluit moet trekken: meer dan de gewijzigde houding van het publiek oefende de vermindering der voorraden bij de tussenhandelaars invloed uit op de binnenlandse vraag in de textielnijverheid.

De *wolnijverheid* werd het eerst door de omslag der markten op het einde van Maart 1951 getroffen. Beschouwt men de periode van September 1951 tot Juni 1952 dan krijgt men eerder de indruk van een stabiele toestand.

Indien men slechts oog had voor het bedrag van de uitvoer, dan zou men tot een diepe depressie in de wolvoortbrenging besluiten; de uitvoer van wolproducten daalde immers van een maandgemiddelde van 1.374 miljoen in het eerste kwartaal van 1951 tot 585, 467 en 412 miljoen in het laatste kwartaal van 1951 en de eerste twee kwartalen van 1952. Men mag evenwel niet uit het oog verliezen dat de noteringen zeer terugliepen. Hoewel de industriële bedrijvigheid beperkt was, daalde zij toch niet in zo een belangrijke mate als de uitvoerwaarde het zou doen geloven.

De hoeveelheden gewassen, gecarboniseerde en gekamde wol schommelden weinig sedert September. In de wasserijen was een zekere herneming van de productie merkbaar bij het einde van het jaar; doch achteraf trad weer een aarzeling in: die schommelingen weerspiegelen vrij getrouw die van het uitvoeroverschot van gewassen wol.

TABEL XIX

Wolnijverheid — productie

(tonnen)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Wasserijen en carbonisatie	Kammerijen (kambanden)	Spinnerijen		Weverijen
			Kamwol	Kaardwol	
1951 1 ^o kwartaal	1.685	1.703	1.986	1.688	2.559
2 ^o kwartaal	1.272	1.399	1.583	1.650	2.480
3 ^o kwartaal	1.034	1.092	974	1.004	1.754
4 ^o kwartaal	1.191	921	1.271	891	1.550
1952 1 ^o kwartaal	1.177	884	1.100	794	1.429
2 ^o kwartaal	1.141	933	1.094	987	1.603

De uitvoer van kamwol kende geen heropleving en slechts in het tweede kwartaal van 1952 viel een zeer licht herstel in de bedrijvigheid der wolkammerijen

waar te nemen. Doch de voorraadpositie werd gezonder; de te bewerken grondstofreserves groeiden van af einde November 1951 aan, nadat ze tot dan geleidelijk waren ingekrompen, wat op betere vooruitzichten der ondernemingen wijst; de wasserijen vonden baat bij die herneming der aankopen; de voorraden kamwol, die tot einde September vermeerderden, handhaafden zich op een zelfde peil en vertoonden later in het tweede kwartaal van 1952 een neiging tot dalen.

De voortbrenging gedurende het tweede kwartaal van 1952 vertegenwoordigde voor de wasserijen nog 67,7 pCt. en voor de kammerijen nog 54,8 pCt. van het eerste kwartaal van 1951.

De uitvoer van ruwe, gewassen en gekamde wol en van afvalstoffen vertoonde volgend verloop (maandgemiddelden) :

1951 1 ^o kwartaal	4.175 ton
2 ^o »	2.487 »
3 ^o »	1.508 »
4 ^o »	1.843 »
1952 1 ^o kwartaal	1.698 ton
2 ^o »	1.583 »

Doch de uitgevoerde producten betroffen niet noodzakelijk de Belgische nijverheid : een gedeelte van de verrichtingen met het buitenland stemt overeen met zuivere makelaarstransacties. Alle markten, en vooral de Japanse markt, werden enger. De daling der gemiddelde uitvoerprijzen per eenheid is zeer afgetekend en geregeld : van 223 frank per kilogram in het tweede kwartaal van 1951 tot 119 frank in het tweede kwartaal van 1952.

De productie van de spinnerijen vertoonde weinig verandering en ze kende in de beschouwde periode geen heropleving. In de kamwolbedrijven lag het dieptepunt in het derde kwartaal en zulks is niet uitsluitend te wijten aan de verlofperiode; de — zij het ook beperkte — herneming in het vierde kwartaal had dus niet slechts een seizoenkarakter. Zij houdt ook verband met de voorbijgaande versteviging van de wolmarkt. De voorraden te bewerken grondstoffen van de spinnerijen waren tot Augustus een weinig verhoogd. Doch de inzinking der productie hernam in de eerste zes maanden van 1952. In de kaardspinnerijen ging de teruggang ononderbroken door tot aan het begin van het tweede kwartaal van 1952 en de ondernemingen verminderden hun voorraden grondstoffen in lichte mate.

Voor de kamwol- en de kaardwol garens vertegenwoordigde de productie in het tweede kwartaal van 1952 55,1 pCt. en 57,3 pCt. van die van het eerste kwartaal van 1951; de referentieperiode was weliswaar bijzonder gunstig en indien men het jaar 1938 als basis nam, zouden de indexcijfers 98,3 en 93,3 bedragen.

Hieraan weze toegevoegd dat de binnenlandse vraag naar wollen garens in 1952 vaster scheen te zijn, doch de uitvoer die op een zeker ogenblik her-

nam wegens aankopen van Duitsland en Noord-Europa, ging opnieuw dalen, hoewel de Hollandse markt — het voornaamste afzetgebied — een weinig verruimde. Het totaalgewicht uitgevoerde spinsels verliep als volgt (maandgemiddelden) :

1951 1 ^o kwartaal	871 ton
2 ^o »	817 »
3 ^o »	476 »
4 ^o »	597 »
1952 1 ^o kwartaal	431 ton
2 ^o »	412 »

De daling der gemiddelde noteringen was iets minder scherp dan in de eerste stadia der verwerking en ze deed zich voor met een normale tussenruimte; de gemiddelde maximum-prijs werd bereikt in het derde kwartaal met 346 frank het kilogram; hij liep daarna terug tot 224 frank in het tweede kwartaal van 1952.

In de weverijen was het verloop niet zeer verschillend; ook hier werd een betrekkelijke stabilisatie van de bedrijvigheid waargenomen; de inzinking was minder scherp van af de laatste maanden van 1951 en een licht herstel tekende zich af bij het einde van de beschouwde periode. De vermindering der productie bereikte ten anderen over het algemeen dezelfde omvang als bij de spinsels : de productie van het tweede kwartaal van 1952 vertegenwoordigde 58,7 pCt. van die van het eerste kwartaal van 1951; t.a.v. 1938 was de toestand een weinig beter dan die der spinnerijen : het indexcijfer bedroeg 117.

De binnenlandse markt bleef onbeweeglijk op een vrij laag peil; zijnerzijds vermeerderde de uitvoer niet vóór het tweede kwartaal van 1952; het maandgemiddelde verliep als volgt (in gewicht) :

1951 1 ^o kwartaal	1.196 ton
2 ^o »	1.154 »
3 ^o »	734 »
4 ^o »	695 »
1952 1 ^o kwartaal	617 ton
2 ^o »	746 »

De aankopen van Nederland en van het sterlinggebied, de twee voornaamste markten bij het begin van 1951, verminderden nog en hadden slechts nog weinig betekenis; doch er tekende zich in 1952 een zekere herneming af van de aankopen der Verenigde Staten en Duitsland. De waarde per eenheid liep terug van af het laatste kwartaal van 1951 : geleidelijk kwam ze terug van 253 frank het kilogram in het derde kwartaal tot 176 frank in het tweede kwartaal van 1952; de baisse was dus iets minder diep dan bij de garens.

In de *katoennijverheid* werd de teruggang scherper aanvoeld in de weverijen dan in de spinnerijen. De eerste werden van het tweede kwartaal van 1951 af getroffen door een scherpe inkrimping van de binnen-

landse markt; het gewicht van hun uitvoer verminderde eveneens met ingang van het derde kwartaal. De spinnerijen konden de vermindering van de binnenlandse markt goedmaken door een verhoogde afzet in het buitenland; ze vonden daarenboven baat bij de vermindering van de invoer van buitenlandse garens, die terugliep van een gemiddelde van 874 t in het eerste halfjaar tot 131 t in het tweede halfjaar van 1951: ook de spinners hadden hun voorraadvorming van afgewerkte producten opgevoerd; in weerwil van die voorraadvorming bleven de vooruitzichten bevredigend: we vinden hiervan een aanduiding in het herstel van de grondstoffenvorraden dat tot einde November voortgezet werd. De toestand was trouwens in het laatste kwartaal van 1951 zeer gunstig voor de spinners; hun productie klom opnieuw tot een zeer hoog peil, omdat ze aangewakkerd werd door de licht stijgende behoeften van de weverijen en door de uitvoer die een topcijfer voor dat jaar bereikt; deze laatste verliep als volgt (maandgemiddelden):

1951 1 ^o kwartaal	1.534 ton
2 ^o »	1.868 »
3 ^o »	2.374 »
4 ^o »	2.875 »
1952 1 ^o kwartaal	2.370 ton
2 ^o »	1.813 »

Doch die stijging van de uitvoer berustte grotendeels op een verruiming van de sterlingmarkten en in mindere mate van de Franse markt; de invoerbepalingen in die landen gingen dan in 1952 een vermindering in gewicht van de gezamenlijke afzet veroorzaken; van het einde van het jaar af liepen de gemiddelde prijzen bij de uitvoer van katoengarens terug; ze daalden van 109 frank per kilogram in het derde kwartaal van 1951 tot 83,5 frank in het tweede kwartaal van 1952. Die baisse was minder scherp dan voor de wol.

TABEL XX

Katoennijverheid — productie
(tonnen)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Spinnerijen	Weverijen (1)
1951 1 ^o kwartaal	9.670	7.647
2 ^o kwartaal	9.046	7.211
3 ^o kwartaal	7.848	5.426
4 ^o kwartaal	8.886	6.055
1952 1 ^o kwartaal	7.508	5.662
2 ^o kwartaal	6.155	4.601

(1) Katoen of fibraan.

Daar ook in de eerste maanden van 1952 de nieuwe inzinking van de productie in de weverijen een inkrimping van de binnenlandse markt veroorzaakte,

verminderde de bedrijvigheid van de spinnerijen aanzienlijk, spijt een herneming van de voorraadvorming van garens die tijdens de laatste maanden van het jaar kon onderbroken worden. De slechtere vooruitzichten brachten trouwens de spinnerijen er toe hun grondstoffenvorraden met 20 pCt. te verminderen. In het tweede kwartaal van 1952 vertegenwoordigde hun productie nog slechts 63 pCt. van die van het eerste kwartaal van 1951 of 98 pCt. van die van 1938.

Harerzijds was de productie van weefsels, zoals eerder gezegd, opnieuw neerwaarts gericht, na een herneming in het laatste kwartaal van 1951; die schommelingen weerspiegelen het latere verloop van de uitvoer, waarvan het maandgemiddelde als volgt veranderde:

1951 1 ^o kwartaal	3.214 ton
2 ^o »	3.271 »
3 ^o »	2.791 »
4 ^o »	3.083 »
1952 1 ^o kwartaal	3.114 ton
2 ^o »	2.411 »

De verruiming van de sterlingmarkten en vooral van de Franse markten ondersteunde de afzet in het buitenland en maakte de verminderde uitvoer naar Nederland goed. De invoerbepalingen in Frankrijk en in het sterlinggebied waren dan ook voor een groot deel verantwoordelijk voor de inzinking in het tweede kwartaal van 1952. De gemiddelde prijzen begonnen in de laatste maanden van 1951 te dalen.

Het blijkt daarenboven dat de binnenlandse vraag na een verbetering in het laatste kwartaal daarna opnieuw terugliep.

Al die factoren droegen het hunne bij om de voortbrenging van weefsels te verminderen; in het tweede kwartaal van 1952 bedroeg ze nog slechts 59 pCt. van die van het eerste kwartaal van 1951; t.o.v. het jaar 1938 lag ze toch nog op het indexcijfer 108.

In de *vlasnijverheid* verslechterde de toestand in de beschouwde periode zeer duidelijk in verschillende sectoren die tot dan gespaard bleven.

TABEL XXI

Vlasnijverheid — productie
(tonnen)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Spinnerijen	Weverijen
1951 1 ^o kwartaal	1.001	828
2 ^o kwartaal	1.007	772
3 ^o kwartaal	974	562
4 ^o kwartaal	1.095	544
1952 1 ^o kwartaal	1.074	577
2 ^o kwartaal	812	546

Zoals de wol- en katoenweverijen hadden de vlasweverijen, van af het tweede kwartaal van 1951, de vermindering van de vraag gevoeld, en de daling der productie werd van de tweede helft van 1951 af duidelijk merkbaar, nadat ze eerst was tegengehouden door een aangroei van de voorraden afgewerkte producten. Van September 1951 tot Juni 1952 bleef de bedrijvigheid gedrukt: in het tweede kwartaal beliep de productie nog slechts 66 pCt. van die van het eerste kwartaal van 1951 en slechts 74 pCt. van die van 1938. De teruggang zou trouwens nog scherper geweest zijn, had het Ministerie van Landsverdediging in 1951 niet voldoende belangrijke bestellingen geplaatst om twee maanden productie in het huidige tempo te verzekeren.

De uitvoer van vlas- en ramehweefsels handhaafde zich sedert September 1951 tussen 250 en 280 t per maand. De teruggang tegenover het gemiddelde van 1951 — 345 ton — bleef beperkt, in weerwil van een vermindering der Amerikaanse aankopen; zulks was te danken aan een grotere afzet in het Verenigd-Koninkrijk, dat militaire bestellingen bij de Belgische weverijen plaatste.

De bedrijvigheid der vlasspinnerijen verminderde slechts veel later dan die der weverijen; spijt de vermindering van de vraag uitgaande van laatstgenoemde sector, handhaafde de productie van garens zich tot het tweede kwartaal van 1952; in die periode vertegenwoordigde ze nog 81 pCt. van die van het eerste kwartaal van 1951 en 117 pCt. van die van 1938.

Die toestand hield vooreerst verband met de omstandigheid dat de invoer van vlagarens met de helft verminderd werd, en wel van een maandgemiddelde van 153 ton in het eerste halfjaar tot 71 ton in het tweede halfjaar van 1951; achteraf bleef de uitvoer van vlagarens gedurende het laatste jaar vrij stabiel: eerst in 1952 viel een belangrijke vermindering waar te nemen. Het maandgemiddelde verliep als volgt (in gewicht):

1951 1 ^o kwartaal	502 ton
2 ^o »	453 »
3 ^o »	502 »
4 ^o »	408 »
1952 1 ^o kwartaal	333 ton
2 ^o »	255 »

De gemiddelde prijzen stegen tot in het derde kwartaal van 1951; op dat ogenblik bedroegen ze 59 frank het kilogram. De latere vermindering was aanvankelijk gematigd; in het tweede kwartaal van 1952 gleed ze dieper af en de waarde per eenheid daalde tot 37 frank.

Er zijn geen volledige statistische gegevens voorhanden over de productie van ruw en gezwingeld vlas. In 1951 kende de nijverheid der vezelbewerking nog een goede bedrijvigheid; de voorraden bewerkte vezels, die bij het begin van het jaar zeer beperkt

waren, moesten hersteld worden en, begunstigd door een overvloedige oogst, was de vlasmarkt goed gestemd en bleven de prijzen vast.

Bij het begin van 1952 viel een vermindering van de uitvoer waar te nemen; seizoeninvloeden spelen hier een grote rol en het is dan ook aangewezen hier een vergelijking te maken met de overeenstemmende kwartalen.

TABEL XXII

Uitvoer van ruw en gezwingeld vlas

Waarde in tonnen

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	1951	1952
1 ^o kwartaal	8.238	5.210
2 ^o kwartaal	5.837	3.980
3 ^o kwartaal	4.369	
4 ^o kwartaal	5.392	

Nadat de daling der waarde per eenheid sedert het midden van 1951 tegengehouden was, hernam ze in het tweede kwartaal van 1952. De gemiddelde prijs daalde van 42 frank per kilogram gedurende het eerste kwartaal tot 31 frank in het volgende.

Het verloop van de *jutenijverheid* maakt uitzondering op de algemene lijn: haar bedrijvigheid handhaafde zich tot in Maart 1952 op een zeer hoog peil. De tijdelijke verzwakking der juteprijzen op de wereldmarkten van Juli tot September 1951 oefende dus geen invloed uit; het was de inzinking der noteringen van Februari 1952 af die de vraag deed afbrokkelen en de productie vertraagde.

TABEL XXIII

Jutenijverheid — productie

(tonnen)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Spinnerijen	Weverijen
1951 1 ^o kwartaal	5.416	3.724
2 ^o kwartaal	5.692	3.760
3 ^o kwartaal	5.475	3.777
4 ^o kwartaal	5.829	4.033
1952 1 ^o kwartaal	5.927	4.188
2 ^o kwartaal	4.350	3.452

Het uitvoervolume van afgewerkte juteproducten kende weinig verandering: het bereikte een maximum in het eerste kwartaal van 1952, doch de vermindering die er op volgde was zeer gematigd en het maandgemiddelde voor het eerste halfjaar in zijn geheel — 2.527 ton — kan zeer gunstig de vergelijking doorstaan met dat van de overeenstemmende periode van het vorige jaar — 2.333 ton: sedert het laatste kwartaal van 1951 nam de Amerikaanse markt

gedeeltelijk de plaats in van het sterlinggebied. De uitvoerprijzen per eenheid bleven vanzelfsprekend zeer vast tot het einde van het eerste kwartaal van 1952; ze liepen daarna terug van 45,40 tot 39,40 frank per kilogram onder invloed van de daling der wereldprijzen van de jute.

Slechts op het einde van 1951 trof de omslag in de textielconjunctuur de *nijverheid der kunstweefsels*; gedurende het grootste gedeelte van het jaar lag het productiepeil zeer hoog, vooral voor fibraan. In het laatste kwartaal van 1951 verminderde de binnenlandse vraag, doch de voorraadvorming van een gedeelte van de productie onderhield de bedrijvigheid. Ze daalde evenwel in 1952. De prijzen der garens daalden in December en in April tot op een peil dat aan de verwerkers mogelijk maakt de Nederlandse mededinging het hoofd te bieden; de vezels daalden een weinig later, nl. in Maart en Mei. De vermindering van de voortbrenging was niet te wijten aan een toegenomen invoer van buitenlandse garens; zijn maandgemiddelde liep integendeel terug van 248 ton in het eerste halfjaar van 1951 tot 125 ton in het eerste halfjaar van 1952.

TABEL XXIV

Nijverheid der kunstweefsels — productie
(tonnen)

Bron: N.V. Fabelta.

Maandgemiddelden	Garens	Vezels
1951 1 ^o kwartaal	878	1.373
2 ^o kwartaal	893	1.485
3 ^o kwartaal	915	1.495
4 ^o kwartaal	809	1.273
1952 1 ^o kwartaal	626	1.445
2 ^o kwartaal	589	1.065

De uitvoer vermeerderde, wat de grondstoffen betreft, tot het einde van het eerste kwartaal van 1952 en, wat de garens betreft, tot het einde van 1951. De teruggang van eerstgenoemde uitvoer was gematigd: in het tweede kwartaal van 1952 lag het maandgemiddelde — 1.122 ton — nog afgetekend boven de gemiddelden van het vorige jaar. Die betrekkelijke stabiliteit van de uitvoer was te danken aan de uitbreiding van de leveringen aan Oost-Europa, dat in het tweede kwartaal van 1952 de helft van de uitvoer opnam; de aankopen vanwege de Verenigde Staten verminderden, doch ze bleven nog zeer belangrijk, nl. een weinig minder dan één vierde van het totaal; het meest getroffen werd de uitvoer naar de E.B.U.-landen en vooral naar Duitsland. De gemiddelde uitvoerprijzen voor de kunstmatige textielgrondstoffen liepen terug van het laatste kwartaal van 1951 af. De buitenlandse afzet van kunstgarens verminderde sterker; het maandgemiddelde van het tweede kwartaal — 415 ton — lag vrij gevoelig beneden het peil van 1951. Die inzinking vond haar oorzaak in een

aanzienlijke inkrimping der afzetmarkten in de E.B.U.-landen, en wel in het sterlinggebied; die inkrimping kon slechts gedeeltelijk goedge maakt worden door de toegenomen afzet in Oost-Europa. Zoals voor de grondstoffen daalden ook de gemiddelde uitvoerprijzen voor garens van de laatste maanden van 1951 af.

* * *

Er werd reeds gewezen op de omvang waarin de gezamenlijke uitvoerwaarde van de textielnijverheid daalde. Van een maandgemiddelde van 2.956 miljoen in het eerste kwartaal van 1951 kwam ze terug tot 2.156 miljoen in het derde kwartaal. In het laatste kwartaal handhaafde de afzet zich op 2.208 miljoen per maand, doch in het eerste halfjaar van 1952 hernam de daling zodat de uitvoerwaarde in het tweede kwartaal nog slechts 1.464 miljoen bedroeg.

Een onderzoek van de verschillende textieltakken toonde aan dat de vermindering van 1952 een algemeen karakter heeft in alle stadia van het productieproces en dat ze zowel de uitgevoerde hoeveelheden als de prijzen treft.

De E.B.U.-markten hebben zich meer gesloten en zulks geldt voor al de voornaamste lidstaten van de groep. In het tweede kwartaal van 1952 vertegenwoordigden hun aankopen nog slechts 74 pCt. van de gezamenlijke uitvoerwaarde der textielproducten, tegen 84 pCt. in het vierde kwartaal van 1951.

* * *

Ook de *ledernijverheid* werd door de inzinking in de sector der verbruiksgoederen getroffen, hoewel in mindere mate.

De bedrijvigheid der leerlooierijen verminderde in het tweede en derde kwartaal van 1951 en de sectoren van het zoolleder en het technisch leder, die nochtans niet rechtstreeks voor de bevrediging van verbruiksbehoeften werken, werden in dezelfde mate getroffen; in de tak van het lichte leder was de inzinking nog dieper. Oorzaak hiervan was blijkbaar een inkrimping van de bedrijvigheid der verbruikers — met name de schoennijverheid — en anderzijds de vermindering der voorraden bij de cliënten der leerlooierijen, nadat de prijzen van huiden en leder in het tweede kwartaal van 1951 begonnen te dalen. De lederuitvoer liep eveneens terug en wel met de helft in de loop van het jaar 1951.

Doch van de laatste maanden van dit jaar af was de neerwaartse beweging minder afgetekend: de productie van zoolleder bewoog om en bij de 500-510 ton per maand, d.i. een weinig minder dan 80 pCt. van de bedrijvigheid gedurende de eerste helft van 1951; de productie van technisch leder hernam krachtig, en verminderde de voortbrenging van licht leder verder,

dan was het toch in veel mindere mate dan tevoren. Trouwens, de omvang van de invoer van grondstoffen voor de ledernijverheid herstelde zich bij het begin van 1952, na een vermindering in de loop van 1951. De uitgevoerde hoeveelheid leder en bont ging van af dat ogenblik eveneens vooruit. Er weze nog vermeld dat de meeste lederprijzen zich stabiliseerden of zelfs gedurende het eerste halfjaar van 1952 omhoog gingen.

De bedrijvigheid der looierijen bleef nochtans beneden het peil van vóór de Koreaanse oorlog.

TABEL XXV

Lederproductie

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Zwaar leder		Licht leder (duizenden vierkante voeten)
	Zoolleder	Technisch leder	
	(tonnen)		
1951 1 ^o kwartaal	645	158	4.152
2 ^o kwartaal	622	116	2.966
3 ^o kwartaal	447	107	2.438
4 ^o kwartaal	519	115	2.779
1952 1 ^o kwartaal	505	120	2.654
2 ^o kwartaal	504	145	2.548

In de *schoennijverheid* werd de teruggang eveneens merkbaar met ingang van het tweede kwartaal van 1951; van de laatste maanden van het jaar af verbeterde de toestand, zodat de bedrijvigheid op het einde van het tweede kwartaal van 1952 opnieuw om en bij het peil van het begin van 1951 lag: in het eerste kwartaal van 1951 werden per maand 812.000 paar schoenen gemaakt, in het derde kwartaal van het zelfde jaar 448.000 en in het tweede kwartaal van het daaropvolgend jaar 777.000. De personeelbezetting bleef niettemin lager dan in de eerste maanden van het vorig jaar.

De moeilijkheden in de schoennijverheid waren blijkbaar minder te wijten aan een vermindering van het binnenlands verbruik dan aan een inkrimping der voorraden bij de handelaars en aan het verloop van de buitenlandse handel: de uitvoer liep vrij gevoelig terug.

* * *

De daling der grondstoffenprijzen deed in 1952 de bedrijvigheid der *papiernijverheid* verzwakken. Die beweging kwam later tot uiting dan de inzinking bij de producenten van verbruiksgoederen.

In de laatste drie kwartalen van 1951 kon Zweden de prijzen voor papierpulp handhaven; doch de verstandhouding onder de kopers, onder de leiding van Groot-Brittannië, bracht achteraf een prijsdaling teweeg. De prijzen voor de gebleekte chemische pulp cif-Antwerpen op 90 pCt. droogte, uitgedrukt in

Zweedse kronen, stegen van 420 in Augustus 1949 tot een topcijfer van 1.750 in het eerste kwartaal van 1952; daarna daalden ze tot 1.260 in het tweede en tot 850 in het derde kwartaal.

De prijsdaling deed de vraag sterk verminderen. Het blijkt immers dat de verdelers in 1950 en 1951 voorraden hadden aangelegd, want op het ogenblik dat de baisse inzette, stelde men een vermindering van het zichtbaar verbruik vast, die zo plots en zo sterk was als de stijging in 1950 en 1951.

TABEL XXVI

Voortbrenging en verbruik van papier en karton

(tonnen)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Productie	Zichtbaar verbruik (1)
1939		25.224
1948		25.325
1949		26.657
1950		32.330
1951 1 ^o kwartaal	29.430	31.463
2 ^o kwartaal	27.561	
3 ^o kwartaal	25.469	
4 ^o kwartaal	28.177	
1952 1 ^o kwartaal	23.512	25.688
2 ^o kwartaal	19.103	

(1) Voortbrenging + invoer — uitvoer, in tonnen.

De verzwakking van de vraag veroorzaakte een vertraging der productie in de papierfabrieken. Terzelfder tijd ont deden deze laatste zich van een gedeelte hunner afgewerkte voorraden die ze gedurende 1951 hadden aangelegd.

TABEL XXVII

Buitenlandse handel van papier- en kartonwaren

(tonnen)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maand- gemiddelden	Invoer		Uitvoer	
	totaal	uit Neder- land	totaal	naar Neder- land
1949	8.065	1.874	3.053	915
1950	11.453	3.133	4.223	2.395
1951	12.497	3.920	8.192	2.417
1952 1 ^o halfjaar	10.603	4.072	6.199	1.316

Ongetwijfeld was de terughoudendheid der kopers de hoofdoorzaak der crisis. Doch het is niet uitgesloten dat de Nederlandse mededinging mede de toestand in de papierfabrieken deed verslechteren. De invoer uit Nederland vermeerde nochtans niet in 1952; doch hij was duidelijk toegenomen op het ogenblik dat de *seller's market* van het papier de bovenhand had. Daarenboven is de Belgische nijverheid op de Nederlandse markt in 1952 achteruitgegaan. Wat

er ook van zij, het optreden van de Nederlandse leveraars op de Belgische markt heeft vermoedelijk de prijzen doen dalen, wegens de meer voordelige kostprijs daar te lande; dit voordeel zette hen er toe aan een prijsvereenkomst van de hand te wijzen. De vertraging der productie en de prijsdaling brachten sommige Belgische ondernemingen in moeilijkheden; we weten dat een fabriek haar bedrijvigheid schorste en de liquidatie van een belangrijke voortbrenger overwogen wordt.

* * *

Spijt de instelling van een boekhoudcontrôle, krachtens het besluit van 12 September 1951, schijnen de clandestiene verrichtingen in *diamant* met het buitenland niets aan omvang te hebben ingeboet. De cijfers van officieel aangetekende verrichtingen, weergegeven in tabel XXVIII, geven derhalve geen juist beeld van de toestand in de diamantnijverheid; hun schommelingen worden evenzeer bepaald door de noteringen der deviezen op de vrije markten als door de industriële bedrijvigheid der slijperijen.

TABEL XXVIII

Handel en bedrijvigheid in de diamantnijverheid

Bronnen: *Diamond Office* en *Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg*.

Maand-gemiddelden	Invoer (miljoenen £)	Uitvoer	Saldo	Aantal gecontroleerde werklozen	
				geheel	gedeeltelijk
1951 1 ^o kwartaal	1.554	2.471	+ 917	2.600	115
2 ^o kwartaal	2.725	2.042	- 683	2.846	347
3 ^o kwartaal	1.326	1.612	+ 286	2.734	365
4 ^o kwartaal	2.273	1.697	- 576	3.347	431
1952 1 ^o kwartaal	1.798	1.726	- 72	3.997	439
2 ^o kwartaal	1.905	1.356	- 549	5.389	597

In feite heeft het aantal werklozen meer betekenis: de werkloosheid vermeerderde tot April 1952 — men telde toen 5.585 geheel en 823 gedeeltelijk werklozen —; daarna daalde ze enigszins en in Juni telde men nog 5.206 geheel en 369 gedeeltelijk werklozen. Het vrij hoge cijfer waarop ze zich niettemin handhaaft, vindt gedeeltelijk zijn oorzaak in de omstandigheid dat de Antwerpse bewerkers de mededinging van Duitsland voelen dat, dank zij goedkopere werkkrachten, stenen in maakloon bewerkt en ze dan clandestien naar België stuurt.

* * *

Wanneer we het verloop van de binnenlandse vraag onderzochten, onderstreepten we dat de uitgaven voor *burgerlijke bouwwerken* weinig verminder-

den, dank zij de uitbreiding der openbare werken die veel van de inzinking in de particuliere vraag goedmaakten.

De gegevens van tabel XXIX tonen zulks aan.

TABEL XXIX

Bouwnijverheid

Indexcijfer van het aantal arbeidsdagen in 21½ proefondernemingen

(Januari 1946 = 100)

Bron: *Nationaal Instituut voor de Statistiek*.

Maand-gemiddelden	Openbare werken	Particuliere werken	Openbare en particuliere werken
1951			
1 ^o kwartaal	95	122	110
2 ^o kwartaal	105	129	118
3 ^o kwartaal	110	125	118
4 ^o kwartaal	117	124	120
1952			
1 ^o kwartaal	92	101	97
2 ^o kwartaal	123	109	115

De vermindering van de particuliere werken t.o.v. 1951 was reeds merkbaar in het in 1951 ingediende aantal vragen om een bouwvergunning. De vergunningen om te bouwen, te herstellen en te verbouwen bedroegen in 1951 ca. 51.000 tegen 64.000 in 1950; het aantal toegekende bouwpremiën beliep 14.203 tegen 23.695 in 1950; de aanbestedingen van de Nationale Maatschappij voor Goedkope Woningen bedroegen nog slechts 2.444 woningen tegen 7.110 in 1950. Volgens particuliere ramingen (5), zouden de particuliere uitgaven voor het bouwen van woningen, gefinancierd door tussenkomst van de parastatale instellingen — Nationale Maatschappij voor Goedkope Woningen, Nationale Maatschappij voor de Kleine Landeigendom, Fonds voor de Huisvesting van Kroostrijke Gezinnen, leningen van de Spaarkas — 3.350 miljoen bedragen hebben in 1951 en 1.300 miljoen in het eerste halfjaar van 1952, wat op een teruggang ten belope van 375 miljoen per halfjaar wijst; daarbij komt dat het bedrag van 1951 gevoelig lager was dan dat van het vorige jaar.

In de eerste maanden van 1952 vertoonde het aantal toegekende bouwvergunningen en bouwpremiën geen merkelijke stijging. Het is niettemin mogelijk dat de particuliere bedrijvigheid in de volgende maanden verbeterde, daar men een meer soepele politiek vanwege de Spaarkas voorziet in het toekennen van leningen en een verhoging van de tussenkomst van de Nationale Maatschappij voor Goedkope Woningen en van de Nationale Maatschappij voor de Kleine Landeigendom.

(5) Cf. noot nr 3, blz. 184.

Wat de openbare werken betreft, kwam de stijging reeds in 1951 tot uiting; na een teruggang, ongetwijfeld met seizoenkarakter, bij het begin van 1952, hernam de expansie. Ze was vooral te danken aan de militaire uitgaven, want de uitvoering van het programma der grote burgerlijke werken werd vertraagd.

Het uiteenlopend verloop van de werken in de openbare en particuliere sector vond zijn weerslag in de toestand van de verschillende *industrieën voor bouwmaterialen*. De cementbedrijven kennen een bloeiperiode; de steenbakkerijen daarentegen gaan achteruit.

TABEL XXX

Bedrijvigheid in de nijverheid der bouwmaterialen

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maand-gemiddelden	Productie van gewone baksteen (miljoenen stuks)	Cement-productie (duizenden tonnen)	Indexcijfer der productie van vlakglas (1938 = 100)
1951			
1 ^o kwartaal	120	318	101,6
2 ^o kwartaal	199	385	102,8
3 ^o kwartaal	259	392	87,1
4 ^o kwartaal	201	370	83,2
1952			
1 ^o kwartaal	118	272	70,-
2 ^o kwartaal	170	392	54,2

Afgezien van een daling in het eerste kwartaal, die waarschijnlijk aan seizoenomstandigheden te wijten was, draaiden de *cementbedrijven* in de beschouwde periode op volle toeren.

In het tweede kwartaal van 1952 lag de productie opnieuw op het vroeger toppeil van 392.000 ton per maand.

Oorzaak hiervan is de sterke binnenlandse vraag, die door belangrijke openbare werken onderhouden wordt.

De buitenlandse vraag toch liep terug: de uitvoer lag in het eerste kwartaal bijzonder laag — 95.000 ton per maand — en de daaropvolgende herneming — 127.000 ton per maand in het tweede kwartaal — bleef beneden het peil van de overeenstemmende periode van 1951 — 164.000 ton. De afzet in het buitenland vertegenwoordigde in het eerste halfjaar van 1952 dan ook niet meer dan ca. één derde van de productie, tegen 44 pCt. in 1951. De vermindering vloeit voort uit een inkrimping van de Nederlandse markt, het voornaamste buitenlands afzetgebied dat sedert 1951 40 à 50 pCt. van de gezamenlijke uitvoer opneemt; na een uitbreiding in de loop van 1951 verminderden de leveringen aan het Verenigd-Koninkrijk eveneens om nog slechts 13.000 ton per maand te bedragen in het tweede kwartaal van 1952. De uitvoer naar Belgisch-Kongo was eerder opwaarts gericht en hij bedroeg 17.000 ton per maand in het tweede kwar-

taal; Latijns-Amerika vormt slechts een afzetgebied van tweede betekenis, dat sedert de eerste helft van 1951 nog aan belang verloor.

De productie in de *steengroeven* gaf over het algemeen in het tweede kwartaal van 1952 een vermeerdering te zien t.o.v. het vorig jaar; ze was vooral duidelijk voor steenslag, waarvan de vraag door de uitvoering der openbare werken bepaald wordt.

In het eerste halfjaar van 1952 was de uitvoer nochtans minder hoog dan gedurende dezelfde periode van 1951; de vaste binnenlandse vraag heeft dus eveneens de teruggang goedge maakt van de buitenlandse afzetgebieden die overigens van ondergeschikt belang zijn.

De afzetmoeilijkheden in de *steenbakkerijen* sedert midden 1951, wegens de vertraging der particuliere werken, verdwenen niet gedurende de beschouwde periode en de productie lag dan ook in de eerste helft van 1952 aanmerkelijk lager dan in de overeenstemmende periode van 1951. De steenbakkerijen begonnen trouwens hun productieseizoen 1952 een maand later dan de vorige jaren ten einde de voorraden te verminderen. De prijzen waren neerwaarts gericht: voor de Boomstenen daalden ze van fr 346,50 per duizend in October 1951 tot fr 315 in Juli 1952.

De groeiende aanwending van beton zou de afzetmogelijkheden van de steenbakkerijen kunnen beperken.

De *glasnijverheid* kende sedert Juli 1951 een scherpe inzinking; die beweging zette zich al maar krachtiger door gedurende gans de beschouwde periode. De voortbrenging van vlakglas daalde dan ook merkkelijk beneden de cijfers van 1938, een vrij ongunstig jaar. Een belangrijk deel van het productievermogen bleef onaangewend, hetgeen de kostprijzen drukte.

Die slechte toestand is hoofdzakelijk te wijten aan de geleidelijke inzinking van de uitvoer; in het tweede kwartaal van 1952 bereikte hij nog slechts een maandgemiddelde van 5.900 ton en een waarde van 40,6 miljoen tegen 13.800 ton en 85 miljoen in het overeenstemmend kwartaal van 1951. Met de afzet in het buitenland van geslepen glas was het niet beter gesteld; hij bereikte nog slechts gemiddeld 2.000 ton per maand voor een waarde van 32 miljoen in het tweede kwartaal van 1952 tegen 4.200 ton en 58 miljoen in het overeenstemmend kwartaal van 1951.

Het verdient aangestipt dat de uitvoerprijzen per eenheid naar alle markten zich handhaafden, in weerwil van de inkrimping der vraag.

De inschrompeling der buitenlandse afzetgebieden was algemeen: in de sector van het vensterglas is de vermindering van de uitvoer naar de Verenigde Staten en naar Canada — een der voornaamste markten bij het begin van 1951 — het meest afgetekend; de overzeese markten van het sterlinggebied en Nederland — de twee andere meest belangrijke markten — hebben hun aankopen eveneens aanmerkelijk verminderd. In de sector van het spiegelglas

waren bij het begin van 1951 de voornaamste buitenlandse cliënten : de Verenigde Staten, Canada, het sterlinggebied, Latijns-Amerika en Italië; afgezien van de overzeese landen van het sterlinggebied is de teruggang hunner aankopen in 1952 algemeen.

* * *

Hoewel de sector van het *holglas* vanzelfsprekend niet tot de bouwbedrijven behoort, maakt hij toch deel uit van de groep van de glasnijverheid; nadat die nijverheid gedurende de laatste drie kwartalen van 1951 een goede tijd gekend had — in October had de uitvoering van bestellingen van het leger het indexcijfer t.o.v. 1938 tot 172 doen stijgen —, heeft zij thans met ernstige moeilijkheden te kampen. De productie in het eerste halfjaar van 1952 viel beneden het peil van 1938 dat nochtans lang niet hoog was.

TABEL XXXI

Indexcijfer van de holglasproductie

Basisjaar 1938 = 100

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Indexcijfer
1951 1 ^o kwartaal	96,1
2 ^o kwartaal	125,9
3 ^o kwartaal	139,2
4 ^o kwartaal	121,7
1952 1 ^o kwartaal	79,4
2 ^o kwartaal	97,1

Wellicht vertonen de flessen- en flaconbedrijven een structureel gebrek dat dient toegeschreven aan een overoutillage die de behoeften van de binnenlandse markt overtreft, want de buitenlandse afzetgebieden verdwijnen. In 1951 viel dit goederenverkeer met het buitenland ruim ten gunste van de Belgische nijverheid uit; begin 1952 trad een ommekeer in : de uitvoer viel met ca. 40 pCt. als wanneer de invoer — met name uit Frankrijk en Duitsland — eerder groter was dan het jaar tevoren, in weerwil van de maatregelen die omstreeks het midden van 1951 getroffen werden om de invoer te remmen.

* * *

Het vervoerde goederengewicht door het *verkeersnet* weerspiegelt de zakengang en het verloop van het handelsverkeer met het buitenland. Jammer genoeg is geen enkel gegeven voorhanden waarmee de bedrijvigheid van het vrachtwagenverkeer met enige benadering kan worden geraamd; nu verliest een beoordeling van het binnenlands goederenvervoer door de spoorweg, de binnenscheepvaart en het havenverkeer veel aan betekenis wegens de ontwikkeling van het

autovervoer in de laatste jaren; er zijn echter geen andere gegevens beschikbaar en wij moeten ons dan ook, mits het nodige voorbehoud, beperken tot het onderzoek van eerstgenoemde verkeersmiddelen.

TABEL XXXII

Goederenvervoer in het binnenland

(duizenden tonnen)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden	Spoorweg	Binnenscheepvaart
1951 1 ^o kwartaal	3.609	1.472
2 ^o kwartaal	3.817	1.601
3 ^o kwartaal	3.610	1.484
4 ^o kwartaal	4.056	1.723
1952 1 ^o kwartaal	3.509	1.379
2 ^o kwartaal	3.297	1.510

Het binnenlands vervoer door de *spoorwegen* en de *scheepvaart* verzwakte in de eerste twee kwartalen van 1952 t.o.v. de overeenstemmende periode van 1951; vooral de steenkoolverzendingen namen af; deze laatste nu vormen het gros van het vervoer per spoor.

Bij het einde van vorig jaar was de toestand op de vrachtenmarkt voor de binnenschepen vrij gespannen : de verschepingen van Amerikaanse steenkool naar Duitsland namen een belangrijk tonnage in beslag, de maalterijen sloegen graanvoorraden op die de regering had doen aanleggen; tenslotte verzwakten seizoeninvloeden de binnenscheepvaart. Zo steeg de vracht Ougrée-Bazel bij het einde van het jaar tot 235 B. fr. tegen 160 in de zomer; te Antwerpen was het aantal op vracht wachtende binnenschepen herhaaldelijk ontoereikend en de verzendingen vonden vertraging of geschieden per spoor. Een ontspanning trad op in de eerste maanden van 1952.

De vermindering van het goederenvervoer veroorzaakte met ingang van Mei 1952 een daling van de ontvangsten uit het goederenvervoer door de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen en zulks ondanks de tariefverhogingen in October : de stijging van de ontvangsten welke van die verhoging verwacht werd, was op 340 miljoen per jaar geraamd geworden; in werkelijkheid bedroegen de ontvangsten uit het goederenvervoer slechts 3.382 miljoen in het eerste halfjaar van 1952 tegen 3.317 miljoen voor dezelfde periode van vorig jaar. De ontvangsten uit het personenvervoer vertoonden een neiging tot geleidelijke stijging en ondervonden niet de weerslag van de conjunctuurverzwakking. Op 1 Juli 1952 werden de tarieven andermaal verhoogd : die verhoging was kleiner dan de vorige voor de goederen, doch zij trof eveneens de prijzen voor het reizigersvervoer.

De *havenbedrijvigheid* had zich tot einde 1951 uitgebreid; in het eerste halfjaar van 1952 ging zij

eerder terug : het verkeer verminderde en de werkloosheid bij de havenarbeiders — een zeer gevoelige aanwijzing — steeg van 4.390 eenheden in September tot 6.352 in Juni.

TABEL XXXIII

Goederenvervoer ter zee in de Antwerpse haven
(duizenden tonnen)

Bron : Havenbestuur te Antwerpen.

Maand-gemiddelden	Invoer en opslag-plaatsen	Inwaartse doorvoer	Uitvoer	Uitwaartse doorvoer
1951 1 ^e kwartaal.	845	310	770	434
2 ^e kwartaal.	912	336	829	308
3 ^e kwartaal.	856	355	752	441
4 ^e kwartaal.	1.072	360	744	338
1952 1 ^e kwartaal.	1.025	362	794	347
2 ^e kwartaal.	942	330	728	281

De cijfergegevens in tabel XXXIII gegroepeerd, vereisen vooreerst volgende toelichting : uit die gegevens zou men kunnen afleiden dat het evenwicht tussen de lossingen en ladingen in het zeeverkeer niet gehandhaafd werd; in het tweede kwartaal van 1952 bedroeg het maandgemiddelde van de lossingen gezamenlijk 1.272.000 ton en dat van de ladingen 1.009.000 ton. Doch dit gebrek aan evenwicht houdt grotendeels verband met het vervoer van petroleum : zo de aan- en afvoer van minerale oliën niet medegerekend worden, dan komt men tot 959.000 ton voor het geloste gewicht en 895.000 ton voor het ingeladen gewicht : practisch is retourvracht « dry cargo » aldus steeds verzekerd.

De beweging van invoer en uitvoer langs de zeeweg stemt vrij goed overeen met het verloop van het handelsverkeer van de Economische Unie met het buitenland, al heeft een belangrijk deel van dit laatste — de transacties met de aangrenzende lan-

den — niet over Antwerpen plaats; de daling in het tweede kwartaal van 1952, zowel bij de aanvoer als bij de afvoer, weerspiegelt de verzwakking van het handelsverkeer met het buitenland.

De doorvoer had zich in 1951 ontwikkeld ten gevolge van de uitbreiding van de handel der Rijnlanden en vooral van Duitsland. De uitwaartse doorvoer verminderde eerst en de teruggang was zeer merkbaar sedert het derde kwartaal van 1951 : hij is met name toe te schrijven aan de afneming van het spoorwegvervoer uit Frankrijk en aan de vermindering van de Duitse staalleveringen. Harerzijds houdt de verzwakking van de inwaartse doorvoer verband met de verminderde verschepingen van Amerikaanse steenkool naar Duitsland en Frankrijk en bijkomstig met de invoerbepalingen van laatstgenoemd land. Het verloop van de Rijnvaart verwekt thans bezorgdheid in de Antwerpse kringen. Vergeleken met Rotterdam blijft de positie van Antwerpen bevredigend t.a.v. de uitwaartse doorvoer, doch de inwaartse doorvoer ver- toont een ongunstig verloop : in October verhoogde de Belgische regering dan ook, met de goedkeuring van Nederland, de premiën welke aan de Rijnvaart worden uitgekeerd tot de coëfficiënt 3, ten einde de Rijnvrachten uitgaande van Antwerpen en Rotterdam gelijk te maken. Het blijkt echter niet dat die maatregel bevrediging schonk.

* * *

Werkgelegenheid en werkloosheid

Hierna zal in het kort de invloed van de schommelingen in de industriële bedrijvigheid op het peil van de werkgelegenheid worden in herinnering gebracht.

Al vertoonde de werkloosheid geen onrustwekkend verloop, toch nam zij in de drie beschouwde kwartalen uitbreiding en na uitschakeling van de seizoeninvloeden, ging de werkgelegenheid licht achteruit.

TABEL XXXIV

Daggemiddelde der gecontroleerde geheel werklozen

Bedrijfsgroepen die de meest gevoelige schommelingen ondergingen

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

	1951				1952	
	Maart	Juni	September	December	Maart	Juni
TOTAAL	154.842	135.517	139.800	185.265	188.619	163.865
Waarvan :						
Glasnijverheid	1.063	1.022	955	1.448	1.634	1.425
Bouwnijverheid	24.332	15.669	14.662	26.647	26.199	16.830
Hout-meubilerij	8.934	7.213	7.083	9.948	9.882	7.592
Metaalnijverheid	20.146	16.286	15.768	18.650	21.046	19.332
Textielnijverheid	11.388	13.326	18.220	23.202	26.740	29.677
Kledingnijverheid	8.933	13.416	14.122	17.657	14.697	13.125
Huiden en ledernijverh.	2.965	4.917	4.370	5.788	4.538	4.059
Papierenijverheid	1.071	1.101	1.278	1.573	1.814	1.985

De toeneming van de werkloosheid in de winter 1951-1952 is niet uitsluitend toe te schrijven aan de seizoenteruggang der bedrijvigheid. Zij weerspiegelt de hierboven vermelde verzwakking in verschillende belangrijke nijverheidstakken. Die teruggang werd scherper in de zomer van 1952 en hij deed de seizoenstijging van de werkgelegenheid gedeeltelijk teniet.

Aldus overtrof het algemeen gemiddelde der dagelijks gecontroleerde werklozen in Juni 1952 niet alleen het peil van de overeenstemmende maand in 1951, doch ook dat van Juni 1950. Zulks betekent dat de werkloosheid groter werd dan vóór de bloeiperiode die met de oorlog in Korea begon. Het aantal geheel werklozen steeg met 6.400 eenheden t.o.v. Juni 1950 en met 28.350 t.o.v. Juni 1951; voor de gedeeltelijk werklozen beliep de toeneming sedert dezelfde data respectievelijk 17.400 en 13.100 eenheden.

De uitbreiding van de werkloosheid begon in de textielbedrijven reeds in het tweede kwartaal van 1951 en hield ononderbroken aan tijdens de verslagperiode.

Andere bedrijfstakken en vooral diegenen die duurzame gebruiksgoederen vervaardigen, werden op hun beurt sedert het einde van 1951 getroffen: het aantal werklozen steeg in de glas-, keramiek- en papiernijverheid, alsook in de ondernemingen van huishoudelijke apparaten en elektrische toestellen.

Dat verschijnsel deed zich in al die sectoren niet even scherp gevoelen. De textiel-, de kleding-, de papier- en de glasnijverheid werden het meest getroffen: in Juni vertegenwoordigde het daggemiddelde van het aantal werklozen nog resp. 13 pCt., 18 pCt., 9 pCt. en 7 pCt. van het totaal aantal arbeiders in iedere bedrijfstak.

Bij de commentaar over de industriële bedrijvigheid werd gewezen op de algemene of de aan elke nijverheid eigen oorzaken van de opgerezen moeilijkheden.

De werkloosheid in België bleef hoog, zelfs in tijden van hoogconjunctuur zoals wij die van Juni 1950 tot Juni 1951 kenden: onder de oorzaken van dit bestendig verschijnsel werd meestal gewezen op de Belgische reglementering inzake werklozensteun en de misbruiken waartoe zij aanleiding geeft.

Om hieraan een einde te maken, heeft de wetgever de voorwaarden van de steunuitkering strenger gemaakt. Bij koninklijk besluit van 22 Juni 1951 werd als eerste algemene voorwaarde gesteld dat de werkloze in de tien maanden welke aan de aanvraag tot steun voorafgaan, tenminste gedurende zes maanden de bijdragen in de sociale zekerheid heeft betaald wat de loontrekkenden betreft en gedurende een langere periode wat de zelfstandige arbeiders betreft die een onafhankelijke bedrijvigheid uitoefenden. Tot dan toe was het recht op steun niet afhankelijk van de duur der vroegere arbeidsprestaties.

Bij koninklijk besluit van 26 December 1951 werden scherpere voorwaarden gesteld voor zekere groepen loontrekkende arbeiders en wel voor diegenen die een

bijkomend beroep uitoefenen, diegenen die bij een zelfstandige arbeider inwonen, alsook de gehuwde vrouwen.

Tot dusver kon de invloed van die maatregelen op het volume van de werkloosheid moeilijk worden nagegaan.

Doch er werd ook nadruk gelegd op bepaalde structurele kenmerken van de bestendige werkloosheid. In zekere gebieden is er een bestendig ontoereikende werkgelegenheid; maatregelen om dit te verhelpen liggen thans ter studie; hun hoofddoel is het begunstigen van nieuwe industrieën. Te dien einde zijn belastingvrijstellingen, kredietfaciliteiten en een financieringssysteem voorzien.

* * *

Buitenlandse handel

Bij de commentaar van de bewegingen van de goederenvraag werd het verloop nagegaan van de verschillende uitvoer- en invoerstromingen en bij het overzicht van de verhoudingen in de voornaamste industriële sectoren werden bijkomende inlichtingen verstrekt over de toestand op hun buitenlandse afzetgebieden.

In dit hoofdstuk zullen we ons dan ook beperken tot een algemeen onderzoek van de balans der goederentransacties met het buitenland en tot een analyse van hun geografische spreiding.

Een voorteken van een verzwakking der goederenvraag was het overschot op de handelsbalans, dat in Juni 1951 te voorschijn trad, zijn maximum in het derde kwartaal van 1951 bereikte en zich sindsdien op een lager peil handhaafde. Nochtans vertoonde het goederenverkeer in December 1951 en April 1952 een passiefsaldo; in December 1951 was dit te wijten aan een aanmerkelijke stijging van de invoer uit de dollarlanden; dit was een onverwacht gevolg van de invoerbepalingen welke in September op de dollaraankopen werden gelegd. In April 1952 waren het de restrictie maatregelen in Frankrijk en in het Verenigd-Koninkrijk die de uitvoer deden teruglopen en een tekort veroorzaakten.

TABEL XXXV

Bijzondere handel van de B.L.E.U.

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maand-gemiddelden	Invoer	Uitvoer	Saldo	Verhouding uitvoer/invoer in pCt.
	(miljoenen franken)			
1951				
1 ^o kwartaal	11.080	10.247	— 833	92,5
2 ^o kwartaal	10.897	11.255	+ 358	103,3
3 ^o kwartaal	9.314	11.069	+ 1.755	118,8
4 ^o kwartaal	11.110	11.618	+ 508	104,6
1952				
1 ^o kwartaal	10.760	11.531	+ 771	107,2
2 ^o kwartaal	10.016	10.298	+ 282	102,8

Na de seizoendaling met ingang van het derde kwartaal trad er een zeer duidelijk herstel in, vooral wat de invoer betreft; het was echter niet van lange duur; na een maximum in het laatste kwartaal van 1951 te hebben bereikt, ging de gezamenlijke waarde van de handelstransacties achteruit: de invoer gedurende de eerste twee kwartalen van 1952 was kleiner dan die van de overeenstemmende periode van 1951; de uitvoer daalde een weinig later, en in het tweede kwartaal zonk hij eveneens beneden het peil van de overeenstemmende periode van 1951.

TABEL XXXVI

Indexcijfers van het volume, van de invoer- en uitvoerprijzen per eenheid en van de ruilvoet van de B.L.E.U.

Basisjaar: 1948 = 100

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maand-gemiddelden	Invoer		Uitvoer		Indexcijfers van de ruilvoet
	Indexcijfers van het volume	Indexcijfers der prijzen per eenheid	Indexcijfers van het volume	Indexcijfers der prijzen per eenheid	
1951					
1 ^o kwartaal	123	117	141	111	95,2
2 ^o kwartaal	111	122	145	118	96,9
3 ^o kwartaal	98	121	133	124	102,7
4 ^o kwartaal	119	120	138	126	104,8
1952					
1 ^o kwartaal	121	121	146	129	106,6
2 ^o kwartaal	110	119	135	124	103,9

De teruggang die aldus sedert het einde van het eerste kwartaal van 1952 een bestendig karakter ging vertonen, is minder aan een daling van de gemiddelde prijzen dan aan een inkrimping van het volume te wijten. Eerst met ingang van Mei verzwakte het algemene peil der invoerprijzen, dat sedert het tweede kwartaal van 1951 een jaar lang stabiel was gebleven (6), terwijl het volume der aankopen in het buitenland, na het levendig herstel dat volgde op de inzinking in het derde kwartaal van 1951, opnieuw sedert Maart inkromp; in het begin van onderhavige uiteenzetting werden de waargenomen bewegingen ontleed, zodat wij hier niet meer behoeven op terug te keren.

De stijging van de uitvoerprijzen, die later dan die van de invoerprijzen inzette, hield aan tot in Maart

(6) In het *Tijdschrift* van December 1951, blz. 263, werd gewezen op enige oorzaken die de afwijking tussen het prijsverloop bij de invoer en de tendens der wereldnoteringen voor grondstoffen verklaren: « De prijzen worden meestal vastgesteld op grond van de noteringen op het ogenblik van de bestelling; de samenstelling van de invoer werd derwijze gewijzigd dat de prijsstijgingen en -dalingen tegen elkaar konden opwegen, daar de invoer van de in prijs gedaalde grondstoffen verminderde als wanneer de aankopen van goederen met vaste noteringen meer stabiel bleven; tenslotte is de invoer van de Economische Unie voor een groot deel gevormd uit verwerkte goederen waarvan de prijzen de grondstoffennoteringen achterna hinken. »

1952; sedertdien is de tendens omgeslagen. Het uitvoervolume verminderde van het tweede kwartaal af.

De ruilvoet verbeterde het gehele jaar 1951 en tot Maart 1952; in de volgende maanden werd hij iets ongunstiger; niettemin blijven de ruilvoorwaarden voor de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie beter dan vóór een jaar.

* * *

Op het ogenblik dat de aangroei van het Belgisch-Luxemburgse overschot bij de E.B.U. aanleiding gaf tot een buitensporige kredietverlening door de geldscheppende instellingen van de Economische Unie — omstreeks het derde kwartaal van 1951 —, werden verscheidene beschikkingen (7) getroffen die een verschuiving in het handelsverkeer van de Unie met het buitenland moesten teweegbrengen: aanmoediging der aankopen in de E.B.U.-landen en der verkopen op de dollarmarkten, remming van de in dollars te betalen invoer en van de leveringen aan de E.B.U.-landen.

Dit stelsel werd later aangevuld en versterkt door een reeks maatregelen, waarvan hier alleen diegene welke direct met het goederenverkeer verband houden, zullen worden vermeld.

Bij de besluiten van 18 Januari, 5 Maart en 22 Maart 1952 wordt voor de meeste goederen het afhoudingspercentage verhoogd op de opbrengst van de uitvoer naar de E.B.U.-landen, welk percentage aanvankelijk op 5 pCt. bij besluit van 15 September 1951 was vastgesteld; de verhoging der percentages verschilt volgens de producten; sedert einde Maart bedragen de afhoudingspercentages 5 tot 25 pCt. (8).

De afschaffing bij besluit van 22 Maart van de uitvoerbelasting (9) op de in U.S.-dollars en Canadese dollars te betalen goederen valt eveneens in het raam van die politiek.

(7) De belangrijkste dier beschikkingen werden vermeld in het *Tijdschrift* van December 1951, blz. 264: « Onder de maatregelen die bij het einde van het derde kwartaal getroffen werden, vermelden wij o.m.: verlenging der door de Nationale Bank toegestane termijnen voor de wissels ter financiering van de aankopen in de E.B.U.-landen; uitbreiding van de lijst der producten waarvoor de Bank haar visa op dergelijke wissels verleent; invoerbepalingen op verschillende in dollars te betalen goederen; blokkering, gedurende zes maanden, van 5 pCt. der bedragen ontvangen voor de levering aan de E.B.U.-landen, en tenslotte, de inspanningen met het oog op de commerciële expansie, inzonderheid op de Amerikaanse markten. »

(8) Volledigheidshalve zij vermeld dat de afhoudingspercentages later — bij besluit van 26 Juli 1952 — werden verlaagd nadat het overschot op de E.B.U. was ingekrompen. Over het algemeen werden de beperkingsmaatregelen op de leveringen aan de E.B.U.-landen verzacht in verband met het verloop van het goederenverkeer.

(9) Bij besluit van 22 November was een uitvoerbelasting van 1, 2 of 3 pCt. al naar gelang de producten wederingevoerd geworden; zij werd later opgeheven voor de naar het Groot-hertogdom uitgevoerde goederen en eenvormig op 1 pCt. vastgesteld voor de goederenuitvoer naar Nederland en Belgisch-Kongo. Bij de besluiten van 5 Maart en 30 Mei werd de uitvoerbelasting voor zekere goederen verlaagd.

Dit is evenzo het geval voor de vermindering sedert 6 November van de discontovoet berekend door het Herdiscontering- en Waarborginstituut op de accepten betreffende de in dollars betaalbare uitvoer of de via de E.B.U. te betalen invoer.

Hoe dan ook, de beschikkingen getroffen ter aanmoediging van de invoer van kapitaalgoederen uit de E.B.U.-landen blijken goede gevolgen te hebben gehad; zoals bekend, werd de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid belast met de toekenning van bijzondere kredieten tegen lage rentevoet (3 1/2 pCt.) voor de financiering dier aankopen en kreeg de Dienst voor Economische Recuperatie opdracht de aankopen van mijnuitrusting vóór te financieren.

Inderdaad, namen de leveringen van uitrustingsgoederen door de Europese landen toe. Trouwens is het aandeel van de E.B.U.-landen in de totale invoer van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie sedert het begin van het lopende jaar aanmerkelijk verbeterd.

Die beweging ging gepaard met een zekere vermindering van het aandeel der Noordamerikaanse leveringen in de voorziening van de Economische Unie: dit aandeel was bij het einde van 1951 merkkelijk gestegen; het daalde tot een percentage dat met de verhouding bij het begin van 1951 kan vergeleken worden. Doch de verschuiving geschiedde eveneens ten nadele van de landen van Oost-Europa en van Zuid-Amerika.

TABEL XXXVII

Geografische spreiding van de bijzondere handel van de B.L.E.U.

In procent van de gezamenlijke waarde

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Land	Invoer						Uitvoer					
	1951				1952		1951				1952	
	1 ^e kwar- taal	2 ^e kwar- taal	3 ^e kwar- taal	4 ^e kwar- taal	1 ^e kwar- taal	2 ^e kwar- taal	1 ^e kwar- taal	2 ^e kwar- taal	3 ^e kwar- taal	4 ^e kwar- taal	1 ^e kwar- taal	2 ^e kwar- taal
E.B.U.-landen (1) ..	61,3	59,7	60,3	58,2	59,5	63,8	68,6	69,1	70,9	74,6	72,4	69,3
Verenigde Staten en Canada	16,8	18,0	19,9	22,6	22,1	18,9	10,9	9,8	8,7	7,9	7,4	7,8
Belgisch - Kongo en Ruanda-Urundi ..	8,3	7,8	8,3	7,2	7,1	8,8	3,6	3,9	4,9	3,9	4,3	6,4
Andere landen	13,6	14,5	11,5	12,0	11,3	8,5	16,9	17,2	15,5	13,6	15,9	16,5
Totaal (2)	11.080	10.897	9.314	11.110	10.761	10.016	10.247	11.255	11.069	11.618	11.531	10.299
(1) waarvan :												
Frankrijk	11,1	10,4	9,8	9,8	9,4	10,2	7,9	8,2	9,8	10,6	7,9	6,9
Nederland	10,6	9,3	11,8	12,1	12,0	12,4	18,8	20,2	16,9	16,0	14,2	15,5
Duitsland	8,1	8,7	9,6	9,0	9,6	10,7	8,3	4,5	5,5	6,2	6,8	6,8
Sterlinggebied ..	19,3	20,1	16,8	15,2	17,7	18,4	15,7	17,3	18,8	21,8	20,5	17,9

(2) Maandgemiddelden van de gezamenlijke waarde (millioenen franken).

TABEL XXXVIII

**Bijzondere handel van de B.L.E.U.
met de Verenigde Staten en Canada**
(*millioenen franken*)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maand- gemiddelden	Invoer	Uitvoer	Saldo
1951			
1 ^e kwartaal	1.860	1.114	— 746
2 ^e kwartaal	1.963	1.104	— 859
3 ^e kwartaal	1.858	969	— 889
4 ^e kwartaal	2.510	911	— 1.599
1952			
1 ^e kwartaal	2.382	858	— 1.524
2 ^e kwartaal	1.891	801	— 1.090

Het bedrag der aankopen in de Verenigde Staten en in Canada steeg immers onmiddellijk na de invoering van de beperkingsmaatregelen van de in dollars

te betalen invoer. Sedertdien zijn die aankopen meer normaal geworden en liepen, in het tweede kwartaal, terug tot het gemiddeld peil der eerste negen maanden van 1951; tegelijkertijd ging de afzet in de Verenigde Staten en in Canada terug, zodat het handels tekort tegenover die landen verder aanzienlijk bleef.

Hieruit blijkt dat de maatregelen welke getroffen werden voor de remming van de invoer en voor de aanmoediging van de uitvoer der in dollars te betalen goederen, in de eerste maanden weinig opleverden: de uitwerking dier beperkingen werd vooreerst gehinderd door de grote omvang der nog lopende vergunningen; daarbij komt dat uitzonderingen werden gemaakt ten einde de marktvoorziening te verzekeren of prijsstijgingen te vermijden. Verder vermeerderde tijdelijk de invoer van die goederen die niet onder de maatregelen vielen, zoals tarwe, lijnzaad, steenkool en ruwe katoen. Wat de aanmoediging van de uitvoer naar de dollarlanden betreft, zij volstond niet om de vermindering van de staalleveringen goed te maken.

**Bijzondere handel van de B.L.E.U.
met de E.B.U.-landen**
(*millioenen franken*)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maand- gemiddelden	Invoer	Uitvoer	Saldo
1951			
1 ^o kwartaal	6.794	7.026	+ 232
2 ^o kwartaal	6.505	7.781	+ 1.276
3 ^o kwartaal	5.615	7.845	+ 2.230
4 ^o kwartaal	6.467	8.669	+ 2.202
1952			
1 ^o kwartaal	6.403	8.341	+ 1.938
2 ^o kwartaal	6.390	7.140	+ 750

Evenzo bleek de remming van de uitvoer naar de E.B.U.-landen niet aan het doel te beantwoorden; trouwens, er kon geen sprake zijn van een strenge toepassing der beperkingsmaatregelen op het ogenblik dat de afzet van verscheidene bedrijfstakken ver-

zwakte. In werkelijkheid was de teruggang van die uitvoer in het eerste halfjaar van 1952 beperkt zo rekening gehouden wordt met het feit dat het bedrag in het laatste kwartaal van 1951 een topcijfer was. Overigens kan men zich afvragen of die vermindering niet het gevolg was van een spontane teruggang en wellicht nog meer van de beperkingsmaatregelen welke door de sterlinglanden en Frankrijk werden getroffen.

In elk geval en welke ook de factoren waren die een wijziging teweegbrachten, de aangroei van de handelsoverschotten op de E.B.U.-landen verzwakte merkbaar met ingang van April 1952.

* * *

Het hoofdstuk handelend over het verloop van het geld- en financieewezen in de Belgische economie van September 1951 tot Juni 1952 zal in het Octobernummer verschijnen.

DE KREDIETPOLITIEK IN ZWITSERLAND

De eerste uitingen van de kredietpolitiek in Zwitserland dagtekenen uit een ver verleden. Reeds in het begin van de Middeleeuwen stelden edicten maximum-rentepercentages vast. De patriarchaal aangelegde overheid wilde hierdoor de bevolking tegen de woekerrente van de geldgevers beschermen. Gelijkwaardige overwegingen om het krediet aan de landbouw en het ambachtswezen te vergemakkelijken, waren wellicht grotendeels oorzaak van de oprichting van kantonbanken in de eerste helft van de negentiende eeuw; naderhand werden die instellingen een essentieel kenmerk van de bankstructuur in Zwitserland. Heden ten dage telt Zwitserland zeven en twintig kantonbanken. De meeste instellingen van die groep zijn zuivere Staatsbanken die van een dotatiekapitaal en van de waarborg van hun respectief kanton genieten. De kantonbanken doen nagenoeg alle bankzaken, doch meer bepaald het hypotheccair krediet. Hiertoe vinden zij de vereiste fondsen in de spaardeposito's, waarvan zij belangrijke verzamelbekkens zijn. Naast de oprichting van de kantonbanken vermelden wij de maatregelen ter bescherming van het spaarwezen. Deze laatste zijn vervat in de kantonwetten betreffende het toezicht op de spaarkassen, die van 1847 af werden uitgevaardigd.

Nochtans vormen die verschillende beschikkingen slechts de kern van een kredietpolitiek. Daar die maatregelen niet van de centrale overheid uitgingen, waren zij niet bindend voor het gehele Zwitserse grondgebied. Die oplossingen golden slechts op het regionale plan en gingen niet de grenzen van het kanton te buiten, hetgeen door de sterk federalistische structuur van Zwitserland moet worden verklaard.

De Zwitserse Nationale Bank, de centrale circulatiebank, ving haar bedrijvigheid in 1907 aan. Van een kredietpolitiek in Zwitserland, in de moderne betekenis van het woord, kan dan ook eerst sedert dit tijdstip gesproken worden. De nieuwe circulatiebank werd de voornaamste verantwoordelijke instantie in de kredietpolitiek van het land, welke taak zij trouwens in samenwerking met de bevoegde federale overheid uitoefent.

Juridische grondslagen

Aanvankelijk behoorde de kredietpolitiek niet uitdrukkelijk tot de bevoegdheid van de circulatiebank. Artikel 39 van de Grondwet en artikel 2 van de wet op de Nationale Bank van 1905 bepaalden alleen dat de met het uitgiftemonopolie beklede bank als voornaamste opdracht had in Zwitserland als regulator van de geldmarkt op te treden en de betalingen te vergemakkelijken. Hieronder moest worden verstaan enerzijds een toereikende voorziening van het land met betaalmiddelen en anderzijds het aanmoedigen van betalingen met gesloten beurs. Geoordeeld werd dat de voorziening met betaalmiddelen in de eerste plaats door middel van de discontopolitiek moest geschieden en pas in de tweede plaats door voorschotten tegen onderpand. Bovendien moest een aangepaste kredietpolitiek van de circulatiebank de buitenlandse waarde van de Zwitserse frank handhaven. Toentertijde was de pariteit met de Franse frank van doorslaggevende betekenis. Hoewel de kredietpolitiek niet uitdrukkelijk in de wet vermeld is, vormde zij nochtans van meet af aan een wezenlijke taak van de Nationale Bank.

De kredietpolitiek, zoals trouwens ook de geldpolitiek, werd pas in 1951 uitdrukkelijk in de wet als een der taken van de Zwitserse Nationale Bank vermeld. Ter gelegenheid van de herziening van het artikel der federale grondwet betreffende de uitgifte van bankbiljetten (artikel 39) werd het werkgebied van de Bank uitgebreid. De grondwettelijke bepaling werd aangevuld en zij voorziet dat de Nationale Bank « in het raam van de federale wetgeving eveneens een krediet- en een geldpolitiek dient toe te passen die de algemene landsbelangen dient ».

Het wettelijke kader waarin de Nationale Bank haar kredietpolitiek voert, is vastgelegd in de huidige wet op de Zwitserse Nationale Bank. Artikelen 14 en 15 bakenen het werkgebied van de circulatiebank af. Luidens die voorschriften is de Nationale Bank gerechtigd kredietverrichtingen te doen door het disconteren van wissels en chèques aan order op het binnenland, alsook door het disconteren van binnen-

landse obligaties en door het verlenen van voorschotten op effecten. Al die operatiën moeten op korte termijn geschieden. De circulatiebank mag geen krediet op lange termijn verstrekken.

In dit verband vermelden wij de kredieten welke de Nationale Bank door bemiddeling van de Leenkas van de Confederatie verstrekt. Die instelling, in 1932 opgericht, kreeg opdracht activa die niet tot het disconto of tot belening bij de Nationale Bank zijn toegelaten, te mobiliseren. Op sommige tijdstippen verstrekte de circulatiebank het grootste deel der vlottende middelen die de Leenkas nodig had. De aldus verstrekte kredieten bereikten de laatste jaren geen hoge bedragen meer.

De federale wet op de banken en de spaarkassen behelst nog andere beschikkingen inzake kredietpolitiek. Die wet, op 8 November 1934 uitgevaardigd, beoogt in de eerste plaats de bescherming van de belangen der depositohouders. Daar haar hoofdoel gelegen is in de bescherming van de schuldeiser, zijn vele en velerlei voorschriften te zijnen gunste voorzien, met name in verband met de inrichting en de verantwoordelijkheid van de banken, hun eigen middelen en de liquiditeit. Om een waarheidsgetrouwe weergave van de rekeningen te verzekeren, verplicht de wet de banken hun balansen te publiceren, en wel derwijze dat het publiek ze begrijpt, alsook de jaarrekeningen aan het toezicht van onafhankelijke accountants te onderwerpen. Daartegenover voorziet de bankwetgeving ten gunste van de kredietinstellingen een verhaalrecht tegen diegenen die leugenachtige beweringen verspreiden. Sommige artikelen bepalen welke inlichtingen de Zwitserse Nationale Bank van de kredietinstellingen mag eisen, opdat zij de « disconto- en deviezenpolitiek en vooral de geldpolitiek zou kunnen leiden ». Al de banken zijn er toe gehouden hun jaarrekeningen bij de circulatiebank in te dienen. Diegene die een hoger balanscijfer dan 100 miljoen frank vertonen, moeten bovendien een maandelijks staat en een uitvoerige halfjaarlijkse balans aan de Nationale Bank overmaken. Tenslotte voorzien twee artikelen van de wet een vetorecht van de Nationale Bank tegen elke belegging in het buitenland die 10 miljoen overtreft, alsook de verplichting voor de banken de rente van hun kasbons niet te verhogen zonder voorafgaand overleg met de circulatiebank.

Volledigheidshalve vermelden wij nog zekere wettelijke bepalingen die bij de uitgifte van federale leningen dienen nagekomen. Zo moet de Bondsraad vóór het afsluiten van een lening, ten gepasten tijde met de Zwitserse Nationale Bank overleg plegen over de toestand van de kapitaalmarkt en de voorwaarden van de uitgifte. De Nationale Bank moet deelnemen aan de besprekingen met de banken en mag desgevallend met de leiding er van worden belast. Een wet betreffende de belegging der tegoeden van de Bondsrepubliek bepaalt de rol van de Nationale Bank. Het

Bondsministerie van Financiën is er toe gehouden met de Bank overleg te plegen voor beleggingen die een bepaald bedrag te boven gaan.

Tenslotte verdienen vermelding twee andere wetteksten van zeker belang voor de kredietpolitiek. De federale wetgeving onderwerpt de effecten en hun coupons aan een zegelrecht. Doel van de wetgever bij het invoeren van die belasting was het begunstigen van kapitaalbeleggingen in hypotheeken om zodoende de hypotheekfinanciering te vergemakkelijken en minder duur te maken. De federale wet op de uitgifte van pandbrieven, in 1931 in werking getreden, vergemakkelijkt eveneens de mobilisatie van gelden voor de hypothecaire schuldenaar. Bij die wet werden twee centrales voor de uitgifte van pandbrieven opgericht.

Taak en doeleinden van de kredietpolitiek

Zoals in het begin van die uiteenzetting betoogd werd, beoogde de kredietpolitiek aanvankelijk het vergemakkelijken van de kredietverlening aan bepaalde klassen van de bevolking, die leningen wensden aan te gaan, en het verlenen van een zekere bescherming aan de economisch zwakkere geldnemers. Sedert het kredietbeleid aan de circulatiebank werd toevertrouwd, werd de kredietpolitiek onder menig opzicht aanzienlijk verruimd. Het spreekt vanzelf dat de circulatiebank niet de enige kredietbron vertegenwoordigt in een land zoals Zwitserland waar het bankwezen een zeer hoge graad van ontwikkeling bereikt heeft en waar men over een dicht net van financiële instellingen beschikt. Niettemin is de kredietpolitiek die de Zwitserse Nationale Bank door de uitgifte van bankbiljetten uitoefent en waarvan zij het monopolie bezit, richtinggevend voor het beleid der andere banken.

Zoals hierboven gezegd werd, ligt een der hoofdtaken van de kredietpolitiek in een toereikende voorziening van het land met betaalmiddelen. In de eerste jaren van haar bedrijvigheid streefde de Nationale Bank dit doel na in de eerste plaats door de middelen van de klassieke discontopolitiek. Mettertijd deed zich een afgetekende kentering voor. Immers, de discontozaken verloren als bron van geldschepping geleidelijk aan betekenis. De goud- en deviezenpolitiek ging hoe langer hoe meer de discontopolitiek vervangen. Aldus werd de geldschepping steeds meer gebonden aan het verloop van 's lands betalingsbalans. Tijdens die ontwikkeling werden de banden tussen de kredietpolitiek en de geldpolitiek eveneens nauwer. Heden ten dage geldt zulks vooral voor de monetaire maatregelen waardoor invloed op het verloop van de binnenlandse waarde van het geld wordt uitgeoefend. Onder die zogenaamde monetaire maatregelen zijn diegene die tot de kredietpolitiek behoren van bijzondere betekenis.

In de laatste twintig jaren gingen af en toe, ook in Zwitserland, stemmen op, opdat de Nationale

Bank haar kredietpolitiek meer aan de eigenlijke conjunctuurpolitiek zou dienstbaar maken. Stellig kunnen de in de kredietsector getroffen maatregelen het conjunctuurverloop beïnvloeden, vooral wanneer zij het behoud van de waarde der geldeenheid tot doel hebben. Nochtans acht de Nationale Bank zich niet bevoegd een actieve conjunctuurpolitiek te voeren die aan de economie leiding wil geven. Hiertoe zijn de middelen waarover zij voor het uitoefenen van de kredietcontrole beschikt, ontoereikend.

Die houding betekent evenwel niet dat de circulatiebank in alle omstandigheden aan het conjunctuurverloop de vrije teugel laat. Zo werd de Nationale Bank steeds bereid gevonden in tijden van depressie een politiek van kredietverruiming te volgen in zover de wet het haar toelaat. Hiertoe stelde zij meer kredieten tegen goedkopere voorwaarden ter beschikking van de economisch verantwoorde behoeften. Daarentegen valt het de circulatiebank in tijden van grote bedrijfsdrukke moeilijk zich tegen de geldverruimende tendenties te verzetten.

Nochtans weigerde de Nationale Bank een kredietverruimende politiek te volgen om het bedrijfsleven onder begunstiging van een gestegen geldaanbod aan te wakkeren. Tal van landen voerden de laatste jaren een officiële goedkoop-geldpolitiek. Dit was in Zwitserland niet het geval. Het feit dat de rentevoet van de Nationale Bank — sedert 1936. ongewijzigd 1 1/2 pCt. — thans de laagste is van al de centrale banken en de rentestand in Zwitserland over het algemeen op een laag peil ligt, is niet het gevolg van een doelbewuste politiek, doch het logisch gevolg van economische gegevens. In de eerste plaats dient gewezen op de overvloedige kapitalen die in het land aanwezig zijn.

Ten aanzien van de voorwaarden op de geld- en de kapitaalmarkt en de vorming van de rentepercentages, wil de kredietpolitiek van de Nationale Bank, nu zoals vroeger, al te snelle, te sterke, te veelvuldige en te plotse wijzigingen vermijden. In haar pogingen om de bewegingen van de markt te verzachten en te regelen, is de Bank onbetwistbaar geslaagd.

Middelen van de kredietpolitiek

De middelen waarover de Nationale Bank beschikt, om de geld- en kapitaalmarkt te beïnvloeden, zijn beperkt. Het klassieke middel van de circulatiebanken is vooreerst de disconto- en beleningspolitiek. Waar belangrijke buitenlandse circulatiebanken over meer moderne middelen voor hun kredietbeleid beschikken, ontbreken deze geheel of gedeeltelijk bij de Zwitserse Nationale Bank. Zo mag zij een open markt-politiek slechts binnen de door de wet beperkte grenzen voeren. Bovendien zijn de banken niet verplicht reserves bij de circulatiebank aan te houden. Nochtans dient aangestipt dat ook in Zwitserland, ter gelegenheid van de thans in voorbereiding zijnde herzie-

ning van de wet op de Nationale Bank, de wenselijkheid van meer moderne middelen in het kredietbeleid onderzocht wordt.

De juridische grondslagen van de disconto- en beleningspolitiek van de Zwitserse Nationale Bank zijn vastgelegd in de thans vigerende wet. Krachtens deze laatste mag de Bank haar kredietverrichtingen uitoefenen door discontering van wissels en chèques en van binnenlandse obligaties die als onderpand mogen dienen. De veiligheid, de liquiditeit en het economisch karakter van het krediet zijn doorslaggevend voor disconto. Zo moeten de wissels tenminste met twee solvente en van elkaar onafhankelijke handtekeningen bekleed zijn. De vervaldag van het ter disconto aangeboden papier mag geen drie maanden overschrijden. In beginsel mag alleen handelspapier gedisconteerd worden; desgevallend worden wisselbrieven en chèques aan order, van de landbouw, indien zij op een handelstransactie berusten, met de andere wissels gelijkgesteld. Bovendien mag de Nationale Bank wissels, chèques aan order en dadelijk opvraagbare tegoeden op het buitenland aankopen en verkopen.

Met betrekking tot de voorschotten tegen onderpand mag de Nationale Bank leningen tegen bewaargeving van obligaties verlenen: a) voor een bepaalde termijn en voor ten hoogste drie maanden; b) in rekening-courant met ten hoogste tien dagen vooropzegging. Het verlenen van voorschotten tegen onderpand moet het verkrijgen van bedrijfsmiddelen vergemakkelijken in al de gevallen waarin krediet door het disconto van wissels niet kan bekomen worden. Spaarbanken, hypotheekbanken en landbouwbanken, die in de regel geen handelszaken doen en derhalve niet over een aangepaste wisselportefeuille beschikken, kunnen hun liquiditeit verzekeren door de inpandgeving van hiertoe toegelaten effecten. Nochtans dient onderstreept dat de Nationale Bank voor de dekking van haar biljetten slechts met de voorschotten op lange termijn mag rekening houden. Obligaties met een langere looptijd dan drie maanden, evenmin als de aandelen, mogen in onderpand gegeven worden.

Bij het disconto wordt theoretisch op het verloop van de geld- en de kapitaalmarkt invloed uitgeoefend door wijzigingen van de officiële tarieven. In de regel worden eveneens de percentages voor de beleningen tegelijkertijd verhoogd of verlaagd. Ook door een strengere of ruimere selectie van het ter disconto aangeboden papier wordt die markt beïnvloed.

Naast het directe disconto van de wissels en de belening van effecten, oefent de discontopolitiek van de Nationale Bank indirect een grote invloed uit door het verlenen van disconto- en voorschotpromessen. Door die « promessen » verbindt de Nationale Bank zich tegenover de banken, voor wel bepaalde transacties, tot het disconteren van wissels of het verstrekken van voorschotten tegen onderpand gedurende een bepaalde periode en voor een bepaald bedrag. Opmerkt zij dat het hier gaat om papier dat wegens zijn

lange looptijd of wegens de oorzaak waarop de kredietverrichting berust niet zonder meer tot het disconto kan toegelaten worden. Dergelijke promessen worden verleend op kredieten voor bodemverbetering, voor het scheppen van werkgelegenheid, alsook op uitvoerkredieten door de banken aan het bedrijfsleven toegekend, enz. Dank zij die promessen worden de desbetreffende vorderingen van de banken meer liquide. In zekere omstandigheden is dit het enige middel om de kredietverlening mogelijk te maken en om gebeurlijk gunstiger voorwaarden aan de geldnemer toe te staan.

De open markt-politiek, m.a.w. de aankoop en de verkoop van effecten ten einde het geldvolume of de rentestand te regelen, mag door de Nationale Bank slechts binnen beperkte grenzen worden gevoerd. Immers, om obligaties met een langere looptijd dan drie maanden aan te kopen, mag de circulatiebank alleen haar eigen middelen gebruiken, vermits die effecten wettelijk niet in de dekking der biljetten mogen medegerekend worden. Zij kan dan ook niet de kapitaalmarkt door een open markt-politiek beïnvloeden. Nochtans mag de Nationale Bank voor rekening van de Confederatie open markt-verrichtingen doen in zover een buitengewone ontwikkeling op de kapitaalmarkt zulks zou wettigen, zoals bijv. in geval van een scherpe koersval op de Zwitserse obligatiemarkt.

Gunstiger zijn de voorwaarden voor een open markt-politiek op de geldmarkt op korte termijn. Inderdaad plaatst de Nationale Bank op de markt, d.w.z. hoofdzakelijk bij de banken en zulks voor rekening van de Confederatie, de rescriptiën (schatkistbons) van deze laatste al naar gelang de evolutie van de geldmarkt en van de rentestand. Zo werden tijdens de tweede wereldoorlog dergelijke obligaties met een looptijd van één tot vier jaar op de markt geplaatst en wel ten belope van ca. 2 milliard frank. Heden ten dage zijn voor iets meer dan 1 milliard rescriptiën van de Confederatie uitgegeven. Zij spelen een belangrijke rol op de Zwitserse geldmarkt. Daar zij te allen tijde kunnen herdisconteerd worden, vormen zij een gewaardeerd beleggingsobject voor kortlopende gelden. Bij het onderbrengen van die bons kan de Nationale Bank in zekere mate de liquiditeit van de markt regelen.

Ook de goud- en deviezenpolitiek van de Nationale Bank kan als een soort open markt-politiek worden beschouwd; in Zwitserland speelde die politiek, vooral in de laatste jaren, een belangrijke rol voor de beïnvloeding van de geldmarkt. De sterilisatie van het goud door de Confederatie en de Nationale Bank, de goudverkoop gedurende en onmiddellijk na de oorlog, de differentiatie waaraan gedurende die periode de overname van dollars door de Nationale Bank onderworpen werd, en andere dergelijke maatregelen meer streefden een zelfde doel na op het gebied van de geldmarktpolitiek: verhinderen dat het geldvolume zich wegens de sterke toevoer van goud en deviezen bovenmate zou uitbreiden.

Beschikt de Nationale Bank aldus over zekere, zij het beperkte middelen om op de vrije markt op te treden, zij bezit daarentegen niet het moderne werktuig van de kredietpolitiek, nl. de wettelijke minimum-reserves van de banken. Zwitserland kent de verplichte reserves niet. De in de Zwitserse bankwetgeving voorziene beschikkingen inzake liquiditeit dienen alleen ter bescherming van de schuldeiser.

Daartegenover beschikt Zwitserland over een eigen middel ter beïnvloeding van de markt. Zoals hierboven gezegd werd, is de Nationale Bank bevoegd om de kapitaaluitvoer toe te laten of te weigeren. Luidens de tekst van de wet moeten de banken en bepaalde andere dergelijke instellingen de Nationale Bank op de hoogte brengen van elke lening van ten minste 10 miljoen frank voor buitenlandse rekening en zulks vóór de uitgifte. Die mededeling is zelfs vereist voor de aankoop en de uitgifte van aandelen van buitenlandse maatschappijen of voor het verkrijgen van buitenlandse schatkistbons en -obligaties met twaalf maanden looptijd. De Nationale Bank oordeelt over die transacties alleen op grond van de op de geldmarkt heersende verhoudingen. Zo de bescherming van 's lands economische belangen het vereist, heeft de Nationale Bank het recht haar veto tegen die verrichtingen te stellen of haar toestemming aan voorwaarden te onderwerpen. Daarentegen is zij niet bevoegd om de kapitaaluitvoer te bevorderen, zelfs indien zulke aanmoediging, gelet op de omstandigheden, wenselijk mocht zijn.

De Nationale Zwitserse Bank beschikt over een ander niet te verwaarlozen werktuig van de kredietpolitiek. De circulatiebank kan immers invloed uitoefenen op het verloop van de rentevoet der kasobligaties van de banken. Die invloed van de circulatiebank is in Zwitserland niet zonder belang want de kasobligaties zijn een door de banken zeer gewaardeerde wijze van financiering. Deze laatste verkrijgen een deel der nodige gelden uit de opbrengst van hun kasbonuitgiften. Deze effecten worden thans uitgegeven met een looptijd van drie tot zes jaar en zelfs langer en ze worden doorlopend in bijna alle kredietinstellingen aangeboden. Per einde 1950 vertegenwoordigden de kasbons voor het gehele Zwitserse bankwezen een bedrag groot 4,5 milliard frank, d.i. een gemiddelde van 16 pCt. van het totale balanscijfer. Luidens de wet moet een bank waarvan het balanscijfer tenminste twintig miljoen frank bedraagt en die de rentevoet van haar kasobligaties wil verhogen, de Nationale Bank hiervan twee weken voordien op de hoogte brengen. Die beschikking is niet bedoeld als een algemene regeling van de rentepercentages. Ze wil alleen verhinderen dat het evenwicht op de geldmarkt door plotse en onverwachte rentestijgingen zou verbroken worden. Nochtans bezit de circulatiebank op dit gebied geen eigenlijk veto-recht. De Zwitserse bankwet verleent haar alleen het recht aanbevelingen aan de banken te doen bij elke verhoging van de percentages. In de regel volgen de banken de richtlijnen van de Nationale Bank op.

Tenslotte is het eveneens van belang te wijzen op de directe contacten die de Nationale Bank met de andere kredietinstellingen of afzonderlijk met bankgroepen onderhoudt om de doeleinden van haar kredietpolitiek te bereiken. Die betrekkingen tussen de circulatiebank en de andere instellingen komen tot uitdrukking in circulaire van de centrale bank of ook in ruggespraken met de banken over een of ander aspect van de kredietpolitiek. De vrijwillige overeenkomsten in de vorm van *Gentlemen's Agreements* tussen de Nationale Bank en de andere banken bleken bijzonder doeltreffend. De Nationale Bank kan aldus in der minne haar invloed in kwesties betreffende het krediet doen gelden. Reeds herhaaldelijk werden dergelijke *Gentlemen's Agreements* gesloten in verband met hypothecaire kredieten, de toelating van buitenlands kapitaal en zijn vergoeding.

De kredietpolitiek van de Zwitserse Nationale Bank van 1907 tot 1952

In de eerste jaren van haar bestaan stelde de Nationale Bank zich in de eerste plaats ten taak de Zwitserse discontomarkt te hervormen en te saneren. Hiertoe vaardigde zij strenge voorschriften op het disconto uit. Door de bestrijding van papier tegen onderpand van effecten (Lombard-papier) en van de zogenaamde financiewissels die toentertijde overheersten, trachtte zij aan de zuivere handelswissels meer uitbreiding te geven, in welk streven zij overigens slaagde. De particuliere banken werden aldus gedwongen het discontopapier strenger te beoordelen en een portefeuille aan te leggen welke in toereikende mate samengesteld was uit wissels die met de nieuwe beginselen van de circulatiebank inzake disconto strookten.

In de eerste wereldoorlog gingen de inspanningen van de Bank om nieuwe beginselen ingang te doen vinden, gedeeltelijk te loor. Onder de drang der omstandigheden moest de bankoverheid in ruime mate haar strenge kredietpolitiek prijsgeven. De circulatiebank immers was er toe gedwongen haar discontokrediet voor de Confederatie open te stellen, ten einde de financiering van de landsverdediging te verze-

keren. Het disconto van rescriptiën van de Confederatie bereikte af en toe aanzienlijke bedragen.

In de naoorlogsjaren beoogden de inspanningen van de Nationale Bank in de eerste plaats het herstel van een gezonde financiële overheidspolitiek. De Bank streefde naar de delging van de schuld die de Confederatie in vorm van rescriptiën had gemaakt. Tegelijkertijd was zij bedacht op een terugkeer tot de vóór-oorlogse beginselen inzake disconto.

De jaren 1924 tot 1931 waren door omvangrijke internationale kapitaalbewegingen gekenmerkt. Deed Zwitserland te dien tijde zeer belangrijke beleggingen in het buitenland, het aanvaardde daartegenover aanzienlijke kapitalen uit landen waar een onzekere economische en politieke toestand heerste. Bij het begin van 1924 had de Nationale Bank de andere banken in een circulaire medegedeeld dat zij voortaan in beginsel geen buitenlands krediet- en rembourspapier meer zou aanvaarden. Zodoende wilde de Bank haar krediet in de eerste plaats aan 's lands eigen behoeften en niet aan die van het buitenland voorbehouden. Het mocht niet dat de terugvloeiing van kapitaal naar het buitenland een stijging van de geldrente in Zwitserland zou veroorzaken.

Tijdens de economische en monetaire crisis in de dertiger jaren, moest de kredietpolitiek van de Nationale Bank wijken voor monetaire overwegingen. In dit tijdvak was de Bank hoofdzakelijk een deviezenbank en niet een kredietbank. Wegens de herhaalde aanvallen op de Zwitserse frank ten gevolge van de wegvloeiing der monetaire reserves, waakte de Nationale Bank er in het bijzonder voor dat de banken geen enkel krediet zouden verlenen dat de speculatie tegen de Zwitserse frank kon begunstigen. Anderzijds, gelet op de crisistoestand dekte zij de kredietbehoeften van het bedrijfsleven tegen uiterst voordelige voorwaarden, telkens wanneer die behoeften economisch verantwoord waren, zonder nochtans een eigenlijke kredietverruiming na te streven. In die moeilijke tijden verleende de Nationale Bank meer in het bijzonder haar hulp aan een reeks financiële instellingen door het verstrekken van kredieten die niet op handelswissels berustten. Zodoende verleende de circulatiebank een waardevolle steun aan de Zwitserse banken.

Disconto en voorschotten tegen onderpand door de Nationale Bank van 1907 tot 1951 (millioenen franken)

PERIODE	JAARGEMIDDELDE					BEWEGING				
	Binnenlandse portefeuille			Wissels van de Leenkas	Voorschotten tegen onderpand	Binnenlandse portefeuille			Wissels van de Leenkas	Voorschotten tegen onderpand
	Wissels	Rescriptiën (1)	Totaal			Wissels	Rescriptiën (2)	Totaal		
1907/1913...	55		55	—	7	761	—	761	—	122
1914/1918...	169		169	—	24	648	975	1.623	—	163
1919/1923...	310		310	—	42	802	1.740	2.542	—	284
1924/1929...	130		130	—	56	760	107	867	—	518
1930/1936...	28	22	50	19	59	188	302	490	149 (3)	426
1937/1938...	14	9	23	10	28	96	153	249	46	137
1939/1945...	68	70	138	5	29	385	711	1.096	43	221
1946/1949...	82	4	86	2	46	518	86	604	62	568
1950.....	88	1	89	0	23	480	33	513	20	380
1951.....	152	3	155	0	31	866	27	893	3	438

(1) Niet berekend vóór 1932. Van 1948 af zijn alleen de rescriptiën van de Confederatie aangegeven.

(2) Tot 1930 en van 1948 af zijn alleen de rescriptiën van de Confederatie aangegeven. — (3) Periode 1932/1936.

Vroeger, d.w.z. in de jaren vóór de eerste wereldoorlog, kwamen wijzigingen aan de discontovoet veelvuldig voor. Gedurende de twee oorlogen was dit minder het geval en sedert 26 November 1936 bleef de discontovoet van de Nationale Bank tot op heden onveranderd op 1 1/2 pCt. vastgesteld. Van 1907 tot 1914 werd het percentage zeven en twintig maal gewijzigd als wanneer dit maar vijftien maal het geval was in de veel langere periode gaande van 1915 tot 1936. Op 3 Augustus 1914 bereikte de discontovoet een recordhoogte met 6 pCt., die slechts acht en dertig dagen gehandhaafd werd. Kort vóór het einde van de eerste wereldoorlog steeg de discontovoet andermaal tot 5 1/2 pCt., op welk peil hij nagenoeg een jaar lang bleef. Sindsdien werd hij geleidelijk verlaagd tot 1 1/2 pCt., het laagste cijfer dat ooit in Zwitserland werd aangetekend. De rentevoet van de voorschotten tegen onderpand vertoonde een overeenstemmend verloop; in de regel is hij 1/2 pCt. en af en toe 1 pCt. hoger dan de discontovoet. Thans bedraagt hij 2 1/2 pCt.; hij bleef eveneens de zestien laatste jaren ongewijzigd.

Sedert de internationale geldcrisis in de dertiger jaren onderging de Zwitserse geld- en kapitaalmarkt ingrijpende veranderingen. De Zwitserse geldbeleggingen in het buitenland werden in sterke mate verminderd en gerepatriëerd. Tegelijkertijd werd de traditionele kapitaaluitvoer, die in normale tijden het overschot der kapitaalvorming in Zwitserland wegnam, jarenlang onderbroken. Anderzijds was er een voortdurende stroom van buitenlandse gelden naar Zwitserland, die af en toe zeer grote afmetingen aannam. Die omstandigheden, samen met nog andere factoren, maakten de markt zeer ruim, hetgeen de geleidelijke verlaging van de rentestand ten gevolge had. Het bedrijfsleven kon hoe langer hoe meer de kredietverlening door de Nationale Bank ontberen. Deze laatste verloor dan ook in ruime mate het nauwe contact dat zij vroeger met de geldmarkt onderhield. Het vroeger belangrijkste werktuig van het kredietbeleid, met name de disconto- en voorschotpolitiek, verloor aldus aan kracht.

Afgezien van de rescriptiën bedroeg de wisselportefeuille van de Nationale Bank nooit meer dan gemiddeld 20 miljoen frank gedurende de laatste drie jaren die de tweede wereldoorlog voorafgingen. Ook de voorschotten tegen onderpand verminderden, zij het ook in mindere mate. Weliswaar steeg het bezit aan handelswissels in de naoorlogsperiode opnieuw, en wel tot een jaargemiddelde van 150 miljoen frank in 1951. Doch slechts een deel van het discontopapier houdt verband met normale handelstransacties. Een aanzienlijk deel is samengesteld uit wissels voortvloeiend uit de financiering van voorraden ingevoerde grond- en hulpstoffen. Het aanleggen van die voorraden wordt door de overheid aanbevolen, ten einde tegen alle gebeurlijkheden voorzien te zijn; trouwens, de overheid zelf zorgt voor het aanleggen van een deel dier voorraden.

De tweede wereldoorlog deed voor de Nationale Bank nieuwe problemen oprijzen in het raam van de kredietpolitiek. Van meet af aan waakte de circulatiebank er voor dat de kredieten aan de Confederatie, voor de financiering van de landsverdediging, binnen redelijke grenzen beperkt bleven. In tegenstelling met hetgeen tijdens de eerste wereldoorlog het geval was, bereikten de rescriptiën van de Confederatie, in het bezit van de Nationale Bank, nooit zeer hoge bedragen; ze werden steeds binnen een korte termijn terugbetaald. Die bons dienden uitsluitend tot dekking van de tijdelijke kasbehoeften van de Staat, terwijl de eigenlijke financiering van de uitgaven voor de landsverdediging en voor de oorlogseconomie door belastingen en leningen geschiedde.

Zulks neemt niet weg dat de Nationale Bank tijdens die periode haar krediet voor andere doeleinden beschikbaar stelde: voor de financiering der verplichte voorraden, voor de uitbreiding van de teelten, voor de bodemverbetering, voor de financiering der bouwwerken ter bescherming van de burgers tegen luchtaanvallen, voor het verlenen van voorschotten op de clearing-tegoeden ten einde de mobilisatie der vorderingen van de uitvoerders te vergemakkelijken, gelet op de lange wachttermijnen in de clearing-verrichtingen, enz. Tenslotte toonde de Bank zich bereid kredieten te verlenen voor de uitvoering van ruime naoorlogse plannen tot het scheppen van werkgelegenheid. Gelukkigerwijze bleek het niet nodig de door de Bank beloofde kredieten te benutten. Daarentegen had de Bank vóór de oorlog aanzienlijke middelen voor het scheppen van werkgelegenheid beschikbaar gesteld.

De omschakeling van de oorlogs- naar de vredeseconomie geschiedde in Zwitserland zonder moeilijkheden. Die ontwikkeling bracht snel een zeer levendige bedrijvigheid teweeg en een hiermee gepaard gaande stijging van de kredietbehoeften van het bedrijfsleven. Doch aldra bleek het dat de Zwitserse nijverheid op stevige financiële grondslagen berustte en de kredietmogelijkheden van de banken toereikend waren; de hoogconjunctuur bracht dan ook geen herleving mee van de krediettransacties van de Nationale Bank. Ook de Confederatie zelf deed geen beroep meer op het krediet van de circulatiebank.

Gedurende de jaren 1947 en 1948 werden de beschikbare middelen op de geldmarkt iets schaarser en werd het krediet van de circulatiebank af en toe in sterkere mate aangesproken. Doch die toestand was slechts van korte duur. Kort nadien ging de markt opnieuw ruimer worden, ten dele in verband met de verslapping der zaken. Dit verloop voltrok zich zo snel dat een aangepaste geld- en kredietpolitiek nodig bleek. Naast de moeilijkheid om de kapitalen te beleggen, was de voortdurende daling van de rentestand een voorwerp van zorgen en er werd voor een ineensstorting der rentepercentages gevreesd. Om het toestromen van buitenlands kapitaal te remmen, zag de Nationale Bank zich naderhand gedwongen met de

banken een *Gentlemen's Agreement* te sluiten opdat de buitenlandse gelden, die alleen terwille van de grotere veiligheid werden ingevoerd, geen rente meer zouden genieten en de nieuw ingevoerde kapitalen niet vóór een opzeggingstermijn van één maand zouden teruggevraagd worden.

De kentering in de wereldconjunctuur sedert het uitbreken van de oorlog in Korea, wijzigde eveneens het verloop van de geld- en kredietmarkt in Zwitserland. De voor de kredietpolitiek verantwoordelijke overheid volgde nauwlettend de snelle stijging van de kredietbehoeften die de banken steeds konden bevredigen. Gelet op de gewijzigde toestand en beducht als ze was voor een buitensporige uitbreiding van de kredietverlening en van het bedrijfsleven, richtte de Nationale Bank, einde 1950, een rondschrijven aan de kredietinstellingen, waarin aan de doeleinden van de kredietpolitiek herinnerd werd en matigheid en omzichtigheid bij het verlenen van de kredieten werden aanbevolen. De grote geldruimte en het gebrek aan andere beleggingsmogelijkheden hadden de bedrijvigheid in de bouwnijverheid buiten-

gewoon doen toenemen. Om die reden werd een *Gentlemen's Agreement* ondertekend door de banken, de verzekeringsmaatschappijen en andere geldschietters voor onroerende beleggingen; het werd in Augustus 1951 onder het toezicht van de Nationale Bank van kracht. De partijen gingen de verbintenis aan zekere richtlijnen in acht te nemen bij de bouwfinanciering en het verlenen van hypothecaire kredieten en zich bij het verstrekken van voorschotten op effecten op beproefde beginselen te steunen. Bovendien werd de Nationale Bank meer terughoudend bij het verlenen van herdisconto- of voorschotpromessen.

Thans zijn de voorwaarden op de geld- en kapitaalmarkt enigszins gestabiliseerd. Nochtans leerde de ervaring van de laatste jaren op de geld- en de kapitaalmarkt, hoe snel de toestand kan keren en hoe hij de verantwoordelijke leiders van de kredietpolitiek voortdurend voor nieuwe problemen stelt. Thans is het gestelde doel nog steeds hetzelfde: de geld- en de kapitaalmarkt, alsook het verloop van de rentestand, in de mate van het mogelijke beveiligen tegen plotse en abnormale bewegingen die alleen de economie en het geldwezen van het land kunnen schaden.

LITERATUUR BETREFFENDE DE MONETAIRE EN FINANCIËLE TOESTAND VAN BELGIË

Onderstaande literatuuropgave sluit aan bij diegene die wij gepubliceerd hebben in ons Augustusnummer 1952 van het *Tijdschrift*. Er weze opgemerkt dat in deze literatuuropgave noch de verslagen van de verschillende instellingen, noch de statistische bronnen zijn overgenomen.

1. GELD- EN BANKWEZEN.

BASTINE, J.-F. Problèmes de financement du commerce international. (*Revue de l'Institut de Sociologie, Brussel, n° 1, 1952, blz. 35-56.*)

DELMOTTE, L. Nieuwe inflatiegevaren. (*V.E.V.-Berichten, tijdschrift van het Vlaams Economisch Verbond, Antwerpen, XXVII, n° 16, 15 September 1952, blz. 803-806.*)

DUPRIEZ, L.-H. La conjoncture économique de la Belgique. (*Bulletin de l'Institut de Recherches économiques et sociales, Leuven, XVIII, n° 6, September 1952, blz. 549-573.*)

Het documentair krediet. (*Weekberichten van de Kredietbank, Brussel, VII, n° 34, 24 Augustus 1952, blz. 261-262, 268.*)

NEUMAN, H. Direction et contrôle du crédit. (*Revue de l'Institut de Sociologie, Brussel, n° 1, 1952, blz. 73-93.*)

United States assistance to Belgium and Luxembourg and their part in European recovery. (*New York, Belgian government information center, 1952, 20 blz.*)

2. BEURS- EN SPAARWEZEN.

De financiële structuur van de Belgische en Kongolesse nijverheid in 1950. (*Statistisch Bulletin, uitgegeven door het Nationaal Instituut voor de Statistiek, Ministerie van Economische Zaken en Middenstand, Brussel, XXXVIIIe jaargang, n° 7-8, Juli-Augustus 1952, blz. 1133-1175.*)

VAN REEPINGHEN, P. Een verdachte geldschietter. (*Mededelingen van het Verbond der Belgische Nijverheid, Brussel, VII, n° 38, 19 September 1952.*)

Winst-tendensen. (*Weekberichten van de Kredietbank, Brussel, VII, n° 38, 21 September 1952, blz. 293-294, 299-300.*)

3. PRIJZEN EN LONEN.

DUPRIEZ, L.-H. Les rémunérations en Belgique de 1936 à 1952. (*Bulletin de l'Institut de Recherches économiques et sociales, Leuven, XVIII, n° 5, Augustus 1952, blz. 433-476.*)

Het nationaal inkomen van Belgisch-Congo in 1950. (*Tijdschrift van de Centrale Bank van Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi, Brussel, n° 2, Augustus 1952, blz. 45-58.*)

MARKEY, P. Rémunérations des travailleurs en 1951. (*Rapport mensuel du Ministère des Affaires économiques et des Classes moyennes, Brussel, n° 7-8, Juli-Augustus 1952, blz. G2-G12.*)

VINCK, F. & VAN MALDEREN, L. La formation du prix du charbon en Belgique. (*Union des Exploitations électriques en Belgique, Brussel, n° 3, Juli 1952, blz. 10-33.*)

4. BEGROTING EN OPENBARE FINANCIËN.

Beschouwingen over de begrotingen van Belgisch-Congo en van Ruanda-Urundi voor het dienstjaar 1952. (*Tijdschrift van de Centrale Bank van Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi, Brussel, I, n° 1, Juli 1952, blz. 3-10.*)

BORMANS, P. Hoge contrôle op de openbare gelden in België en in het buitenland. (*Tijdschrift voor bestuurswetenschappen en publiek recht, Brussel, VII, n° 3, Mei 1952, blz. 171-179.*)

VANDERHULPEN, F. De gemeentefinanciën van 1939 tot 1952. (*Statistisch Bulletin, uitgegeven door het Nationaal Instituut voor de Statistiek, Ministerie van Economische Zaken en Middenstand, Brussel, XXXVIII, n° 7-8, Juli-Augustus 1952, blz. 1087-1126.*)

5. FINANCIËLE ORGANEN BEHEERST DOOR BIJZONDERE WETTELIJKE BESCHIKKINGEN OF GEPLAATST ONDER DE WAARBORG OF DE CONTROLE VAN DE STAAT.

DEROO, J. Das « System der sozialen Sicherheit » in Belgen. (*Wirtschaftsdienst, Hamburg, XXII, n° 8, Augustus 1952, blz. 481-487.*)

SIPLET, M. Le service des chèques et des virements postaux en Belgique. (*Simplification, Organisation du bureau, Brussel, II, n° 6, 1952, blz. 30-40.*)

6. WEDEROPBOUW — STRIJD TEGEN DE WERKLOOSHEID.

BEKAERT, L.-A. Industrialisatie in West-Vlaanderen. (*Economisch en sociaal Tijdschrift, Antwerpen, VI, n° 1, Februari 1952, blz. 14-29.*)

LEEMANS, V. Werkverschaffing door industrialisatie. (*Economisch en sociaal Tijdschrift, Antwerpen, VI, n° 1, Februari 1952, blz. 1-13.*)

MARTIN, V. Nieuwe aspecten van de vakscholing der werklozen. (*Arbeidsblad, orgaan van het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg van België, Brussel, LIII, n°s 6-7, Juni-Juli 1952, blz. 677-693.*)

VAN REEPINGHEN, P. Een verdachte geldschietter. (*Mededelingen van het Verbond der Belgische Nijverheid, Brussel, VII, n° 38, 19 September 1952, blz. 2009-2014.*)

VELTER, G. Chômage. (*Fabrimétal, wekelijks inlichtings- en contactbulletin van de Federatie der Metaalverwerkende Nijverheid, Brussel, n° 322, 25 Augustus 1952, blz. 657-658.*)

V. S. De bestrijding van de structurele werkloosheid. Een nationale maatschappij voor investering. (*V.E.V.-Berichten, tijdschrift van het Vlaams Economisch Verbond, Antwerpen, XXVII, n° 15, 31 Augustus 1952, blz. 743-744.*)

7. INTERNATIONALE FINANCIËLE VERRICHTINGEN.

BASTINE, J.-F. Problèmes de financement du commerce international. (*Revue de l'Institut de Sociologie, Brussel, n° 1, 1952, blz. 35-56.*)

Deux ans d'activité de l'Union Européenne de Paiement. (*Société de Banque Suisse, Bazel, n° 3, Augustus 1952, blz. 81-86.*)

EPU and convertibility. (*The Statist, Londen, CLVI, n° 3886, 30 Augustus 1952, blz. 267.*)

JAMES, E. La crise des paiements intra-européens. (*Industrie, revue de la Fédération des Industries belges, Brussel, VI, n° 8, Augustus 1952, blz. 502-506.*)

L'U.E.P. tente de surmonter ses difficultés. (*L'Economie, Parijs, VIII, n° 362, 28 Augustus 1952, blz. 6-8.*)

The European payments union. (*Barclays Bank Review, Londen, XXVII, n° 3, Augustus 1952, blz. 50-52.*)

United States assistance to Belgium and Luxembourg and their part in European recovery. (*New York, Belgian government information center, 1952, 20 blz.*)

8. FINANCIËLE ASPECTEN VAN BENELUX.

Benelux dans une impasse. (*L'Echo de l'Industrie, Luxemburg, XXX, n° 34, 23 Augustus 1952, blz. 1.*)

Benelux moeilijkheden. (*Documentatie, 's-Gravenhage, XII, n° 33, 14 Augustus 1952, blz. 259-260.*)

De economische toestand van Nederland. (*Statistische en econometrische onderzoekingen, Utrecht, VII, n° 2, 2° kwartaal 1952, blz. 55-80.*)

DELBAERE, P. Benelux. (*V.E.V.-Berichten, tijdschrift van het Vlaams Economisch Verbond, Antwerpen, XXVII, n° 15, 31 Augustus 1952, blz. 741-742.*)

De milioenennota 1953. (*Economisch-Statistische Berichten, uitgave van het Nederlandsch Economisch Instituut, Rotterdam, XXXVII, 17 September 1952, n° 1843, blz. 744-747.*)

La situation économique et sociale aux Pays-Bas. (*Industrie, revue de la Fédération des Industries belges, Brussel, VI, n° 8, Augustus 1952, blz. 528-530.*)

VREDEGOOR, H.-W.-J.-A. België en de Benelux na « le miracle hollandais ». (*Economisch-Statistische Berichten, uitgave van het Nederlandsch Economisch Instituut, Rotterdam, XXXVII, n° 1840, 27 Augustus 1952, blz. 648-652.*)

9. SCHUMAN-PLAN.

DURIEUX, J. Les recours des entreprises devant la Cour de Justice du Plan Schuman. (*Industrie, revue de la Fédération des Industries belges, Brussel, VI, n° 8, Augustus 1952, blz. 507-510.*)

La Communauté européenne du charbon et de l'acier devient une réalité. (*Agence industrielle et économique, 's-Gravenhage, n° 295, 6 Augustus 1952, blz. 1-4.*)

P. R. Le plan Schuman. (*Droit social, Parijs, XIV, n° 3, Maart 1951, blz. 449-457.*)

10. **ALGEMEEN.**

Check in the Belgian Congo. (*The Statist, Londen, CLVI, n° 3886, 30 Augustus 1952, blz. 268-269.*)

De economische toestand van Belgisch-Congo. (*Tijdschrift van de Centrale Bank van Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi, Brussel, I, n° 2, Augustus 1952, blz. 59-62.*)

De economische toestand van Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi. (*Tijdschrift van de Centrale Bank van Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi, Brussel, I, n° 1, Juli 1952, blz. 10-16.*)

DEQUAE, A. Lignes-force de la politique belge au Congo. (*La Revue politique, Brussel, II, n° 4, 25 Augustus 1952, blz. 375-389.*)

DUPRIEZ, L.-H. La conjoncture économique de la Belgique. (*Bulletin de l'Institut de Recherches économiques et sociales, Leuven, XVIII, n° 6, September 1952, blz. 549-573.*)

La situation économique et sociale aux Pays-Bas. (*Industrie, revue de la Fédération des Industries belges, Brussel, VI, n° 8, Augustus 1952, blz. 528-530.*)

Overzicht van de economische situatie in Augustus 1952. (*Mededelingen van het Verbond der Belgische Nijverheid, Brussel, VII, n° 37, 12 September 1952, blz. 1956-1966.*)

Prosperity in Belgium. (*Norwegian Shipping News, Oslo, n° 14, 25 Juli 1952, blz. 748-750.*)

Tour d'horizon de l'activité industrielle au premier semestre de 1952. (*Fabrimétal, wekelijks inlichtings- en contactbulletin van de Federatie der Metaalverwerkende Nijverheid, Brussel, n° 323, 1 September 1952, blz. 688-711.*)

VALDY, J.-G. Le plan décennal en voie de réalisation. (*La Revue politique, Brussel, II, n° 4, 25 Augustus 1952, blz. 407-420.*)

VANDEPUTTE, R. Les relations économiques et financières entre la Belgique et le Congo. (*La Revue politique, Brussel, II, n° 4, 25 Augustus 1952, blz. 421-429.*)

WIGNY, P. La politique coloniale de la Belgique devant les Nations Unies. (*La Revue politique, Brussel, II, n° 4, 25 Augustus 1952, blz. 430-439.*)

ECONOMISCHE WETGEVING

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officiële bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in de loop van de maand aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij « in extenso » overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.

Om het naslaan er van te vergemakkelijken, hebben wij bovenbedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :

- I. — Algemene economische wetgeving
- II. — Overheidsfinanciën (incl. begrotingswetten), munt-, bank- en financiële wetgeving
- III. — Landbouw
- IV. — Nijverheid
- V. — Arbeid
- VI. — Binnenlandse handel
- VII. — Buitenlandse handel
- VIII. — Verkeerswezen
- IX. — Prijzen en lonen
- X. — Sociale wetgeving (pensioenen, sociale verzekeringen en diverse sociale voordelen)
- XI. — Oorlogsschade

I — ALGEMENE ECONOMISCHE WETGEVING

Wet van 25 Juni 1952

houdende goedkeuring van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, van de Bijlagen I, II en III, van het Protocol over de Voorrechten en Immunititeiten van de Gemeenschap, van het Protocol over het Statuut van het Hof van Justitie, van het Protocol over de betrekkingen met de Raad van Europa en van de Overeenkomst betreffende de Overgangsbepalingen, ondertekend de 18e April 1951, te Parijs (Staats-

blad, 6 Augustus 1952, blz. 5606). (Zie tekst, Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting, Augustus 1952, blz. 91.)

Wet van 12 Juli 1952

waarbij de Koning gemachtigd wordt bossen en wouden, eigendom van de provinciën, onder bosrégime te plaatsen (Staatsblad, 15 Augustus 1952, blz. 5821).

II — OVERHEIDSFINANCIËN

(INCL. BEGROTINGSWETTEN), MUNT-, BANK- EN FINANCIËLE WETGEVING

Koninklijk besluit van 1 Juli 1952

tot verhoging, voor het dienstjaar 1952, van het Fonds der gemeenten en het Fonds der provinciën (Staatsblad, 15 Augustus 1952, blz. 5826).

Wet van 11 Juli 1952

houdende de begroting van het Ministerie van Openbare Werken voor het dienstjaar 1952 (Staatsblad, 15 Augustus 1952, blz. 5800).

Koninklijk besluit van 15 Juli 1952

betreffende de vernieuwing der obligatiën van de geünificeerde 4 pCt. schuld, 2^e reeks (Staatsblad, 8 Augustus 1952, blz. 5690).

Wet van 16 Juli 1952

houdende de begroting van het Ministerie van Verkeerswezen voor het dienstjaar 1952 (Staatsblad, 11-12 Augustus 1952, blz. 5725).

Koninklijk besluit van 17 Juli 1952

tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 September 1937 tot uitvoering van de samengeordende wetten op de inkomstenbelastingen (Staatsblad, 2 Augustus 1952, blz. 5550). — Erratum (Staatsblad, 22 Augustus 1952, blz. 6044).

Ministerieel besluit van 18 Juli 1952

houdende wijziging van het reglement gevoegd bij het ministerieel besluit van 5 Juni 1939 waarbij de heffing van de accijns op gegiste vruchtendrank en op sommige alcoholhoudende vloeistoffen is gereglementeerd (Staatsblad, 30 Augustus 1952, blz. 6165).

Wet van 22 Juli 1952

tot wijziging van de wet van 16 Maart 1865 tot oprichting van een Algemene Spaar- en Lijfrentekas (Staatsblad, 7 Augustus 1952, blz. 5670).

Artikel 1. — De eerste twee leden van artikel 17 van de wet van 16 Maart 1865 worden ingetrokken en vervangen door volgende tekst :

« Art. 17. — De Spaarkas en de hulpkantoren zijn geplaatst onder de contrôle van de Minister van Financiën, die zich kan verzetten tegen het uitvoeren van elke maatregel die strijdig zijn zou hetzij met de wet, hetzij met de koninklijke besluiten, hetzij met de reglementen, hetzij met de belangen van de Staat. Die contrôle wordt toevertrouwd aan een regeringscommissaris.

» De regeringscommissaris wordt door de Koning benoemd. Hij houdt toezicht over al de verrichtingen van de Kas. Hij schorst en brengt ter kennis van de Minister van Financiën elke beslissing die strijdig zijn zou hetzij met de wetten, hetzij met de statuten, hetzij met de belangen van de Staat.

» Indien de Minister van Financiën binnen acht dagen niet over de schorsing heeft beslist, mag de beslissing uitgevoerd worden.

» De regeringscommissaris brengt aan de Minister van Financiën jaarlijks verslag uit over zijn opdracht.

» De wedde van de regeringscommissaris wordt door de Minister van Financiën vastgesteld in overleg met het bestuur der Kas. Zij wordt door haar gedragen, evenals de honoraria van de technici welke gebeurlijk als deskundigen mochten worden aangesteld om de commissaris bij te staan. »

Art. 2. — In de wet van 16 Maart 1865 tot oprichting van een Algemene Spaar- en Lijfrentekas wordt een artikel 47bis ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 47bis. — De bij artikel 47 bepaalde grenzen zijn niet van toepassing wanneer de aangeslotene, bij het verrichten van de eerste storting, uiting geeft aan zijn voornemen, voor zijn stortingen, de belastingvrijdom in zake bedrijfsbelasting aan te vragen.

» In dat geval is de nog in leven zijnde aangeslotene gehouden, vóór het verstrijken van de twee jaar die volgen op dat van de eerste storting, te bewijzen dat die storting geheel of gedeeltelijk belastingvrijdom heeft genoten. Wordt dit bewijs niet geleverd, dan zijn op de vestiging van de rente de bij artikel 47 bepaalde grenzen van toepassing en worden, in voorkomend geval, de wiskundige reserves welke betrekking hebben op het gedeelte van de te vervallen rentetermijnen, dat die grenzen te boven gaat, terugbetaald.

» De Minister van Financiën is gemachtigd de in bovenstaand lid gestelde termijn te verlengen. »

Art. 3. — Artikel 60bis, dat in dezelfde wet bij de wet van 21 Juni 1894 is ingevoegd en bij de besluitwet van 23 October 1946 is gewijzigd, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Art. 60bis. — § 1. Een verzekeringskas wordt bij de Lijfrentekas gevoegd.

» Zij verzekert op het leven kapitalen van niet meer dan 200.000 frank; voor de toepassing van deze grens

worden alle op een zelfde hoofd gesloten contracten in aanmerking genomen. Deze samenvoeging geldt echter niet voor de contracten welke gesloten zijn onder de voorwaarden bij §§ 2 en 3 van dit artikel gesteld.

» De premieën worden in eenmaal of jaarlijks betaald.

» Algemene voorwaarden en tarieven van deze verzekeringen worden door de algemene raad vastgesteld en aan de Koning ter bekrachtiging voorgelegd.

» De koninklijke besluiten vermelden welke sterftetabel, rentevoet en aandeel in de bestuurskosten tot grondslag voor het opmaken van de tarieven hebben gediend.

» § 2. De grens van 200.000 frank is niet van toepassing wanneer de verzekeringnemer bij het sluiten van het contract uiting geeft aan zijn voornemen voor zijn premieën de belastingvrijdom in zake bedrijfsbelasting aan te vragen.

» In dat geval is de nog in leven zijnde verzekeringnemer gehouden, vóór het verstrijken van de twee jaar die volgen op dat van de storting van de eerste premie, te bewijzen dat deze premie geheel of gedeeltelijk belastingvrijdom heeft genoten. Wordt dit bewijs niet geleverd, dan wordt het lopend contract tot 200.000 frank verminderd en wordt, zo nodig, de afkoopwaarde er van tot een zodanig bedrag als nodig is, aan de verzekeringnemer terugbetaald, zelfs indien het contract door de begunstigde is aanvaard.

» De Minister van Financiën is gemachtigd de in bovenstaand lid gestelde termijn te verlengen.

» § 3. Wanneer de verzekering ten doel heeft de aflossing van tot aankoop of aanbouw van een goedkope woning toegestane leningen te waarborgen of de aflossing van leningen of voorschotten toegestaan door een openbare instelling of door een met de medewerking van Staat, provinciën of gemeenten gevestigd organisme te garanderen, mag het verzekerd kapitaal het bedrag van de lening of het voorschot bereiken.

§ 4. Er mag bedongen worden dat de verzekerde som bij het vervallen van het contract als te vervreemden kapitaal in de Lijfrentekas gestort en tot het aankopen van renten ten bate van de begunstigde of begunstigten besteed zal worden. »

Art. 4. — De Koning kan de nog geldende wetsbepalingen betreffende de Algemene Spaar- en Lijfrentekas samenordenen met de uitdrukkelijke en impliciete wijzigingen welke in die bepalingen zijn of zullen zijn aangebracht op het tijdstip waarop de samenordeningen geschieden.

Daartoe kan hij :

1° De volgorde en de nummering van de hoofdstukken of andere rubrieken en van de artikelen der samen te ordenen bepalingen wijzigen en ze volgens andere indeelingen hergroeperen;

2° De verwijzingen die voorkomen in de samen te ordenen bepalingen wijzigen ten einde ze met de nieuwe nummering te doen overeenstemmen;

3° Met het oog op eenvormigheid in de terminologie, de redactie van de samen te ordenen teksten wijzigen.

Aan de samenordering zal volgende titel worden gegeven :

« Wetten betreffende de Algemene Spaar- en Lijfrentekas, samengevoegd op... »

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt worde.

Wet van 22 Juli 1952

betreffende de liquidatie van de Emissiebank te Brussel (Staatsblad, 16-17-18-19 Augustus 1952, blz. 5855).

Wet van 24 Juli 1952

tot instelling van een bijbelasting op het uitzonderlijk gedeelte van bepaalde inkomsten van het jaar 1951 of van het boekjaar afgesloten in de loop van het jaar 1952 (Staatsblad, 3 Augustus 1952, blz. 5562).

Artikel 1. — Een bijbelasting wordt geheven op het uitzonderlijk gedeelte van de hierna opgesomde inkomsten, verwezenlijkt in België of in het buitenland gedurende het jaar 1951 of, wanneer het belastingplichtigen betreft wier regelmatige boekhouding niet met het kalenderjaar overeenstemt, gedurende het boekjaar afgesloten in de loop van het jaar 1952 :

1° De winsten van om het even welke nijverheids-, handels- of landbouwbedrijven, in artikel 25, § 1, 1°, der samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen bedoeld.

Bij de vaststelling van de winsten der vennootschappen op aandelen, wordt rekening gehouden met de niet uitgekeerde winsten, met de uitgekeerde dividenden, alsmede met de vaste en veranderlijke bezoldigingen toebedeeld of toegekend, zelfs krachtens een bediendencontract, aan de beheerders, commissarissen en andere personen opgenoemd in artikel 25, § 1, 2°, littera b, van de voormelde samengeordende wetten, zelfs indien deze personen na de aanvang van het hierboven bepaald belastbaar tijdperk die hoedanigheid verloren hebben doch in dienst van de vennootschap gebleven zijn.

Bij de vaststelling van de winsten der vennootschappen en verenigingen andere dan op aandelen, welke rechtspersoonlijkheid bezitten, en der personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid, wordt alleen rekening gehouden met de niet toebedeelde of niet toegekende winsten ;

2° De bezoldigingen en vaste en veranderlijke inkomsten toebedeeld of toegekend, zelfs krachtens een bediendencontract, aan de werkende en stille vennoten en aan de geassocieerde zaakvoerders in andere vennootschappen dan op aandelen, bedoeld onder 1°, en in personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid, zelfs wanneer deze personen de hoedanigheid van vennoot na de aanvang van het hierboven bepaald belastbaar tijdperk hebben verloren doch in dienst van de vennootschap zijn gebleven.

Nochtans omvatten deze inkomsten niet de bezoldigingen, ontvangen ter uitvoering van een bediendencontract, wanneer de deelhebbing van de betrokkene in het maatschappelijk kapitaal gedurende het belastbare tijdperk niet hoger is dan 5 pCt. ;

3° De baten verkregen ingevolge winstgevendende betrekkingen, met nijverheids-, handels- of landbouw karakter, welke in artikel 25, § 1, 3°, van de voormelde samengeordende wetten bedoeld zijn.

Art. 2. — § 1. Als uitzonderlijk in de zin van artikel 1 wordt beschouwd het gedeelte van de inkomsten gedurende het belastbaar tijdperk verwezenlijkt, dat hoger is dan :

1° Hetzij de inkomsten van dezelfde aard, aangegeven of belast over het dienstjaar dat voor de belastingplichtige het meest voordelig is onder de vier voorgaande dienstjaren of onder de dienstjaren 1947 tot 1950, wanneer het gaat om belastingplichtigen die een regelmatige boekhouding voeren, niet overeenstemmend met het kalenderjaar. Deze inkomsten worden nochtans, bij voorkomend geval, verhoogd met de bedrijfsverliezen die er werden van afgetrokken overeenkomstig artikel 32, § 1, tweede en derde lid, van de samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen. Dit dienstjaar wordt in de onderstaande bepalingen « referentietijdperk » genoemd.

Voor de belastingplichtigen evenwel die niet bedoeld zijn in artikel 3 en die hun bedrijvigheid in de loop van de eerste zes maanden van 1950 hebben begonnen en hun eerste boekjaar in de loop van 1951 afsluiten, kan de belastbare winst van dat boekjaar als referentiewinst worden aanvaard.

Voor de belastingplichtigen die het belegd kapitaal sinds de afsluiting van het referentietijdperk hebben vermeerderd of verminderd, worden de inkomsten van het referentietijdperk bovendien vermeerderd of vermindert met 8 pCt. van het bedrag der vermeerdering of vermindering van het belegde kapitaal zoals dit vastgesteld is aan het einde van het belastbaar tijdperk ;

2° Hetzij een bedrag overeenstemmend, voor een periode van twaalf maanden, met 8 pCt. van de som van het werkelijk gestort maatschappelijk kapitaal dat nog terug te betalen blijft en van de reserves ; het kapitaal en de reserves worden eventueel vermenigvuldigd met de coëfficiënten in artikel 15, § 2, der samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen vermeld.

Als kapitaal en reserves worden in aanmerking genomen, die welke op het einde van het belastbaar tijdperk bestonden, met uitsluiting van de sommen die overeen-

stemmen met herschatting bedoeld in artikel 26, § 2, 4°, in artikel 27, § 2bis, of in artikel 86, § 1, van genoemde samengeordende wetten, en van de reserves aangelegd in de loop van het belastbaar tijdperk ;

3° Hetzij een bedrag overeenstemmende, voor een periode van twaalf maanden, met 8 pCt. van de som van het werkelijk gestort maatschappelijk kapitaal dat nog terug te betalen blijft en van de reserves zoals beide bestonden op het einde van het belastbaar tijdperk, met als enige uitzondering de reserves, in de loop van hetzelfde tijdperk aangelegd.

Voor de vennootschappen op aandelen wordt het bedrag, in 2° of 3° bedoeld, verhoogd met het bedrag der vaste bezoldigingen in de loop van het referentietijdperk uitgekeerd aan de personen die in artikel 25, § 1, 2°, littera b, van voormelde samengeschatte wetten zijn genoemd.

In de vennootschappen en verenigingen andere dan op aandelen, mag het belegd kapitaal, zoals het hierboven werd bepaald, door iedere vennoot tot het beloop van zijn inbreng worden ingeroepen ; het eventueel saldo van het kapitaal en de reserves worden aan de vennootschap aangerekend ;

4° Hetzij een bedrag van 400.000 frank voor twaalf maanden activiteit gedurende het belastbaar tijdperk ;

5° Hetzij, wat betreft de vennootschappen op aandelen, een som van 400.000 frank voor twaalf maanden activiteit uitgeoefend gedurende het belastbaar tijdperk, voor ieder der beheerders, commissarissen en andere personen opgesomd in artikel 25, § 1, littera b, van voormelde samengeordende wetten, die effectief in dezelfde vennootschap, bij wijze van opdracht of contract, werkelijke en vaste functies uitoefent.

Deze som wordt verminderd tot 200.000 frank voor de bewuste personen die in dezelfde omstandigheden in verscheidene vennootschappen op aandelen functies uitoefenen ; het genot van deze bepaling mag slechts worden toegestaan voor het uitoefenen van bewuste functies in de twee vennootschappen door de belanghebbende, in uitvoering van artikel 35, § 7, laatste lid, van voormelde samengeordende wetten, aangeduid in zijn jaarlijkse aangifte in de inkomstenbelastingen.

In ieder geval bestaat er slechts reden tot aanslag in de mate waarin voor het aanslagdienstjaar en de vier dienstjaren die het voorafgaan de gezamenlijke winsten opgesomd in het artikel 1 en die, naar het geval, tot grondslag van de bedrijfsbelasting of van de mobiliënbelasting gediend hebben, hoger zijn dan het bedrag bekomen door de rente tegen 5 pCt. berekend op het belegd kapitaal bestaande op het einde van elk van die dienstjaren. Voor de toepassing van deze bepaling is het belegd kapitaal datgene bepaald in § 1, 2° en 3°, hierboven.

§ 2. De referentiewinst van de belastingplichtige zal door de taxatiediensten worden berekend volgens de formule die hem het gunstigst is. Behoudens in de gevallen voorzien bij artikel 9, tweede lid, zullen de grondslagen van de berekening worden medegedeeld aan de belastingplichtige, die over een termijn van twintig dagen zal beschikken om zijn gebeurlijke opmerkingen bekend te maken.

§ 3. Wanneer het belastbaar tijdperk en het referentietijdperk van ongelijke duur zijn, worden de winsten van het referentietijdperk « prorata temporis » verhoogd of verlaagd.

§ 4. Voor de vaststelling van de gedurende het referentietijdperk behaalde aftrekbare winsten, mag geen rekening worden gehouden met de rectificatiën van inkomsten welke de betrokkene na 1 Maart 1951 spontaan mocht gedaan hebben.

Art. 3. — De persoon die een onderneming voortzet of deze, na overname, drijft mag de referentiewinst in aftrek brengen alsof de onderneming niet van titularis veranderd ware, onder voorwaarde dat dezelfde activiteitsbestanddelen in werking worden gebracht en dat van de referentiewinst wordt afgetrokken de evenwaarde van de financiële of andere lasten die de vroegere exploitatie niet bezwaarden.

Art. 4. — In de vennootschappen en verenigingen andere dan op aandelen, is er slechts aanleiding tot aanslag in de mate dat voor het belastbaar tijdperk de winst van de vennootschap, met inbegrip van de inkomsten toegekend aan de personen vermeld in artikel 1, 2°, de winst te boven gaat die op dezelfde wijze werd bepaald voor het referentietijdperk.

Art. 5. — Zijn aftrekbaar, voor zoveel zij begrepen werden in de winsten van het belastbaar tijdperk, de

terugbetalingen verkregen op belastingen betaald in de loop van aan het van toepassing worden van de bijbelasting voorafgaande dienstjaren; indien de terugbetaling slaat op belastingen die als bedrijfslast van de winst van het referentietijdperk werden afgetrokken, worden deze winsten, met het oog op de bepaling van het in de bijbelasting belastbaar gedeelte, verhoogd ten belope van het bedrag der verkregen terugbetalingen.

Dienen zowel uit de winsten van het referentietijdperk als uit de winsten van het belastbaar tijdperk geweerd, de verliezen voortspruitende uit oorlogsschade aan bedrijfsgoederen die op fiscaal gebied als definitieve verliezen van deze tijdperken werden aangenomen en de vergoedingen voor herstel betreffende deze oorlogsschade, die door de belastingplichtige gedurende dezelfde tijdperken werden ontvangen.

Evenzo dient gehandeld met de meerwaarden die voortspruiten uit de vervezenlijking van immobiliën en uit de cessie van al of een gedeelte van de elementen belegd in een nijverheids-, handels- of landbouwexploitatie, met uitzondering van de meerwaarden betreffende de grondstoffen, producten en goederen.

Is daarentegen bij te voegen, de overdrachtstaxen bij uitvoer door de belastingplichtige gedurende het in de bijbelasting belastbare tijdperk betaald in uitvoering van het koninklijk besluit van 22 November 1951 in de mate dat zij, bij toepassing van artikel 8, § 3, zal aangenomen worden in mindering van de bijbelasting berekend op het aldus verhoogd excedentair inkomen.

Voor de toepassing van deze bepaling, gebeuren de aanrekeningen van overdrachtstaxen bij uitvoer in mindering van de bijbelasting in de chronologische volgorde van de betalingen voor vermelde overdrachtstaxen.

Art. 6. — De in de bijbelasting belastbare winst wordt vrijgesteld ten belope van :

1° het gedeelte der onder het eerste artikel bedoelde winsten dat in de loop van het belastbaar tijdperk aangewend werd tot nieuwe beleggingen in materieel en uitrusting alsmede in ermede gelijkgestelde nijverheidsgebouwen die beschouwd worden als zijnde van algemeen belang;

2° het gedeelte der onder het artikel 1 bedoelde winsten dat de belastingplichtige zal aanwenden tot nieuwe beleggingen, zoals hiervoren omschreven, binnen een periode van drie jaar, aanvang nemende bij het einde van het belastbaar tijdperk; in dergelijk geval zal de overeenstemmende kwijtschelding of vermindering van de bijbelasting van ambtswege verleend worden, zonder aanleiding te kunnen geven tot toekenning van moratoire interesten.

Voor de toepassing van onderhavig 2°, worden de participaties van algemeen belang in andere ondernemingen gelijkgesteld met nieuwe beleggingen, zomede de onderschrijving van kasbons van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, de Nationale Maatschappij voor Goedkope Woningen en de Nationale Maatschappij voor de Kleine Landeigendom, waarvan de voorwaarden betreffende de rentevoet, de vervaltermijn en de vervreemding door de Koning worden bepaald.

Worden alleen beschouwd als zijnde van algemeen belang in de zin van vorenstaande beschikkingen de beleggingen die hoofdzakelijk tot voorwerp hebben de opslorping van de structurele werkloosheid en die daarenboven een of ander navermeld objectief nastreven :

1. De verhoging van de productiemogelijkheden binnen het kader van de herbewapeningspolitiek;

2. De oprichting in het land van nieuwe fabricaties of diensten van algemeen nut;

3. De verbetering van de exploitatievoorwaarden van bestaande nijverheden door een vermindering van de kostprijs, een verhoging van de productiviteit of een verbetering van de hoedanigheid;

4. De wetenschappelijke opzoekingen met het oog op hun toepassing in de nijverheid.

Nochtans, indien om technische of economische redenen het hoofdzakelijk objectief, dat er in bestaat de structurele werkloosheid op te slorpen, niet kan bereikt worden, kan het genot van deze bepaling niettemin worden verleend zo de beleggingen verband houden met een of meer van de onder 1 tot 4 beoogde objectieven.

De vrijdom wordt door het Bestuur der directe belastingen verleend overeenkomstig de richtlijnen verstrekt door de Minister van Financiën na advies van een speciale commissie.

In geval van betwisting aangaande het karakter van algemeen nut der beleggingen, beslist de Minister van Financiën, zonder verhaal, na het advies te hebben ingewonnen van de speciale commissie; hij mag de vrijdom slechts op gunstig advies van deze commissie toestaan.

De Koning bepaalt de voorwaarden en de uitvoeringsmodaliteiten van onderhavig artikel; Hij stelt deze vast welke, op straffe van rechtsverval, door de belastingplichtige dienen te worden nagekomen.

Art. 7. — § 1. Ten einde de wederaanleg en de instandhouding der stocks te begunstigen, wordt het bedrag der belastbare inkomsten verminderd met een som gelijk aan 20 pCt. van de waarde der grondstoffen, producten en goederen die het voorwerp der nijverheids-, handels- of landbouwondernemingen van de belastingplichtige uitmaken, zoals deze bestanddelen voorkomen in de laatste inventaris opgemaakt vóór de opening van het boek- of maatschappelijk jaar waarvan de uitslagen onderworpen zijn aan de bijbelasting.

§ 2. Het aldus van de belasting vrijgesteld bedrag wordt in de rekeningen geboekt onder de benaming « provisie tot instandhouding der stocks ».

§ 3. Wanneer de provisie tot instandhouding der stocks het voorwerp is geweest van voorafnemingen of uitkeringen, in welke vorm ook, binnen een termijn van drie jaar te rekenen van het afsluiten der belastbare periode, evenals in geval van cessie van bedrijf of overlijden van de belastingplichtige, dan is de bijbelasting verschuldigd op het integraal bedrag van de provisie. Zelfs indien de termijnen voor vestiging of voor navordering der aanslagen verlopen zijn, mag de aanslag ingekohierd worden binnen drie jaar te rekenen van de dag volgende op die van de afsluiting van het boek- of maatschappelijk jaar gedurende hetwelk de feiten die de terugtrekking van de vermindering met zich brengen, zich hebben voorgedaan.

Nochtans, wanneer, na het overlijden van de belastingplichtige of cessie van het bedrijf, ditzelfde wordt voortgezet of overgenomen onder de voorwaarden voorzien bij artikel 3, dan wordt de bijbelasting slechts gevestigd indien de provisie het voorwerp is geweest van een voorafneming of een verdeling, en dit ten laste van de persoon die de onderneming voortzet.

Art. 8. — § 1. Het aanslagpercentage van de bijbelasting wordt op 25 pCt. bepaald; het wordt tot 5 pCt. verminderd op het uitzonderlijk gedeelte van de inkomsten dat verhoudingsgewijs overeenstemt met de winst welke in het buitenland werd verwezenlijkt en belast.

§ 2. Geen vermindering wegens personen ten laste kan op de bijbelasting worden toegestaan.

§ 3. De bijbelasting, berekend overeenkomstig de bepalingen van dit artikel, wordt verminderd met de overdrachtstaxen bij uitvoer door de belastingplichtige betaald of door hem gedragen krachtens overeenkomsten die de werking van centrale verkoopkantoren regelen, van het in werking treden van het koninklijk besluit van 22 November 1951 af, gedurende een tijdperk waarvan de duur deze van het door bijbelasting belastbaar tijdperk niet mag overschrijden, ten ware het bestuur door alle rechtsmiddelen mocht uitmaken dat de belastingplichtige deze overdrachtstaxen ten laste van zijn buitenlandse cliënt heeft gelegd.

De Koning bepaalt de voorwaarden en de modaliteiten van uitvoering van deze beschikkingen; Hij bepaalt degene die op straffe van verval door de belastingplichtige moeten nageleefd worden.

Art. 9. — Ieder belastingplichtige is gehouden, binnen twee maanden ingaande van de vraag die hem wordt gesteld, aan het bestuur alle gegevens en ophelderingen te verstrekken die noodzakelijk zijn tot de bepaling van de belastbare grondslag.

Wanneer de belastingplichtige weigert of er zich van onthoudt bedoelde gegevens en ophelderingen te verstrekken, kan het bestuur de bijbelasting van ambtswege vestigen op grond van het vermoedelijk bedrag der belastbare inkomsten.

Art. 10. — De bijbelasting, berekend na toepassing van artikel 8, § 3, mag niet als bedrijfslast in mindering worden gebracht voor het vaststellen van de belastbare grondslag in de bedrijfsbelasting.

Art. 11. — De bijbelasting wordt uitsluitend ten behoeve van de Staat geheven.

De provinciën en de gemeenten mogen noch optentimes noch enige andere gelijkaardige belasting vestigen.

Art. 12. — Voor zover er door deze wet niet wordt van afgeweken, zijn de bepalingen van de samengeoordnete

wetten betreffende de inkomstenbelastingen die betrekking hebben op de bedrijfsbelasting van toepassing op de bijbelasting.

Art. 13. — Hij die de bijbelasting verschuldigd is en die, in de loop van het jaar of van het boekjaar volgende op datgene gedurende hetwelk de belastbare uitzonderlijke winsten werden verworven, een bedrijfsverlies lijdt dat ten minste 30 pCt. van het bedrag van gezegde bijbelasting bereikt, bekomt een ontlasting of teruggave van de bijbelasting, welke gelijk is aan het bedrag van het bedrijfsverlies.

Art. 14. — Iedere wijziging na 31 December 1950 aangebracht in de geldende statutaire bepalingen aangaande de datum van afsluiting van de na 30 December 1951 af te sluiten geschriften en die tot gevolg heeft de belastingplichtige geheel of gedeeltelijk aan de toepassing van de wet te onttrekken, zal voor die toepassing zonder uitwerking blijven.

Art. 15. — Onverminderd het bepaalde bij artikel 74 der samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen mag de bijbelasting in éénmaal of in verschillende malen gevestigd worden gedurende drie jaar van 1 Januari 1952 af.

De supplementen van bijbelasting voortspruitende uit de toepassing van artikelen 5 en 8, § 3, ingevolge teruggaven van overdrachtstaxen bij uitvoer, kunnen nochtans gevorderd worden gedurende een termijn van zes maanden te rekenen van de datum van de beslissing tot toekenning van deze teruggaven.

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt worde.

Wet van 25 Juli 1952

tot verhoging der dotatie van het Fonds der provinciën en tot wijziging der wet van 24 December 1948 betreffende de gemeentelijke en provinciale financiën (Staatsblad, 15 Augustus 1952, blz. 5824). — Erratum (Staatsblad, 28 Augustus 1952, blz. 6115).

Wet van 26 Juli 1952

houdende zekere aanpassing inzake bedrijfsbelasting op de winsten aangewend tot intekening op obligaties van de Nationale Maatschappij voor Goedkope Woningen en Woonvertrekken en de Nationale Maatschappij van de Kleine Landeigendom (Staatsblad, 9 Augustus 1952, blz. 5702).

Wet van 26 Juli 1952

houdende de begroting der dotatiën voor het dienstjaar 1952 (Staatsblad, 13 Augustus 1952, blz. 5758).

Wet van 26 Juli 1952

houdende machtiging tot regularisatiën, verhoging en vermindering van sommige voor het dienstjaar 1952 uitgetrokken kredieten, zomede toekenning van bijkredieten voor de uitgaven met betrekking tot 1951 en de vorige dienstjaren (Staatsblad, 20 Augustus 1952, blz. 5918).

Wet van 26 Juli 1952

houdende wijziging van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, met het oog op de aanmoediging van de ruilingen van ongebouwde landeigendommen (Staatsblad, 30 Augustus 1952, blz. 6163).

Wet van 29 Juli 1952

betreffende de leningen door de Belgische Naamloze Vennootschap tot Exploitatie van het Luchtverkeer uit te geven (Staatsblad, 9 Augustus 1952, blz. 5703). — Erratum (Staatsblad, 21 Augustus 1952, blz. 6001).

Koninklijk besluit van 12 Augustus 1952

betreffende de ontmuntning der zuiver nikkelen of zinken muntstukken van 1 frank (Staatsblad, 15 Augustus 1952, blz. 5829).

Koninklijk besluit van 12 Augustus 1952

betreffende de hernieuwing der obligatiën van de 2 1/2 pCt. schuld (Staatsblad, 16-17-18-19 Augustus 1952, blz. 5858).

Ministerieel besluit van 12 Augustus 1952

betreffende de aflossing van de preferente aandelen der Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen (Staatsblad, 23 Augustus 1952, blz. 6046).

III — LANDBOUW

Ministerieel besluit van 23 Juni 1952

houdende tijdelijke afwijking van het algemeen rendement betreffende de verbetering van de rundveerassen voor wat betreft de inrichting van de prijskampen voor melkkoeien in Oost-Vlaanderen (Staatsblad, 15 Augustus 1952, blz. 5834).

Ministerieel besluit van 25 Juni 1952

tot wijziging van het ministerieel besluit van 3 Juni 1947 betreffende de reglementering van de Rijks-toelagen aan de verenigingen voor kleinveeteelt. — Erratum (Staatsblad, 22 Augustus 1952, blz. 6038).

Ministerieel besluit van 25 Juli 1952

betreffende de uitvoer van aardappelen (Staatsblad, 15 Augustus 1952, blz. 5835).

Wet van 26 Juli 1952

tot beperking van de pachtprijzen en tot intrekking van de ministeriële besluiten van 30 Mei 1945 en 30 November 1946 (Staatsblad, 16-17-18-19 Augustus 1952, blz. 5854).

Ministerieel besluit van 28 Juli 1952

betreffende de uitvoer van begonia- en gloxinia-knollen naar de Verenigde Staten van Amerika (Staatsblad, 15 Augustus 1952, blz. 5836).

IV — NIJVERHEID

Wet van 12 Juli 1952

houdende goedkeuring van het Verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden, houdende vaststelling van een ontginningsgrens voor de aan beide zijden van de grens langs de Maas gelegen steenkolenmijnen en van de bijlage, ondertekend op 23 October 1950, te Brussel (Staatsblad, 27 Augustus 1952, blz. 6093).

Ministerieel besluit van 19 Juli 1952

houdende vaststelling van het bedrag der premiën toegekend aan de instellingen, die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen (Staatsblad, 2 Augustus 1952, blz. 5553).

Wet van 25 Juli 1952

tot vergemakkelijking van het verpachten van weinig belangrijke gedeelten der mijnconcessies (Staatsblad, 8 Augustus 1952, blz. 5689).

Koninklijk besluit van 1 Augustus 1952

houdende inwilliging van een verzoekschrift betreffende de loodwitnijverheid, ingediend bij toepassing van het koninklijk besluit n° 62, van 13 Januari 1935, waarbij toelating wordt verleend tot het instellen van een economische reglementering van de voortbrenging en de verdeling (Staatsblad, 15 Augustus 1952, blz. 5838).

Tot 31 December 1954 is het ieder voortbrenger verboden onder de benaming « loodwit », « ceruis », « ceruse » of onder enige andere benaming waarin een dezer woorden voorkomt, te fabriceren, in de handel te brengen, te kostelozen of te bezwarenden titel af te staan, andere producten dan die welke in poeder, gedroogd, chemisch samengesteld in de vorm van basisch-loodcarbonaat, een minimumgehalte van 78,4 pCt. aan lood, berekend in metaalachtige toestand, bezitten.

V — ARBEID

Wet van 7 Juli 1952

houdende goedkeuring van de Internationale Overeenkomst (n° 32) betreffende de bescherming tegen ongevallen van arbeiders werkzaam bij het laden en lossen van schepen, door de Internationale Arbeidsconferentie in de loop van haar zestiende zitting, op 27 April 1932, te Genève, aangenomen (Staatsblad, 22 Augustus 1952, blz. 6014).

VI — BINNENLANDSE HANDEL

Koninklijk besluit van 1 Juli 1952

houdende reglementering van het vervoer, de berging en de verkoop van ammoniumnitraat en van mengsels daarvan (Staatsblad, 28 Augustus 1952, blz. 6107).

VII — BUTTENLANDSE HANDEL

Wet van 15 Juli 1952

betreffende het tarief van invoerrechten (Staatsblad, 15 Augustus 1952, blz. 5798).

Wordt bekrachtigd, het koninklijk besluit van 18 December 1951, betreffende het tarief van invoerrechten.

Wet van 15 Juli 1952

houdende bekrachtiging van sommige besluiten getroffen in uitvoering van de wet van 30 Juni 1934, gewijzigd bij deze van 30 Juli 1934, betreffende de in-, uit- en doorvoer der goederen (Staatsblad, 15 Augustus 1952, blz. 5799).

Deze wet bekrachtigt diverse besluiten van de Regent, getroffen in uitvoering van de wet van 30 Juni 1931, gewijzigd bij deze van 30 Juli 1934, betreffende de in-, uit- en doorvoer der goederen.

Ministerieel besluit van 25 Juli 1952

betreffende de uitvoer van aardappelen (Staatsblad, 15 Augustus 1952, blz. 5835).

Ministerieel besluit van 28 Juli 1952

betreffende de uitvoer van begonia- en gloxinia-knollen naar de Verenigde Staten van Amerika (Staatsblad, 15 Augustus 1952, blz. 5836).

VIII — VERKEERSWEZEN

Koninklijk besluit van 10 Juni 1952

tot goedkeuring van het tarief der rechten door de naamloze vennootschap Maatschappij der Brugsche Zeevaart Inrichtingen te heffen in het havencomplex Brugge-Zeebrugge. — Erratum (Staatsblad, 3 Augustus 1952, blz. 5569).

Koninklijk besluit van 29 Juli 1952

tot vaststelling van de vergoedingen en compensaties voor het laden en lossen van binnenschepen uitgevoerd 's nachts, 's Zondags of op een wettelijke feestdag of gedurende meer dan acht uren (Staatsblad, 7 Augustus 1952, blz. 5677).

IX — PRIJZEN EN LONEN

Koninklijk besluit van 11 Juli 1952

waarbij worden bindend gemaakt de beslissingen van 20 December 1951 van het Nationaal Paritair Comité van het huden- en lederbedrijf, tot wijziging en tot verlenging van de geldigheidsduur van de beslissingen van 12 Maart 1951, bindend gemaakt bij koninklijk besluit van 16 April 1952 (Staatsblad, 13 Augustus 1952, blz. 5763).

Koninklijk besluit van 11 Juli 1952

waarbij wordt bindend gemaakt de beslissing van 3 April 1952 van het Nationaal Paritair Comité van de voedingsbedrijven tot verlenging, voor een periode van één jaar, van de geldigheidsduur der beslissingen van 18 Mei 1951 van hetzelfde comité en betreffende de vaststelling van de minima-lonen in de broodfabrieken, alsook de koppeling van deze lonen aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen, en bindend gemaakt bij koninklijk besluit van 7 November 1951 (Staatsblad, 13 Augustus 1952, blz. 5765).

Koninklijk besluit van 11 Juli 1952

waarbij wordt bindend gemaakt de beslissing van 3 April 1952 van het Nationaal Paritair Comité van de voedingsbedrijven, betreffende de vaststelling van de minima-lonen der arbeiders en arbeiders tewerkgesteld bij de bereiders van droge groenten, en in de fabrieken van groentenconserven, watervrije groenten, zuurkool en in zout ingelegde groenten (Staatsblad, 13 Augustus 1952, blz. 5766).

Koninklijk besluit van 14 Juli 1952

waarbij de beslissingen van 23 April 1952 van het Nationaal Paritair Comité van het bont en kleinvel, betreffende de vaststelling van de minima-lonen in de ondernemingen voor het vervaardigen van industrieel- en ambachtsbontwerk, alsook de koppeling van deze lonen aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen, worden bindend gemaakt (Staatsblad, 13 Augustus 1952, blz. 5768).

X — SOCIALE WETGEVING
(PENSIOENEN, SOCIALE VERZEKERINGEN EN DIVERSE SOCIALE VOORDELEN)

Koninklijk besluit van 12 Juni 1952

tot wijziging der statuten van de Hulp- en Voorzorgskas voor zeevarenden onder Belgische vlag (Staatsblad, 16-17-18-19 Augustus 1952, blz. 5860).

Koninklijk besluit van 4 Juli 1952

tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 November 1932 houdende instelling en inrichting ener Bijzondere Kas voor gezinsvergoedingen ten bate van de arbeiders der diamantnijverheid (Staatsblad, 13 Augustus 1952, blz. 5762).

Koninklijk besluit van 4 Juli 1952

tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 December 1930 houdende instelling en inrichting van bijzondere kassen voor gezinsvergoedingen (Staatsblad, 14 Augustus 1952, blz. 5789).

Wet van 26 Juli 1952

tot wijziging van de samengeordende wetten op de militaire pensioenen en van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen (Staatsblad, 22 Augustus 1952, blz. 6027).

Ministerieel besluit van 28 Juli 1952

tot tijdelijke vaststelling van de werkloosheidsvergoeding in toepassing van artikel 79 van het besluit van de Regent van 26 Mei 1945 betreffende de inrichting van de Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid (Staatsblad, 8 Augustus 1952, blz. 5691).

Koninklijk besluit van 4 Augustus 1952

tot verlenging van de periode van toekenning van een tijdelijke aanvullende toelage aan de gerechtigden op de werkloosheidsvergoeding (Staatsblad, 7 Augustus 1952, blz. 5682).

Ministerieel besluit van 13 Augustus 1952

tot opheffing van de halvering van zekere forfaitaire bezoldigingsbedragen voor de berekening van de bijdragen voor maatschappelijke zekerheid, wanneer de duur der dagelijkse arbeidsprestaties vier uur of minder bedraagt (Staatsblad, 21 Augustus 1952, blz. 6004).

XI — OORLOGSSCHADE

Wet van 1 Augustus 1952

houdende wijziging in de wet van 1 October 1947 betreffende de herstelling der oorlogsschade aan private goederen (Staatsblad, 15 Augustus 1952, blz. 3806).

Koninklijk besluit van 8 Augustus 1952

met betrekking tot de vaststelling van de aanvullende vergoeding voorzien bij artikel 62 der wet van 1 October 1947, gewijzigd bij de wet van 1 Augustus 1952 (Staatsblad, 15 Augustus 1952, blz. 5819).

ERRATUM

Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting — Augustus 1952 :

Blz. 139, tabel 17, gelieve te lezen : V. Emissies van de Belgische en Congolese nijverheids- en handelsvennootschappen, in plaats van : V. Emissies van de Belgische nijverheids- en handelsvennootschappen.

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Inhoud, zie laatste bladzijde van het Tijdschrift)

GELDMARKT

I — RENTETARIEF VOOR DISCONTO EN BELENINGEN (in pCt.)

2

TIJDVAK	OFFICIËLE RENTETARIEVEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË													CALLGELD	
	Disconto						Beleningen van en voorschotten op (*)							In verrekingskamer	Buiten verrekening
	Bankaccepten en geaccepteerde documentaire wissels vooraf door de N.B.B. geïseerd		Geaccepteerde wissels		Niet geaccepteerde wissels	Promessen	Schatkistcertificaten met ten hoogste 120 dagen looptijd	Schatkistcertificaten met ten hoogste 8 maanden looptijd	Schatkistcertificaten met ten hoogste 12 maanden looptijd	Schatkistcertificaten met een looptijd van meer dan 12 maanden	Vijfjarige Schatkistcertificaten (1941) 3 1/2 %	Andere overheidsonden			
	wegens goederenruivoer	wegens goedereninvoer	bij een bank gedomicilieerd	niet bij een bank gedomicilieerd											
1950 Jaargemidd. . .	2,73	3,42	3,42	3,67	4,67	5,17	2,—	2,1875	2,375	5,17	(1) 5,—	5,17	—		
1951 Jaargemidd. . .	3,54	3,54	3,54	3,88	4,88	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
Maandgemiddelden :															
1951 Juni	3,75	3,75	3,75	4,—	5,—	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
Juli (van 5 Juli af)	3,50	3,50	3,50	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
Augustus	3,50	3,50	3,50	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
Sept. (van 13 Sept. af)	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
October	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
November	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
December	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
1952 Januari	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
Februari	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
Maart	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
April	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
Mei	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
Juni	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
Juli	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	—	1,25	1,25
Augustus	3,25	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	5,50	—	5,50	3,50	1,25	1,25

N. B. — De warrants worden geïseerd tegen het tarief der bij een bank gedomicilieerde accepten.
(1) Gemiddelde van de eerste zeven maanden.

(*) Quotiteit van het voorschot in Augustus 1952 :

Schatkistcertificaten uitgegeven op korte termijn	95 pCt.	4 pCt. Schatkistcertificaten met 5 tot 10 jaar looptijd (1947)	90 pCt.
Obligaties 4 1/2 pCt. Lening van 1951	90 pCt.	4 pCt. Schatkistcertificaten met 5 tot 10 jaar looptijd (1948)	90 pCt.
3 1/2 pCt. Schatkistcertificaten met ten hoogste 15 jaar looptijd (1942)	90 pCt.	4 pCt. Schatkistcertificaten 1949	90 pCt.
4 pCt. Schatkistcertificaten met 5, 10 of 20 jaar looptijd (1943)	90 pCt.	4 pCt. Schatkistcertificaten 1950 Belgisch Congo	90 pCt.
3 1/2 pCt. Schatkistcertificaten met 10 jaar looptijd (1944)	90 pCt.	Obligaties 4 pCt. 1950-1960 Belgisch Congo	90 pCt.
		Obligaties 3 1/2 pCt. Muntsaneringslening 1 ^e reeks	90 pCt.
		Ander overheidspapier	80 pCt.

II — RENTETARIEF VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOEDEN BIJ DE ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTÉKAS

4

TIJDVAK	Banken — Depositorrekeningen (*)					Algemene Spaarkas (inlagen op spaarboekjes)			Nat. Maat. voor Krediet aan de Nijverheid
	onmiddellijk opvraagbaar	15 dagen vooropzegging	1 maand	3 maanden	6 maanden	tot fr. 50.000 (1)	fr. 50.000 tot 100.000 (2)	boven fr. 100.000 (3)	
1950 Jaargemiddelden . .	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
1951 Jaargemiddelden . .	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
Maandgemiddelden :									
1951 Juni	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
Juli	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
Augustus	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
September	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
October	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
November	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
December	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
1952 Januari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
Februari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
Maart	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
April	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
Mei	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
Juni	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
Juli	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50
Augustus	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50

(*) Gemiddelde van vier banken.
Vanaf Januari 1952 : (1) tot fr 75.000 — (2) fr 75.000 tot fr 150.000 — (3) boven fr 150.000.

VALUTAMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN

I — NOTERING DER EDELE METALEN

TIJDVAK	GOUD				ZILVER			
	LONDEN sh. en d. per oz. fijn	New-YORK dollars per oz. fijn	BOMBAY		LONDEN d. per oz. fijn	New-YORK cents per oz. fijn	BOMBAY	
			Roepieën en annas per Fine Tola	Omrekening in sh. en d. per oz. fijn			Roepieën en annas per 100 Fine Tola	Omrekening in pence per oz. fijn
1938 31 December	149/7 1/2	35			(1) 20,06	42,75		
1950 30 December	248/0	35	112.11	450/9	70,00	80,00	187. 2	90
1951 31 December	248/0	35	105.11	422/9	77,00	88,00	187.10	90
Maandgemiddelden :								
1951 Juni	248/0	35	116. 3	464/9	77,07	88,44	203. 4	98
Juli	248/0	35	113. 3	452/9	78,50	90,16	194. 9	93
Augustus	248/0	35	113.13	455/3	78,50	90,16	188.12	91
September	248/0	35	111. 2	444/6	78,50	90,16	187. 7	90
October	248/0	35	107.14	431/6	77,00	88,16	185. 5	89
November	248/0	35	107. 8	430/0	77,00	88,00	185. 0	89
December	248/0	35	105. 6	421/6	77,00	88,00	185.15	89
1952 Januari	248/0	35	105.14	423/5	77,00	88,00	190.14	92
Februari	248/0	35	104. 3	416/9	77,00	88,00	190. 0 (2)	91
Maart	248/0	35	89. 5 (2)	357/3	77,00	88,00	154. 6	75
April	248/0	35	90.13	363/2	77,00	88,00	160. 2	77
Mei	248/0	35	91. 3	364/9	74,89	86,44	164. 3	79
Juni	248/0	35	88. 1	352/3	72,50	82,75	153.14	74
Juli	248/0	35	89.10	358/6	72,62	82,89	159. 7	77
Augustus	248/0	35	91. 3	364/9	73,00	83,25	160. 9	77

(1) Notering per stand. oz.

(2) Gemiddelde van 17 tot 31 Maart 1952, daar de markt gesloten was van 4 tot 15 Maart 1952.

N. B. — 1 oz. troy = 31,1035 gram; 1 tola = 11,6638 gram; 1 roepie = 16 annas; 1 roepie = 18 pence.

II — OFFICIËLE WISSELKOERSEN PER 31 AUGUSTUS 1952

vastgesteld door de Nationale Bank van België

krachtens besluit n° 6 genomen door de Ministerraad te Londen op 1 Mei 1944

(« Belgisch Staatsblad » van 5 September 1944, n° 22)

(Belgische franken)

VALUTA	Contractuële of gemiddelde koers	Transfers	
		Aankoopkoers	Verkoopkoers
100 Nederlandse gulden	1.315,7908	1.314,—	1.317,—
1 Zweedse kroon	9,6652	9,64	9,69
1 deutsche Mark	11,90475	11,88	11,93
100 Congolese frank	—	100,—	100,—
100 Luxemburgse frank	—	100,—	100,—
1 Deense kroon	7,2389	7,21	7,26
1 Noorse kroon	7,—	6,98	7,02
100 Tsjechooslowaakse kroon	100,—	99,70	100,30

OFFICIËLE WISSELKOERSEN

vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers

(Belgische franken)

Tijdvak	100 Zwitsers frank	1 U.S.-dollar	100 Franse frank	1 Canadese dollar	1 pond sterling	100 Escudos
1950 Jaargemiddelde	1.161,88	50,21	14,35 (1)	46,62 (2)		
1951 Jaargemiddelde	1.155,38	50,34	14,27	47,76		
Maandgemiddelden :						
1951 Juni	1.147,11	50,38	14,24	46,97		
Juli	1.145,72	50,34	14,24	47,35		
Augustus	1.146,85	50,28	14,22	47,50		
September	1.147,23	50,32	14,21	47,61		
October	1.152,10	50,40	14,27	47,99		
November	1.147,18	50,40	14,30	48,32		
December	1.143,96	50,40	14,30	49,08	140,14 (3)	
1952 Januari	1.143,28	50,40	14,26	50,12	140,02	
Februari	1.143,79	50,40	14,19	50,34	139,83	
Maart	1.143,26	50,40	14,25	50,57	139,89	
April	1.144,25	50,40	14,30	51,37	140,03	
Mei	1.145,21	50,40	14,30	51,22	139,98	
Juni	1.145,23	50,40	14,30	51,47	139,91	
Juli	1.145,28	50,38	14,29	51,99	139,44	173,83 (4)
Augustus	1.145,35	50,28	14,28	52,30	139,48	174,—

(1) Gemiddelde van 19 Juni tot 31 December 1950.

(2) Gemiddelde van 26 Juni tot 31 December 1950.

(3) Gemiddelde van 17 tot 31 December 1951.

(4) Gemiddelde van 7 tot 31 Juli 1952.

KAPITAALMARKT

I — NOTERINGEN VAN ENKELE OVERHEIDSFONDSEN — VERGELIJKENDE TABEL

14

AARD DER EFFECTEN	Notering voor	NOTERING PER				
		2 Mei 1952	3 Juni 1952	1 ^{er} Juli 1952	1 Augustus 1952	1 Sept. 1952
I. — Rechtstr. Belgische binnenl. Staatsschuld (Rente bij te rekenen).						
2 ½ pCt. Schuld	100,—	53,20	53,20	53,20	53,10	53,15
3 pCt. Schuld, 2 ^e reeks (1) (2)	100,—	87,90	87,65	87,65	87,50	87,70
3 ½ pCt. Schuld 1937 (1) (2)	100,—	78,85	78,95	79,—	79,15	79,15
3 ½ pCt. Schuld 1943 (1) (2)	100,—	76,90	76,65	76,60	77,—	77,15
3 ½ pCt. Muntsaneringslening 1 ^e reeks (paar)	100,—	—	—	—	99,40	99,80
3 ½ pCt. Muntsaneringslening 1 ^e reeks (onpaar)	100,—	—	—	—	98,25	98,55
4 pCt. Gefinancierde Schuld	100,—	88,40	88,65	88,45	89,—	89,45
4 pCt. Bevrijdingslening, 1945 (2)	100,—	86,40	86,65	86,50	87,50	88,—
4 ½ pCt. Lening, 1951 (2)	100,—	96,65	96,75	96,75	96,80	96,85
3 ½ pCt. met ten hoogste 15 jaar looptijd Schatkistcertificaten, 1942, 1 ^e reeks	100,—	107,05	107,—	107,—	107,—	107,—
3 ½ pCt. Vijf-, tien- of twintigjaarsschatkistcertificaten, 1943 (1) (2) (3)	100,—	104,60	104,50	103,85	104,80	104,80
3 ½ pCt. Tienjaarsschatkistcertificaten, 1944, 1 ^e reeks (1) (2)	100,—	99,25	99,45	99,20	99,65	100,—
4 pCt. Vijf- of tienjaarsschatkistcertificaten, 1947 (2)	100,—	100,05	99,95	99,95	100,—	100,20
4 pCt. Vijf- of tienjaarsschatkistcertificaten, 1948 (2)	100,—	101,35	101,75	101,75	102,80	102,65
4 pCt. Vijf- of tienjaarsschatkistcertificaten, 1949 (2)	100,—	97,60	97,85	97,—	98,30	99,—
4 pCt. Lotenlening 1933	1.050,—	999,—	1.003,—	1.004,—	1.010,—	1.008,—
4 pCt. Lotenlening 1938	500,—	461,—	461,—	463,—	467,—	468,—
4 pCt. Lotenlening 1946	1.000,—	891,—	894,—	890,—	892,—	899,—
Lotenlen. 1941 (3 pCt. tot 1946; 3 ½ pCt. van 1946 tot 1951; daarna 4 pCt.)						
II. — Indirecte Staatsschuld en door de Staat gewaarborgde schuld (Rente bij te rekenen).						
4 pCt. Lotenlening der Verwoeste Gewesten 1923	525,—	477,—	478,—	481,—	482,—	482,—
Lening tot Wederopb. 1 ^{ste} schijf 1947 (2 pCt. tot 1957; vervolgens 5 pCt.) (2)	1.000,—	981,—	983,—	984,—	985,—	985,—
Lening tot Wederopb. 2 ^e schijf 1949 (2 pCt. tot 1958; vervolgens 5 pCt.) (2)	1.000,—	1.001,—	1.000,—	1.001,—	1.002,—	1.003,—
Lening tot Wederopb. 3 ^e schijf 1950 (2 pCt. tot 1960; vervolgens 5 pCt.) (2)	1.000,—	1.003,—	1.004,—	1.004,—	1.008,—	1.010,—
6 pCt. pref. aand. v.d. Nat. Maat. van Belg. Spoorw. (Zwits. schijf) (1) (2)	500,—	548,—	547,—	547,—	541,—	554,—
6 pCt. pref. aand. v.d. Nat. Maat. van Belg. Spoorw. (Ned. schijf) (1) (2)	500,—	542,—	536,—	539,—	541,—	544,—
4 pCt. pref. aand. v.d. Nat. Maat. van Belg. Spoorw. (Belg. schijf) (1) (2)	500,—	441,—	444,—	440,—	437,—	442,—
(*) 3 pCt. Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen. coup. Januari-Juli (1) (2) (4)	100,—	62,85	62,45	62,35	62,40	62,35
4 pCt. Beheer van Telegraaf en Telefoon, 1950 (2)	100,—	96,75	97,40	97,45	98,10	98,35
4 pCt. Tienjaarslening van het Beheer van Telegraaf en Telefoon 1952 (2)	100,—	—	—	—	96,95	97,—
4 pCt. Vijf- of tienjaarslening v.d. Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1950 2 ^e reeks (2)	100,—	95,40	95,55	95,90	96,90	97,35
4 ½ pCt. Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1952-1962 (2)	100,—	—	—	—	96,25	97,—
4 ½ pCt. Tienjaarslening v.d. Nat. Maat. voor Krediet aan de Nijverheid 1951 (2)	100,—	96,05	96,05	96,10	96,40	96,55
4 ½ pCt. Tienjaarslening v.d. Nat. Maat. voor Krediet aan de Nijverheid 1952 (2)	100,—	96,05	96,05	96,10	96,80	97,—
III. — Rechtstreekse Koloniale Schuld.						
Renteloos : Belgisch Congo, Lotenlening 1888	100,—	213,—	212,—	210,—	209,—	210,—
<i>Rente bij te rekenen :</i>						
3 pCt. Koloniale Schuld 1904 (1) (2)	100,—	70,20	70,10	70,—	70,—	70,—
4 pCt. Koloniale Schuld 1936	100,—	92,65	92,70	92,70	92,75	92,80
(*) 3 ½ pCt. Koloniale Schuld 1937	100,—	82,90	82,90	83,—	83,—	83,—
4 pCt. Koloniale Schuld 1950-60 (2)	100,—	100,40	100,60	99,45	99,45	99,65
4 pCt. Vijf- of tienjaarsschatkistcertificaten, 1950 (2)	100,—	101,—	101,15	101,—	101,40	101,60

(*) De coupons van bovengenoemde leningen zijn belastingvrij; de coupons waarop 2 pCt. belasting wordt betaald, zijn met een sterretje getekend.

(1) Effecten waarover een operatie in uitvoering is, krachtens de besluiten van 6 October 1944.

(2) Effecten na 6 October 1944 gecreëerd.

(3) De rentevoet werd met ingang van 14 October 1948 op 4 pCt. gebracht.

(4) Leningen van 1930, 1931, 1932, 1934, 1935 en 1936.

II — MAANDINDEXCIJFERS DER AANDELEN NOTERINGEN TER BEURZE VAN BRUSSEL EN ANTWERPEN

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

15

DATUM	Algemeen indexcijfer	Verzekeringsmaats., banken, beleggingsmaats.	Onroerende en hypoth. ondern. Hotelbedrijven	Tramwegen en buurtspoorwegen	Trusts van tramwag- en elektriciteitsondern.	Gas- en elektriciteitsondernemingen	Metaalindustrie	Zink- en loodbedrijven, mijnen	Chemicaliën	Steenkolonmijn. en cokesoovens	Spiegelglasfabrieken	Glasfabrieken	Bouwbedrijf	Textiel- en zijdenijverheid	Koloniale ondernemingen	Voeding	Diversen
Indexcijfers t.o.v. de noteringen der voorgaande maand																	
1952 1 Augustus	104	106	104	106	103	104	104	106	104	106	102	112	104	106	103	101	102
1 September	100	100	100	101	102	100	103	94	99	101	99	97	102	97	98	101	104
Indexcijfers t.o.v. de periode 1936 tot 1938 = 100																	
1951 2 Juli	197	170	98	58	81	163	184	206	155	210	87	120	183	209	394	149	170
1 Augustus	205	168	107	60	84	176	193	227	169	230	89	119	191	212	401	151	182
3 September	214	178	108	71	89	182	198	254	175	240	90	119	191	212	422	158	185
1 October	223	187	108	72	90	187	204	266	181	262	93	114	204	225	440	153	197
2 November	230	194	111	72	95	190	204	291	193	240	92	114	206	230	465	155	208
3 December	234	203	106	68	97	194	205	294	196	245	91	109	204	226	471	160	217
1952 2 Januari	250	224	119	74	106	198	227	340	213	262	94	101	221	220	501	161	229
1 Februari	254	225	128	81	110	209	226	360	217	255	87	102	227	224	503	163	245
3 Maart	230	209	121	76	98	195	210	304	193	245	84	91	214	207	444	150	222
1 April	227	207	118	74	99	198	205	289	187	239	80	81	207	186	438	145	227
2 Mei	222	201	116	73	95	192	201	283	175	232	73	75	198	177	435	144	222
3 Juni	222	202	116	69	94	188	199	264	168	223	64	72	198	174	448	140	226
1 Juli	228	207	115	67	92	188	201	280	175	228	66	67	186	174	466	139	236
1 Augustus	237	220	120	71	95	195	209	296	182	242	67	75	194	185	482	141	241
1 September	236	219	120	72	97	195	216	278	181	245	66	73	197	180	474	142	250

III — OMZET TER BEURZE VAN BRUSSEL

15

Bron : Bulletin mensuel des statistiques publié par la Commission de la Bourse de Bruxelles.

TIJDVAK	Aantal beursdagen	Obligaties van vennootschappen		Aandelen.		Totaal	
		Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen frank.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen frank.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen frank.)
1950.....	246	191	180	14.734	11.698	14.925	11.878
1951.....	246	194	180	19.240	20.658	19.434	20.838
1951 Juni	21	14	13	1.042	1.071	1.058	1.048
Juli	20	14	13	1.005	1.137	1.019	1.150
Augustus	21	12	11	1.277	1.507	1.289	1.518
September	20	12	11	1.694	1.981	1.706	1.992
October	23	21	19	2.452	2.981	2.473	3.000
November	20	18	16	1.366	1.870	1.384	1.886
December	18	14	13	1.562	2.211	1.576	2.224
1952 Januari	22	18	17	2.657	3.599	2.675	3.618
Februari	21	15	14	1.838	2.623	1.853	2.637
Maart	21	13	12	1.286	1.756	1.299	1.768
April	20	13	12	917	1.167	930	1.179
Mei	19	11	10	905	1.227	916	1.237
Juni	20	13	12	1.059	1.324	1.072	1.336
Juli	22	15	14	1.082	1.394	1.097	1.408
Augustus	20	12	11	948	1.217	960	1.228

IV — NOTERINGEN EN RENDEMENT DER VOORNAAMSTE TYPEN VAST RENDERENDE EFFECTEN

16

DATUM	TOONAANGEVENDE TYPEN										OBLIGATIES VAN MAATSCHAPPIJEN Allerlei typen.	
	Koers					Rendement (t. o. v. de koers alleen)					Gemiddelde beurswaarde	Gemiddeld netto-rendement
	I	II	III	IV		I	II	III	IV			
	Gefinific. Schuld 4 pCt.	Koloniale Schuld 1936 4 pCt.	Provinc., steden en gemeenten 4 pCt.	Nijverheids- en handels-ondernemingen 4 pCt. 4 ½ pCt.		Gefinific. Schuld 4 pCt.	Koloniale Schuld 1936 4 pCt.	Provinc., steden en gemeenten 4 pCt.	Nijverheids- en handels-ondernemingen 4 pCt. 4 ½ pCt.			
1951 2 Juli	85,60	91,70	89,43	87,19	93,99	4,67	4,36	4,47	4,59	4,79	92,24	4,73
1 Augustus ...	86,15	91,45	90,01	86,18	93,85	4,64	4,37	4,44	4,65	4,80	92,04	4,75
3 September ...	86,65	91,40	89,70	86,06	95,01	4,62	4,38	4,46	4,60	4,74	92,78	4,71
1 October	87,—	91,55	89,86	87,17	95,15	4,60	4,37	4,45	4,59	4,73	93,03	4,69
2 November ...	87,—	91,60	89,96	86,40	93,60	4,60	4,37	4,44	4,63	4,81	91,74	4,76
3 December ...	86,80	91,50	89,92	86,06	93,94	4,61	4,37	4,45	4,65	4,79	91,88	4,75
1952 2 Januari	87,05	92,35	89,93	87,57	94,12	4,60	4,33	4,45	4,57	4,78	92,47	4,72
1 Februari	87,25	92,30	v 87,08	v 88,39	v 94,69	4,58	4,33	v 4,59	v 4,53	v 4,75	v 93,87	v 4,73
3 Maart	87,60	92,40	v 87,15	v 88,13	v 94,55	4,57	4,33	v 4,59	v 4,54	v 4,76	v 93,72	v 4,74
1 April	88,05	92,70	v 87,22	v 88,86	v 94,98	4,54	4,31	v 4,59	v 4,50	v 4,74	v 94,10	v 4,72
2 Mei	88,40	92,05	v 87,28	v 89,—	v 94,55	4,52	4,32	v 4,58	v 4,49	v 4,76	v 93,91	v 4,73
3 Juni	88,65	92,70	v 87,30	v 89,11	v 95,04	4,51	4,32	v 4,58	v 4,49	v 4,73	v 94,33	v 4,71
1 Juli	88,45	92,70	v 87,31	v 88,60	v 94,96	4,52	4,32	v 4,58	v 4,51	v 4,74	v 94,10	v 4,72
1 Augustus ...	89,—	92,75	v 87,42	v 89,75	v 96,10	4,49	4,31	v 4,58	v 4,46	v 4,68	v 95,01	v 4,68
1 September ..	89,45	92,80	v 87,51	v 89,73	v 95,90	4,47	4,31	v 4,57	v 4,46	v 4,69	v 95,01	v 4,67

N. B. — Voor de samenstelling: zie Maartnummer 1939, op blz. 163.

V — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLESE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

Retrospectief overzicht

(duizenden franken)

17

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

TIJDVAK	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN						KAPITAALSVERHOGINGEN (Naamloze vennootschappen) (Commandit. vennootschappen op aandelen) (Personenvennootsch. met beperkte aansprak.)			
	naamloze en commanditaire op aandelen (1)			personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid (2)			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nomin. waarde
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde				
1950.....	1.334	2.353.429	2.050.479	1.061	316.496	305.268	851	7.090.563	9.258.665	8.342.571
1951.....	922	3.864.205	2.657.720	1.095	397.254	381.727	861	7.329.406	7.868.841	7.141.796
1951 4 eerste maanden	349	1.659.106	1.006.518	375	117.438	113.379	251	2.400.581	2.051.173	1.886.004
1952 4 eerste maanden	352	1.053.761	704.703	542	226.637	219.925	266	4.044.913	3.065.389	2.374.595
1951 April	86	187.630	131.714	104	34.270	33.612	90	1.695.804	1.055.399	975.688
Mei	75	118.472	104.227	79	34.351	32.188	76	1.130.933	904.192	685.170
Juni	70	218.817	164.931	89	35.686	33.441	87	1.013.138	1.144.701	1.108.983
Juli	62	405.125	209.785	74	24.259	23.934	68	322.472	348.876	340.722
Augustus	62	552.371	438.006	90	27.602	27.272	32	141.738	136.870	133.520
September	53	182.023	139.265	77	24.089	23.509	60	348.945	599.410	493.213
October	83	126.003	88.040	87	27.950	27.345	70	263.150	381.491	359.927
November	67	155.952	100.163	89	41.839	39.998	67	193.170	201.594	182.580
December	104	467.336	411.785	135	64.140	60.661	150	1.513.379	2.107.934	1.959.077
1952 Januari	88	169.835	157.490	127	44.615	43.246	53	2.734.255	1.414.915	1.106.497
Februari	92	308.737	246.677	150	57.203	54.017	58	267.885	343.061	167.599
Maart	87	378.037	174.983	154	81.395	79.931	73	334.853	510.782	400.319
April	85	197.152	125.553	111	43.424	42.731	108	1.078.150	796.631	700.180
Mei		102.179	84.510	113	47.343	44.789			2.114.532	1.981.887
Juni		73.281	63.363		36.183	30.812			642.564	547.707

TIJDVAK	OBLIGATIE-UITGIFTEN		Gezamenlijke uitgiffen Nominaal bedrag	UITGIFTE- PREMIËN (3)	STORTINGEN ANDERE DAN IN GELD		Netto- uitgiffen (6)
	Aantal	Nominaal bedrag			Inbreng in natura (4)	Bijvoeging van reserves (5)	
1950.....	55	1.092.672	13.021.262	56.445	2.008.594	6.695.930	3.142.911
1951.....	94	2.632.733	14.763.033	123.814	2.529.283	4.439.959	5.968.546
1951 4 eerste maanden	18	1.342.500	5.270.217	106.655	799.261	940.398	2.715.397
1952 4 eerste maanden	18	1.982.068	6.327.855	39.830	583.087	1.696.165	3.037.301
1951 April	6	101.500	1.378.799	104.225	98.831	475.028	772.880
Mei	2	37.000	1.094.015	10.500	114.541	168.673	585.871
Juni	3	33.000	1.432.101	75	100.269	962.417	277.744
Juli	2	60.000	838.280	675	129.226	270.206	235.684
Augustus	3	42.000	758.843	254	369.298	63.403	208.351
September	4	145.000	950.522	1.007	202.100	346.691	253.203
October	2	65.000	600.444	20	37.071	311.096	192.165
November	5	235.000	634.335	678	70.953	140.956	346.510
December	—	—	2.639.410	3.950	374.694	1.566.689	494.090
1952 Januari	3	1.160.000	2.789.365	36.500	137.668	728.070	1.637.395
Februari	6	340.068	1.049.069	3.330	197.826	40.092	569.205
Maart	6	380.000	1.350.214	—	125.420	350.117	559.696
April	3	102.000	1.139.207	—	122.173	577.286	271.005
Mei		60.000	2.324.054	31.325	110.281	1.519.337	572.893
Juni		235.000	987.028	—	92.687	243.772	540.423

- (1) De Congolese personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid inbegrepen.
(2) Alleen Belgische vennootschappen.
(3) In de gestorte bedragen niet begrepen.
(4) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.
(5) In de kapitaalsverhogingen begrepen.
(6) Omvatten de volgestorte bedragen op aandelen, de obligatieuitgiffen, de uitgiftepremiën verminderd met de stortingen andere dan in geld en de emissies tot terugbetaling van vroegere leningen.

V — EMISSIES VAN DE BELGISCHE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

17

Indeling der emissies

(duizenden franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

MEI 1952

BEDRIJFSKLASSE	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1)					KAPITAALSVERHOOGINGEN (naamloze vennootschap.) (command. vennoot. op aand.) (personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)			OBLIGATIE- UITGIFFTEN		Uitgiftepremiën (in de gestorte bedragen niet begrepen)	STORTINGEN ANDERE DAN IN GELD				ONTBINDINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1) (naamloze) (commandit. op aand.) (personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid)				KAPITAALS- VERMINDE- RINGEN (naamloze vennoot.) (com. ven. op aandel.) (personen- vennoot. m. beperk. aansprak.)							
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid		Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhog- ing	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal		Nominaal bedrag	waaraan conversi- leningen	Inbreng in natura		Bijvoeging van reserves (in de kapitaalsverhogingen begrepen)	Liquidaties		Samen- smeltingen		Aantal	Bedrag					
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag									Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal		Bedrag	naamloze en commanditaire op aandelen	personenvenn. met beperkte aansprakelijkh.	Kapitaalsverhogingen			Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag	
Banken	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Verzekeringen	1	10.000	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Financiële en immobiële verrichtingen	3	6.600	6.600	5	1.630	1.630	4	9.200	9.600	9.400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kleinhandel	5	1.950	1.531	20	4.931	4.731	9	5.650	7.146	6.346	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Groothandel en buitenl. handel	10	5.950	5.950	26	12.775	12.286	15	55.850	62.200	59.240	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Metaalverwerkende nijverheid	7	31.680	31.680	5	4.560	4.110	18	44.467	80.125	80.125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ijzer- en staalvoortbreng. nijverheden	—	—	—	—	—	—	3	480.450	1.091.550	1.091.550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Non-ferro metaalnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Textielnijverheid	2	1.200	1.200	2	300	300	7	10.338	42.897	42.897	1	10.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voedingsnijverheid	3	8.900	8.900	3	4.420	4.420	1	4.500	4.500	4.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Houtnijverheid	1	1.700	1.700	1	600	600	2	860	2.680	2.680	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Scheikundige nijverheid	1	120	120	3	2.000	2.000	3	21.500	35.141	35.141	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Glasnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Electriciteit	—	—	—	—	—	—	2	452.000	247.999	247.086	1	50.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Water	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ledernijverheid	—	—	—	3	2.500	2.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Papierenijverh. en grafische bedrijven	—	—	—	2	2.475	1.760	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Verkeer	2	1.200	1.200	4	210	210	7	633.233	61.567	60.927	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Toerisme	1	100	100	2	360	360	1	950	100	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tussenhandel	2	300	300	8	1.430	1.380	4	1.400	2.100	2.100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oude en afvalgoederen	—	—	—	1	386	386	1	800	200	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bouwbedrijf	—	—	—	5	2.575	1.935	6	46.500	49.700	49.368	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kolennijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kleinnijverheid	—	—	—	—	—	—	1	200	300	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cement- en aanverwante bedrijven	—	—	—	—	—	—	4	120.366	300.634	174.634	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Groeven	—	—	—	1	150	150	4	20.000	60.000	60.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalknijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ceramische nijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tabaksnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diamantnijverheid	1	300	300	—	—	—	1	492	598	598	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uitgeverij, boekhandel, pers	2	3.600	3.300	3	446	446	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Film, schouwburg, attracties	1	60	60	1	600	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ambachtswezen	2	1.539	1.539	13	4.355	4.345	6	6.240	11.345	11.345	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Landb., tuinb., visserij, veeteelt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diversen (niet genoemd)	1	30	30	5	640	640	8	187.625	44.150	43.350	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTALEN	45	75.229	74.510	113	47.343	44.789	107	2.102.621	2.114.532	1.981.887	2	60.000	—	—	31.325	54.957	28.696	24.878	1.519.337	54	43.286	5	18.650	8	749.290	—	—

(1) Coöperatieven : 17 vennootschappen opgericht met een minimumkapitaal van fr 2.165.600; 3 ontbonden vennootschappen met een minimumkapitaal van fr 862.000.

V — EMISSIES VAN DE BELGISCHE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

Ingedeeld naar de ligging en naar de grootte van het nominaal uitgegeven of vernietigd kapitaal

17

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(duizenden franken)

MEI 1952

OMSCHRIJVING	OPRICHTING. VAN VENNOOTSCH.					KAPITAALSVERHOOGINGEN (naamloze vennootsch.) (comm. vennootsch. op aandelen) (personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid)			OBLIGATIE-UITGIFFEN		UITGEBREIDING (in de gestorte bedragen niet begrepen)	STORTINGEN ANDERE DAN IN GELD		ONTBINDINGEN		KAPITAALSVERMINDERINGEN Bedrag		
	naamloze en commanditaire op aandelen		personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal		Nominaal bedrag	waarvan conversie leningen	Inbreng in natura	Bijvoeging van reserves		Liquidaties	Samsensmeltingen
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag													

1 — Naar hun geographische ligging

België	45	75.229	74.510	113	47.343	44.789	107	2.102.621	2.114.532	1.981.887	2	—	—	31.325	108.531	1.519.337	43.386	18.650	749.290
Buitenland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalen ...	45	75.229	74.510	113	47.343	44.789	107	2.102.621	2.114.532	1.981.887	2	—	—	31.325	108.531	1.519.337	43.386	18.650	749.290

2 — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 mill. en minder.	33	12.210	11.491	102	27.463	26.314	50	34.037	25.214	21.942	—	—	—	—	17.789	11.402	10.966	400	2.225
van 1 tot 5 mill.	9	21.019	21.019	11	19.880	18.475	31	60.213	79.772	77.312	—	—	—	—	34.423	68.061	16.170	2.000	7.550
van 5 tot 10 mill.	2	16.000	16.000	—	—	—	4	16.538	27.930	27.930	1	—	—	—	19.300	20.380	16.250	16.250	—
van 10 tot 20 mill.	—	—	—	—	—	—	2	6.000	29.025	29.025	—	—	—	—	11.025	18.000	—	—	19.515
van 20 tot 50 mill.	1	26.000	26.000	—	—	—	13	1.053.383	350.542	350.542	1	—	—	31.325	25.994	298.692	—	—	—
van 50 tot 100 mill.	—	—	—	—	—	—	1	450	71.550	71.550	—	—	—	—	—	71.550	—	—	—
meer dan 100 mill.	—	—	—	—	—	—	6	932.000	1.530.499	1.403.586	—	—	—	—	—	1.031.252	—	—	720.000
Totalen ...	45	75.229	74.510	113	47.343	44.789	107	2.102.621	2.114.532	1.981.887	2	—	—	31.325	108.531	1.519.337	43.386	18.650	749.290

18
19
20

VI — LENINGEN UITGE-
GEVEN DOOR DE OVER-
HEID EN DOOR INSTELL.
V. OPENBAAR NUT (1)
(Leningen op lange en halflange
termijn door openbare uitgifte
geplaatst.)

TIJDVAK	in België	in het buitenland
	millioenen franken	millioenen Zw. fr. 60
1950	9.477	—
1951	10.850	—
1951 Juni	1.000	—
Juli	500	—
Augustus	500	—
September	—	—
October	1.250	—
November	6.350	—
December	—	—
1952 Januari	—	—
Februari	1.500	—
Maart	1.650	—
April	750	—
Mei	1.250	§ U. S. 50
Juni	8.030	—
Juli	—	—
Augustus	—	—

VII — BANKOPERATIES
VAN HET GEMEENTEKREDIET

(Voorschotten en terugbetalingen op leningen
aan publiekrechtelijke lichamen en instellingen
van openbaar nut ter bestrijding der uitgaven.)

TIJDVAK	BUITENGEWONE UITGAVEN		GEWONE UITGAVEN
	Beschikkingen over rekeningen (2)	Netto-terugbetaald	Netto-voorschotten
	(duizenden franken)		
1950	4.368.750	417.497	3.705.248
1951	5.208.422	2.462.686	3.481.141
1951 Juni	498.296	906.081	293.894
Juli	428.156	324.901	276.006
Augustus	421.150	43.974	303.603
September	466.096	304.138	183.257
October	446.765	401.625	212.523
November	370.949	31.435	194.674
December	410.701	60.353	228.935
1952 Januari	380.767	182.260	265.257
Februari	360.832	175.418	414.404
Maart	359.589	40.660	557.811
April	310.643	34.963	438.847
Mei	363.357	16.615	194.988
Juni	359.991	18.002	163.441
Juli	438.259	21.042	253.358
Augustus	447.889	35.042	348.714

VIII — HYPOTHEEK-
INSCHRIJVINGEN (3)

TIJDVAK	Bedrag naar de gelnde inschrijvingsrechten
	(duizenden franken)
1950 Maandgemid.	1.245.326
1951 Maandgemid.	1.024.546
1951 Mei	1.030.910
Juni	1.078.935
Juli	1.145.549
Augustus	899.345
September	947.432
October	1.077.094
November	1.005.549
December	1.046.305
1952 Januari	1.135.671
Februari	1.107.860
Maart	1.194.950
April	1.360.312
Mei	1.335.091
Juni	1.219.612
Juli	1.340.196

(1) Leningen van Staat, Kolonie, provinciën en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz. (Excl. de leningen van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid.)

(2) Sedert 1 Juni 1950 omvatten de beschikkingen over rekeningen eveneens de bedragen afgehaald op de door de provincie en de Staat verleende toelagen.

(3) Incl. de hernieuwingen aan het einde van het vijftiende jaar; deze belopen ongeveer 1 pCt. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheek.

RIJKSFINANCIËN

I — STAND VAN DE STAATSSCHULD

(millioenen franken)

25

TIJDVAK (einde maand)	Geconsolideerde schuld			Halflange schuld (3)			Kortlopende schuld (4)			Parti- culiere tegoeden op post- rekening (5)	Geza- menlijke schuld (1) (6)	
	binnenlandse			binnen- landse	buiten- landse (2)	totale	binnen- landse	buiten- landse (2)	totale			
	directe	indirecte	totale									buiten- landse (1) (2)
1940 Maart	26.184	8.910	35.094	4.936	1.259	—	1.259	0.234	713	6.947	3.384	51.620
1951 Juni	102.675	8.861	111.536	13.813	38.989	2.296	41.285	59.253	1.273	60.526	18.625	245.785
Juli	102.400	8.858	111.258	13.753	38.863	2.185	41.048	58.115	756	58.871	18.843	243.773
Augustus	102.100	8.857	110.957	13.709	39.206	2.081	41.287	61.210	767	61.967	19.050	246.970
September	101.785	8.850	110.635	13.701	40.188	1.727	41.915	61.360	759	62.119	18.710	247.080
October	101.282	8.840	110.122	13.723	41.268	1.620	42.888	63.982	760	64.742	19.186	250.661
November	107.276	8.832	116.108	13.725	36.691	1.507	38.198	63.345	758	64.103	19.315	251.449
December	106.551	8.826	115.377	13.696	35.983	1.400	37.383	67.570	757	68.327	19.443	254.226
1952 Januari	105.282	8.803	114.085	13.751	37.972	1.292	39.264	68.732	757	69.489	19.407	255.998
Februari	104.794	8.796	113.590	13.822	36.438	1.184	37.622	72.808	1.158	73.966	19.657	258.657
Maart	104.482	8.789	113.271	13.923	37.037	826	37.863	73.775	2.413	76.188	19.375	260.620
April	104.205	8.780	112.985	13.983	36.523	719	37.242	75.796	2.986	78.782	18.955	261.977
Mei	104.062	8.773	112.835	13.986	36.133	3.131	39.264	75.976	2.421	78.397	19.518	264.000
Juni	108.957	8.761	117.718	13.983	33.819	3.024	36.843	73.784	2.015	75.799	19.642	263.985
Juli	111.279	8.758	120.037	14.066	32.344	3.022	35.366	69.745	1.355	71.100	19.884	260.453
Augustus	111.141	8.758	119.899	14.191	32.326	3.017	35.343	72.490	1.254	73.744	20.586	263.763

(1) Excl. de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergouvernementele schulden.

(2) Het bedrag der buitenlandse schulden is berekend naar de wisselkoers op de aangegeven datum. Op 31 Maart 1940 zijn de 5 1/2 pCt. leningen 1932 en 1934 berekend op de basis van 195,675 Belgische frank voor 100 Franse frank nominaal kapitaal.

(3) Schatkistcertificaten met meer dan één jaar looptijd.

(4) Certificaten met ten hoogste één jaar looptijd.

(5) Behalve op 31 Maart 1940 zijn die tegoeden ten belope van fr 6.494 miljoen door schatkistcertificaten vertegenwoordigd.

(6) Excl. de Dotatie der Oud-Strijders.

II — STAND VAN HET BEZIT AAN OVERHEIDSFONDSEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË

(millioenen franken)

TIJDVAK (einde maand)	Met ten hoogste 120 dagen looptijd	Met ten hoogste een jaar looptijd	Met ten hoogste vijf jaar looptijd	Met meer dan vijf jaar looptijd		Totaal
	Schatkist- certificaten (1)			Geconsolideerde vordering op de Staat (2)	Nationale overheidsfondsen (3)	
1948 December	4.840	—	—	35.000	865	40.705
1949 Maart	3.529	—	—	34.991	915	39.435
Juni	2.640	—	—	34.991	916	38.547
September	5.499	—	—	34.991	915	41.405
December	6.288	—	—	34.991	915	42.194
1950 Maart	5.852	—	—	34.939	1.013	41.804
Juni	5.016	—	—	34.939	1.062	41.017
September	2.881	—	—	34.939	1.079	38.899
December	4.136	—	—	34.939	1.077	40.152
1951 Maart	555	—	—	34.860	1.093	36.508
Juni	1.222	—	—	34.860	1.172	37.254
September	3.741	—	—	34.860	1.188	39.739
December	6.529	—	—	34.860	1.221	42.610
1952 Maart	7.178	—	—	34.763	1.269	43.210
Juni	8.865	—	—	34.763	1.435	45.063

(1) Overeenkomst van 14 September 1948 afgesloten krachtens art. 13 van de organieke wet der Nationale Bank van België.

(2) Art. 3, § b), van de wet van 28 Juli 1948 betreffende de sanering van de balans der Nationale Bank van België.

(3) Art 14 van de organieke wet der Nationale Bank van België.

III — OPBRENGST VAN DE BELASTINGEN

a) Ontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar

(die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

26

Bron: Belgisch Staatsblad.

(millioenen franken)

TIJDVAK	Directe belastingen (1)	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Totale ontvangsten van het tijdvak (1)	Gecumuleerde ontvangsten van Januari tot en met de aangeduide maand (1)
1950.....	26.454	11.793	19.851	58.098	—
1951.....	34.544 (2)	12.453	23.462	70.459 (2)	—
1951 Mei.....	2.925 (2)	1.069	1.984	5.978 (2)	33.091 (2)
Juni.....	2.919 (2)	1.031	1.913	5.863 (2)	37.531 (2)
Juli.....	4.814 (2)	1.006	1.851	7.671 (2)	45.202 (2)
Augustus.....	1.925 (2)	1.008	1.767	4.700 (2)	49.902 (2)
September.....	2.056 (2)	354	1.923	4.933 (2)	54.835 (2)
October.....	1.964 (2)	1.096	2.041	5.101 (2)	59.936 (2)
November.....	1.935 (2)	1.064	2.135	5.134 (2)	65.070 (2)
December.....	2.360 (2)	999	2.030	5.389 (2)	70.459 (2)
1952 Januari.....	4.635 (2)	1.131	2.093	7.859 (2)	7.859 (2)
Februari.....	2.663 (2)	959	2.166	5.788 (2)	13.647 (2)
Maart.....	2.514 (2)	1.083	2.011	5.608 (2)	19.255 (2)
April.....	2.488 (2)	1.205	2.107	5.800 (2)	25.055 (2)
Mei.....	3.035 (2)	1.168	2.037	6.240 (2)	31.295 (2)
Juni.....	2.805 (2)	998	2.202	6.005 (2)	37.300 (2)
Juli.....	4.549 (2)	1.186	1.987	7.722 (2)	45.022 (2)

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1951 en 1952 vóór 31 Juli 1952 geind

(die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

Bron: Belgisch Staatsblad.

(millioenen franken)

	BEGROTINGSJAAR 1951		BEGROTINGSJAAR 1952		JULI 1952
	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van het begrotingsjaar 1952
I. Directe belastingen	34.571 (2)	26.515	16.237 (2)	13.704	4.549 (3)
II. Douanen en accijnzen	12.484	11.567	7.620	7.210	1.186
waarvan douanen.....	4.353	3.700	2.524	2.500	342
accijnzen.....	7.285	7.781	4.675	4.650	794
bijzondere verbruikstaxes.....	713		373		43
III. Registratie	23.355	20.116	14.594	12.997	1.987
waarvan registratie.....	2.040	2.000	1.303	1.182	191
erfenissen.....	1.028	900	553	512	80
zegel en gelijkgest. taxes.....	20.088	17.000	12.593	11.102	1.697
TOTAAL	70.410 (2)	58.198	38.451 (2)	33.911	7.722 (3)
Verschil t.o.v. de budgetaire ramingen	+ 12.212		+ 4.540		

(1) Van Januari tot Mei 1951, zijn de ontvangsten uit de directe belastingen bruto-cijfers: zij bevatten de ordonnantiën van belastingverlaging op ingekohierde doch niet betaalde bijdragen, die het Bestuur der Directe Belastingen sinds 1 Januari 1951 als ontvangst en uitgave boekt.

Met ingang van Juni 1951: netto-ontvangsten. De cumulatieve ontvangsten met ingang van Juni 1951 aangegeven zijn netto-cijfers wat betreft de ontvangsten voor het boekjaar 1951.

(2) Met inbegrip van de opbrengst der vooruitbetalingen aan te rekenen op de bedrijfsbelasting voor de dienstjaren 1951 en 1952.

(3) Met inbegrip van de opbrengst der vooruitbetalingen aan te rekenen op de bedrijfsbelasting.

NOTA. — De termijn van invordering der directe belastingen is langer dan het kalenderjaar. Voor deze belastingen zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar. Het op 1 Januari 1951 aangevangen dienstjaar 1951 werd op 31 Maart 1952 afgesloten

INKOMEN EN SPAREN

I — RENDEMENT DER BELGISCHE EN CONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN

Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in Maart 1952

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

30

BEDRIJFSKLASSE	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO-UITSLAGEN		Betaalbaar gesteld bruto dividend	Obligatie- schuld (1)	Bruto- obligatie- coupons (2)
	ge- telde	met winst	met verlies			Winst	Verlies			

(duizenden franken)

A — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België

Bankwezen	21	21	—	898.357	785.845	346.634	—	222.341	43.027	976
Verzekeringen	1	1	—	5.500	8.484	2.838	—	330	2	—
Financiële en immobiliëre verrichtingen	257	212	45	2.087.678	1.955.272	442.761	3.870	305.412	937.559	44.881
Kleinhandel	44	32	12	22.886	41.862	5.705	2.028	957	2.000	112
Groothandel en buitenlandse handel	214	165	49	328.627	279.104	96.039	7.206	26.009	1.500	84
Metaalverwerkende nijverheid	104	80	24	399.436	251.145	80.963	5.201	37.842	47.919	2.532
IJzer- en staalvoortbrengende nijverheid	12	10	2	1.225.075	1.371.858	223.815	238	102.952	205.537	9.814
Non-ferro metaalnijverheid	11	10	1	496.184	212.560	105.059	10	51.344	2.309	112
Textielnijverheid	138	108	32	1.205.311	1.506.836	209.480	19.078	92.774	20.627	1.132
Voedingsnijverheid	95	74	21	638.991	493.872	79.150	5.713	43.683	76.825	4.364
Houtnijverheid	39	33	6	74.136	60.100	14.163	2.147	3.708	5.000	318
Scheikundige nijverheid	57	45	12	284.160	320.864	44.446	5.709	11.748	728	38
Glasnijverheid	12	11	1	65.945	174.013	4.484	44	308	—	—
Electriciteit	1	1	—	200.000	8.684	13.986	—	6.857	223.159	12.771
Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Water	1	1	—	300	55	37	—	—	—	—
Ledernijverheid	19	13	6	50.245	47.334	3.023	2.969	1.479	2.500	168
Papierenijverheid en grafische bedrijven	36	31	5	132.016	91.795	29.257	431	8.242	19.189	1.137
Verkeer	64	52	12	369.684	157.645	38.386	5.605	42.063	—	—
Toerisme	45	40	5	79.811	31.446	7.283	70	3.088	5.780	216
Tussenhandel	55	43	12	95.635	72.580	34.132	573	18.316	—	—
Oude en afvalgoederen	4	3	1	1.850	1.541	2.889	60	—	—	—
Bouwbedrijf	35	32	3	80.360	50.921	19.490	323	4.302	16.000	741
Kolennijverheid	12	8	4	554.660	803.077	47.080	49.822	32.012	132.385	6.966
Kleinnijverheid	17	11	6	70.844	85.869	8.390	1.821	2.878	3.039	209
Cement- en aanverwante nijverheden	15	10	5	112.550	118.253	20.205	2.687	11.609	17.860	804
Groeven	13	10	3	100.977	22.759	13.262	244	8.932	—	—
Kalknijverheid	6	6	—	39.149	89.170	13.429	—	2.980	—	—
Keramische nijverheid	7	6	1	15.150	35.367	4.149	88	1.783	—	—
Tabaksnijverheid	5	3	2	32.121	10.146	1.810	245	1.410	2.500	125
Diamantnijverheid	4	2	2	3.750	69	619	141	—	280	22
Uitgeverij, boekhandel, pers	17	14	3	67.828	6.355	5.804	263	1.697	—	—
Film, schouwburgen	23	19	4	27.775	21.993	4.550	637	3.029	—	—
Ambachtswezen	50	38	12	84.640	80.566	18.355	817	4.985	—	—
Landbouw, tuinbouw, visserij, veeteelt	4	2	2	8.630	42.838	969	189	—	2.000	135
Diversen (niet genoemd)	74	63	11	110.399	46.357	17.833	1.398	5.000	—	—
TOTAAL...	1.512	1.208	304	9.970.660	9.286.635	1.960.475	119.627	1.060.070	1.767.725	87.657

B — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo

Banken, financiële vennootschappen	1	1	—	60.000	—	588	—	—	—	—
Handelsvennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nijverheidsvennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Landbouwvennootschappen	2	2	—	4.700	19.637	7.408	—	2.700	30.000	1.896
Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mijnen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bouwnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vervoerwezen	—	—	—	—	—	—	—	—	28.439	1.517
Diverse vennootschappen	2	2	—	62.475	6.401	4.756	—	3.124	—	—
TOTAAL...	6	6	—	127.175	26.038	12.752	—	5.824	58.439	3.413

C — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland

Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Plantages, koloniale vennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse vennootschappen	2	1	1	20.800	5.136	877	85	648	3.150	190
TOTAAL...	2	1	1	20.800	5.136	877	85	648	3.150	190
Algemeen totaal...	1.519	1.214	305	10.118.635	9.317.809	1.974.104	119.712	1.066.542	1.829.314	91.260

(1) De getelde leningen slaan op andere vennootschappen dan die opgegeven in de vorige kolommen

(2) Daarenboven werden er gedurende de maand Maart 1952 betaalbaar gesteld :

(duizenden franken)

Coupons van Staatsleningen	167.479
Coupons van leningen van de Kolonie	42.281
Coupons van leningen van Provinciën en Gemeenten	16.601
Coupons van verscheidene leningen	135.249

361.610

Coupons van buitenlandse Staatsleningen

30.366

I — RENDEMENT DER BELGISCHE EN CONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek. Retrospectief overzicht

TIJDVAK	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO-RESULTAAT		Betaalbaar gesteld bruto-dividend	Obligatienschuld (1)	Bruto-obligatie-coupons
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
1950 (2).....	10.949	7.509	3.440	97.400.406	84.895.220	13.768.637	1.383.190	8.422.531	(3)22.611.242	977.418
1951 (2).....	11.608	8.892	2.716	106.891.246	84.142.338	19.990.165	993.767	10.773.801	(3)25.718.014	1.215.569
1951 Januari.....	115	82	33	2.086.303	709.073	189.618	7.624	113.965	2.809.357	128.109
Februari.....	197	156	41	567.948	901.078	412.857	11.365	149.094	1.922.426	87.201
Maart.....	1.783	1.377	406	8.552.906	9.479.099	1.684.868	76.118	1.000.855	1.652.030	75.559
April.....	3.128	2.365	763	24.794.028	16.637.629	3.292.705	286.132	1.852.082	1.969.516	88.393
Mei.....	2.669	2.041	628	22.437.242	17.882.239	3.713.642	174.920	1.972.553	1.575.893	72.340
Juni.....	1.257	956	301	13.443.407	10.318.645	2.955.258	108.064	1.348.468	1.794.593	79.428
Juli.....	574	454	120	11.459.791	7.234.385	3.690.660	93.055	1.932.145	2.172.441	98.066
Augustus.....	220	162	58	1.268.473	1.122.399	256.293	9.764	143.441	1.623.853	70.504
September.....	397	314	83	2.154.743	1.863.410	404.932	22.703	139.740	1.778.313	79.841
October.....	650	497	153	8.368.473	5.854.026	1.215.079	77.886	786.579	1.955.897	90.150
November.....	327	255	72	7.386.756	8.005.700	1.189.026	18.383	764.616	1.448.262	64.765
December.....	317	253	64	4.656.471	4.462.040	1.133.890	109.275	595.744	1.910.672	86.282
1952 Januari.....	109	82	27	1.904.346	612.413	202.342	3.262	109.335	2.933.677	142.218
Februari.....	179	138	41	101.569	984.086	337.275	6.527	83.568	2.158.846	107.258
Maart.....	1.519	1.214	305	10.118.635	9.317.809	1.974.104	119.712	1.066.542	1.829.314	91.260

(1) Voor de maandelijkse resultaten, slaan de in aanmerking genomen leningen op andere vennootschappen dan die waarop de vorige kolommen betrekking hebben. — (2) Op 31 December. — (3) Na aftrek van de dubbelstellingen.

II — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

a) Inlagen op particuliere spaarboekjes (Netto-spaarbedrag)
(duizenden franken)

TIJDVAK	Inlagen	Uitbetalingen	Saldi	Tegood der inleggers op het eind van het tijdvak	Aantal spaarboekjes einde jaar
1950.....	8.749.313	7.512.399	1.236.914	32.765.216 (1)	7.039.991 (2)
1951.....	9.270.781	8.134.194	1.136.587	34.841.680 (1)	
1951 Mei.....	668.400	658.999	9.401	32.864.717	
Juni.....	714.452	709.067	5.385	32.870.102	
Juli.....	831.503	632.330	199.173	33.069.275	
Augustus.....	784.255	607.297	176.958	33.246.233	
September.....	724.188	581.695	142.493	33.388.726	
October.....	835.452	658.347	177.105	33.565.831	
November.....	722.294	589.316	132.978	33.698.809	
December.....	974.793 (3)	771.799	202.994	34.841.680 (1)	
1952 Januari.....	1.175.860	566.436	608.640	35.450.320	
Februari.....	897.175	593.330	303.845	35.754.165	
Maart.....	1.170.350	704.768	465.582	36.219.747	
April.....	949.988	775.873	174.115	36.393.862	
Mei.....	989.573	743.322	246.251	36.640.113	
Juni.....	1.121.845	704.140	417.705	37.057.818	
Juli.....	1.373.447	708.748	664.699	37.722.517	

(1) Incl. de gekapitaliseerde rente van het dienstjaar en de dotatie van de krijgsgevangenen. — (2) Incl. de spaarboekjes van de krijgsgevangenen. — (3) Incl. de rente vervallen op de obligaties van de Muntsaneringslening bedragende 66 miljoen frank per 31 December 1951.

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas (*)
(duizenden franken)

TIJDVAK	Handarbeiders			Bedienden (Wetten van 10 Maart 1925 en 18 Juni 1930)	Totalen
	Wet van 16 Maart 1865	Wet van 15 December 1937			
		Verplichte stortingen	Vrije stortingen		
1949.....	27.625	392.028	70.042	246.870	730.565
1950.....	32.496	389.803	86.337	247.739	756.375
1950 September.....	3.712	33.353	7.372	20.967	65.404
October.....	2.639	33.115	7.165	21.665	64.574
November.....	3.005	30.844	7.066	20.326	61.241
December.....	3.124	32.771	7.968	21.948	65.811
1951 Januari.....	4.295	35.850	12.177	20.808	73.130
Februari.....	3.035	33.504	12.171	20.821	69.531
Maart.....	2.645	36.835	14.166	21.628	75.262
April.....	3.637	34.172	12.992	21.357	72.158
Mei.....	2.469	35.800	13.234	21.187	72.690
Juni.....	3.250	31.894	11.851	23.951	70.946
Juli.....	1.675	34.373	12.442	24.178	72.668
Augustus.....	4.062	34.929	12.561	24.031	75.583
September.....	3.503	34.776	12.903	25.350	76.532
October.....	2.318	34.784	12.405	25.636	75.143
November.....	2.828	33.123	12.343	24.470	72.764

(*) De stortingen ingeschreven op de rekeningen der « Mijnerkers » (wetten samengesteld door koninklijk besluit van 25 Augustus 1937 en 25 Februari 1947) aangesloten bij het Nationaal Pensioenfonds voor Mijnerkers bedroegen respectievelijk fr 194,4 miljoen in 1948, fr 207,7 miljoen in 1949, fr 189,7 miljoen (voorlopige cijfers) in 1950 en fr 212,0 miljoen (voorlopige cijfers) in 1951. (Bron: Nationaal Pensioenfonds voor Mijnerkers.)

TIJDVAK	ALGEMEEN INDEXCIJFER	INDEXCIJFER PER BEDRIJFSKLASSE																								
		Cokesovens	Groeven, cementfa- brieken, marmer- bewerking	Metaalbedrijven					Aardeverfabrieken, steenbakkerijen	Glasbedrijven	Chemische bedrijven	Voedingsbedrijven	Textielbedrijven			Bouwnijverheid en openbare werken	Hout en meubelen	Huiden en leder	Tabak	Papier		Kunst- en precisiebedrijven	Vervoer			Gas en electriciteit
				IJzer- en staal- nijverheid	Niet-ijzerhou- dende metalen	Gietrijen, machi- nebouw en metaal- verwerking	Samen	Vlas, katoen, hennep en jute					Wol, tapijten, breigood	Samen	Fabrieken (1)					Drukkerij en verwerking	Havenwerkers, alepers		Spoorwegen (2)	Samen (2)		

a) Indexcijfer van het gemiddeld uurloon

1940 Maart	113	117	110	123	115	114	118	107	114	114	110	112	113	112	113	109	118	110	119	106	106	112	104	106	114
1949 December	407	392	389	404	387	419	409	378	377	391	395	418	412	415	394	398	383	366	326	388	408	374	395	391	442
1950 Maart	407	404	390	403	387	417	408	379	383	392	392	416	417	417	395	394	380	343	330	398	406	375	397	392	448
Juni	416	412	397	409	393	424	414	388	389	394	397	426	431	428	418	411	403	374	330	397	421	369	394	389	456
September	421	415	398	414	415	425	420	392	396	402	401	438	438	438	419	419	401	365	343	397	431	382	400	396	453
December (3)	439	463	418	443	449	443	444	416	438	431	429	467	461	459	421	435	426	384	363	417	438	412	401	403	478
1951 Maart	444	466	424	454	450	446	449	401	441	455	420	462	466	464	432	426	428	378	369	416	441	418	408	410	474
Juni	466	466	446	484	468	469	473	427	456	472	448	491	487	489	439	455	456	405	387	440	460	450	418	424	500
September	472	477	459	487	478	471	478	427	459	476	450	495	492	493	472	468	461	401	337	455	467	432	415	418	510
December (4)	486	508	469	495	501	479	488	441	488	495	476	519	505	512	480	484	470	424	405	469	460	465	423	431	516
1952 Maart (4)	490	508	472	505	499	493	498	452	477	498	474	511	499	505	482	483	473	430	405	475	463	443	446	445	526
Juni	490	513	476	508	501	491	499	440	490	508	465	516	499	508	489	491	468	429	408	458	479	428	448	444	540

b) Indexcijfer der lonen van geschoolede of gespecialiseerde werklieden

1940 Maart	115	113	112	126	117	114	119	107	111	115	110	111	111	111	114	109	120	112	118	107	126	113	—	—	115
1949 December	395	371	374	374	385	400	389	375	377	391	374	435	427	431	389	348	392	340	328	407	397	315	—	—	458
1950 Maart	397	371	376	374	384	398	387	375	368	394	383	433	424	428	392	351	387	338	330	418	399	330	—	—	464
Juni	403	371	377	377	390	402	391	380	368	394	388	433	438	435	409	373	412	339	330	416	407	330	—	—	467
September	409	371	376	380	421	402	396	387	372	400	394	452	448	450	411	379	409	339	348	416	406	335	—	—	467
December (3)	427	396	395	401	449	418	415	404	424	419	416	471	465	468	412	396	437	351	365	434	416	364	—	—	485
1951 Maart	433	398	397	411	440	423	421	397	428	428	410	473	472	473	425	390	439	357	373	427	416	379	—	—	487
Juni	455	424	422	441	457	447	446	416	434	453	439	492	499	496	433	415	467	410	391	468	433	394	—	—	516
September	459	424	428	441	464	448	448	417	434	453	442	483	507	495	460	437	469	410	391	486	430	394	—	—	516
December (4)	472	456	435	449	501	457	459	419	470	463	457	505	519	512	467	455	477	413	408	499	432	410	—	—	526
1952 Maart (4)	475	459	439	461	495	467	468	428	470	471	457	501	510	506	472	446	478	423	408	505	438	410	—	—	536
Juni	474	456	439	463	482	466	467	420	463	471	451	500	508	504	480	450	474	419	408	490	453	410	—	—	544

c) Indexcijfer der lonen van niet geschoolede noch gespecialiseerde werklieden

1940 Maart	113	112	112	125	117	109	116	106	113	116	111	112	112	112	113	106	116	113	118	106	119	108	—	—	116
1949 December	391	372	386	392	414	391	394	392	348	366	358	427	411	417	381	380	343	353	291	379	401	339	—	—	420
1950 Maart	392	372	388	394	415	394	397	392	362	366	364	418	413	415	383	376	342	352	297	384	398	351	—	—	428
Juni	402	372	387	397	413	399	400	404	367	370	366	427	432	429	410	401	362	351	297	384	413	351	—	—	430
September	408	372	393	399	434	399	403	411	374	375	371	437	446	441	410	398	362	352	311	384	422	375	—	—	429
December (3)	427	399	412	425	464	421	428	436	422	400	394	469	479	469	411	410	383	386	333	406	439	408	—	—	450
1951 Maart	429	398	416	431	465	419	429	447	433	410	391	459	475	467	419	413	396	380	336	393	444	394	—	—	442
Juni	450	419	438	458	483	442	453	469	424	423	417	484	502	493	422	435	413	419	352	425	463	413	—	—	464
September	455	419	446	458	491	443	455	469	425	427	417	488	511	500	450	467	420	418	352	439	453	413	—	—	465
December (4)	468	455	458	464	506	455	465	480	454	435	433	504	527	515	457	475	432	423	370	457	466	436	—	—	476
1952 Maart (4)	474	457	462	475	517	470	478	483	441	443	438	499	525	512	463	467	432	433	370	461	460	436	—	—	486
Juni	473	454	461	481	514	466	477	476	440	442	430	493	521	507	470	492	428	430	371	442	482	449	—	—	493

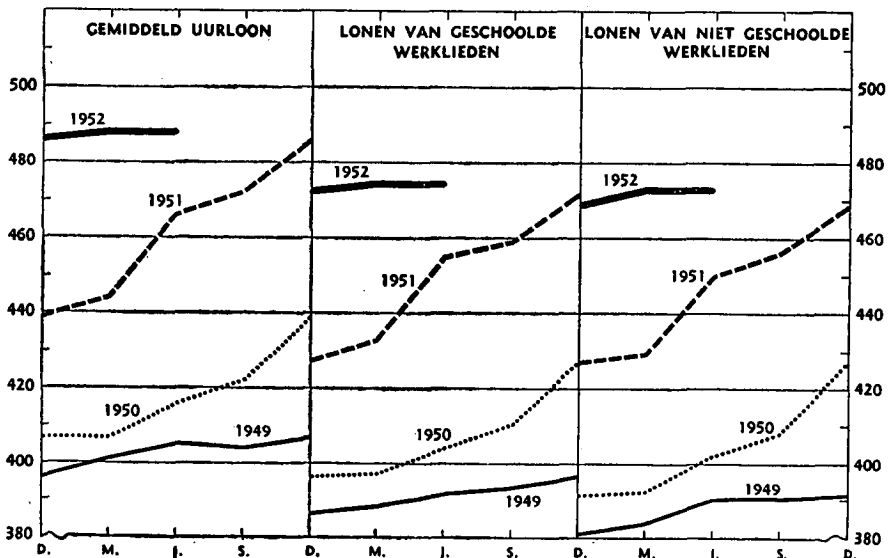
(1) Deze indexcijfers houden geen rekening met de premien en vergoedingen gevoegd bij de lonen, behalve in December 1950, December 1951 en Maart 1952.

(2) Wij beschikken niet over gegevens voor de berekening van de indexcijfers der lonen van de geschoolede en ongeschoolede arbeiders van de spoorwegen. Alleen het gemiddeld loon is ons bekend.

(3) In die indexcijfers werd rekening gehouden met het deel van de compensatiepremie, voorzien in het *Belgisch Staatsblad* van 13 Januari 1951, dat op de maand December betrekking heeft.

(4) Incl. de tijdelijke vergoeding voorzien in het *Belgisch Staatsblad* van 10 November 1951.

TIJDVAK	1949	1950	1951	1952
Gemiddelde urenlonen.				
Maart.....	400	407	444	490
Juni.....	405	416	466	490
September..	404	421	472	
December....	407	439	486	
Lonen geschoolde arbeiders.				
Maart.....	388	397	433	475
Juni.....	391	403	455	474
September..	393	409	459	
December....	395	427	472	
Lonen ongeschoolde arbeiders.				
Maart.....	384	392	429	474
Juni.....	390	402	450	473
September..	390	408	456	
December....	391	427	468	

LOOP DER ZAKEN

I — BEDRIJVIGHEID DER VERREKENINGSKAMERS

a.) Debetverrichtingen

TIJDVAK	VERREKENINGSKAMERS						
	Aantal kamers einde tijdvak	HOOFDBANK		BIJBANK EN AGENTSCHAPPEN		TOTAAL	
		Aantal verrekende stukken (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)	Aantal verrekende stukken (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)	Aantal verrekende stukken (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)
1950 Maandgemiddelde	38 (1)	148	195.102	158	45.361	306	240.463
1951 Maandgemiddelde	38 (1)	159	228.003	171	56.908	330	284.911
1951 Augustus	38	152	233.175	161	56.572	313	289.747
September	38	150	233.259	158	58.377	308	291.636
October	38	164	256.190	179	64.015	343	320.205
November	38	160	278.039	172	61.639	332	339.678
December	38	162	229.662	179	60.388	341	290.050
1952 Januari	38	170	266.047	178	58.166	348	324.213
Februari	38	162	244.521	169	56.626	331	301.147
Maart	38	171	295.733	182	63.618	353	359.351
April	38	164	237.003	177	60.905	341	297.908
Mei	38	164	226.844	173	55.773	337	282.617
Juni	38	160	247.469	175	59.198	341	306.667
Juli	38	167	274.513	179	60.193	346	334.706
Augustus	38	148	236.147	162	54.475	310	290.622

(1) Op 31 December.

b.) Detailgegevens over het verloop der verrekeningen te Brussel (debetverrichtingen)

TIJDVAK	Callgeld (1)		Effecten, overheidspapier en coupons		Overschrijvingen, chèques, wisselbrieven, promessen, kwijtschriften, enz.		Verrichtingen met het buitenland		Totaal	
	Aantal stukken	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken	Kapitalen (miljoenen franken)
1950 Maandgemiddelde	3.231	122.070	1.695	7.013	139.970	61.386	2.638	4.033	147.524	195.102
1951 Maandgemiddelde	2.322	140.209	1.735	8.226	152.482	75.214	2.628	4.354	159.167	228.003
1951 Augustus	2.367	141.407	1.612	8.870	146.081	78.968	2.268	3.930	152.328	233.175
September	2.280	149.103	1.312	9.052	143.604	71.033	2.336	4.071	149.532	233.259
October	2.489	161.606	1.740	10.729	156.717	78.351	3.415	5.504	164.361	256.190
November	2.149	178.096	2.102	11.140	153.166	83.367	2.975	5.436	160.392	278.039
December	2.099	138.740	1.640	7.547	155.469	78.174	2.852	5.200	162.060	229.662
1952 Januari	2.156	170.189	1.921	9.867	163.014	80.614	3.215	5.377	170.306	266.047
Februari	4.575	153.551	1.684	6.817	152.378	79.202	3.018	4.951	161.655	244.521
Maart	2.150	193.934	1.808	11.379	163.964	85.957	3.146	4.463	171.068	295.733
April	2.029	141.197	1.854	9.005	157.322	82.443	2.942	4.358	164.147	237.003
Mei	2.132	128.877	1.988	7.728	156.834	86.402	2.854	3.837	163.808	226.844
Juni	2.024	153.070	2.339	9.494	158.618	81.138	2.777	3.767	165.758	247.469
Juli	2.215	172.474	2.215	10.975	159.280	86.764	3.024	4.300	166.734	274.513
Augustus	2.107	141.315	1.738	7.478	141.724	83.442	2.843	3.912	148.412	236.147

(1) Incl. de terugbetaalde kapitalen die de vorige dag als callgeld werden uitgeleend.

II — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER
(millioenen franken)

36

TIJDVAK	Aantal rekeningen einde tijdvak	Totaal tegoed (*) (Daggemiddelde)	Tegoe van particu- lieren (*)	CREDIT		DEBET		Algeme beweging	Verrichtin- gen zonder gebruik van chartaal- geld pCt.	Omloop- snelheid (2)
				Stortingen	Giro's	Chèques en diversen	Giro's			
1950 Maandgemiddelde	(1)637.348	27.093	19.529	23.037	61.823	23.210	61.823	169.893	91	3,44
1951 Maandgemiddelde	(1)641.104	27.377	20.217	26.126	69.264	26.006	69.264	190.660	91	3,76
1951 Juni	636.678	26.421	20.088	25.622	66.773	24.207	66.773	183.375	91	3,61
Juli	636.715	26.873	20.376	26.579	68.897	27.513	68.897	191.886	91	3,78
Augustus	637.002	26.639	20.307	27.052	68.473	26.815	68.473	190.813	92	3,77
September	638.082	26.595	20.290	24.230	62.157	23.169	62.157	171.713	91	3,48
October	639.255	27.480	20.818	25.457	69.977	26.456	69.977	191.867	90	3,53
November	640.075	26.943	20.945	26.975	69.103	26.226	69.103	191.407	92	3,82
December	641.104	27.685	21.144	27.204	70.940	26.265	70.940	194.349	92	3,77
1952 Januari	642.405	30.248	21.298	28.047	78.402	30.234	78.402	215.085	91	3,70
Februari	643.305	27.534	20.595	27.213	70.281	26.840	70.281	194.615	92	3,79
Maart	644.676	27.545	20.692	26.842	70.385	26.418	70.385	194.030	93	3,63
April	644.987	28.277	20.885	26.672	70.535	27.744	70.535	195.486	91	3,72
Mei	645.370	28.103	20.888	30.857	77.952	30.090	77.952	216.850	92	4,12
Juni	645.628	28.025	20.982	25.994	66.001	25.746	66.001	183.742	91	3,65
Juli	646.091	29.447	21.211	31.260	77.454	32.013	77.454	218.181	92	3,79
Augustus	646.565	27.282	20.976	28.972	69.145	27.623	69.145	194.885	92	3,77

(1) Op 31 December.

(2) Verhouding per type-maand van 25 dagen, van de debet-omzet tot het gemiddeld dagelijks tegoed.

(*) Deze tegoeden omvatten de vrije tegoeden, de effecten van de Muntsaneringslening, waarin de definitief geblokkeerde tegoeden werden omgezet en tot December 1951 de tijdelijk onbeschikbare tegoeden.

PRIJZEN

a) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron: Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

45

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer	Dierlijke producten	Plant-aardige producten	Vet-stoffen	Minerale producten						Scheikundige producten			Huiden en leder
					Algemeen indexcijfer van de groep	Steen-kool	Bijpro-ducten uit steen-kool	Petro-leum-pro-ducten	Ertsen en ruwe metalen	Groeve-pro-ducten	Algemeen indexcijfer van de groep	Schei-kundige produ-cten	Schei-kundige mest-stoffen	
Aantal producten	135	13	14	2	19	4	4	3	5	3	11	8	3	5
1950 Maandgemidd.	387	368	456	381	372	529	350	230	353	443	287	295	267	414
1951 Maandgemidd.	471	416	487	485	446	542	437	259	533	454	355	388	279	496
1951 Juni	475	405	489	475	436	547	417	259	503	454	368	412	273	497
Juli	469	412	474	448	452	547	427	259	565	454	365	407	273	483
Augustus	467	426	467	460	455	547	439	259	567	454	370	408	286	451
September	464	421	453	455	457	547	439	259	575	454	372	410	286	457
October	473	414	475	466	478	547	508	259	609	455	375	413	290	441
November	473	424	476	464	483	547	513	270	612	455	375	413	291	404
December	477	443	493	467	484	547	515	270	615	455	379	416	295	396
1952 Januari	477	424	502	452	490	554	515	273	631	455	377	420	282	393
Februari	470	416	495	421	494	554	530	281	623	461	377	420	283	371
Maart	457	403	490	399	489	554	530	281	598	460	372	413	283	352
April	450	389	494	389	489	554	530	298	598	461	360	396	280	344
Mei	445	385	492	405	485	554	530	298	562	462	359	394	280	344
Juni	436	376	482	399	478	557	520	298	536	463	349	379	282	339
Juli	434	398	466	393	467	557	488	298	517	463	346	375	279	350
Augustus	432	410	457	392	464	557	488	293	506	464	329	353	274	355

TIJDVAK	Rubber	Hout	Papier en karton	Textielproducten						Bouw-mate-rielen	Metalen en metaalproducten			
				Algemeen indexcijfer van de groep	Wol	Vlas	Katoen	Jute	Kunst-matige vezels		Algemeen indexcijfer van de groep	Metaal-nijver-heid	Metaal-fabrik.	Niet-tjzerhou-dende
Aantal producten	1	6	4	21	5	5	6	2	3	13	26	9	13	4
1950 Maandgemidd.	345	551	416	428	482	363	516	552	267	410	346	340	321	459
1951 Maandgemidd.	557	690	706	545	599	516	652	694	305	427	456	487	394	633
1951 Juni	497	686	744	557	599	522	660	781	315	428	473	503	413	637
Juli	477	686	744	506	516	480	583	725	315	428	476	513	414	636
Augustus	483	692	744	485	480	486	545	670	313	427	478	518	414	642
September	528	708	722	468	442	482	544	587	313	426	482	525	416	647
October	530	714	700	483	494	475	559	592	313	428	491	536	418	677
November	488	721	688	484	470	480	590	566	312	431	491	536	420	673
December	479	721	686	480	451	462	585	684	303	437	492	535	422	665
1952 Januari	477	721	697	484	437	445	636	728	291	441	492	538	422	656
Februari	394	714	677	458	417	427	601	606	291	442	492	540	422	655
Maart	392	710	607	426	336	379	581	622	287	442	489	540	423	627
April	382	695	567	405	355	368	557	487	275	444	486	539	421	620
Mei	286	657	549	404	385	361	544	449	269	444	479	530	421	585
Juni	318	620	474	398	404	350	535	395	269	443	472	510	421	577
Juli	306	605	426	400	417	363	531	358	269	443	474	514	420	583
Augustus	285	605	426	402	426	363	539	339	269	443	476	524	420	572

b) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE EN IN HET BUITENLAND

Basistijdvak : gemiddelde 1948 = 100

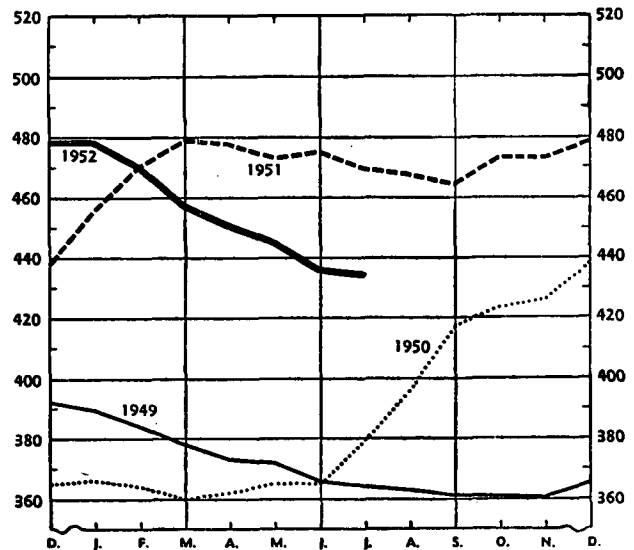
TIJDVAK	België (Ministerie van Economische Zaken)	Vereinigde Staten (Department of Labor, Bureau Labor Statistics)	Frankrijk (Statistique générale de la France) (1)	Nederland (Centraal Bureau voor de Statistiek)	Vereinigde Koninkrijk (Board of Trade)	Zweden (Handelsdienst)	Zwitserland (Office fédéral de l'Industrie, des Arts et Métiers et du Travail)
1950 Maandgemidd.	100	98	108	117	120	106	94
1951 Maandgemidd.	121	109	138	143	146	140	105
1951 Juni	122	110	138	145	146	143	105
Juli	121	109	136	142	146	143	103
Augustus	120	108	134	142	148	142	103
September	119	108	138	142	148	142	103
October	122	108	146	143	150	143	105
November	122	108	151	144	150	148	104
December	123	108	152	145	151	149	105
1952 Januari	123	107	153	145	153	150	105
Februari	121	107	152	145	150	150	104
Maart	118	107	149	143	152	151	103
April	116	106	147	142	150	150	102
Mei	114	106	145	140	149	150	102
Juni	112	106	143	139	149	151	102
Juli	112	106	144	133	149	151	101
Augustus	111	106	144				

(1) Frankrijk : nieuw indexcijfer van de groothandelsprijzen (319 artikelen), basis 1949 = 100. Het vroeger indexcijfer (135 artikelen), teruggebracht tot basis 1948 = 100, bedroeg in 1949 ongeveer 112.

ALGEMEEN INDEXCIJFER DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

Basistijdvak 1936-1938 = 100

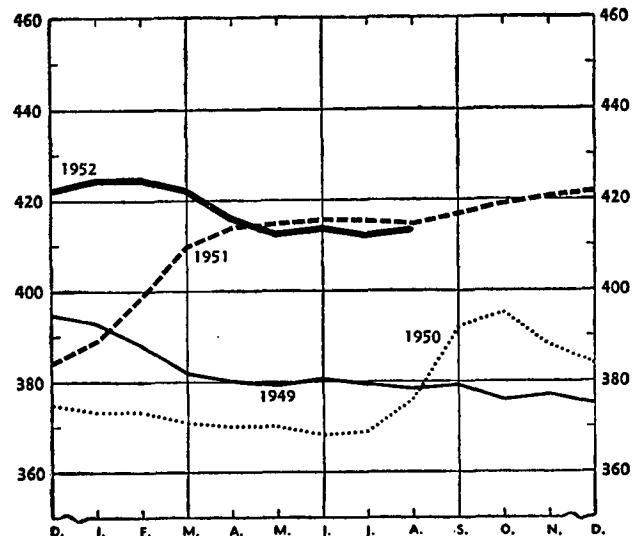
TIJDVAK	1949	1950	1951	1952
Januari	390	366	456	477
Februari	384	364	471	470
Maart	378	360	479	457
April	373	362	478	450
Mei	372	365	473	445
Juni	366	365	475	436
Juli	364	379	469	434
Augustus	363	396	467	
September	361	417	464	
October	361	423	473	
November	361	426	473	
December	365	438	477	

ALGEMEEN INDEXCIJFER DER KLEINHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

Basistijdvak 1936-1938 = 100

TIJDVAK	1949	1950	1951	1952
Januari	393	373	389	424
Februari	388	373	399	424
Maart	382	371	410	421
April	380	370	414	416
Mei	379	370	415	412
Juni	381	368	416	413
Juli	379	369	416	412
Augustus	378	376	415	413
September	379	392	417	
October	376	395	419	
November	377	388	421	
December	375	384	422	

c) INDEXCIJFERS DER KLEINHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

Basistijdvak 1936-1938 = 100

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer	Voe-dings-waren	Produc-tien excl. voe-dings-waren
Aantal producten	56	34	22
1950 Maandgemiddelde	377	354	414
1951 Maandgemiddelde	413	378	467
1951 Juli	416	377	476
Augustus	415	378	475
September	417	382	472
October	419	387	469
November	421	390	468
December	422	392	467
1952 Januari	424	395	467
Februari	424	397	466
Maart	421	392	463
April	416	388	459
Mei	412	387	450
Juni	413	390	448
Juli	412	388	447
Augustus	413	390	448
September	414	392	447

PRODUCTIE

I — STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN

Bron: *Ministerte van Economische Zaken en Middenstand (Algemene Directie der Mijnen).*

55

TIJDVAK	STEENKOLENMIJNEN									
	GEMIDDELD AANTAL AANWEZIGE ARBEIDERS		NETTO-HOEVEELHEID OPGEDOLVEN STEENKOOI PER BEKKEN (duiz. t.)						Gemidd. aantal extractie-dagen	Voorraad einde maand (duiz. tonnen)
	onder-grondse	onder- en boven-grondse	Bergen	Centrum	Charleroi	Luik	Kempen	TOTAAL		
1936-1938 Maandgemiddelde	87.252	125.866	408	353	640	451	541	(1) 2.425	24,0	1.502
1950 Maandgemiddelde	92.154	133.320	387	276	563	372	677	2.275	23,8	(2) 1.031
1951 Maandgemiddelde	94.417	132.962	405	299	597	399	772	2.472	24,4	(2) 225
1951 Juni	93.277	132.134	437	322	601	424	789	2.598	25,5	234
Juli	91.139	129.332	352	236	477	336	710	2.111	21,3	212
Augustus	92.175	129.759	383	308	601	370	745	2.407	24,6	224
September	93.967	131.853	387	305	585	403	730	2.410	24,2	212
October	96.065	134.102	446	338	668	447	829	2.728	26,7	222
November	100.389	138.891	431	327	642	417	820	2.637	24,8	236
December	100.268	138.763	392	294	594	419	761	2.460	23,2	225
1952 Januari	100.017	137.850	436	331	650	435	817	2.669	25,4	223
Februari	99.550	137.088	400	313	634	421	839	2.607	24,6	235
Maart	100.364	138.361	445	331	657	437	870	2.740	25,8	446
April	99.032	137.280	413	314	617	417	797	2.558	24,6	712
Mei	99.160	137.227	419	331	629	416	828	2.622	24,8	1.136
Juni	97.048	134.992	358	273	553	391	753	2.328	22,6	1.349
Juli	93.011	130.383	312	242	475	339	775	2.143	21,6	1.544
Augustus	v	v	355	288	536	346	755	2.281	v	v

(1) Inbegrepen 32.000 ton voorkomende van het bekken van Namen. De koolmijnen, die deel uitmaakten van dit bekken, werden in 1942 verdeeld tussen de bekkens van Luik en Charleroi. — (2) Op 31 December.

TIJDVAK	COKES		BRIKETTEN		Hoog-ovens in werking (einde tijdvak)	VOORTBRENGING DER METAALNIJVERHEID (duizenden tonnen)		
	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gietijzer	Ruw staal	Afgewerkt ijzer en staal
1936-1938 Maandgemiddelde	451	3.831	113	855	(1) 37	261	253	202
1950 Maandgemiddelde	382	4.157	85	526	(2) 45	308	310	246
1951 Maandgemiddelde	509	4.613	150	718	(2) 49	404	417	324
1951 Mei	521	4.561	142	744	49	404	410	316
Juni	494	4.575	132	680	49	408	433	341
Juli	509	4.617	109	673	49	389	390	278
Augustus	536	4.631	130	698	49	413	429	328
September	515	4.674	148	699	49	408	404	321
October	541	4.741	173	727	49	429	460	365
November	524	4.749	171	768	49	413	426	326
December	541	4.759	158	764	49	421	423	324
1952 Januari	550	4.819	179	753	49	439	450	352
Februari	515	4.834	168	780	50	408	427	334
Maart	552	4.827	131	726	50	440	460	352
April	528	4.843	114	642	48	412	431	324
Mei	545	4.849	107	665	48	402	422	314
Juni	518	4.856	103	640	48	381	391	284
Juli	509	4.823	77	641	v 46	v 348	v 346	v 237

(1) Op 31 December 1938. — (2) Op 31 December.

II — TEXTIELNIJVERHEID

Bron: *Ministerte van Economische Zaken en Middenstand (Nationaal Instituut voor de Statistiek).*

56

TIJDVAK	SPINNERIJ (tonnen)						PRODUCTIE VAN RUWE WERFSELS VAN GETOUW GEVALLEN (VOOR EIGEN REKENING, VOOR OPENBARE LOONDIENTEN EN VOOR ORDERS)(t.)					
	vlas-garen	jute-garen	hennep-garen	katoengaren		wollen garen		vlas	jute	katoen	wol	rayonne
				fijn-spinnerij	kaard-spinnerij	kamwol	kaardwol					
1950 Maandgemiddelde	791	4.331	201	7.174	1.029	1.759	1.590	642	3.239	6.122	2.200	516
1951 Maandgemiddelde	1.020	5.603	253	8.187	675	1.453	1.309	652	3.824	6.586	2.092	527
1951 Mei	917	5.229	293	8.527	627	1.627	1.580	744	3.481	7.202	2.479	627
Juni	1.092	6.235	275	8.326	569	1.406	1.551	767	4.130	6.809	2.259	587
Juli	826	5.222	229	5.962	433	771	980	623	3.661	5.173	1.714	393
Augustus	1.005	5.542	177	8.140	402	1.054	1.077	-514	3.612	5.609	1.866	476
September	1.093	5.662	187	8.109	499	1.096	955	549	4.057	5.497	1.682	400
October	1.185	6.103	257	8.474	409	1.268	1.047	513	4.091	6.195	1.765	383
November	1.009	6.049	171	8.925	421	1.365	930	556	4.087	6.340	1.585	386
December	1.091	5.333	216	8.039	391	1.180	697	564	3.920	5.630	1.300	305
1952 Januari	1.125	6.077	188	9.014	391	1.069	729	585	4.044	6.011	1.391	393
Februari	1.104	5.904	208	6.299	400	1.110	752	594	4.263	5.664	1.413	399
Maart	994	5.799	227	6.011	411	1.122	901	553	4.256	5.312	1.484	384
April	825	4.906	198	6.135	431	1.074	885	543	3.943	4.726	1.537	332
Mei	759	4.476	166	5.921	353	1.058	941	527	3.622	4.473	1.461	342
Juni	854	3.669	130	5.278	348	1.149	1.075	569	2.791	4.306	1.512	287
Juli	746	3.856	117	4.455	302	960	897	594	2.675	4.057	1.445	281

(1) Incl. de jutetapijten. — (2) Incl. wollen dekens en tapijten.

III — DIVERSE PRODUCTIES

56

Bron: Ministerie van Economische Zaken en Middenstand (Nationaal Instituut voor de Statistiek).

TIJDVAK	CEMENT	KALK	KALK-STEEN	SYNTHETISCHE AMMONIAK EN DERIVATEN		SAMENGE-STEELDE MEST-STOFFEN	PAPIER		BAKSTEEN	
				(tonnen primaire stikstof)	(tonnen stikstof in de afgewerkte meststoffen)		Papier	Karton	Gewone baksteen	1/d. dag. komende steen
1938 Maandgemiddelde	250.000	(1) 117.382	(1) 155.538				15.462			
1950 Maandgemiddelde	296.436	105.219	139.799	13.113	12.235	4.860	23.458	1.641	152.641	14.341
1951 Maandgemiddelde	366.286	140.289	195.831	15.972	14.902	6.209	23.255	3.904	194.587	13.838
1951 Juni	393.648	128.809	236.090	16.307	15.342	222	23.742	4.743	256.532	13.827
Juli	380.805	132.897	216.473	16.697	15.855	1.137	18.993	4.123	269.675	13.781
Augustus	395.901	146.294	235.962	16.951	15.802	3.471	21.887	3.895	254.713	13.766
September	398.837	176.394	203.445	13.787	15.232	6.179	23.810	3.700	252.966	13.889
October	418.216	159.471	251.163	16.206	15.218	8.629	24.963	3.660	253.053	13.562
November	366.032	146.019	199.908	17.216	16.085	6.512	22.771	3.667	188.590	12.212
December	325.902	143.490	170.039	18.004	16.627	8.005	20.169	3.302	160.705	12.266
1952 Januari	275.475	129.884	143.616	17.879	16.290	10.703	22.109	4.161	137.027	9.997
Februari	200.452	142.396	123.721	17.342	16.432	9.788	19.224	3.121	114.369	7.926
Maart	340.871	150.327	163.997	17.739	16.233	16.560	18.848	3.075	102.307	10.909
April	369.774	136.908	178.083	17.353	16.168	6.586	17.796	2.644	114.767	9.883
Mei	403.094	129.408	159.975	17.311	17.078	1.518	15.152	2.804	181.606	13.092
Juni	403.759	121.929	156.113	17.758	17.068	1.586	16.297	2.613	216.347	13.171
Juli	425.410	v 109.202	v 166.930	16.307	15.561	2.216	12.132	2.388	v 229.277	v 12.769
Augustus	v 397.601									

(1) Maandgemiddelde 1937-1938-1939.

Bron: Bestuur der Douanen en Actijzen.

TIJDVAK	SUKKER				BIER-BROUWERIJEN	DISTILLEERDERIJEN	LUCIFERS	VISSERIJ				
	Voortbrenging		Voorraad (ruwe en geraffineerde suiker) einde maand	In consumptie gebracht				Aangegeven grondstoffen (1) (hoeveelheid meel en suiker)	Voortgebrachte alcohol	Productie	Verkoop van vis (2) in de vismijnen te Oostende, Blankenberge, Zeebrugge en Nieuwpoort	
	Ruwe suiker	Geraffineerde suiker									Hoeveelh.	Waarde
	(tonnen)				(tonnen)	(hectoliters)	(miljoenen stuks)	(tonnen)	(duiz. fr.)			
1936-1938 Maandgemiddelde	17.493	17.183	120.910	20.667	16.412	35.046	4.421	2.260	7.189			
1950 Maandgemiddelde	34.458	14.372	138.634	21.748	11.629	24.213	4.851	3.243	28.489			
1951 Maandgemiddelde	21.084	15.716	123.901	20.015	11.963	23.569	5.277	3.256	32.520			
1951 Juni	—	14.315	118.446	17.688	14.690	22.175	6.499	3.100	23.718			
Juli	—	12.300	99.834	18.731	12.923	18.884	4.392	2.727	26.813			
Augustus	—	12.719	69.183	21.693	13.362	17.527	4.028	2.635	28.083			
September	7	12.484	25.486	37.631	11.890	21.717	4.109	2.525	26.675			
October	97.041	20.475	80.934	17.080	10.464	35.638	5.949	3.582	37.159			
November	139.403	24.293	183.778	18.104	11.423	27.192	4.903	2.935	33.458			
December	11.510	16.302	191.362	15.253	10.367	17.545	4.035	3.200	39.757			
1952 Januari	—	18.400	177.444	17.297	10.890	23.839	4.535	2.892	38.825			
Februari	—	19.920	162.273	15.188	10.516	26.271	4.519	3.857	34.494			
Maart	—	19.189	157.157	16.218	12.850	15.742	4.504	5.038	44.737			
April	—	16.390	146.632	16.163	13.128	11.702	5.001	4.624	37.325			
Mei	—	13.383	138.305	18.331	15.722	22.158	4.061	4.103	24.887			
Juni	—	10.092	119.956	24.211	13.713	16.536	3.875	3.566	27.721			
Juli	—	12.622	98.087	26.715	14.500	14.178	3.358					
Augustus	—	12.851	73.512	22.583	14.096							

(1) Inbegrepen Groothertogdom Luxemburg.

(2) Excl haring, sprot en garnalen. In 1936-1938, enkel verkoop op de mijn te Oostende.

IV — ELECTRICISCHE ENERGIE (*)

(duizenden kWh)

Bron: Ministerie van Economische Zaken en Middenstand — Bestuur van Energie.

58

TIJDVAK	Voortbrenging (1)				Invoer [5]	Uitvoer [6]	Totale stroomhoeveelheid opgenomen door het net [7] = [4]+[5]-[6]
	Centralen van de voortbrengers-verdelers		Centralen van de industriële zelfvoortbrengers [3]	Totaal voor België [4] = [1]+[2]+[3]			
	Gemeentebedrijven [1]	Particuliere maatschappijen [2]					
1936-1938 Maandgemiddelde	20.361	189.899	227.802	438.062	5.472	2.168	441.366
1950 Maandgemiddelde	31.204	387.592	287.939	706.735	12.092	4.653	714.174
1951 Maandgemiddelde	32.564	428.949	329.941	791.454	17.966	8.749	800.671
1951 Mei	29.423	402.867	310.924	743.214	29.974	4.354	768.834
Juni	28.903	399.319	311.326	739.648	30.801	7.707	762.642
Juli	24.094	377.596	300.945	702.635	17.327	5.284	714.678
Augustus	28.142	399.484	326.997	754.623	25.626	4.101	776.148
September	29.676	418.707	333.603	781.966	8.781	7.779	782.988
October	35.242	455.269	375.098	865.609	8.590	7.869	866.330
November	34.965	447.232	379.942	862.139	10.237	16.933	865.443
December	37.483	472.022	361.697	871.202	9.435	17.834	862.803
1952 Januari	38.473	469.744	394.498	902.715	14.991	25.294	892.412
Februari	33.707	410.774	380.598	825.079	4.960	16.607	813.432
Maart	32.605	401.897	387.939	822.441	10.029	16.205	816.265
April	30.232	363.303	353.163	746.698	28.530	7.610	767.618
Mei	26.845	348.104	361.980	736.929	21.266	1.736	756.459
Juni	25.676	361.461	329.025	716.162	22.966	609	738.519
Juli	23.788	344.976	318.518	687.282	23.689	9.011	701.960

(*) Aantal centralen in werking in het begin van het jaar 1949 : 258; begin 1950 : 247; begin 1951 : 238.

(1) Bruto-voortbrenging aan de klemmen der generatoren verminderd met het verbruik der hulpkringen in de centralen hebbende een totaal opgesteld vermogen van meer dan 100 kW.

V — GAS

(Productie, Invoer en Uitvoer) (1)

(duizenden kubieke meters)

Bron: Ministerie van Economische Zaken en Middenstand — Bestuur van Brandstof en Energie.

59

TIJDVAK	Productie der gasfabrieken		Productie der cokesfabrieken			Productie van de steenkolenmijnen [6]	Totaal in België geproduceerd gas [7] = [1] + [2] + [3] + [4] + [5] + [6]	Invoer [8]	Uitvoer [9]	Saldo: invoer min uitvoer [10] = [8] - [9]	Totaal in België beschikbaar gas [11] = [7] + [10]
	Regiebedrijven en verenigingen van gemeenten [1]	Particuliere vennootschappen [2]	Regiebedrijven [3]	Private vennootschappen							
				Productie bestemd voor de openbare voorziening [4]	Productie bestemd voor de nijverheid [5]						
1950 Maandgemiddelde	182	2.373	5.651	51.577	60.692	—	120.475	119	1.770	- 1.651	118.824
1951 Maandgemiddelde	62	1.174	5.552	57.667	75.413	3.759	143.827	38	2.202	- 2.164	141.463
1951 Mei	52	1.166	5.543	58.113	76.011	3.032	143.917	35	2.225	- 2.190	141.727
Juni	55	1.254	5.211	56.865	74.516	3.666	141.567	37	2.082	- 2.045	139.522
Juli	60	1.322	4.865	55.810	72.271	3.844	138.172	41	1.633	- 1.592	136.580
Augustus	59	1.294	5.028	56.953	77.055	4.684	145.073	45	1.642	- 1.597	143.476
September	56	1.259	5.235	56.894	73.970	4.642	142.056	46	2.005	- 1.959	140.097
October	46	1.111	5.829	60.112	81.285	4.336	152.719	43	2.281	- 2.238	150.481
November	37	994	5.497	55.656	78.850	4.330	145.354	37	2.349	- 2.312	143.042
December	37	1.055	6.020	60.066	80.432	5.311	152.921	44	2.219	- 2.175	150.746
1952 Januari	36	1.056	6.342	62.957	81.870	5.693	157.954	31	2.475	- 2.444	155.510
Februari	36	955	6.019	58.853	74.949	5.868	146.680	31	2.435	- 2.404	144.276
Maart	42	985	6.056	60.912	83.323	6.992	158.310	35	2.240	- 2.205	156.105
April	44	1.043	5.331	56.203	82.704	7.294	152.619	34	1.846	- 1.812	150.807
Mei	56	1.162	5.451	59.289	83.480	5.924	155.362	37	1.784	- 1.747	153.615
Juni	58	1.136	5.030	56.142	76.432	6.255	145.053	37	1.752	- 1.715	143.338
Juli	62	1.196	4.768	53.191	70.995	6.169	136.381	42	1.857	- 1.815	134.566

(1) Deze statistiek betreft de gasproductie verkregen door droge distillatie van de steenkolen in de gas- en cokesfabrieken, gas waarbij gebeurlijk watergas, luchtgas, restgas uit de scheikundige binding, gas uit de hoogovens en metaan worden gevoegd. Zij omvat eveneens de productie van metaan dat rechtstreeks uit de steenkolenmijnen komt, alsook het vloeibaar gemaakte petroleumgas dat in pijpleidingen wordt vervoerd; al die gassen dienen voor de openbare gasverdeling.

Onderhavige statistiek omvat niet de hoeveelheden watergas, luchtgas, restgas, gas uit de hoogovens, metaangas of vloeibaar gemaakt gas, die buiten de producerende fabriek worden vermengd met gas voortkomend uit de droge distillatie van steenkolen met uitzondering van het gas dat rechtstreeks aan de openbare distributie wordt geleverd. Zij omvat niet het gas dat door de cokesfabrieken wordt geproduceerd of ontvangen, noch het kolengas of het andere gas, die voor de dekking van de eigen behoeften, voor het stoken der ovens, enz. worden gebruikt.

N. B. — a) De gasproductie vermeld in de kolommen (1) (2) (3) (4) (5) is voor de openbare voorziening bestemd.

b) De gasproductie vermeld in de kolom (5) is bestemd voor de rechtstreekse leveringen aan andere afdelingen van de vennootschappen waartoe de betrokken cokesfabrieken behoren of aan andere juridisch onafhankelijke nijverheidsvennootschappen.

c) Het gasvolume voortgebracht door de cokesfabrieken en steenkolenmijnen wordt herleid tot 4.250 kcal, 0° C., 760 mm Hg.

d) De cokesfabrieken welke gas zowel voor de openbare verdeling als voor het directe industriële verbruik voortbrengen zijn begrepen in het aantal cokesfabrieken overeenstemmend met kolom 5. Het totaal aantal cokesfabrieken (particuliere maatschappijen die in 1951 gas produceerden) bedraagt 18.

VERBRUIK (*)

I — VERBRUIKSINDEXCIJFERS

A — Maandelijke verkoopsindexcijfers : basis maandgemiddelde 1936-1938 = 100

Bron : Nationale Bank van België.

MAAND	GROOTWARENHUIZEN						WINKELS MET BIJHUIZEN		COÖPERATIES EN PATROONSWINKELS					
	Kleding		Meubelen		Huishoudelijke artikelen en diversen		Voedingswaren		Bakkerij		Voedingswaren		Kleding	
	1950	1951	1950	1951	1950	1951	1950	1951	1950	1951	1950	1951	1950	1951
Juli	447	431	419	495	558	595	498	367	230	204	630	450	459	357
Augustus	362	318	400	511	526	600	388	405	225	210	457	480	410	360
September	779	387	661	589	613	575	491	400	244	225	577	489	921	472
October	515	580	489	568	518	601	363	416	241	242	428	534	510	562
November	440	477	456	495	791	864	328	399	230	229	445	528	470	439
December	497	521	504	583	830	961	447	464	258	251	588	618	554	487
	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952
Januari	614	439	641	552	555	521	445	p 400	224	241	564	536	795	566
Februari	617	364	772	569	550	507	439	p 387	227	230	545	542	866	586
Maart	515	443	666	598	647	560	409	p 383	265	246	565	546	713	579
April	442	497	584	614	562	590	372		249	p 239	501	522	530	513
Mei	404	448	538	590	527	629	376		248	p 246	504	546	467	458
Juni	441	369	521	481	571	552	375		264	p 230	497	497	417	363
Juli	431	466	495	525	595	680	367		204		450		357	

B — Maandelijke verkoopsindexcijfers : basis maandgemiddelde 1948 = 100

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

MAAND	Algemeen indexcijfer	GROOTWARENHUIZEN MET MENIGVULDIGE AFDELINGEN																				
		Voeding				Kleding					Meubilering			Huishouden			Tabak	Boek-papierhandel		Parfum.	Spelen, speelgoed, sport, reis	
		Bederfelijk	Niet bederfelijk	Restaurant	Totaal	Stoffen per meter	Bovenkleding heren	Bovenkleding dames	Linnen, ondergoed, hemden en hoeden	Totaal	Textiel	Meubelen, luchters	Totaal	Huishoud-artikelen	Huishoudtoestellen, electriciteit	Totaal	Rookgerief	Boekhandel	Papierhandel	Totaal		Toilet
1951 Mei	122	185	157	122	165	80	133	135	121	110	98	137	112	120	182	126	84	93	89	89	105	88
Juni	128	184	145	130	160	89	144	145	152	123	93	136	109	121	189	127	88	125	90	95	115	109
Juli	126	163	131	126	144	76	136	138	169	122	98	138	112	122	180	128	83	109	92	94	124	145
Augustus	115	174	136	130	152	55	81	106	106	88	87	127	102	129	207	136	88	106	162	154	117	110
September	123	186	147	126	161	73	107	120	106	99	101	163	123	120	264	134	81	98	204	189	111	68
October	140	207	162	141	179	91	163	190	145	139	110	139	121	123	272	137	85	114	117	116	112	130
November	151	203	176	148	184	77	122	137	130	119	96	127	107	111	236	123	97	272	161	177	116	552
December	174	258	220	168	230	70	125	136	175	141	99	142	115	147	285	160	195	274	232	238	157	38
1952 Januari	127	238	126	140	175	76	77	104	157	112	134	123	130	112	190	119	94	107	152	119	106	48
Februari	121	256	126	138	182	74	73	84	110	92	111	150	125	117	217	127	95	107	106	106	107	52
Maart	131	262	131	146	188	93	132	123	114	108	117	149	128	127	205	135	93	104	105	104	108	77
April	137	237	132	143	178	87	185	171	136	130	106	159	125	122	205	130	92	112	106	107	115	119
Mei	137	242	124	138	175	81	150	157	141	125	102	163	124	130	222	139	90	98	107	105	118	129
Juni	115	200	102	125	146	67	117	117	130	104	88	133	104	112	171	117	97	86	89	88	109	122
Juli	141	215	109	140	158	79	139	161	195	140	103	157	123	129	219	137	116	112	100	102	142	183

MAAND	GROTE ONDERNEMINGEN GESPECIALISEERD IN KLEDING			COÖPERATIES										WINKELS MET BIJHUIZEN		GROOT-HANDEL	
	Heren	Dames	Ondergoed en bijkom. kledingstukken	Algemeen indexcijfer	Bakkerij	Voeding (behalve bakkerij)	Kleding	Meubilering	Huishouden	Tabak	Boekhandel, papierhandel	Parfumerie, weelde-artikelen	Restaurant tea-room	Verschillende	Ondergoed, bijkom. kledingstukken, oorschikartikelen		Schoenen
1951 Mei	93	85	80	120	111	128	92	121	124	107	166	111	115	148	111	121	93
Juni	74	71	83	119	118	130	77	107	105	116	198	113	103	156	107	106	94
Juli	67	74	130	109	107	120	69	124	98	120	198	106	116	126	124	129	88
Augustus	48	48	58	118	110	129	66	104	115	137	328	111	113	169	103	86	105
September	60	69	69	127	120	133	102	193	133	131	299	101	115	142	85	103	110
October	114	113	101	139	128	148	117	151	144	154	170	129	110	175	99	99	103
November	72	88	91	130	121	140	93	129	138	152	224	138	109	155	91	104	104
December	70	103	90	151	135	167	109	163	147	252	221	136	137	157	128	136	101
1952 Januari	88	74	194	136	116	153	100	114	129	137	134	97	94	152	88	99	104
Februari	51	48	47	140	120	149	123	148	158	138	114	122	102	158	79	81	98
Maart	96	97	74	143	131	149	118	204	169	133	104	113	115	158	87	82	97
April	v 125	v 127	v 127	137	126	143	113	180	150	140	123	108	118	155	124	154	v 105
Mei	v 105	v 123	v 108	140	130	149	103	143	149	162	156	116	125	177	122	135	v 110
Juni	v 73	v 76	v 69	128	121	138								v 101	v 95	v 106	
Juli	v 75	v 183	v 136											v 125	122		

(*) Voor het verbruik van suiker, zie tabel nr 56.

(1) Dit total omvat daarenboven de rubrieken : naalgereedschap, handwerken, linten en patrozen; schoelsel; allerlei opschik-artikelen.

II — TABAKSVERBRUIK
(Productie en invoer)

Bron : Administratie der Douanen en Accijnzen.

66

TIJDVAK	Sigaren	Sigarillo's	Sigaretten	Rook-, snuff- en pruimtabak
	(duizenden stuks)			(tonnen)
1936-38 Maandgemiddelde	16.187	49.414	430.048	1.097
1950 Maandgemiddelde	6.927	21.776	699.935	919
1951 Maandgemiddelde	6.385	25.887	711.922	822
1951 Juni	5.610	24.287	523.280	783
Juli	4.886	18.831	722.835	818
Augustus	6.030	25.343	692.163	893
September	6.641	27.389	700.483	781
October	8.811	32.605	725.172	893
November	8.674	32.622	668.325	799
December	7.628	32.714	818.012	814
1952 Januari	6.630	26.940	886.358	912
Februari	4.358	23.057	492.305	779
Maart	5.512	24.846	498.486	822
April	5.720	28.667	695.563	944
Mei	4.447	27.903	668.759	884
Juni	12.523	43.034	777.881	939
Juli	10.773	30.691	780.909	843
Augustus	10.582	27.130	714.449	857

III — SLACHTINGEN IN DE 12 VOORNAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND

67

TIJDVAK	Grootvee (Ossen, stieren, koeien, varzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schape, lammeren, geiten
	1936-38 Maandgemiddelde	16.561	698	12.242	26.679
1950 Maandgemiddelde	17.613	3.430	11.978	40.719	6.244
1951 Maandgemiddelde	18.338	3.674	11.297	32.607	6.186
1951 Mei	18.491	3.442	14.713	36.086	2.417
Juni	15.655	2.812	11.510	30.536	1.586
Juli	15.551	2.691	9.866	28.512	1.371
Augustus	20.073	3.753	12.431	34.298	2.247
September	17.993	3.201	9.654	28.839	4.737
October	22.733	3.814	10.937	39.654	14.816
November	19.387	3.289	8.797	31.062	12.889
December	19.495	3.236	7.673	31.664	12.276
1952 Januari	21.670	3.660	8.817	36.245	9.954
Februari	16.851	3.313	8.576	27.677	5.682
Maart	17.156	3.263	10.390	30.479	2.865
April	19.988	2.749	12.345	34.054	2.856
Mei	17.561	2.455	10.528	33.051	1.781
Juni	16.959	2.272	9.612	33.322	1.915
Juli	20.053	2.699	11.432	36.973	1.455

VERVOER

I — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven
(millioenen franken)

70

TIJDVAK	Ontvangsten						Uitgaven	Overschot der totale ontvangsten op de uitgaven	Bedrijfs- coëfficiënt
	Reizigers en bagage	Goederen	Diversen	Totaal	Tussenkost van de Staat (2)	Algemeen totaal			
1938 Maandgemiddelde (1) ..	73,8	146,6	5,2	225,6	—	225,6	238,9	— 13,3	105,9
1950 Maandgemiddelde ..	245,1	459,4	32,5	737,0	120,8	857,8	847,6	10,2	98,8
1951 Maandgemiddelde	249,8	571,4	33,5	854,7	120,8	975,5	958,2	17,3	98,2
1951 April	231,9	534,2	29,8	795,9	121,0	916,9	933,0	— 16,1	101,7
Mei	246,6	585,0	30,0	861,6	121,0	982,6	938,3	44,3	95,5
Juni	238,2	590,6	44,3	873,1	120,0	993,1	998,0	— 4,9	100,5
Juli	326,0	520,8	30,0	876,8	121,0	997,8	949,5	48,3	95,2
Augustus	303,2	559,9	32,4	895,5	121,0	1.016,5	959,3	57,2	94,4
September	271,2	557,5	30,1	858,8	121,0	979,8	953,8	26,0	97,3
October	248,1	646,5	34,9	929,5	121,0	1.050,5	996,9	53,6	94,9
November	221,4	656,6	31,4	909,4	121,0	1.030,4	955,8	74,6	95,6
December	236,1	598,4	36,7	871,2	120,0	991,2	954,5	36,7	96,3
1952 Januari	249,5	592,1	40,4	882,0	62,5	944,5	988,9	— 44,4	104,7
Februari	220,5	559,4	33,0	812,9	62,5	875,4	946,6	— 71,2	108,1
Maart	243,9	599,8	31,2	874,9	62,5	937,4	984,9	— 47,5	105,1
April	258,0	563,9	35,7	857,6	62,5	920,1	951,8	— 31,7	103,4
Mei	254,9	547,3	30,1	832,3	62,5	894,8	959,1	— 64,3	107,2
Juni	273,5	519,5	39,4	832,4	62,5	894,9	927,8	— 32,9	103,7

(1) Nord-Belge inbegrepen.

(2) Toelagen van de Staat als vergoeding voor de ontoereikende tarieven en de verhoging van de prijs der brandstoffen.

TIJDVAK	b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd (1)				c) Transportstatistiek (2) 1° Algemeen spoorverkeer						
	A	B	C	A + C	REIZIGERS		ZWARE GOEDEREN				
					Aantal (duizenden)	Reizigers- km. (miljoenen)	Vervoerde tonnen (duizenden)	Ton-km. (miljoenen)			Totaal
Belgisch binnel. vervoer		Internat. vervoer	Doorvoer								
1938 Maandgemid. (3)	388.982	114.745	90.665	479.647	16.004	511	6.169	186	154	88	428
1950 Maandgemiddelde	296.111	94.630	49.696	345.807	18.079	587	5.055	199	166	90	455
1951 Maandgemiddelde	335.279	106.728	60.912	396.191	18.722	604	6.008	237	207	108	552
1951 April	335.978	111.869	58.862	394.840	18.529	568	5.774	236	170	100	506
Mei	327.282	107.306	62.316	389.598	19.850	639	5.868	235	190	113	538
Juni	345.236	110.951	63.307	408.543	17.482	591	5.970	248	198	89	535
Juli	304.493	90.312	56.223	360.716	17.575	661	5.594	216	208	118	542
Augustus	336.495	101.595	55.493	391.998	17.065	659	6.032	235	214	125	574
September	337.255	98.703	59.994	397.249	18.238	596	6.083	245	223	110	578
October	386.097	113.352	66.559	452.656	19.506	610	6.981	275	232	111	618
November	360.898	111.969	63.498	424.396	19.506	595	6.674	257	228	102	587
December	312.529	104.702	64.123	376.652	18.787	583	5.615	215	206	93	514
1952 Januari	309.731	115.422	57.484	367.215	20.928	635	6.030	230	231	110	571
Februari	292.236	110.164	55.827	348.063	18.635	567	5.477	197	222	99	518
Maart	317.362	106.525	59.949	377.311	v 18.851	v 590	6.038	220	240	102	562
April	304.098	97.469	56.738	360.836	v 18.975	v 615	5.630	203	220	94	517
Mei	296.837	90.324	56.283	353.120	v 19.279	v 624	5.476	202	210	95	507
Juni	282.662	86.606	52.375	335.037	v 18.452	v 629	5.190	193	205	79	477

A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).

B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, hetzij voor stations van het net van de Maatschappij, hetzij voor stations van andere netten.

(1) Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

(2) Militair vervoer niet inbegrepen.

(3) Nord-Belge inbegrepen.

c) Transportstatistiek (1)
2° Vervoer der voornaamste zware goederen
A — Gezamenlijk verkeer

TIJDVAK	Ton-kilom. (miljoenen)	(duizenden tonnen)										
		Totaal	Landbouw. en voedingsproducten	Brandstoffen	Erteën	Metaalwaren	Bouwmaterialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbedrijven zand, kiezels en aarde	Textiel, leerlooier., Rading	Chemische en artsenijkundige producten	Nijverheidsvetten en -oliën, petroleum, teer	Diversen
1938 Maandgemiddelde (2)	428	6.169	405	2.540	472	516	559	934	64	225	77	377
1950 Maandgemiddelde	455	5.055	300	1.897	418	643	412	662	38	249	80	356
1951 Maandgemiddelde	552	6.008	253	2.181	644	793	498	764	40	272	92	471
1951 April	506	5.774	162	2.279	483	785	465	740	24	265	87	484
Mei	538	5.868	191	2.206	567	816	494	795	22	241	89	447
Juni	535	5.970	122	2.231	631	757	534	875	22	254	90	454
Juli	542	5.594	115	1.883	685	779	514	809	21	256	86	445
Augustus	574	6.032	115	2.094	684	839	549	844	53	283	94	477
September	578	6.083	119	2.007	767	801	524	917	117	251	93	487
October	618	6.981	609	2.313	744	827	597	927	46	291	101	526
November	587	6.674	767	2.301	664	770	528	771	29	270	96	478
December	514	5.615	229	2.120	693	699	439	637	29	248	88	433
1952 Januari	571	6.030	190	2.339	662	913	460	546	32	304	110	475
Februari	518	5.477	145	2.256	652	800	365	428	28	272	113	418
Maart	562	6.038	167	2.224	719	828	490	673	27	333	88	489
April	517	5.630	129	2.041	676	755	504	727	23	206	91	478
Mei	507	5.476	87	1.889	693	718	531	837	21	212	69	419
Juni	477	5.190	81	1.840	658	678	493	783	14	230	70	343

(1) Militair vervoer niet inbegrepen.

(2) Nord-Belge inbegrepen.

I — **BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN** (einde)
 B — **Belgisch binnenlands verkeer**

70

TIJDVAK	Totaal	Land- bouw- en voe- dingspro- ducten	Brand- stoffen	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- mate- rialen, spiegel- glas	Produc- ten der groeven, zand, kiesel en aardse	Textiel, leer- looier., kleding	Chemi- sche en arsenij- kundige produc- ten	Nijver- heids- vetten en -oliën, petro- leum, teer	Diversen	Nationale Maatsch. van Buurt- spoorweg
												Vervoerde ton- kilom. (dwi- zenden)
(duizenden tonnen)												
1938 Maandgemidd. (1) ..	3.250	231	1.523	10	130	312	673	12	85	26	248	5.858
1950 Maandgemiddelde ..	3.266	186	1.605	12	188	286	550	9	122	28	280	3.523
1951 Maandgemiddelde ..	3.772	127	1.861	19	236	329	625	13	133	35	394	3.273
1951 Juni	3.909	32	1.935	20	266	364	728	4	126	40	394	2.997
Juli	3.354	44	1.573	20	195	336	664	3	118	33	368	2.805
Augustus	3.709	36	1.753	17	229	365	694	32	142	34	407	3.050
September	3.766	53	1.708	20	229	355	757	69	126	39	410	2.961
October	4.465	474	1.932	21	255	390	742	10	158	39	444	5.463
November	4.231	550	1.909	17	249	329	611	4	132	33	397	6.388
December	3.472	73	1.800	21	231	283	517	3	123	37	379	2.711
1952 Januari	3.625	47	2.024	17	244	275	440	4	140	40	394	2.228
Februari	3.244	37	1.886	15	236	198	351	4	123	37	352	1.657
Maart	3.659	37	1.851	13	236	332	551	4	166	37	412	2.338
April	3.376	34	1.607	16	226	350	583	3	115	34	408	2.265
Mei	3.350	29	1.507	15	227	380	693	3	106	31	359	2.540
Juni	3.16	36	1.430	23	232	345	654	2	124	31	288	2.547

(1) Nord-Beige inbegrepen, wat de N.M.B.S. betreft.

III — **HAVENVERKEER**

a) **Haven van Antwerpen**

Bronnen: *Havendienst der stad Antwerpen en Nationaal Instituut voor de Statistiek.*

71

TIJDVAK	ZEEVAART					BINNENVAART						
	AANGEKOMEN			VERTROKKEN		AANGEKOMEN			VERTROKKEN			
	Aantal schepen	Belgische netto tonnen- maat (duizenden register- tonnen)	Goederen (duizenden metrieke tonnen) (1)	Aantal schepen	Goederen (duizen- den metrieke tonnen) (1)	Aantal schepen	Laad- vermogen (duizen- den m3)	Goederen (duizen- den metrieke tonnen) (2)	Aantal schepen	Laad- vermogen (duizen- den m3)	Goederen (duizen- den metrieke tonnen) (2)	
1936-1938 Maandgemidd...	988	2.008	1.072	837	151	1.072	3.917	1.317	568	3.762	1.268	593
1950 Maandgemiddelde ..	807	1.884	870	669	135	900	2.978	1.228	695	2.937	1.207	877
1951 Maandgemiddelde ..	952	2.209	1.261	798	155	1.169	3.611	1.535	695	3.677	1.554	849
1951 Augustus	950	2.213	1.187	767	181	1.228	3.423	1.446	667	3.511	1.484	815
September	902	2.026	1.303	732	172	1.122	3.456	1.521	674	3.455	1.467	939
October	1.001	2.341	1.347	844	158	1.238	4.023	1.646	697	4.179	1.691	1.027
November	950	2.406	1.434	766	183	1.009	3.991	1.632	678	4.089	1.693	994
December	945	2.420	1.515	768	173	997	3.957	1.659	640	3.820	1.578	939
1952 Januari	947	2.228	1.326	805	147	1.032	3.489	1.459	561	3.507	1.497	981
Februari	987	2.326	1.578	815	162	1.218	3.759	1.605	635	3.606	1.554	872
Maart	1.018	2.329	1.264	843	170	1.172	3.494	1.457	614	3.547	1.448	800
April	1.015	2.338	1.345	843	183	1.012	3.642	1.508	672	3.530	1.469	748
Mei	963	2.339	1.222	806	177	1.084	3.375	1.400	607	3.363	1.386	867
Juni	947	2.382	1.249	713	185	930	3.473	1.429	565	3.442	1.432	933
Juli	965	2.235	1.249	792	179	930	3.621	1.513	587	3.694	1.567	856
Augustus	944	2.443	1.249	785	163	930	3.531	1.521	566	3.571	1.540	856

(1) Internationaal verkeer. — (2) Internationaal en binnenlands verkeer.

b) **Haven van Gent**

Bronnen: *Havendienst van Gent en Nationaal Instituut voor de Statistiek.*

TIJDVAK	ZEEVAART						BINNENVAART	
	AANGEKOMEN			VERTROKKEN			GOEDEREN (1) (duizenden metrieke tonnen)	
	Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden registertonnen)	Goederen (duizenden metrieke tonnen) (1)	Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden registertonnen)	Goederen (duizenden metrieke tonnen) (1)	Gelost	Geladen
1936-38 Maandgemiddelde	169	177	208	170	178	92	174	152
1950 Maandgemiddelde	122	117	108	121	116	74	117	43
1951 Maandgemiddelde	153	125	129	155	125	83	147	71
1951 Augustus	166	137	164	167	144	83	204	73
September	134	115	128	131	113	80	146	94
October	149	122	151	153	124	88	188	74
November	159	126	106	159	129	71	164	58
December	183	167	139	185	157	85	133	74
1952 Januari	153	121	112	148	117	94	123	60
Februari	190	129	164	192	140	86	112	51
Maart	145	118	112	147	112	84	137	39
April	178	150	147	172	149	74	146	54
Mei	137	116	136	143	120	90	156	57
Juni	153	130	139	151	131	92	140	59
Juli	183	145	145	184	143			
Augustus	141	116		139	120			

(1) Internationaal verkeer

IV — ALGEMENE BEWEGING DER BINNENSCHIEEPVAART

72

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

TIJDVAK	GELADEN SCHEPEN														
	Aantal					Duizenden metrieke tonnen					Millioenen ton-km.				
	Binnen-verkeer	Invoer	Uitvoer	Door-voer	Gehele verkeer	Binnen-verkeer	Invoer	Uitvoer	Door-voer	Gehele verkeer	Binnen-verkeer	Invoer	Uitvoer	Door-voer	Gehele verkeer
1950 Maandgemiddelde ...	6.020	2.435	1.814	317	10.586	1.437	905	609	72	3.023	150,9	50,3	39,6	9,0	249,8
1951 Maandgemiddelde ...	6.077	2.814	2.119	325	11.335	1.570	1.067	757	77	3.471	170,2	63,0	46,4	9,9	289,5
1951 Mei	6.146	2.789	2.283	314	11.532	1.532	1.092	768	69	3.461	174,3	62,3	51,2	9,2	297,0
Juni	6.404	2.814	2.257	304	11.779	1.645	1.105	766	66	3.582	180,5	66,5	48,9	7,9	303,8
Juli	5.650	2.850	2.306	281	11.427	1.473	1.069	791	61	3.394	163,1	65,2	51,7	8,4	288,4
Augustus	5.702	3.308	2.392	308	11.710	1.459	1.157	849	74	3.539	159,4	72,0	52,3	10,0	293,7
September	5.997	3.222	2.195	356	11.770	1.519	1.153	756	83	3.511	166,5	70,6	49,1	11,3	297,5
October	7.199	3.193	2.266	351	13.009	1.961	1.161	781	82	3.985	200,1	71,8	52,8	10,9	335,6
November	6.249	2.930	2.079	359	11.617	1.577	1.072	743	88	3.480	169,1	65,5	44,0	11,6	290,2
December	6.041	2.613	2.136	358	11.148	1.632	1.023	762	90	3.507	173,1	58,1	46,0	11,8	289,0
1952 Januari	4.625	2.051	1.627	311	8.614	1.242	782	631	74	2.729	133,9	42,1	39,4	8,8	224,2
Februari	5.345	2.543	1.826	313	10.027	1.409	964	695	77	3.145	160,2	53,8	41,9	10,3	266,2
Maart	5.698	2.987	2.062	355	11.102	1.487	1.092	716	87	3.382	166,7	64,6	49,0	11,0	291,3
April	5.697	3.083	2.182	418	11.377	1.448	1.097	744	104	3.393	162,2	64,9	51,7	13,8	292,6
Mei	5.965	3.267	2.323	352	11.907	1.629	1.187	756	86	3.658	171,5	72,0	53,4	10,9	307,8

BIJZONDERE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE
ECONOMISCHE UNIE MET HET BUITENLAND

SAMENVATTING NAAR DE VIJF GROEPEN DER ALGEMENE NOMENCLATUUR
AANGENOMEN DOOR DE OVEREENKOMST VAN BRUSSEL VAN 31 DECEMBER 1913

75

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tonnen)					WAARDE (millioenen franken)					GEMID-DELTE PRIJS PER TON (franken)	UITVOER- (+) OF INVOERSALDO (-) VAN DE HANDELSBALANS (millioenen franken)	VERHOUDING VAN UITVOER TOT INVOER IN F.O.T.	
	Levende dieren	Voe-dings-middelen en dranken	Ruwe of enkel ver-werkte stoffen	Fabri-katen	Totaal	Levende dieren	Voe-dings-middelen en dranken	Ruwe of enkel ver-werkte stoffen	Fabri-katen	Onbew. goud en zilver, gouden en zilve-ren munt				Totaal
INVOER														
1936-38 Maandgem.	1,0	331,5	2.473,8	62,1	2.868,4	3,1	407,8	1.112,4	459,6	35,7	2.018,6	704		
1950 Maandgemidd.	1,5	256,1	2.125,1	95,8	2.478,5	22,4	1.613,2	3.833,2	2.695,3	61,2	8.125,3	3.278		
1951 Maandgemidd.	1,7	287,8	2.785,6	110,8	3.185,9	27,9	1.917,1	5.336,4	3.236,5	82,3	10.600,2	3.327		
1951 Januari	2,4	250,9	2.301,6	101,6	2.656,5	28,4	1.719,5	5.834,6	3.008,8	62,3	10.653,6	4.010		
Februari	2,3	319,2	2.571,7	102,4	2.995,6	31,6	1.889,5	5.169,2	3.103,1	65,0	10.258,4	3.424		
Maart	2,1	365,1	2.787,6	119,8	3.274,6	31,0	2.490,8	5.805,7	3.804,4	89,5	12.221,4	3.732		
April	2,5	308,4	2.691,4	120,1	3.122,4	40,8	2.153,6	5.578,9	3.521,9	65,0	11.360,2	3.638		
Mei	2,2	296,2	2.696,9	118,6	3.113,9	39,5	1.964,4	5.417,8	3.562,5	79,0	11.063,2	3.543		
Juni	1,6	276,6	2.857,1	114,3	3.249,7	28,5	1.626,5	4.972,6	3.304,3	116,3	10.048,2	3.092		
Juli	0,5	220,6	2.592,6	109,7	2.923,4	9,9	1.453,5	4.838,7	3.001,2	68,1	9.371,4	3.206		
Augustus	1,0	253,6	2.835,1	101,4	3.191,1	20,1	1.584,1	5.053,4	2.894,6	86,7	9.638,9	3.021		
September	1,2	216,8	2.872,4	108,3	3.198,7	19,0	1.570,2	4.157,7	2.891,7	70,3	8.708,9	2.723		
October	1,0	312,5	3.049,7	117,8	3.481,0	18,2	2.308,8	5.178,1	3.332,2	99,3	10.936,6	3.142		
November	1,6	284,5	3.010,3	98,3	3.394,7	27,7	1.963,1	5.492,8	2.935,0	87,5	10.506,1	3.095		
December ...	1,9	330,2	3.048,7	102,1	3.482,9	32,3	2.173,2	6.162,1	3.230,3	97,4	11.695,3	3.358		
UITVOER														
1936-38 Maandgem.	0,5	54,4	1.447,0	410,5	1.912,4	5,6	99,4	831,0	902,1	21,1	1.850,2	972	- 159,4	92,1
1950 Maandgemidd.	0,1	47,4	928,1	387,8	1.363,4	4,4	406,7	2.374,4	4.072,5	22,9	6.880,9	5.047	- 1.244,4	84,7
1951 Maandgemidd.	0,9	54,4	1.092,8	540,3	1.688,4	28,0	608,4	3.317,4	7.063,0	30,5	11.047,3	6.543	+ 447,1	104,2
1951 Januari	0,1	51,5	950,1	488,5	1.490,2	2,7	553,0	2.979,3	5.463,9	19,0	9.017,9	6.051	- 1.635,7	84,6
Februari	—	80,3	914,6	487,6	1.482,5	2,6	724,1	3.714,8	5.457,6	7,5	9.906,6	6.682	- 351,8	96,6
Maart	0,1	77,5	1.019,2	575,0	1.671,9	4,6	703,8	4.079,9	6.944,7	37,6	11.770,6	7.040	- 450,8	96,3
April	—	83,0	1.095,7	550,3	1.729,0	1,6	623,1	3.550,7	6.847,4	49,0	11.071,8	6.404	- 288,4	97,5
Mei	0,1	46,1	1.026,4	547,8	1.620,4	3,9	445,9	3.004,5	6.972,9	34,8	10.522,0	6.493	- 541,2	95,1
Juni	1,3	39,8	1.169,0	605,6	1.815,7	36,1	537,9	3.449,7	7.844,3	19,1	11.887,1	6.547	+ 1.838,9	118,3
Juli	2,5	28,0	1.102,9	490,6	1.624,0	71,7	506,7	3.023,0	6.800,7	20,1	10.422,2	6.418	+ 1.050,8	111,2
Augustus	2,6	43,3	1.187,7	550,7	1.784,3	79,6	625,4	3.163,5	7.275,7	24,9	11.169,1	6.260	+ 1.530,2	115,9
September	2,5	41,9	1.126,7	528,0	1.702,3	80,3	611,1	3.101,2	7.494,1	31,9	11.318,6	6.650	+ 2.609,7	130,0
October	1,0	54,9	1.246,5	592,9	1.895,3	33,0	685,7	3.379,5	8.365,7	32,7	12.476,6	6.583	+ 1.640,0	114,1
November	0,3	58,6	1.065,5	515,5	1.639,9	12,0	718,0	2.844,1	7.379,4	41,3	10.994,8	6.705	+ 488,7	104,7
December ...	0,1	45,1	1.170,8	610,1	1.726,1	7,4	553,7	3.279,5	7.242,2	47,6	11.130,4	6.448	- 564,9	95,2

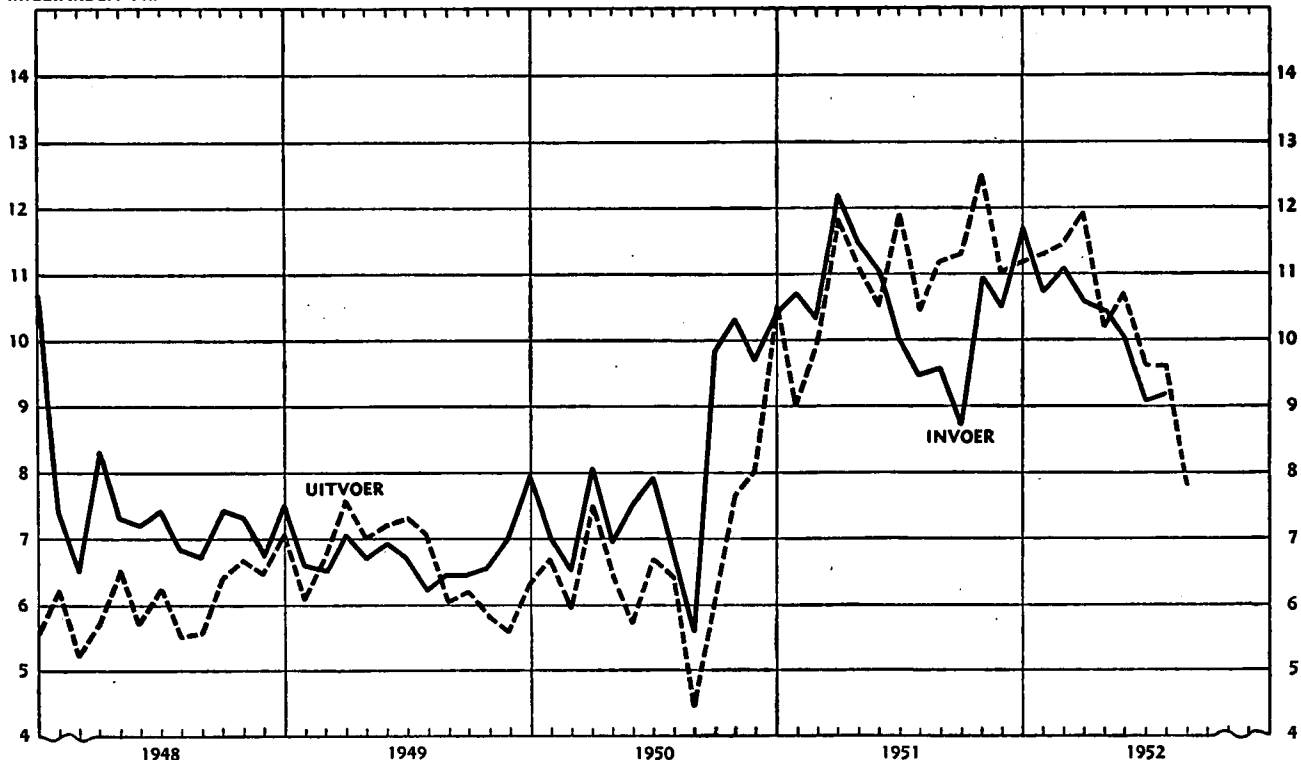
II — NOMENCLATUUR DER AFDELINGEN VAN DE BIJZONDERE HANDEL
VOLGENS DE TYPE-CLASSIFICATIE VAN DE INTERNATIONALE HANDEL (T.C.I.H.)

75

Tijdvak	0 - Voedings-waren	1 - Dranken en tabak	2 - Niet eetbare grondstoffen, behalve brandstoffen	3 - Minerale brandstoffen, smeermiddelen en dergelijke producten	4 - Oliën en vetten van dierlijke of plantaardige oorsprong	5 - Scheikundige producten	6 - Fabrieken hoofdzakelijk gerangschikt volgens de grondstof	7 - Machines en vervoermateriaal	8. Diverse fabrieken	9 - Niet elders genoemde goederen	Totaal	Gemiddelde prijs per ton ((franken)	Uitvoer (+) of invoer (-) van de handelsbalans (miljoenen franken)	Verhouding van uitvoer tot invoer in pCt.
Waarde (miljoenen franken)														
<i>Invoer.</i>														
1952 Januari	1.673	167	3.286	1.037	170	490	1.960	1.433	355	81	10.652	3.442		
Februari	2.231	136	2.939	1.205	153	506	2.131	1.335	374	60	11.070	3.271		
Maart	2.020	148	2.643	1.025	141	473	2.013	1.505	468	122	10.558	3.273		
April	1.838	165	2.522	1.044	181	498	2.105	1.597	433	100	10.483	3.112		
Mei	1.498	158	2.281	971	73	447	2.203	1.738	422	82	9.963	3.024		
Juni	1.352	165	2.010	1.007	92	372	1.838	1.690	378	55	8.959	2.937		
Juli											9.169	2.923		
<i>Uitvoer.</i>														
1952 Januari	394	17	798	491	232	885	7.092	1.079	286	19	11.293	6.975		
Februari	402	20	766	599	268	1.015	6.919	1.051	295	21	11.356	6.684	+ 641	106,0
Maart	458	20	708	495	204	871	6.956	1.776	347	12	11.847	7.031	+ 286	102,6
April	383	16	526	614	175	820	6.248	1.109	319	14	10.224	6.046	+ 1.289	112,2
Mei	290	20	559	676	151	708	6.835	1.168	277	26	10.710	5.833	- 259	97,5
Juni	293	14	665	656	113	740	5.793	1.094	258	11	9.638	5.457	+ 747	107,5
Juli											9.558	5.522	+ 679	107,5
Augustus											7.816	5.030	v+ 389	v 104,2
Gewicht (duizenden tonnen)														
<i>Invoer.</i>														
1952 Januari	226	8,2	1.720	907	11,2	91	103	23,7	3,3	1,4	3.095	—	—	—
Februari	311	7,2	1.768	1.062	10,4	95	98	28,4	3,0	1,5	3.384	—	—	—
Maart	257	8,1	1.837	895	10,4	85	101	26,3	3,8	1,9	3.228	—	—	—
April	219	8,8	2.004	879	12,4	106	104	31,1	3,5	1,5	3.369	—	—	—
Mei	231	8,4	1.995	820	5,7	96	105	30,3	3,6	1,0	3.295	—	—	—
Juni	186	8,2	1.805	854	7,4	62	94	29,6	3,3	0,6	3.050	—	—	—
Juli											3.137	—	—	—
<i>Uitvoer.</i>														
1952 Januari	40	0,5	251	373	11,7	267	651	20,2	4,2	0,1	1.619	—	—	—
Februari	42	0,8	189	449	13,9	329	646	25,4	3,8	0,1	1.699	—	—	—
Maart	50	0,7	250	368	10,6	279	685	37,5	4,1	0,1	1.685	—	—	—
April	39	0,6	284	441	9,5	245	639	28,0	3,3	0,1	1.691	—	—	—
Mei	29	0,8	338	516	9,3	217	695	27,7	2,7	0,1	1.836	—	—	—
Juni	27	0,9	318	524	7,6	232	629	26,1	2,8	0,1	1.766	—	—	—
Juli											1.731	—	—	—
Augustus											1.554	—	—	—

MILLIARDEN FR.

MILLIARDEN FR.

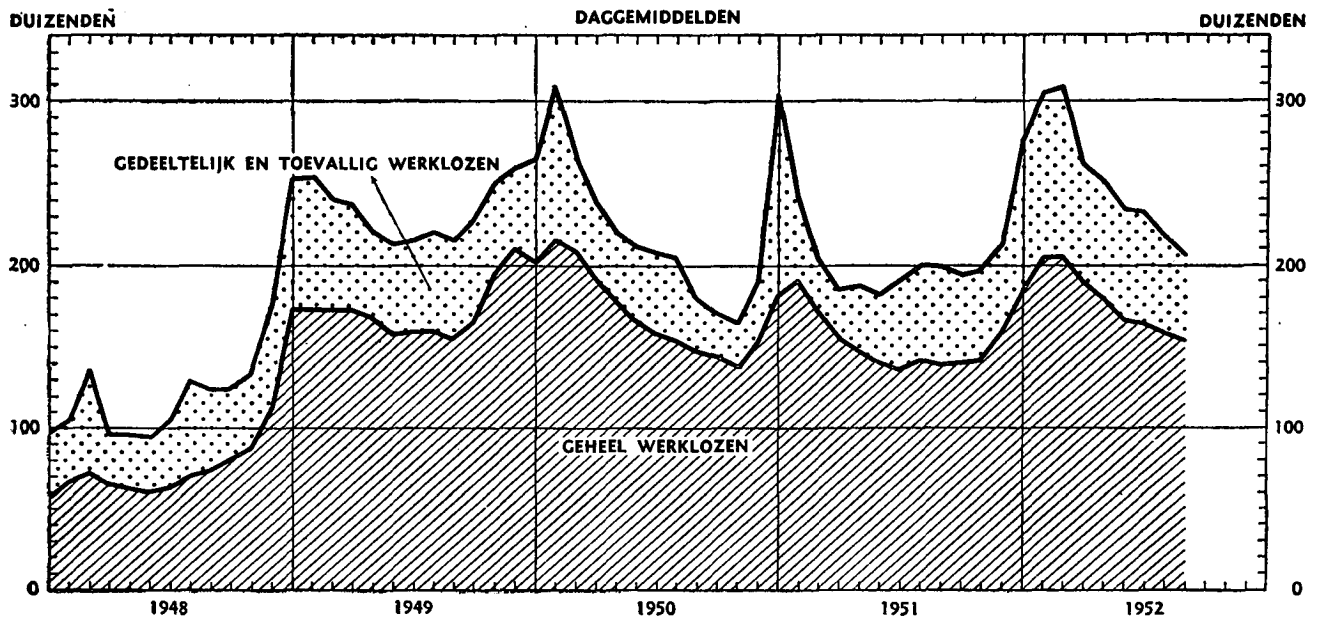
WERKLOOSHEID

I — GEHELE EN GEDEELTELIJKE WERKLOOSHEID

Bron: Steunfonds voor Werklozen.

TIJDVAK	AANTAL GECONTROLEERDE WERKLOZEN						DUIZENDEN VERLOREN WERKDAGEN		
	INGESCHREVEN WERKLOZEN TIJDENS DE MAAND			DAGGEMIDDELDEN			geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal
	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal			
1951 Augustus	177.054	183.355	360.409	138.914	60.276	199.190	3.200	1.381	4.581
September	188.289	167.757	356.046	139.800	53.728	193.528	4.199	1.606	5.805
October	175.012	172.520	347.532	140.795	56.340	197.135	3.246	1.293	4.539
November	194.620	156.200	350.820	156.794	56.461	213.245	3.773	1.352	5.125
December	231.181	298.130	529.311	185.265	92.840	278.105	5.202	2.612	7.814
1952 Januari	242.402	261.388	503.790	203.494	101.085	304.579	4.892	2.439	7.331
Februari	240.822	264.172	504.994	204.324	103.017	307.341	4.919	2.466	7.385
Maart	238.439	228.378	466.817	188.619	72.775	261.394	5.662	2.186	7.848
April	215.758	200.139	415.897	180.287	73.081	253.368	3.973	1.608	5.581
Mei	204.042	186.668	390.710	166.020	68.231	234.251	3.824	1.569	5.393
Juni	207.346	201.164	408.510	163.865	68.266	232.131	4.688	1.950	6.638
Juli	196.408	171.778	368.186	158.380	58.623	217.003	3.643	1.348	4.991
Augustus.....v				151.707	53.325	205.032			

AANTAL GECONTROLEERDE WERKLOZEN

II — INDELING DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN PER PROVINCIE

Bron: Steunfonds voor Werklozen.

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal werkdagen	Het Rijk	Antwerpen	Brabant	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Henegouwen	Luik	Limburg	Luxemburg	Namens
	van	tot											
Daggemiddelde der maand													
1951 Augustus	—	—	23	199.190	45.070	36.281	34.551	48.765	16.019	11.153	4.722	333	2.206
September	—	—	30	193.528	47.348	34.141	34.674	44.990	14.525	10.807	4.341	380	2.322
October	—	—	23	197.135	49.133	33.191	37.559	44.883	14.222	11.294	4.080	424	2.349
November	—	—	24	213.245	52.931	36.708	40.418	47.714	15.140	12.138	4.804	797	2.595
December	—	—	28	278.105	62.100	46.400	53.631	64.085	23.091	15.685	7.586	1.780	3.747
1952 Januari	—	—	24	304.579	65.823	51.145	56.077	67.166	26.075	18.422	9.766	4.247	5.853
Februari	—	—	24	307.341	65.918	51.758	54.080	69.182	26.190	19.869	9.819	4.545	5.980
Maart	—	—	30	261.394	62.438	42.906	48.121	62.417	19.939	14.773	6.449	977	3.374
April	—	—	22	253.368	59.103	40.328	46.744	62.723	20.720	14.922	6.553	316	2.959
Mei	—	—	23	234.251	54.013	37.319	42.460	59.288	18.713	14.163	5.120	252	2.923
Juni	—	—	29	232.131	53.306	37.532	42.513	57.409	19.984	13.367	4.998	238	2.764
Juli	—	—	23	217.003	51.324	36.714	37.597	53.892	18.419	11.130	4.934	267	2.717
Augustus.....v	—	—	29	205.032									
Daggemiddelde der week													
1952 Juli	6	12	6	224.533	52.529	37.544	40.188	53.737	19.635	13.009	5.037	232	2.622
	13	19	6	214.754	50.880	36.571	36.646	55.075	17.971	9.899	4.707	290	2.685
	20	26	5	182.723	48.311	29.944	32.215	42.595	13.921	8.160	4.751	245	2.581
	27	2	6	213.596	50.933	36.145	36.752	61.877	18.023	11.544	5.138	314	2.870
Augustus.....	3	9	6	213.587									
	10	16	5	214.827									
	17	23	6	205.223									
	24	30	6	198.071									
	31	6	6	195.078									

Zie Opmerking.

Opmerking: Ingevolge de weerslag van de reglementering inzake het jaarlijks verlof mogen de statistische gegevens, die in de maanden Juli en Augustus verzameld werden, niet beschouwd worden als de werkelijke variaties in de werkloosheid weer te geven. Deze cijfers zijn bovendien het resultaat van ramingen en moeten als voorlopig beschouwd worden. Om die reden werd de verdeling per provincie voor de maand Augustus niet opgemaakt.

III — INDELING DER INGESCHREVEN WERKLOZEN NAAR BEDRIJFSGROEP
(Daggemiddelde van het aantal gecontroleerde werklozen)

Bron: *Steunfonds der Werklozen.*

Tijdvak	Landbouw	Bosbouw, jacht, visvangst	Mijnen	Steen	Aardewerk, glas	Diamant	Bouwnijverheid	Hout, ameublement	Metaal	Chemie	Papier	Boek	Textiel	Kleding	Leder, huiden, schoenen, nijverheid	Voeding	Verkeer	Havenarbeiders	Scheepsheersers	Hotels-epiheren	Huispersoneel	Verzorging	Bedienden	Kunstenaars	Totaal
Volledig werklozen																									
1951 April	11.041	845	930	724	3.520	2.965	21.399	8.319	18.683	1.746	1.051	1.377	11.438	9.291	3.115	11.389	13.886	—	—	5.292	4.575	608	13.320	1.182	146.698
Mei	8.377	901	888	652	2.991	2.825	18.029	8.093	17.741	1.728	1.121	1.353	12.093	10.942	3.928	10.875	13.603	—	—	4.981	4.507	532	12.901	1.301	140.362
Juni	6.012	896	835	541	2.780	2.749	15.669	7.213	16.286	1.850	1.101	1.333	13.326	13.416	4.917	9.866	13.338	—	—	4.614	4.409	501	12.416	1.449	135.517
Juli	8.596	822	827	527	2.830	3.079	15.343	7.306	15.657	1.955	1.163	1.311	16.421	15.647	5.676	9.436	12.975	—	—	3.609	4.113	473	12.259	1.217	141.242
Augustus	6.918	777	778	496	2.829	2.130	15.097	7.052	15.787	1.895	1.161	1.332	17.892	16.263	5.129	9.190	12.928	—	—	3.500	4.087	384	12.073	1.216	138.914
September	6.431	787	763	542	3.517	2.994	14.662	7.083	15.768	1.847	1.278	1.384	18.220	14.122	4.370	9.289	13.057	—	—	4.959	4.627	448	12.597	1.155	139.800
October	4.909	753	748	506	5.010	3.030	14.874	7.299	15.830	1.837	1.322	1.412	18.963	13.051	4.348	9.258	13.249	—	—	5.625	4.712	444	12.594	1.021	140.795
November	9.430	764	756	563	5.886	3.074	18.780	7.993	16.856	1.948	1.383	1.473	20.112	14.424	4.813	9.930	13.811	—	—	5.842	4.782	475	12.639	1.060	156.794
December	13.085	815	802	784	7.325	3.938	26.647	9.948	18.650	2.197	1.573	1.523	23.202	17.657	5.788	11.362	14.826	—	—	5.854	4.944	470	12.815	1.051	165.265
1952 Januari	14.248	986	846	948	8.017	3.875	34.031	10.662	20.186	2.543	1.673	1.656	25.129	18.913	5.702	12.257	15.906	—	—	5.982	5.080	529	13.221	1.104	203.494
Februari	14.389	954	879	909	8.293	3.746	35.056	10.757	21.166	2.597	1.712	1.703	25.751	17.186	4.880	12.547	15.933	—	—	6.044	5.105	505	13.152	1.060	204.324
Maart	12.171	723	883	783	7.295	4.371	26.199	9.882	21.046	2.606	1.814	1.713	26.740	14.697	4.538	12.412	15.570	—	—	5.870	4.950	473	12.850	1.033	188.619
April	10.893	715	861	695	5.543	5.585	21.400	9.208	20.404	2.748	1.966	1.590	29.249	13.577	4.373	11.990	15.358	—	—	5.129	4.902	422	12.515	1.164	180.287
Mei	6.469	758	833	675	4.055	5.377	17.479	8.131	19.397	2.699	2.015	1.580	30.059	12.556	3.980	11.316	14.735	—	—	5.081	4.788	411	12.403	1.223	166.020
Juni	8.618	780	811	677	3.799	5.206	16.830	7.592	19.332	2.542	1.985	1.513	29.677	13.125	4.059	10.404	14.302	—	—	4.507	4.657	358	11.858	1.233	163.865
Gedeeltelijk en toevallig werklozen																									
1951 April	610	426	538	196	742	367	3.554	1.576	2.706	367	378	338	10.108	5.599	3.581	2.149	2.210	3.505	241	379	259	50	417	60	40.356
Mei	633	374	43	222	686	289	3.181	1.417	2.281	371	279	275	10.495	7.044	5.436	1.743	2.069	3.788	196	367	236	49	420	174	42.088
Juni	1.105	209	108	114	573	386	1.819	1.687	2.931	636	423	305	16.353	10.717	7.600	2.053	2.374	4.433	38	344	267	57	379	270	55.181
Juli	947	201	183	161	672	477	2.344	1.915	3.383	552	538	355	21.476	10.276	6.462	1.940	2.283	3.558	19	289	301	54	390	171	58.947
Augustus	1.192	254	145	151	737	183	2.453	1.745	3.237	538	480	338	26.371	9.152	4.080	1.862	2.112	4.159	65	266	298	64	358	36	60.276
September	729	258	247	81	616	435	1.880	1.404	2.691	600	559	279	23.533	7.630	3.416	1.389	1.789	5.151	123	277	263	52	386	40	53.728
October	689	226	222	68	600	398	1.964	1.545	3.332	553	685	276	24.571	7.348	3.983	1.762	2.002	4.657	387	303	289	44	380	56	56.340
November	865	479	68	203	569	299	3.439	1.828	3.814	597	616	296	21.839	8.418	3.924	1.777	2.064	3.869	385	324	281	67	369	61	56.451
December	1.301	837	836	539	2.160	595	11.906	3.595	7.365	1.401	1.118	347	32.118	11.947	6.182	2.478	2.833	3.932	129	342	355	62	406	56	92.840
1952 Januari	1.866	2.600	1.123	2.063	1.777	338	27.647	3.832	6.136	914	902	362	26.762	9.382	3.452	2.142	3.640	4.974	54	354	307	67	433	58	101.085
Februari	1.828	2.516	74	1.872	2.098	436	26.571	4.123	6.763	943	1.092	361	31.358	8.089	2.627	2.411	3.722	4.839	71	334	327	67	434	71	103.017
Maart	746	572	38	351	1.944	543	5.212	2.111	5.829	1.094	1.439	364	32.010	6.073	2.241	2.153	2.789	5.919	187	313	307	48	414	73	72.775
April	569	205	770	239	1.718	823	2.505	2.032	6.839	1.092	1.614	360	34.662	5.602	2.133	1.970	2.674	6.003	43	314	340	68	437	69	73.081
Mei	969	204	259	263	1.548	598	2.023	1.791	5.890	1.079	1.724	418	32.500	4.659	1.883	1.884	2.570	6.798	45	293	307	52	414	60	68.231
Juni	1.164	204	1.020	188	1.275	369	2.051	1.733	6.035	1.002	1.532	378	28.469	6.214	4.103	1.768	2.431	7.225	25	285	296	51	385	63	68.266
Totaal gecontroleerde werklozen																									
1951 April	11.651	1.271	1.468	920	4.262	3.332	24.953	9.895	21.389	2.113	1.429	1.715	21.546	14.890	6.696	13.538	16.096	3.505	241	5.671	4.834	658	13.737	1.242	187.052
Mei	9.010	1.275	931	874	3.677	3.114	21.210	9.510	20.022	2.099	1.400	1.628	22.588	17.986	9.364	12.618	15.672	3.788	196	5.348	4.743	581	13.321	1.475	162.430
Juni	7.117	1.105	943	655	3.353	3.135	17.488	8.900	19.217	2.486	1.524	1.638	29.679	24.133	12.617	11.919	15.712	4.433	38	4.958	4.676	558	12.795	1.719	190.698
Juli	9.543	1.023	1.010	688	3.502	3.556	17.687	9.221	19.040	2.507	1.701	1.666	37.897	25.923	12.138	11.376	15.258	3.558	19	3.898	4.414	527	12.649	1.388	200.189
Augustus	8.110	1.031	923	647	3.566	2.313	17.550	8.797	19.024	2.603	1.641	1.670	44.263	25.415	9.209	11.052	15.040	4.159	65	3.766	4.385	448	12.431	1.252	199.190
September	7.160	1.045	1.010	623	4.133	3.429	16.542	8.487	18.459	2.447	1.837	1.663	41.753	21.652	7.786	10.678	14.846	5.151	123	5.236	4.790	500	12.983	1.195	193.528
October	5.598	979	970	574	5.610	3.428	16.838	8.844	19.162	2.390	2.007	1.688	43.534	20.399	8.331	11.020	15.251	4.657	387	5.928	5.001	488	12.974	1.077	197.135
November	10.295	1.243	824	766	6.455	3.373	22.219	9.821	20.670	2.545	1.999	1.769	41.951	22.842	8.737	11.707	15.875	3.869	385	6.166	5.063	542	13.008	1.121	213.245
December	14.386	1.652	1.638	1.323	9.485	4.533	38.553	13.543	26.015	3.598	2.691	1.870	55.320	29.604	11.970	13.840	17.659	3.932	129	6.196	5.299	541	13.221	1.107	278.105
1952 Januari	16.114	3.586	1.969	3.011	9.794	4.213	61.678	14.494	26.322	3.457	2.675	2.018	51.891	28.295	9.154	14.399	19.446	4.974	54	6.336	5.387	596	13.654	1.162	304.579
Februari	16.217	3.470	953	2.781	10.391	4.182	61.627	14.880	27.929	3.540	2.804	2.064	57.109	25.775	7.507	14.958	19.655	4.839	71	6.378	5.432	562	13.586	1.131	307.341
Maart	12.917	1.295	921	1.134	9.239	4.914	31.411	11.993	26.875	3.700	3.253	2.077	58.750	20.270	6.779	14.565	18.359	5.919	187	6.188	5.257	521	13.264	1.106	261.394
April	11.462	920	1.631	934	7.261	6.408	23.905																		

BANK- EN GELDSTATISTIEKEN

I — BELGIE EN BELGISCH-CONGO
ALGEMENE STATEN DER BANKEN (1)
(miljoenen franken)

POSTEN	30 April 1952	31 Mei 1952	30 Juni 1952	31 Juli 1952
ACTIVA				
A. Spaargelden (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—
B. Beschikbare en vlottende middelen :				
Kas, Nationale Bank, Postrekening	2.240	2.315	2.310	2.429
Daggeld	1.819	1.419	1.707	1.868
Bankiers	3.521	3.311	3.179	3.113
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	594	635	622	861
Andere te innen waarden op korte termijn	3.294	3.520	3.736	3.442
Wissels	43.168	42.059	42.771	42.580
a) Handelswissels (2)	9.920	9.426	9.543	9.592
b) Overheidsfondsen herdisconteerbaar bij de Nationale Bank van België	9.187	9.371	10.003	11.430
c) Overheidsfondsen mobiliseerbaar bij de Nationale Bank van België tot beloop van 95 pCt.	24.061	23.262	23.225	21.558
Prolongaties en voorschotten op effecten	675	653	731	889
Debiteuren wegens verstrekte acceptaties	7.835	7.752	7.615	8.091
Diverse debiteuren	14.521	15.187	15.024	14.561
Effecten	9.427	9.486	9.696	9.426
a) Belegde wettelijke reserve	231	232	232	231
b) Belgische overheidsfondsen	7.083	7.144	7.165	7.288
c) Buitenlandse overheidsfondsen	55	58	60	61
d) Bankaandelen	840	847	841	847
e) Andere fondsen	1.218	1.211	1.398	999
Diversen	3.256	4.124	4.809	5.004
Niet gestort kapitaal	4	4	4	4
Totaal beschikbare en vlottende middelen...	90.363	90.465	92.204	92.258
C. Vastgelegde middelen :				
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	2	2	2	2
Gebouwen	698	697	703	713
Participaties in dochtermaatschappijen voor immobiliën	270	276	276	276
Vorderingen op dochtermaatschappijen voor immobiliën	222	222	227	225
Materieel en meubilair	90	94	93	94
Totaal vastgelegde middelen...	1.282	1.291	1.301	1.310
Algemeen totaal der activa...	91.645	91.756	93.505	93.568
PASSIVA				
A. Spaargelden (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—
B. Opvraagbaar :				
Bevoorrechte of gewaarborgde schuldeisers	349	350	548	282
Daggeld	4	—	—	11
Bankiers	7.070	7.015	6.833	6.731
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	1.179	1.113	1.246	1.203
Geaccepteerde wissels	7.840	7.760	7.615	8.091
Andere te betalen waarden op korte termijn	996	1.213	1.449	928
Crediteuren wegens wissels ter incasso	1.993	2.141	2.157	2.277
Deposito's en crediteuren	59.889	58.736	59.871	59.843
a) Dadelijk opvraagbaar aan en op ten hoogste 30 dagen	53.890	53.153	54.106	53.679
b) Op meer dan 30 dagen	5.999	5.583	5.765	6.264
Obligaties en kasbons	679	722	750	785
Nog te storten bedragen op fondsen en participaties	895	871	708	711
Diversen	5.156	6.236	6.635	6.998
Totaal opvraagbaar...	86.050	86.157	87.812	87.860
C. Niet opvraagbaar :				
Kapitaal	3.392	3.392	3.395	3.410
Niet beschikbare reserve wegens uitgiftepremie	174	174	174	174
Wettelijke reserve (artikel 13, K. B. 185)	235	235	235	235
Beschikbare reserve	1.722	1.725	1.811	1.811
Reservefonds	72	73	78	78
Totaal niet opvraagbaar...	5.595	5.599	5.693	5.708
Algemeen totaal der passiva...	91.645	91.756	93.505	93.568

(1) De globale staat bevat, wat de banken betreft welke haar bedrijvigheid gedeeltelijk in het buitenland of in de Kolonie uitoefenen, slechts de bestanddelen der activa en passiva van de Belgische zetels.

De saldi van de rekeningen geopend door deze laatste op naam van de in het buitenland of in de Kolonie gevestigde zetels zijn opgenomen onder de rubriek « Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen ».

(2) Om een betere gedachte te geven van de schommelingen van de handelswissels, werd beslist de portefeuille der Nationale Bank van België en parastatale instellingen aan wissels door de banken geherdisconteerd voortaan bekend te maken. Het bedrag van deze wissels, dat niet bevat is in de handelswissels, beliep op 30 April 1952, 31 Mei 1952, 30 Juni 1952 en 31 Juli 1952 respectievelijk 6.796, 7.170, 6.875 en 6.733 miljoenen franken.

WEEKSTATEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE

85

(miljoenen franken)

ACTIVA

	24-7-1952	31-7-1952	7-8-1952	12-8-1952	21-8-1952	28-8-1952	4-9-1952	11-9-1952	18-9-1952
Goudvoorraad	36.759	36.759	36.759	36.759	36.759	36.759	36.760	36.197	35.911
Tegoed op het buitenland :									
a) in buitenlandse deviezen	2.078	1.902	1.814	1.709	1.639	1.360	1.214	1.263	1.089
b) in Belgische franken	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,5	0,5
Vorderingen op het buitenland in het kader van betalingsaccorden :									
a) E.B.U. { met bijzondere provisie	4.630	4.630	4.630	4.630	4.847	4.847	4.847	4.847	4.685
zonder bijzondere provisie	10.066	10.066	10.066	10.066	10.066	10.066	10.066	10.066	10.066
b) landen, leden van de E. B. U.	1.716	1.929	2.036	2.071	1.304	1.491	1.706	1.651	1.415
c) andere landen	665	675	681	666	689	662	691	628	638
Debiteuren wegens termijnverkopen van deviezen en goud	1.494	1.494	1.494	1.395	1.395	1.395	1.195	1.195	1.206
Handelspapier op België	6.946	7.052	6.094	5.330	6.063	5.408	6.009	5.122	4.371
Voorschotten op overheidsfondsen	195	469	232	216	267	269	426	245	259
Mobilisering van speciale rekeningen E. B. U. (besluiten 22-3-52 en 26-7-52) ..	—	—	—	—	—	—	—	3	3
Overheidseffecten (art. 20 der statuten. Overeenkomst van 14 September 1948) :									
a) Schatkistcertificaten	3.980	5.230	6.435	7.070	6.860	7.940	7.480	9.035	8.425
b) papier uitgegeven door instellingen waarvan de verbintenissen door de Staat gewaarborgd zijn	1.805	2.279	2.175	1.780	25	—	675	—	524
c) andere overheidseffecten	86	66	57	54	212	206	147	82	15
d) Luxemburgse schatkistcertificaten	115	115	115	115	115	115	115	115	115
Deel- en pasmunt	193	188	173	193	203	216	230	257	282
Tegoed bij de Dienst { Rekening A	2	12	1	2	2	2	2	2	2
der Postchecks { Rekening B	607	601	612	614	616	622	628	616	621
Geconsolideerde vordering op de Staat (art. 3, § b van de wet van 28 Juli 1948) ..	34.763	34.763	34.763	34.763	34.763	34.763	34.763	34.763	34.763
Overheidsfondsen (art. 18 en 21 der statuten)	1.468	1.472	1.475	1.475	1.475	1.475	1.474	1.474	1.474
Gebouwen, materieel en meubelen	740	740	740	740	740	740	740	740	740
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel	667	667	668	668	668	668	664	664	665
Diversen	605	598	630	620	794	757	814	689	787
	109.580	111.707	111.651	110.937	109.503	109.762	110.647	109.654	108.036

PASSIVA

	24-7-1952	31-7-1952	7-8-1952	12-8-1952	21-8-1952	28-8-1952	4-9-1952	11-9-1952	18-9-1952
Bankbiljetten in omloop	95.602	97.175	97.188	96.443	95.372	95.465	96.463	95.711	94.656
Rekeningen-courant :									
Schatkist { Gewone rekening	3	5	2	5	5	4	4	4	6
Rekeningen Accoord voor Economische Samenwerking	1.433	1.449	1.395	1.455	1.388	1.394	1.406	1.411	1.358
Banken in het buitenland ; gewone rekeningen	478	493	369	462	353	363	325	315	323
Diverse rekeningen-courant	1.154	1.614	1.450	1.313	1.314	1.322	1.253	1.263	1.277
Verplichtingen tegenover het buitenland in het kader van betalingsaccorden :									
Landen, leden van de E. B. U.	708	827	923	1.181	766	1.066	1.087	1.098	426
Andere landen { a)	156	166	159	167	178	196	186	128	140
b)	607	601	612	614	616	622	628	616	621
Totaal der verbintenissen op zicht ..	100.141	102.330	102.098	101.640	99.992	100.432	101.352	100.546	98.807
Bijzondere provisie voor voorschotten E.B.U.:									
a) Bijzondere rekeningen (besl. 15-9-51) ..	5.053	4.984	5.173	5.012	5.165	4.975	5.129	4.928	5.075
b) Openbare schatkist	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Te leveren deviezen en goud	1.576	1.576	1.548	1.450	1.450	1.449	1.252	1.253	1.216
Pensioenkas van het personeel	667	667	668	667	667	667	665	665	665
Diversen	667	674	688	692	753	763	773	786	797
Kapitaal	400	400	400	400	400	400	400	400	400
Reserves en afschrijvingsrekeningen ..	1.076	1.076	1.076	1.076	1.076	1.076	1.076	1.076	1.076
	109.580	111.707	111.651	110.93	109.503	109.762	110.647	109.654	108.036

MAANDSTATEN VAN DE BANK VAN BELGISCH CONGO

(millioenen franken)

ACTIVA

	31-1-1952	29-2-1952	31-3-1952	30-4-1952	31-5-1952	30-6-1952
Goudvoorraad	1.656	1.672	1.708	1.712	1.743	3.012
Bijzondere rekening van de Kolonie (1) ...	105	105	105	105	105	105
Diverse kasmiddelen	40	35	37	33	33	32
Tegood in postrekening	21	56	71	156	170	11
Banktegoed { in België	480	382	253	154	367	1.057
in 't buitenland	1.990	1.940	2.571	2.194	2.410	1.472
Effecten	500	500	500	500	500	440
Overheidspapier op de Kolonie, België en het buitenland	15.040	15.240	15.440	15.340	14.693	13.845
Wissels en ander handelspapier	1.776	1.658	1.691	1.774	1.839	1.941
Debiteuren	790	858	887	909	954	1.171
Gebouwen en materieel	43	45	48	48	53	58
Te ontvangen buitenlandse deviezen voor wisselcontracten op termijn	2	2	2	3	2	2
Debiteuren voor wisselcontracten op ter- mijn	705	624	632	632	598	702
Diversen	24	25	22	23	23	24
	23.172	23.142	23.965	23.583	23.490	23.872

PASSIVA

	31-1-1952	29-2-1952	31-3-1952	30-4-1952	31-5-1952	30-6-1952
Kapitaal	20	20	20	20	20	20
Reservefonds	52	52	52	52	52	52
Biljetten en munten in omloop	3.797	3.775	3.743	3.646	3.735	3.855
Crediteuren op zicht	15.305	15.525	16.242	16.104	15.781	15.686
Crediteuren op termijn	2.069	2.052	2.110	2.301	2.069	2.093
Crediteuren voor wisselcontracten op ter- mijn	2	2	2	3	2	2
Te leveren buitenlandse deviezen voor wisselcontracten op termijn	705	625	632	631	595	702
Onafgedane transfers en diversen	1.222	1.091	1.164	826	1.233	1.462
	23.172	23.142	23.965	23.583	23.490	23.872

(1) Art. 19 van de overeenkomst van 21 Juni 1935 voor de uitgifte van bankbiljetten en tekenmunten

II — BUITENLANDSE EMISSIEBANKEN

86

Banque de France
(millioenen franken)

DATUM	Goud-voorraad	Dadelijk opeisbare tegoeden in 't buitenland en tegoeden bij de Europese Betalingsunie	Disconto-portefeuille (1)	In Frankrijk aangekocht verhandelbaar Papier (decreet van 17-6-1938)	Voorschotten		Schuld van de Staat tegenover de Bank		Bankbiljetten in omloop	Creditsaldi in rekening courant Totaal
					op effecten	met 30 dagen looptijd op overheidsfondsen	gezamenlijke schuld (2)	waarvan voorlopige voorschotten (3)		
1950 Jaargemiddelde ...	102.905	(4)	370.247	132.945	5.456	13.918	775.962	589.175	1.389.244	143.247
1951 Jaargemiddelde ...	188.948	141.068	487.944	191.151	6.510	19.278	797.088	584.792	1.678.806	169.552
1951 5 Juli	191.447	163.218	388.313	255.400	7.674	22.269	807.001	581.300	1.704.578	155.799
9 Augustus	191.447	155.607	441.561	259.659	6.255	23.095	812.260	575.500	1.739.831	161.666
6 September	191.447	142.160	465.286	255.264	7.328	21.712	810.314	591.000	1.768.637	141.704
4 October	191.447	131.168	524.799	266.098	7.625	24.387	810.154	591.900	1.821.228	156.911
8 November	191.447	78.095	736.195	170.281	6.927	16.259	785.923	587.900	1.812.922	177.156
6 December	191.447	28.231	706.897	215.066	6.702	17.926	761.788	585.300	1.775.489	147.986
10 Januari	191.447	25.642	786.292	224.470	7.676	20.667	747.204	594.000	1.862.546	159.627
7 Februari	191.447	21.167	819.490	240.102	7.566	22.509	732.408	592.800	1.866.528	183.353
6 Maart	191.447	15.173	877.884	243.374	7.073	19.944	708.798	601.000	1.895.636	175.022
10 April	191.447	12.528	871.867	285.045	7.793	23.551	703.001	591.300	1.929.690	170.230
8 Mei	191.447	13.919	855.958	276.763	7.428	21.091	707.406	596.200	1.915.834	167.511
5 Juni	191.447	16.774	873.799	249.760	8.315	20.420	692.950	599.300	1.916.157	144.831
10 Juli	191.447	17.377	883.723	258.355	7.356	24.125	689.207	600.400	1.959.556	124.837
7 Augustus	191.447	20.309	876.265	250.599	6.925	20.473	718.847	594.100	1.976.644	123.321
7 September	194.943	25.963	888.006	254.131	8.060	18.534	734.861	597.700	2.002.510	138.248

Discontorente (huidige : 4 pCt. sedert 8 November 1951.
vorige : 3 pCt. sedert 11 October 1951.

(1) Deze rubriek omvat de gediscoteerde binnenlandse wissels, de door het « Office des Céréales » gegarandeerde wissels, het gediscoteerd papier op het buitenland en de wissels voor mobilisatie van halflange credieten.

(2) De gezamenlijke schuld omvat: 1° het tegoed van de Bank in haar postchèque-rekeningen; de renteloze voorschotten aan de Staat; de voorlopige voorschotten door de Bank aan de Staat; de verhandelbare schatkistbons afgeleverd als tegenwaarde voor de goudoverdrachten aan het « Fonds de Stabilisation des Changes »; de voorschotten aan genoemd Fonds verstrekt krachtens de overeenkomst van 27 Juni 1949; de verbintenis van de Staat met betrekking tot het gouddeposito van de Nationale Bank van België; de verhandelbare bons van de « Caisse autonome d'Amortissement » (overeenkomst van 23 Juni 1928 en 7 December 1931); de verhandelbare schatkistbons (deelneming van de Staat aan het Internationaal Muntfonds en inschrijving op het kapitaal van de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling); 2° met ingang van 6 Maart 1952: eveneens aangekochte schatkistbons; 3° met ingang van 10 April 1952: eveneens goudleningen aan het Stabilisatiefonds voor de Wisselkoersen.

(3) De voorlopige voorschotten omvatten namelijk: de « Voorlopige buitengewone voorschotten aan de Staat van 25 Augustus 1940 tot 20 Juli 1944 » die fr 426.000 miljoen bedragen.

(4) Gemiddelde van 5 Januari tot 12 October 1950 (Dadelijk beschikbare tegoeden in het buitenland): 105.398 miljoen frank; gemiddelde van 19 October tot 28 December 1950 (Tegoeden op zicht in het buitenland en tegoeden bij de Europese Betalingsunie): 147.083 miljoen frank.

Bank of England
(millioenen £)

DATUM	Metaalvoorraad		Beleggingen van het « Banking Department »				Bankbiljetten in omloop (Issue Department)	Toegelaten biljetten-omloop (1)	Deposito's (Banking Department)					Verhouding van de metaal-voorraad van het Bank. Departement tot het saldo van zijn deposito's pCt.
	Gouden munten en baren (Issue Department)	Munten (Banking Department)	Door de Staat gewaarborgde fondsen	Disconto en voorschotten	Andere waarden	Totaal			Openbare organen		Banken	Andere deposito's	Totaal	
									Gewone rekening	Bijzondere rekening van de Schatkist (2)				
1950 Jaargemiddelde .	0,36	4,77	519,8	22,4	26,6	568,8	1.287,4	1.328,4	14,7	195,6	292,2	94,3	596,8	7,7
1951 Jaargemiddelde .	0,36	0,84	341,4	14,8	26,8	383,0	1.342,4	1.382,7	16,0	4,2	297,6	88,5	406,3	10,2
1951 4 Juli	0,36	0,69	349,5	17,5	22,5	389,5	1.358,4	1.400,0	15,9	9,7	300,4	88,0	414,0	10,3
8 Augustus	0,36	0,54	348,9	4,1	30,4	383,4	1.393,9	1.425,0	15,9	0,3	287,1	93,7	397,0	8,1
5 September	0,36	0,28	318,6	23,0	24,3	365,9	1.353,5	1.400,0	17,3	3,2	279,0	95,1	394,6	11,9
10 October	0,36	0,70	342,1	40,0	24,2	406,3	1.352,1	1.400,0	18,8	0,1	300,2	94,2	413,3	11,8
7 November	0,36	1,24	330,9	13,1	42,4	386,4	1.357,6	1.400,0	16,6	0,2	300,4	95,4	412,6	10,7
5 December	0,36	1,63	360,6	15,7	23,8	400,1	1.383,7	1.400,0	14,1	1,1	296,2	89,0	400,4	4,6
1952 9 Januari	0,36	1,70	339,0	14,2	23,4	376,6	1.395,8	1.450,0	18,2	0,4	304,3	91,9	414,8	13,6
6 Februari	0,36	1,57	327,2	4,4	42,7	374,3	1.357,6	1.400,0	13,9	14,0	286,6	85,7	400,2	11,1
5 Maart	0,36	1,56	334,5	9,5	25,8	369,8	1.375,1	1.400,0	19,6	0,6	274,2	83,7	378,1	7,1
9 April	0,36	1,54	310,7	19,1	21,2	351,0	1.413,7	1.450,0	14,2	0,5	277,1	79,7	371,5	10,3
7 Mei	0,36	1,47	273,4	14,1	38,0	325,5	1.409,4	1.450,0	10,1	0,5	266,4	73,0	350,0	12,1
4 Juni	0,36	1,50	296,2	12,6	18,9	327,7	1.420,1	1.450,0	12,4	0,5	258,5	70,0	341,4	9,3
9 Juli	0,36	1,47	316,1	28,7	17,8	362,6	1.465,4	1.500,0	14,2	13,6	283,2	69,8	380,8	9,6
6 Augustus	0,36	1,53	285,8	17,6	30,5	333,9	1.508,4	1.550,0	15,8	18,2	258,5	66,6	359,1	12,1
10 September	0,36	1,57	324,2	5,8	16,0	346,0	1.452,0	1.500,0	15,1	30,5	266,0	65,9	377,5	13,2

Discontorente (huidige : 4 pCt. sedert 12 Maart 1952.
vorige : 2 1/2 pCt. sedert 8 November 1951.

(1) Excl. de biljetten uitgegeven als tegenwaarde van het goud.

(2) Rekening Europese Samenwerking.

Nederlandsche Bank

(millioenen gulden)

DATUM	Gouden munt en gouden muntmateriaal	Binnenlandse wissels, promessen, enz.	Vorderingen en geldwaardige papieren luidende in buitenlandse geldsoorten (1)	Buitenlandse betaalmiddelen	Voorschot in rekening-courant op onderpand, (incl. beleningen op effecten, goederen, celen)	Schatkistpapier, door de Bank overgenomen van de Staat der Nederlanden ingevolge overeenkomst van 26 Februari 1947	Boekvoering op de Staat der Nederlanden ingevolge overeenkomst van 26 Februari 1947	Vorderingen in guldens, voortvloeiende uit betalingsaccorden (2)	Bankbiljetten in omloop		Rekening-courant saldo's					Saldo's luidende in buitenlandse geldsoorten	
									Oude uitgiften	Nieuwe uitgiften	's Rijks Schatkist	Bijzondere rekening	Saldo's van banken in Nederland	Saldo's voortvloeiende uit betalingsaccorden (3)	Andere saldo's (4)		Andere saldo's van niet-ingezetenen (5)
1950 Jaargemiddelde	867	2,6	1.066	1,4	114	1.404	1.500	383	63	2.879	392	941	40	477	421	—	55
1951 Jaargemiddelde	1.178	106,6	848	4,1	164	1.507	1.500	267	50	2.786	63	1.550	41	322	163	110	544
1951 9 Juli	1.177	262,1	777	2,9	197	1.500	1.500	265	49	2.749	1	1.548	46	425	210	111	693
6 Augustus	1.177	311,8	784	3,8	206	1.500	1.500	296	48	2.772	28	1.626	25	404	181	114	705
10 September	1.177	282,6	812	4,3	214	1.500	1.500	265	47	2.771	32	1.685	26	289	127	114	767
8 October	1.177	200,2	867	6,0	234	1.500	1.500	297	47	2.802	35	1.722	33	256	129	114	724
5 November	1.182	150,0	908	8,5	222	1.500	1.500	293	46	2.844	44	1.745	35	231	117	114	634
10 December	1.182	93,2	1.000	8,1	202	1.500	1.500	281	46	2.843	98	1.762	40	260	125	114	452
1952 7 Januari	1.195	125,1	913	4,8	133	1.500	1.500	237	46	2.925	162	1.692	25	164	138	111	298
4 Februari	1.195	0,1	882	6,3	114	1.500	1.500	276	45	2.887	232	1.730	54	111	127	113	126
10 Maart	1.200	6,0	1.110	2,5	97	1.350	1.500	301	44	2.885	306	1.778	48	97	113	111	38
7 April	1.288	0,2	1.067	4,5	37	800	1.300	283	44	2.912	349	1.054	75	83	100	106	37
5 Mei	1.297	—	1.126	6,3	39	800	1.300	302	44	2.922	400	1.027	105	108	100	107	36
9 Juni	1.303	—	1.222	3,4	41	800	1.300	345	43	2.882	617	1.027	47	126	122	105	33
7 Juli	1.303	—	1.413	4,3	34	800	1.300	372	43	2.917	705	1.027	117	105	161	105	30
4 Augustus	1.325	—	1.563	5,3	35	687	1.300	363	42	2.954	753	1.062	68	75	141	87	30
8 September	1.222	—	1.847	2,3	36	343	1.300	367	42	2.937	740	1.099	31	48	133	88	30

Discontorente { huidige : 3 pCt. vanaf 1 Augustus 1952.
vorige : 3 1/2 pCt. vanaf 22 Januari 1952.

(1) Vóór 2 Januari 1951 was deze rekening onderverdeeld in « Papier op het buitenland » en « Correspondenten in het buitenland ».

(2) Vóór 2 Januari 1951 luidde deze rekening « Vorderingen in guldens op vreemde circulatiebanken en soortgelijke instellingen ». Deze wijziging betekent dat deze rubriek voortaan enkel de vorderingen bevat die voortvloeien uit betalingsaccorden met het buitenland en waarvan de saldo's uitgedrukt zijn in guldens. De vorderingen die niet meer onder deze rubriek voorkomen zijn overgebracht onder de rubriek « Diverse rekeningen ».

(3) Vóór 2 Januari 1951 luidde deze rekening « Vrije saldo's van vreemde circulatiebanken en soortgelijke instellingen ».

(4) Vóór 2 Januari 1951 luidde deze rekening « Andere vrije saldo's ». Ingevolge de verdwijning van de rekening « Geblokkeerde saldo's » luidt deze rekening voortaan « Andere saldo's ».

(5) Deze rekening omvat de tegoeden in guldens van niet residenten, niet voortvloeiende uit betalingsaccorden.

(6) Vóór 2 Januari 1951 luidde deze rekening « Crediteuren in vreemde geldsoort ».

Banque Nationale Suisse

(millioenen Zwitserse franken)

DATUM	Goudvoorraad	Beschikbare tegoeden in het buitenland kunnende dienen tot dekking	Binnenlandse wissels	Voorschotten op voorpand	Binnenlandse correspondenten	Bankbiljetten in omloop	Andere dadelijk opvraagbare verbintenissen	Dekkingspercentage
1950 Jaargemiddelde	6.176	297,4	88,7	23,3	11,3	4.249	2.119	101,67
1951 Jaargemiddelde	6.003	225,4	154,9	30,9	13,8	4.432	1.858	99,03
1951 7 Juli	5.999	200,0	110,0	32,2	10,8	4.406	1.811	99,79
7 Augustus	6.014	182,8	108,3	32,7	10,3	4.396	1.813	99,79
7 September	5.975	212,3	132,4	32,7	8,7	4.451	1.772	99,44
6 October	5.976	185,3	178,1	32,9	7,5	4.507	1.734	98,72
7 November	5.983	188,0	185,0	32,0	11,8	4.524	1.737	98,55
7 December	6.012	207,5	193,4	39,3	10,3	4.654	1.672	98,31
1952 7 Januari	6.003	227,2	245,4	39,5	7,6	4.740	1.645	97,66
7 Februari	5.935	234,5	205,3	22,1	7,7	4.495	1.770	98,48
7 Maart	5.893	270,3	209,1	20,5	9,2	4.503	1.761	98,41
7 April	5.913	250,4	200,6	26,4	7,2	4.514	1.754	98,33
7 Mei	5.835	301,5	204,5	33,4	12,7	4.514	1.739	98,15
7 Juni	5.821	286,2	200,2	33,9	9,9	4.503	1.710	98,29
7 Juli	5.815	287,8	201,5	43,5	9,4	4.555	1.666	98,11
7 Augustus	5.814	327,6	205,6	30,1	10,7	4.565	1.685	98,26
6 September	5.796	379,0	202,1	29,2	8,6	4.613	1.663	98,40

Discontorente. { huidige : 1 1/2 pCt. sedert 26 November 1936.
vorige : 2 pCt. sedert 9 September 1936

Federal Reserve Banks
(*millioenen \$*)

86

DATUM	Reserves goudcertificaten			Andere reserves	Nationale overheidsfondsen	Bankbiljetten in omloop (Federal Reserve Notes)	Deposito's (aangesloten banken, Schatkist, enz.)	Verhouding reserves/dadelijk opeisbare verplichtingen
	Goudcertificaten	Fonds tot wederinkoop van biljetten (F. R. N.)	Totaal					
1950 Jaargemiddelde	22.143	533	22.676	247	18.411	23.001	18.315	54,9
1951 Jaargemiddelde	20.147	642	20.789	322	22.738	23.672	20.816	46,7
1951 11 Juli	19.845	668	20.511	304	23.093	23.730	20.724	46,1
8 Augustus	19.851	669	20.520	329	23.118	23.774	20.647	46,3
5 September	19.936	675	20.611	299	23.079	24.096	20.255	46,5
10 October	20.149	670	20.819	292	24.072	24.254	21.276	45,7
7 November	20.381	670	21.051	307	23.507	24.370	20.961	46,4
5 December	20.480	685	21.165	297	23.239	24.731	21.207	46,2
1952 9 Januari	20.835	719	21.554	373	23.452	24.785	21.210	46,9
6 Februari	21.074	708	21.782	423	22.614	24.388	20.927	48,1
5 Maart	21.386	706	22.092	396	22.514	24.408	21.353	48,3
9 April	21.416	699	22.115	357	22.494	24.385	20.796	48,9
7 Mei	21.412	690	22.102	349	22.329	24.364	21.546	48,1
4 Juni	21.426	676	22.102	309	22.378	24.628	21.257	48,2
9 Juli	21.474	689	22.163	317	22.860	24.948	21.357	47,9
6 Augustus	21.457	696	22.153	338	22.977	24.880	21.611	47,8
10 September	21.445	698	22.143	324	23.229	25.179	21.634	47,3

Discontorente { huidige: 1,75 pCt. sedert 21 Augustus 1950.
vorige: 1,50 pCt. sedert 13 Augustus 1948.

Sveriges Riksbank
(*millioenen Kr.*)

TIJDVAK (jaargemiddelde of einde maand)	Goudvoorraad (1)	Meerwaarde van het goud	Zweedse Staatsfondsen en obligaties	Wissels betaalbaar in Zweden, beleningen en voorschotten in rekening-courant	Vreemde Staatsfondsen, wissels betaalbaar in het buitenland en opvraagbaar tegelijk bij vreemde banken en bankiers	Diverse activa (2)	Bankbiljetten in omloop	Rekening-courantsaldi				Diverse passiva (3)	Totaal emissierecht (4)	Verhouding in pCt. (5)	
								Staatsinstellingen	Handelsbanken	Andere depositanten	Totaal			van de metaalvoorraad tot de biljettenreulatie	van de metaalvoorraad tot het emissierecht
1950 Jaargemiddelde	169	228	2.890	163	970	300	3.200	436	203	73	712	809	3.500	12,42	11,36
1951 Jaargemiddelde	276	372	3.419	226	1.001	200	3.568	612	432	57	1.102	865	3.825	17,90	17,20
1951 Juni	284	383	3.718	249	886	153	3.530	605	476	54	1.135	1.007	3.500	18,88	19,12
Juli	284	382	3.528	242	981	129	3.482	636	437	90	1.164	898	4.100	16,24	19,04
Augustus	283	382	3.454	267	822	211	3.577	459	550	72	1.081	857	4.100	18,59	16,22
September	283	381	3.351	247	955	227	3.636	822	288	55	1.165	739	4.100	18,26	16,20
October	295	397	3.054	238	1.281	217	3.755	529	625	48	1.202	622	4.100	18,43	16,88
November	300	404	3.128	244	1.422	282	3.823	858	508	61	1.428	622	4.100	18,41	17,17
December	334	451	2.821	247	1.594	304	4.090	528	522	60	1.110	649	4.400	19,19	17,84
1952 Januari	395	532	2.661	248	1.553	204	3.889	785	425	25	1.235	568	4.400	23,83	21,06
Februari	465	627	2.559	237	1.365	266	3.895	769	319	30	1.118	559	4.400	28,03	24,81
Maart	472	636	2.439	279	1.304	238	3.919	866	55	29	950	599	4.400	28,29	25,20
April	472	636	2.690	256	1.228	235	4.021	866	74	35	976	618	4.400	27,56	25,18
Mei	463	623	2.729	276	1.321	186	3.962	1.018	60	36	1.114	621	4.400	27,41	24,68
Juni	469	632	2.688	258	1.322	202	4.097	685	218	16	919	653	4.400	26,88	25,03
Juli	454	612	2.741	269	1.305	144	4.051	782	134	14	930	641	4.800	26,30	22,20
Augustus	445	509	2.562	302	1.313	150	4.121	284	417	15	716	632	4.800	25,34	21,75

Discontorente { huidige: 3 pCt. sedert 1 December 1950.
vorige: 2 1/2 pCt. sedert 9 Februari 1945.

(1) De metaaldekking bestaat uit het gehele goudbezit in Zweden of in het buitenland berustend.
(2) Vanaf October 1951, niet inbegrepen de nieuwe rekeningen: « Deelneming van Zweden in het Internationaal Monetair Fonds »: 517 millioenen Kr. en « Aandelen van de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling, door Zweden ingeschreven, afbetaald gedeelte »: 103 millioenen Kr.

(3) Vanaf October 1951, niet inbegrepen de nieuwe rekeningen « Internationaal Monetair Fonds »: 429 millioenen Kr. en « Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling »: 93 millioenen Kr.

(4) Het emissiecijfer werd vastgesteld bij de wet van 3 Juni 1949 en 2 Juni 1950 op 3.500 millioenen Kr., bij de wet van 8 Juni 1951 op 4.100 millioenen Kr., bij de wet van 14 December 1951 op 4.400 millioenen Kr. en bij de wet van 6 Juni 1952 op 4.800 millioenen Kr.

(5) Voor het berekenen der verhoudingen wordt de metaaldekking geraamd op basis van de goudprijs van de dag.

Discontovoet der voornaamste circulatiebanken (per 31 Augustus 1952)

	Sedert	pCt.		Sedert	pCt.
België	13 September 1951	3,25 (1)	Nederland	1 Augustus 1952	3,—
Bulgarije	27 Juli 1948	3,50	Noorwegen	9 Januari 1946	2,50
Denemarken	2 November 1950	5,—	Oostenrijk	3 Juli 1952	6,—
Duitsland	21 Augustus 1952	4,50	Polen	1 Augustus 1947	6,—
Finland	18 December 1951	5,75	Portugal	12 Januari 1944	2,50
Frankrijk	8 November 1951	4,—	Roemenië	25 Maart 1948	5,—
Griekenland	12 Juli 1948	12,—	Spanje	22 Maart 1949	4,—
Groot-Brittannië	12 Maart 1952	4,—	Tsjechoslowakije	28 October 1945	2,50
Hongarije	1 November 1947	5,—	Turkije	26 Februari 1951	3,—
Ierland	25 Maart 1952	3,50	Verenigde Staten (Federal Reserve Bank of New-York)	21 Augustus 1950	1,75
Italië	6 April 1950	4,—	Zweden	1 December 1950	3,—
Joegoslavië	20 Augustus 1948	1,— tot 3,—	Zwitserland	26 November 1936	1,50

(1) Discor.tovoet der bij een bank gedomicilleerde accepten en warrants. Voor de andere discontovoeten, zie tabel 2.

III — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, TE BAZEL
 Staten in duizenden Zwitserse goudfranken
 [eenheden van 0,29032258... g. fijn goud (art. 5 der statuten)].

87

	30 Juni 1952		31 Juli 1952		31 Augustus 1952			30 Juni 1952		31 Juli 1952		31 Augustus 1952	
	ACTIVA							PASSIVA					
I. Gouden baren en -munten	471.640	43,3	507.473	44,7	555.444	47,2	I. Kapitaal :						
II. Kasmiddelen :							Geautoriseerd en geëmitteerd kapitaal 200.000 aandelen van 2.500 Zwitserse goudfranken ieder...	500.000		500.000		500.000	
In de Bank en in rekening-courant bij andere Banken	34.417	3,2	56.670	5,0	72.406	6,1	Aandelen waarvan 25 pCt. gestort	125.000	11,5	125.000	11,0	125.000	10,6
III. Rentegevende call-gelden	16.666	1,5	10.318	0,9	10.338	0,9	II. Reserves :						
IV. Herdiscontopapier :							1. Wettelijke Reserve	6.948		6.948		6.948	
1. Handelswissels en bankaccepten	24.503	2,3	29.918	2,6	28.745	2,4	2. Algemeen Reservefonds	13.343		13.343		13.343	
2. Schatkistpapier	128.787	11,8	203.852	18,0	190.312	16,2	III. Kortlopende en dadelijk opvraagbare deposito's (goud) :						
V. Diverse wissels die op aanvraag kunnen mobiel gemaakt worden	153.290		233.770		219.057		1. Circulatiebanken voor eigen rekening :	20.291	1,9	20.291	1,8	20.291	1,7
VI. Termijngelden en voorschotten :							a) Van 3 tot 6 maanden.....	—	—	—	—	—	—
1. Op ten hoogste 3 maanden	24.517	2,3	22.821	2,0	23.117	2,0	b) Op ten hoogste 3 maanden	6.892	0,6	6.894	0,6	6.891	0,6
2. Van 3 tot 6 maanden	1.777	0,2	5.339	0,5	8.959	0,8	c) Dadelijk opvraagbaar	325.884	30,0	325.636	28,7	363.584	30,9
3. Van 6 tot 9 maanden	8.918	0,8	5.383	0,5	1.818	0,1	2. Andere depositanten :						
4. Van 9 tot 12 maanden	11.386	1,0	11.409	1,0	9.613	0,8	Dadelijk opvraagbaar	8.419	0,8	6.607	0,6	6.951	0,6
5. Op meer dan één jaar	—	—	—	—	—	—	IV. Kortlopende en dadelijk opvraagbare deposito's :						
VII. Effecten en diverse beleggingen							(diverse geldsoorten)						
1. Schatkistpapier :							1. Circulatiebanken voor eigen rekening :						
a) Op ten hoogste 3 maanden	163.998	15,1	82.232	7,3	76.282	6,5	a) Van 9 tot 12 maanden....	18.324	1,7	18.343	1,6	18.362	1,6
b) Van 3 tot 6 maanden.....	—	—	—	—	—	—	b) Van 6 tot 9 maanden.....	—	—	—	—	—	—
c) Van 6 tot 9 maanden.....	—	—	—	—	—	—	c) Van 3 tot 6 maanden.....	3.562	0,3	3.577	0,3	11.219	0,9
d) Op meer dan één jaar.....	—	—	—	—	—	—	d) Op ten hoogste 3 maanden...	325.044	29,9	337.695	29,8	338.449	28,8
2. Ander papier en diverse beleggingen :							e) Dadelijk opvraagbaar.....	75.227	6,9	110.290	9,7	110.624	9,4
a) Op ten hoogste 3 maanden	35.505	3,3	38.274	3,4	42.637	3,6	2. Circulatiebanken voor rekening van andere depositanten :						
b) Van 3 tot 6 maanden....	6.841	0,6	16.335	1,4	17.378	1,5	a) Op ten hoogste 3 maanden	13.252	1,2	9.185	0,8	16.521	1,4
c) Van 6 tot 9 maanden....	20.625	1,9	18.971	1,7	24.383	2,1	b) Dadelijk opvraagbaar	241	0,0	241	0,0	241	0,0
d) Van 9 tot 12 maanden....	22.248	2,0	15.433	1,4	10.544	0,9	3. Andere depositanten :						
e) Met meer dan één jaar looptijd	13.165	1,2	12.760	1,1	12.619	1,1	a) Van 6 tot 9 maanden.....	7.096	0,7	7.126	0,6	—	—
VIII. Diverse activa	262.382		184.005		183.845		b) Van 3 tot 6 maanden.....	3.546	0,8	3.560	0,3	10.697	0,9
IX. Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenkomsten van Den Haag van 1930 voor beleggingen in Duitsland (zie hieronder)	1.332	0,1	1.372	0,1	1.409	0,1	c) Op ten hoogste 3 maanden	8.741	0,8	8.773	0,8	5.220	0,4
	68.291	6,3	68.291	6,0	68.291	5,8	d) Dadelijk opvraagbaar	20.561	1,9	26.775	2,4	17.429	1,5
Totaal activa	1.087.975	100,0	1.134.229	100,0	1.176.186	100,0	V. Diversen	475.594		525.565		528.762	
							VI. Dividend betaalbaar 1 Juli 1952	10.029	0,9	10.917	1,0	11.388	1,0
							VII. Verlies- en Winstrekening :	2.547	0,2	—	—	—	—
							Overdracht	2.970	0,3	2.970	0,3	2.970	0,3
							VIII. Fonds voor eventuele lasten ...	110.349	10,1	110.349	9,7	110.349	9,4
							Totaal passiva	1.087.975	100,0	1.134.229	100,0	1.176.186	100,0

Uitvoering van de accoorden van Den Haag van 1930 :

In Duitsland belegde gelden :				Deposito's op lange termijn :			
1. Vorderingen op de Reichsbank en de Golddiskontbank; wissels van de Golddiskontbank en van het bestuur der Spoorwegen; bons van het bestuur van het Postwezen (vervallen)	221.019		221.019	152.606		152.606	152.606
2. Schatkistwissels en -bons van de Duitse Regering (vervallen)....	76.181		76.181	76.303		76.303	76.303
Totaal	297.200		297.200	228.909		228.909	228.909
				Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenkomsten (zie Post IX hierboven)	68.291		68.291
				Totaal	297.200		297.200

Noot 1 : Zijn in deze staat niet begrepen: het « earmarked » goud en de waarden die voor rekening der circulatiebanken en andere depositanten worden bewaard, de gelden aangehouden als Agent van de E.O.E.S. (Europese Betalingsunie) en die voor de dienst der internationale leningen, waarvan de Bank de lasthebber-trustee of financiële agent is.

Noot 2 : Op het totaal der deposito's van de Regeringen, die een vordering bezitten in de Rekening van de Annuïteiten-Trust, gelijkwaardig aan 152.606.250 Zwitserse goudfranken, ontving de Bank van de Regeringen wier deposito's gelijk zijn aan de tegenwaarde van 149.920.380 Zwitserse goudfranken, bevestiging dat zij haar niet uit hoofde van deze deposito's de transfer mogen vragen van hogere bedragen dan die waarvan zij zelf de terugbetaling en de overmaking door Duitsland in de door de Bank erkende munten zal kunnen verkrijgen.

IV — EUROPESE BETALINGSUNIE

Samenvattende tabel van de stand bij het begin der verrichtingen en bij het einde van elke verrekeningsperiode in duizenden rekeneenheden — iedere eenheid is gelijk aan 0,88867088 gram fijn goud

	Bij het begin der verrichtingen 1 Juli 1950	Na de verrichtingen voor elke verrekeningsperiode								
		Van Juli tot Sept. 1950	December 1950	Maart 1951	Juni 1951	September 1951	December 1951	Maart 1952	Juni (4) 1952	Juli 1952
ACTIVA.										
I. Beschikbare middelen.										
a) Bedrag verschuldigd door de regering der Verenigde Staten van Amerika (dollars)...	350.000	307.353	307.353	307.353	286.059	235.230	111.916	123.311	123.311	123.311
b) Goud in staven	—	—	—	—	—	17.105	100.291	—	149.547	173.073
c) Saldo in rekening-courant (dollars).....	—	30.958	47.852	58.112	65.908	9.646	4.675	215.214	78.379	100.396
d) Schatkistpapier van de Verenigde Staten van Amerika tegen de kostende prijs	—	—	48.936	4.105	—	—	—	—	—	14.921
	350.000	338.311	404.141	369.670	351.967	261.981	216.782	338.525	351.237	411.701
II. Nog uitstaande aanvangsdebetsaldi toegekend voor het boekjaar eindigende 30 Juni 1951.										
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie.....	44.050	44.050	22.243	—	—	—	—	—	—	—
Zweden	21.200	15.625	21.200	21.200	21.200	—	—	—	—	—
Verenigd-Koninkrijk	150.000	70.254	—	—	—	—	—	—	—	—
	215.250	129.929	43.443	21.200	21.200	—	—	—	—	—
III. Bijzonder aan Duitsland verstrekt credit krachtens artikel 13 van de overeenkomst van 19 September 1950 (1).....										
	—	—	24.455	80 119	—	—	—	—	—	—
IV. Door Denemarken verschuldigde goudstorting die werd verdaagd krachtens het besluit van de Raad c (52) 193 van 30 Juni 1952.....										
	—	—	—	—	—	—	—	—	1.878	33
V. Aan verdragsluitende partijen verstrekte leningen krachtens artikel 11 van de overeenkomst van 19 September 1950.										
Denemarken.....	—	15.570	38.413	39.149	61.094	61.609	38.523	10.389	27.012	19.634
Duitsland	—	142.436	192.000	192.000	182.552	104.775	—	—	—	—
Frankrijk	—	—	—	—	—	—	167.978	362.856(3)	270.637	271.924
IJsland	—	—	—	—	—	—	—	—	1.769	1.850
Italië	—	—	30.861	41.000	—	—	—	—	—	—
Nederland.....	—	11.492	75.466	118.800	175.599	157.073	23.070	—	—	—
Noorwegen	—	—	—	13.847	20.009	8.446	9.669	8.090	—	1.442
Verenigd-Koninkrijk	—	—	—	—	—	141.941	539.236	622.048	636.000	636.000
Zweden	—	—	—	30.251	44.304	—	—	—	—	—
Turkije	—	—	—	12.182	28.184	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
	—	169.498	336.740	447.229	611.742	603.934	808.476	1.033.383	965.418	960.850
VI. Leningen verstrekt aan de lidstaten als aanvangscreditsaldi, toegekend bij wijze van lening (2).										
Noorwegen	—	—	1.077	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Turkije	—	—	—	—	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
	—	—	1.077	10.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
VII. Diversen										
	565.250	637.738	810.023	928.118	920.317	801.321	1.060.258	1.406.908	1.353.533	1.407.584
PASSIVA.										
I. Werkkapitaal										
	286.250	286.250	286.250	286.250	271.575	271.575	271.575	271.575	271.575	271.575
II. Nog uitstaande aanvangscreditsaldi toegekend als schenkingen voor het boekjaar eindigende 30 Juni 1951.										
Oostenrijk	80.000	72.049	42.561	—	—	—	—	—	—	—
Griekenland	115.000	73.509	44.218	22.380	—	—	—	—	—	—
IJsland	4.000	2.127	691	97	—	—	—	—	—	—
Nederland.....	30.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Noorwegen	50.000	39.390	—	—	—	—	—	—	—	—
	279.000	187.075	87.470	22.477	—	—	—	—	—	—
III. Van verdragsluitende partijen verkregen leningen krachtens artikel 11 van de overeenkomst van 19 September 1950.										
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie.....	—	—	—	61.243	147.391	201.313	201.313	201.313	201.313	201.313
Duitsland	—	—	—	—	—	—	43.298	117.566	205.540	234.402
Frankrijk	—	144.810	158.180	187.443	149.633	87.825	—	—	—	—
Griekenland	—	—	—	—	—	188	—	—	—	2.464
IJsland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Italië	—	2.351	—	—	12.087	91.506	123.000	123.000	123.000	123.000
Noorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	550	—
Nederland.....	—	—	—	—	—	—	—	124.035	153.081	172.126
Portugal	—	15.839	25.401	38.744	36.541	42.000	42.000	42.000	42.000	42.000
Zweden	—	—	—	—	—	2.788	111.679	149.091	141.693	137.750
Zwitserland	—	—	—	26.494	11.122	63.399	95.962	112.996	110.295	113.010
Turkije	—	1.413	5.250	—	—	—	—	—	—	—
Verenigd-Koninkrijk	—	—	247.472	305.427	291.968	—	—	—	—	—
	—	164.413	436.303	619.351	648.742	489.019	617.272	870.043	977.472	1.026.065
IV. Van verdragsluitende partijen verkregen lening krachtens artikel 13(b) van de overeenkomst van 19 September 1950.										
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie.....	—	—	—	—	—	40.072	139.994	222.599	45.289	46.932
Italië	—	—	—	—	—	—	16.332	23.202	1.906	4.314
Portugal	—	—	—	—	—	65	14.861	19.265	8.997	7.895
	—	—	—	—	—	40.727	171.187	265.066	53.502	59.141
V. Bijzonder credit toegestaan door de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie krachtens artikel 13 (b) van het accoord van 19 September 1950.....										
	—	—	—	—	—	—	—	—	50.000	50.000
VI. Diversen										
	—	—	—	40	—	—	224	224	984	803
	565.250	637.738	810.023	928.118	920.317	801.321	1.060.258	1.406.908	1.353.533	1.407.584

N. B. — De rente der verstrekte of ontvangen leningen komen in bovenstaande staten niet voor. — (1) Luidens de beslissingen van de Raad van de E.O.E.S. van 13 December 1950 is een bijzonder credit tot een maximum-bedrag van 120 miljoen rekeneenheden aan Duitsland verstrekt voor de verrekeningsperioden begrepen tussen 1 November 1950 en 30 September 1951. Voor de verrekeningsperioden liggend tussen 1 Mei en 30 September 1951, werd het plafond van 120 miljoen maandelijks met 20 miljoen rekeneenheden verminderd. — (2) De regering van de Verenigde Staten van Amerika heeft aan Noorwegen een aanvangscreditsaldo van 10 miljoen rekeneenheden en aan Turkije een aanvangscreditsaldo van 25 miljoen rekeneenheden toegekend, als lening vanwege de Unie, krachtens artikel 10 van het akkoord van 19 September 1950. — (3) Dit bedrag omvat 100 miljoen rekeneenheden, overeenkomstig het besluit van de Raad van de E.O.E.S. van 14 Maart 1952. — (4) Na uitvoering der aanpassingen overeenkomstig de besluiten van de Raad der E.O.E.S. van 30 Juni 1952.

AFREKENING VAN DE POSITIE DER DEELNEMENDE LANDEN MET DE UNIE (*)

88.2

1 Juli 1950 tot 31 Juli 1952 (1)

(miljoenen rekeneenheden)

— 262 —

DEELNEMEND LAND EN AANGESLOTEN MONETAIR GEBIED	BRUTO-POSITIE Totaal der bilaterale overschotten (+) en der bilaterale tekorten (—)		CUMULATIEVE NETTO-POSITIE Overschot (+) of tekort (—)	Netto- aanwending der « bestaande hulpbronnen » door (—) of op (+) de andere leden	SPECIALE MIDDELEN en aanvangscredit- of debetsaldi Aangewend bedrag	AANPASSINGEN wegens de betaalde (—) of ontvangen (+) rente en de bijzondere overeenkomsten van 1 Juli 1952 (2)	BESCHIKBAAR QUOTUM	AANWENDING DER QUOTA. AANGEWEND BEDRAG (h + i = g)							
	a							b	c	d	e	f	TOTAAL (Cumulatief verrekenetekort (—) of overschot (+) g (= b + c + d + e)	WAARVAN (3)	
														Lening ontvangen (—) of verleend (+) door het deelne- mend land h	Goud gestort door (—) of aan (+) het deel- nemend land i
Duitsland	+ 1.161,8	— 801,3	+ 360,5	+ 11,9	—	— 3,6	500	+ 368,8	+ 234,4	+ 134,4					
Oostenrijk	+ 77,8	— 214,2	— 136,4	—	+ 125,0	—	70 (4)	— 11,4	—	— 11,4					
België-Luxemburg	+ 1.178,6	— 424,6	+ 754,0	+ 15,8	— 29,4	— 322,9	360 (4)	+ 424,5	+ 248,2	+ 176,2					
Denemarken	+ 319,2	— 332,4	— 13,2	— 5,0	—	+ 7,0	195	— 19,7	— 19,7	—					
Frankrijk	+ 640,5	— 1.051,0	— 410,5	+ 12,9	—	— 1,5	520	— 398,2	— 271,9	— 126,3					
Griekenland	+ 28,1	— 249,1	— 221,1	+ 1,1	+ 222,4	— 0,6	45 (4)	+ 2,5	+ 2,5	—					
IJsland	+ 2,3	— 15,1	— 12,8	—	+ 10,9	—	15	— 1,9	— 1,9	—					
Italië	+ 535,5	— 366,2	+ 169,2	+ 42,5	—	+ 1,9	205	+ 213,6	+ 127,3	+ 86,3					
Noorwegen	+ 266,0	— 327,2	— 61,2	+ 0,4	+ 60,0	— 0,6	200	— 1,4	— 1,4	—					
Nederland	+ 889,8	— 644,4	+ 245,2	—	+ 30,0	— 2,2	355	+ 273,3	+ 172,1	+ 101,1					
Portugal	+ 174,6	— 89,9	+ 84,7	—	—	— 3,0	70	+ 83,2	+ 49,9	+ 33,3					
Verenigd-Koninkrijk	+ 1.325,2	— 2.295,7	— 970,5	— 93,1	— 150,0	+ 1,5	1.060	— 1.217,7	— 636,0	— 581,7					
Zweden	+ 585,2	— 368,3	+ 216,8	+ 15,4	— 9,8	+ 4,0	260	+ 223,5	+ 137,8	+ 85,7					
Zwitserland	+ 434,0	— 259,7	+ 174,2	—	—	+ 1,1	250	+ 176,0	+ 113,0	+ 63,0					
Turkije	+ 134,3	— 313,5	— 179,2	— 1,9	+ 72,5	+ 1,8	50	— 109,9	— 30,0	— 79,9					
Totaal...	+ 7.752,9		+ 2.004,9	+ 100,0	+ 520,8 — 189,2	+ 13,2 — 339,8		+ 1.765,3 — 1.760,3	+ 1.085,2 — 960,9	+ 680,1 — 799,4					

(1) Met inbegrip van Zwitserland sedert 1 November 1950.

(2) Rente ontvangen (+) of betaald (—) door het land op de kredieten die het aan de Unie verleend of van haar ontvangen heeft en aanpassingen van de stand van België en Portugal respectievelijk — 322,9 en — 3,0) gedaan op 1 Juli 1952 overeenkomstig de besluiten van de Raad op 30 Juni 1952.

(3) Met inbegrip der hiernavolgende vereffeningen *buiten* quotum:

Tekorten geheel in goud of dollars vereffend, krachtens artikel 13 (a):

Miljoenen rekeneenheden

Oostenrijk	11,4
Turkije	59,9
Verenigd-Koninkrijk	157,7

Overschotten vereffend overeenkomstig de besluiten van de Raad op 30 Juni 1952:

België-Luxemburg	93,9
Italië	8,6
Portugal	13,2

(4) De quota's van Oostenrijk en Griekenland zijn in de gevallen waarin die landen een debetstand hebben, op nul gebracht voor de periode door de tabel gedekt; het werkelijk quotum van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie als crediteurland is gelijk aan 331 miljoen rekeneenheden.

(*) Voor de verklaring der hoofden van de kolommen, zie de noot gepubliceerd in het Novembernummer 1951, blz. 221.

V — GELDOORRAAD IN BELGISCHE FRANKEN (1)

(miljoenen franken)

TIJDVAK (einde maand)	TER BESCHIKING VAN DE BELGISCHE ECONOMIE									
	CHARTAALGELD			GIRAALGELD				Geldvoorraad ter beschikking van de Belgische economie	pCt. van het chartaalgeld in de totale geldvoorraad	Dadelijk opneembare rekeningen in België en van het buitenland
	Biljetten en munten van de Schetskist	Biljetten van de Nationale Bank van België	Voorraad chartaalgeld(*)	Rekening-courantsaldi van de Nationale Bank van België (*)	Tegoeed op Postrekening (*)	Dadelijk en op ten hoogste één maand opneembare deposito's bij de banken en parastatale instell. (*)	Voorraad giraalgeld			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7) = (4) + (5) + (6)	(8) = (3) + (7)	(9) = (3) / (8)	(10)
1950 Juli	4.626	88.812	92.157	506	18.735	43.248	62.489	154.646	59,6	9.710
1951 Mei	5.104	86.781	90.534	573	18.501	45.407	64.481	155.015	58,4	15.740
Juni	5.219	88.167	92.184	500	18.813	45.395	64.708	156.892	58,8	15.547
Juli	5.382	90.448	94.576	500	18.914	44.617	64.031	158.607	59,6	15.360
Augustus	5.454	91.263	95.484	538	18.982	45.385	64.905	160.389	59,5	15.269
September	5.516	91.648	96.006	554	19.062	46.998	66.614	162.620	59,0	15.233
October	5.311	92.512	96.512	501	19.278	47.929	67.708	164.220	58,8	17.692
November	5.359	92.204	96.301	516	19.462	47.607	67.585	163.886	58,8	16.489
December	5.433	94.967	99.089	674	20.079	47.938	68.691	167.780	59,1	17.197
1952 Januari	5.453	94.197	98.269	546	19.484	46.744	66.774	165.043	59,5	17.548
Februari	5.462	94.713	98.913	562	19.883	45.968	66.413	165.326	59,8	17.785
Maart	5.478	94.778	98.980	502	19.897	49.718	70.117	169.097	58,5	15.662
April	5.523	95.772	100.009	451	19.468	49.123	69.042	169.051	59,2	15.257
Mei	5.547	96.236	100.530	692	20.010	49.055	69.757	170.287	59,0	14.595
Juni	5.605	96.311	100.580	524	20.246	49.326	70.096	170.676	58,9	14.552
Juli	5.703	97.175	101.449	484	20.306	48.402	69.192	170.641	59,5	

(*) Na aftrekking van de kasmiddelen van het bankwezen.

(1) C.f. Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting, Decemhernummer 1949, vol. II, nr 6: « Berekening van de geldvoorraad in de Belgische economie », blz. 337 en volgende.

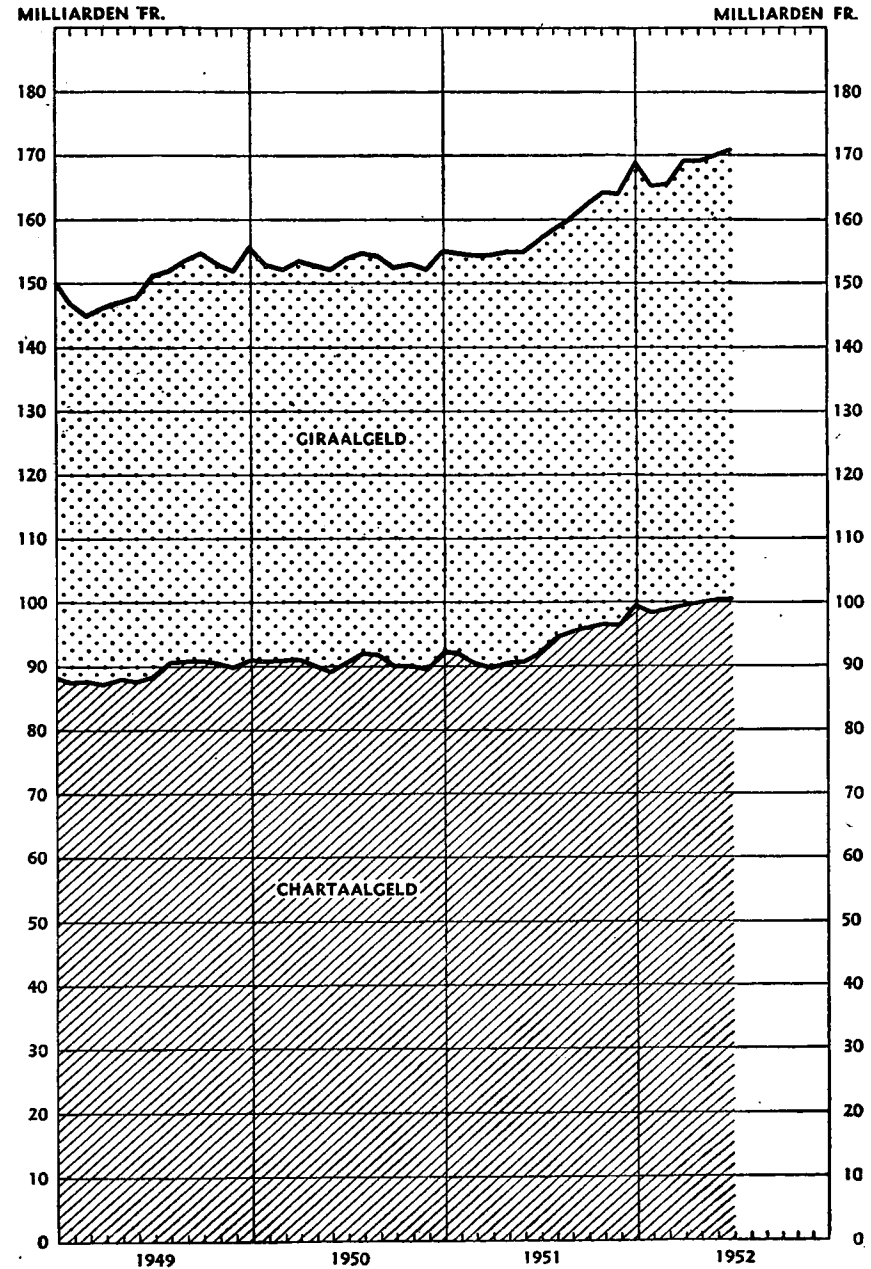
VI — SNELHEID VAN DE GIRALE GELDSOMLOOP IN BELGIE

Maand	Postrekeningen (1)	Dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken
1951 Mei	4,05	1,90
Juni	3,61	1,88
Juli	3,78	1,86
Augustus	3,77	1,79
September	3,48	1,87
October	3,53	1,83
November	3,82	1,85
December	3,77	1,94
1952 Januari	3,70	1,94
Februari	3,79	1,89
Maart	3,63	1,81
April	3,72	1,74
Mei	4,12	1,75
Juni	3,65	1,73
Juli	3,79	1,81

(1) Zie tabel nr 36.

N. B. — De coëfficiënten van omloopsnelheid der postrekeningen en der dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken kunnen niet met elkaar vergeleken worden daar zij niet op dezelfde grondslagen berekend worden. De coëfficiënten betreffende de bankrekeningen zijn nauwkeuriger.

GELDOORRAAD IN BELGISCHE FRANKEN

263

INHOUDSTAFEL

De gegevens vergezeld van het letterteken « v » zijn als voorlopig te beschouwen!

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

	Tab.		Tab.
GELDMARKT		PRODUCTIE	
I — Rentetarief voor disconto en beleningen.....	2	I — Steenkolen- en metaalproductie	55
II — Rentetarief voor bankdeposito's en tegoed bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas.....	4	II — Textielnijverheid.....	56
		III — Diverse producties	56
		IV — Electriciteit	58
		V — Gas	59
VALUTAMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN		VERBRUIK	
I — Notering der edele metalen	9	I — Verbruiksindexcijfers	65
II — Officiële wisselkoersen	10	II — Tabakverbruik	66
		III — Slachtingen in de 12 voornaamste slachthuizen van het land	67
KAPITAALMARKT		VERVOER	
I — Noteringen van enkele overheidsfondsen.....	14	I — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen.....	70
II — Maandindexcijfers der aandelennoteringen ter Beurze van Brussel en Antwerpen.....	15	a) bedrijfsontvangsten en -uitgaven	
III — Omzetten ter Beurze van Brussel.....	15	b) wagens aan de nijverheid geleverd	
IV — Noteringen en rendement der voornaamste typen vast renderende effecten	16	c) verkeer :	
V — Kapitaalemissies in België en Belgisch-Congo Retrospectief overzicht	17	1° algemeen spoorverkeer	
Emissies van de Congolese vennootschappen in April 1952		2° zware goederen :	
Indeling der emissies		A) gezamenlijk verkeer	
Groepering naar de grootte van het kapitaal		B) binnenlands verkeer	
Emissies van de Belgische vennootschappen in Mei 1952		II — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen	70
Indeling der emissies		III — Havenverkeer	71
Groepering naar de grootte van het kapitaal		a) Antwerpen	
VI — Leningen uitgegeven door de Overheid.....	18	b) Gent	
VII — Bankoperaties van het Gemeentekrediet.....	19	IV — Algemene beweging der binnenscheepvaart.....	72
VIII — Hypotheekinschrijvingen.....	20		
RIJKSFINANCIËN		BUITENLANDSE HANDEL	
I — Stand van de Staatsschuld	25	I — Samenvatting aangenomen door de overeenkomst van Brussel	75
II — Stand van het bezit aan overheidsfondsen van de Nationale Bank van België.....	25	II — Nomenclatuur der afdelingen volgens de type- classificatie van de internationale handel (T.C.I.H.)	75
III — Opbrengst van de belastingen	26		
INKOMEN EN SPAREN		WERKLOOSHEID	
I — Rendement der Belgische en Congolese vennoot- schappen op aandelen	30	I — Gehele en gedeeltelijke werkloosheid.....	81
Betaalbaar gestelde dividenden en obligatie- coupons :		II — Indeling der gecontroleerde werklozen per provincie.....	81
Maart 1952		III — Indeling der ingeschreven geheel werklozen naar beroepsgroep	81
Retrospectief overzicht			
II — Algemene Spaar- en Lijfrentekas.....	31	BANK- EN GELDSTATISTIEKEN	
a) Inlagen op particuliere spaarboekjes		I — België en Belgisch-Congo :	
b) Detailgegevens over het verrekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas		Algemene staten der banken.....	85
III — Kwartaalindexcijfers der lonen	32	Nationale Bank van België :	
		Weekstaten	85
LOOP DER ZAKEN		Bank van Belgisch-Congo :	
I — Verrekenkamers	35	Maandstaten	85
a) Debetverrichtingen		II — Buitenlandse emissiebanken :	
b) Detailgegevens over het verloop der verre- keningen te Brussel		Staten	86
II — Postchèque- en giroverkeer	36	Banque de France	
		Bank of England	
PRIJZEN		Nederlandsche Bank	
a) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België...	45	Banque Nationale Suisse	
b) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België en in het buitenland.....	45	Federal Reserve Banks	
c) Indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België...	46	Sveriges Riksbank	
		Discontovoet van de voornaamste circulatie- banken	
		III — Bank voor Internationale Betalingen, te Bazel	87
		IV — Europese Betalingsunie :	
		Samenvattende tabel van de stand.....	88.1
		Afrekening van de positie der deelnemende landen	88.2
		V — Geldvoorraad in Belgische franken.....	89
		VI — Snelheid van de girale gedsomloop in België...	89